NICULAE FRÂNCULESCU

CUTEZĂTORII

LA SUD DE RIO BRAVO

N. FRÂNCULESCU

LA SUD DE RIO BRAVO

ROMAN

EDITURA ALBATROS

Versiune electronică:
V2.0

N. FRÂNCULESCU
LA SUD DE RIO BRAVO

Coperta de GH. MARINESCU

EDITURA ALBATROS

Colecția CUTEZĂTORII

Capitolul I – CORBUL MARIN

Eram la mine acasă, lângă opaițul ce mă necăjea mai rău decât în alte dăți, cu straiul greu, pe umeri, lucrat în casă de ai mei. Mi-ar fi fost greu să ghicesc ora când mi-am reînceput truda în fața dreptunghiului imaculat de hârtie. Luminile buturii şi trosnetele focului în vatră mă îndemnau să scriu, nu era timp să mă odihnesc. Aveam caietul cu însemnări al lui Ştefan Şercanu şi-i citeam scrierea măruntă, unde descopeream aventurile trăite în Vestul Îndepărtat. Întâmplările pe care le retrăiam se petrecuseră însă pe malul texan al lui Rio Bravo.

În timp ce lemnul ardea molcom, iar luminile prelungi dansau pe împletitura rogojinii ce acoperea podeaua, pana îmi alerga urmărind vocea legănată a bătrânului Ştefan Şercanu, ce mă purta ca aievea lângă focul aprins de Pedro la ultimul popas, înaintea intrării în Ysleta.

Era primăvară, spre mijlocul ei, iar soarele înclina către chindie, împurpurând un cer vânăt şi rău. Bătea un vânt înecăcios şi zădufit. Păşunea, altădată unduindu-se cu firele-i voinice, adăpostea o salvie cu floarea alburie şi migdali pitici, arşi de secetă. Măgurile cu vârfurile golaşe zimțau cerul pătat de nori, pe care lopătau grațioşi flamingo. Conturul oraşului, desenat în pata maronie a solului într-o amestecătură de case şi vegetație, părea o lavă ce se revărsa spre fluviu. Gerry frigea chachalacas, păsări asemănătoare găinilor sălbatice, date jos dintr-un stol ce împuiase văzduhul de cârâituri. Pedro improvizase o pirostrie din crengi vânjoase, iar acum păzea cicoarea. Caii fuseseră împiedicați şi păşteau în voie. Băieții întinseră o hartă primită de la marshallul[1] din Phoenix, pe care figurau drumurile apucate probabil de Billy King. Desluşiră şi locurile unde se dăduseră lupte între insurgenți şi trupele federale, locuri ce trebuiau ocolite.

— Să ne reamintim încă o dată numele noastre de împrumut. N-are ce să ne strice! – privi gânditor Colorado panglica plumburie a fluviului mărginită de vegetație.

---

[1] marshall – comisar de poliție în S.U.A.

— Repetăm iarăşi, señor? trase Pedro cafeaua de pe foc.

— Sunt Joe Heavy, vorbi Gerry, din Old Fort Tulerosa, New Mexico, ştiut de toată lumea. Este pe hartă!

— Iar eu sunt Miguel Laredo din Burnet, Texas.

— Numele meu este Stevens Bill! Din Tucson, Arizona. Aşa glăsuiesc actele, amigos. Ne-am văzut prima oară figurile în Texas.

Se amuzară pe seama noilor lor identităţi şi băură pe rând din sticla cu whisky. Stinseră focul şi săriră în şei. Soarele se pitula în dosul munţilor, ce păreau decupaţi pe un cer aprins. Treptat, lumina începu să scadă, deveni viorie, iar dincolo de fluviu, pe graniţa mexicană, stăruiau tonurile roşietice. Un stol de tordos, păsări asemănătoare sturzilor, se ridică spre cer.

Călăriră în trap iuţit, având ţintă Ysleta. Străbătură o fâşie de prerie cu o iarbă ce foşnea şi se frângea sub copitele cailor…

Saloonul hanului „Corbul Marin” vuia de harababura glasurilor, când îi trecură pragul. Ca la o comandă, vorbăria slăbi, rumoarea se subţie, chiar se frânse, degetele lungi, reumatice ale lui Vance, pianistul, încetiniră melodia, o chinui în stilul său, după care o reanimă. Fetele, care dansau un cancan fierbinte, vânturându-şi jupoanele foşnitoare la o insolentă altitudine, încetiniră şi ele, pentru ca la urmă totul să se revitalizeze, ritmul muzicii să-şi recâştige vigoarea. Mai multe perechi de ochi se aţintiră tulburi la muşteriii pătrunşi în saloon. Mica talangă sunase enervant, a râcă, cu tang-tangul ei, izbită de uşile batante. Vădind un mers plictisit, Colorado se apropie de bar cu pasul legănat, cu mâinile apropiate de plăselele pistoalelor. Îl urmau Gerry şi Pedro, cu şeile atârnate de umeri, fără să le pese că sunt priviţi. Ajutorul de şerif venea agale la o masă. Erau la un loc, în fine. Fără să-şi vorbească, săltară şeile pe muşamaua udă, suflând-o de sub nas unui cowboy venit cu alţi doi vlăjgani soioşi, ce miroseau a ciurdă.

Obişnuiţii locului vedeau pentru întâia oară pe cei doi albi şi pe acel metis trecând pragul saloonului. Paznicii de cireadă, fără tragere de inimă, plecară, lăsându-se păgubaşi. Tejghetarul, atinse cu mâna patul armei pitite la locul ei şi măsură din priviri noii clienţi. Pedro arăta ca orice mexican, cu un obraz frumos, cu pomeţii reliefaţi şi ochii puţin alungiţi. Pielea feţei palidă, fără multă barbă, bătând în arămiu, părul

negru-albăstriu, buclat, îi trădau originea de încrucişare. Coburii de pe şolduri adăposteau două Colturi grele, ce i se legănau în direcția fâşiei de piele ancorată de coapsă. După vesta cu franjuri şi pantalonii din meşină de capră, aducea cu un vânător de capcane. Mulți ochi îl cercetau în schimb pe Gerry. Şi el avea obrazul rumen, ars de vânturile şi ploile preriei, înalt, cu umerii lați, cu un mers uşor leneş, semăna ca oricare westman deprins cu viața grea în şa. Înfățişarea-i nu displăcea. Părul bălan, cârlionțat, ochii albaştri-cenuşii, ca cerul de februarie, glăsuiau de firea lui iute. Colorado, cel cu vocea rară şi legănată, un lungan zdravăn clădit, întrecând puțin în înălțime pe ceilalți doi, îşi purta părul negru lăsat peste gulerul bluzei din antilopă, după moda cowboy-lor. Expresia feței tăioasă şi ochii-i sfredelitori, jumătate închişi, îi păstrau ascunse gândurile. Nici unul dintre ei nu părea dispus să se spovedească vreunui pastor de bazilică. Înfățişarea îi trăda, semănau cu oamenii trăiți pe frontieră, adaptați legilor aspre ale Westului.

Colorado vorbi primul.

— Trei măsuri cu whisky! Să nu fie trezit, tejghetare!

— Pe căldura asta, când iei foc pe din afară, să te aprinzi cu tărie pe dinăuntru! îi ținu isonul Gerry.

— Aveți preferințe, sir? spuse puțin răstit omul casei. E Old Fine Scotch Whisky, 1870! Arde ca iadul!

— E fain, tejghetare! aprobă Gerry.

Barmanul, oțărât la început, oftă în mustața-i întoarsă în formă de melc şi-i servi. Colorado aruncase doi dolari cu un vultur pe fiecare față şi primise rest cincizeci de cenți. O jumătate de dolar paharul. Toate reintrară în matca lor. La mese se reluară taclalele. Mai trecuseră prin oraş şi alți gură-mare, indivizi trufaşi, ce se încingeau ca focul în savană, ca la urmă să iasă valvârtej, aruncați prin uşile batante de stăpânul localului. Muşteriii ciocniră însetați. Colorado îşi şterse alene gura cu dosul palmei, de parcă băuse ambrozie. Ochii îi luceau misterios. Schimbase o privire cu Gerry Mulligan.

— Se poate înnopta în magazia asta, tejghetare?

— Jupânul hotărăşte lucrul ăsta! Dacă-i vorbiți aşa, vă dă în brânci în Rio Grande. Muiați-vă glasurile în tărie, dacă voiți adăpost! Este un bărbat domol, dar dacă îi frigeți obrazul cu

vreo ocară, să ştiți că nu-l întinde pe celălalt. Vă sfătuiesc să părăsiți mai bine oraşul. Căutați ceartă fără pricină! Norocul vostru este că eu sunt pentru o viață paşnică, dar Trace, jupânul, ia foc iute. Eu zic să rămâneți, că saloonul este stimat în ținut, turui fără să se oprească tejghetarul.

— Devine interesant, prietene! Dacă jupânul tău este un om cum pretinzi, hai să frângem împreună gâtul la o sticlă!

Îi umplu şi lui un pahar.

— Popasul vostru pare că s-a cam terminat! Vine Trace!

— Să ne aşezăm la o palavră, jupâne! îl invită, cu vocea scăzută, Gerry pe hangiul ce rămăsese în fața lor, înalt, mătăhălos, cu ochii roşii de la jocul unde pierduse ceva parale, şi gata de ceartă.

— Vrem să ne răcorim picioarele în apă, la malul celălalt, jupâne! îşi zise păsul, fără altă introducere Colorado.

Stăpânul saloonului îi privea bănuitor. Bruce, şeriful, asculta fără să se amestece. Vorbele străinilor sunaseră iuți şi limpezi. Figurile lor serioase nu mai trebuiau să fie tălmăcite.

— Ascultă-i bine, Trace! se arătă binevoitor Bruce, clipind. Băieții nu-s răi! Buenas noches, señores! le ură el şi-i salută cu mâna la pălărie.

— Poposiți peste noapte la „Cuervo Marino?“ vorbi molatic Trace. Am odăi cu vedere la Rio Grande! La „Cormoran” găsiți paturi pe măsură, învelitori de Navayo, chiar pentru texani, că-s lungi! Pentru cai, am un grajd de întoarce expresul Texas-Pacific şi încape cavaleria lui Robert Lee în el!

Hangiul servise ca matelot în tinerețe. Îi plăcea să poarte bluzele vărgate, ce abia îl mai încăpeau, spatele îl avea lat ca de urs grizzly, iar brațele şi picioarele nesfârşite. Se ghemuise de plăcere sub masă, când primise invitația; le zâmbi, dezgolindu-şi dinții cariați.

Începură apoi o altă vorbă.

— Prietenii noştri ți-au spus de noi? La tine au venit cu o diligentă. Mai îți aminteşti ceva?

Urmă o pauză lungă. Hangiul bătea cu degetele pe masă. Părea că-şi munceşte gândurile să-şi aducă aminte, fuma agale…

— Nu suntem prea deocheați, Trace! C-alde noi au trecut o groază peste tulbureala asta de gârlă. Sunt de atunci douăzeci de luni şi mai bine. Zi-i! Vorba asta îți risipeşte neîncrederea?

— Acum glăsuieşti în texană, sir! Spune-i numele lui el Jefe[2]!

— Manuel Moreira ori Billy King, cum şi-a zis în Texas, ori cel de Gunn, de Willy, de Mac, ori Allison. Le-am spus pe toate?

— Bethléeme! a exclamat Trace! M-ai plimbat prin Utah, prin Nebraska, şi acum vorbeşti limpede, Stevens! Vă mirosise matrozul din mine! Mari pişicheri îmi mai sunteţi voi ăştia din Depărtatul-Apus! Hai să-mi trăiţi şi să-i ajungeţi repede din urmă! ciocni el.

Hangiul a cerut un preţ destul de piperat, pe care texanii cu greu au acceptat măcar să-l discute.

— Nici o reducere, băieţi! De nu, bălăciţi-vă în Rio Grande.

Până la urmă s-au înţeles şi băură pentru târgul încheiat. Gerry comandă o sticlă nouă cu Gold Scotch Whisky. Trace deveni vorbăreţ. Între timp, Pedro părăsise saloonul, să vadă cum sunt adăpostiţi caii pentru noapte. Zăbovi acolo o grămadă de vreme. Trace dădu şi el un rând. Căuta să cumpere ştiri, răspundea în doi peri, şi-i iscodea cu felurite şiretlicuri. Îl fulgerase gândul că ar putea fi copoi, dar nu-l privea! Afacerea îi venea la timp. Însăilă o seamă de poveşti, printre care şi una cu un şerif jurat să atârne în arţar nişte bandiţi, apoi se lăudă cum îi pică lui parale de la mexicanii ce trec Rio Grande să lucreze pe plantaţii. Treaba o aranja cu grănicerii mexicani, şi fapta asta o făceau noaptea: pentru fiecare om trimis la nord de fluviu îi reveneau trei dolari, başca târguielile şi câştigul ce-i rămânea de la aceştia.

— Bruce îşi ţine pleoapele tivite. Nu-i strică şi lui un ban! lămuri el, apoi abătu discuţia la altceva. Moreira al vostru a zăbovit la „Cormoran” să-şi aşeze pe roate diligenţa. Arăta ferfeniţită, de parcă scăpase din războiul civil. I-au reparat butucii şi obezile la două roţi. Le-au schimbat ştreangurile şi orcicurile. Mac dormea în ea, zicea că-i aerul închis în han. Mofturi!

Trace scoase apoi o pereche de cărţi slinoase, le aşternu şi le arătă câteva trucuri. Colorado se gândea la ce auziseră. De la Marshall cunoştea câteva lucruri despre Billy King. Mexicanul intrase clandestin în Mexic, trecuse graniţa apoi îndărăt în Texas, pe la Fort Quitman, pentru a se reîntoarce din nou în Mexic prin Ysleta. În răgazul scurt cât zăbovise în Texas, îşi

[2] Capul, şeful.

scosese o sumă mare de bani depuşi în Abilene City, pe un alt nume. Reveni cu gândurile la masă şi lăudă din senin saloonul, mai ales mâna pricepută, de negustor, a jupânului Trace.

— Tot vă expediez dincolo, băieţi! Orice aţi fi, sticleţi sau pistolari. În câteva zile veţi fi la sud de Rio Bravo del Norte.

— Ne ascunzi multe, Trace! Bem pentru prietenia noastră şi pentru Bruce, că este un şerif a-ntâia!

— Încă o sticlă, amigo, că ne-ai pus la suflet!

— Bruce o să mă toace la cap pentru voi abia peste câteva zile, când mi-o cere bani. Are cinci copii, şi cu meseria asta a lui vrea să fie bine cu toată lumea, să-i vadă crescuţi şi la casa lor, vorbi greu hangiul. Limba i se lenevise, saloonul i se părea mai ceţos decât îl ştiuse vreodată, dar străinii păreau treji.

Se făcuse târziu. Soarele se ascunsese după o coamă înaltă a Sierrei Madre, iar în saloon se aprinseră lămpile cu petromax. Afară se lăsase întunericul, iar vântul obişnuit al nopţii încreţise obrajii fluviului. Trace a dat şi el un rând, faţa lui mare se roşise de băutură, mai toţi muşteriii plecaseră la ranchuri şi pe la gospodării. Muzica încetase. Trace se sculă, scoţându-şi picioarele lungi de sub masă, încălţate în nişte cizme simple, şi grosolane de modă veche. Urmăriţi de ochii tulburi, dar prietenoşi, ai fostului matroz, rămas în picioare să termine sticla, suiră treptele din lemn, trăgând după ei incomodele şei, însoţiţi de scârţâitura scării.

Erau în camera lor. Trace se ţinuse de cuvânt. Spânzurase două hamacuri în colţurile odăii, aşa că puteau sta toţi la un loc. Simţind nevoia de aer proaspăt, deschiseră larg ferestrele, iar curentul plimbat de răsuflarea apei îi vizită odată cu răcoarea nopţii. Peste pânzele ca de plumb ale lui Rio Bravo, un ciot de lună spuzită de vărsat luneca fără grabă printr-un cotlon neguros dinspre preria texană, dănţuind în apa întinsă ca o mare în care dormitau ploile podişului. Norii alergau, ascundeau şi descopereau astrul selenar, pentru a se împodobi cu franjuri argintii.

S-au culcat îmbrăcaţi şi au făcut de pază pe rând. În schimbul său, Colorado ieşi afară şi privi printr-un geam piaţa din faţa saloonului. La oficiul lui Bruce era lumină. Ajutorul lui ieşise în uşă cu ţigara aprinsă şi-şi începuse rondul. În dugheana spiţerului năvălise o femeie mexicană, ducând un copil de mână, şi-l sculase să-i dea un leac pentru pântecariţă.

Prăvăliile, fierăria, magazinul-cu-de-toate, brutăria, mica tipografie de unde se scotea foaia oraşului, frizeria, banca, oficiul judecătorului, casa cu o faţadă falsă ce adăpostea pompele funebre, toate înecate în pâcla nopţii. Fanarele ardeau pe sub streşinile cornişelor, luminând anemic trotuarul pietruit. Nu ştia pentru ce, dar gândurile îl duseră în Blue Town. Orăşelul prosperase după izgonirea lui Billy King. Zâmbi mulţumit şi nostalgic. Strada mare se pietruise cu rocă din grind, cât ţinea centrul refăcut. Se ridicaseră multe case din bârne, piatră şi chirpici. Guernnsey plantase trandafiri căţărători, roşii şi albi. Gardul şcolii, din stinghii rare, era altul, acum acoperit de verdeaţă. Amarildo nu făcuse o afacere rea. Cantora şi cele patru girls: Katy, Sally, Betty şi Lola, dădeau spectacole de binefacere, cântau şi dansau în folosul parohiei protestante păstorite de Thomson. Timber predase steaua de şerif şi neguţătorea gaterul. Doamna Timber aştepta un copil. Doctorul Mayer devenise cel mai intim vizitator al familiei. Ca temnicer fusese uns Wide. Argumentul consiliului era mai mult decât convingător. Avea pumnul tare, iar cu pistolul nu trăgeau mulţi ca el. Şi peste toate, îşi ieşea greu din pepeni…

Ziua care a urmat a trecut fără prea multe evenimente. Venise şi plecase diligenţa. Gerry se dusese să-i facă o vizită lui Bruce, după ce expediase o telegramă în Fort Saint şi alta la Phoenix. Pedro şezuse lângă băiatul de grajd când acesta potcovise caii. Colorado sporovăise cu Trace şi o bună bucată de vreme se plimbase prin Ysleta. Privi plantaţiile, casele gospodarilor, se apropie de Rio Grande, intră cu Picior-Uşor în apa de la mal, văzu cum i se potriveau potcoavele. Toate erau bune. Jupânul trimisese un aconto pentru bac, afacerea era încheiată. Fuseseră sfătuiţi să nu se depărteze în împrejurimi, să fie gata în orice moment, dar seara i-a găsit tot în odaie la ei, alegând felurite drumuri în faţa hărţii podişului dintre cele două Sierre. Ideea de a face drumul cu un vagon li s-a părut inconvenabilă, prin gări nu s-ar fi putut interesa de bandit şi ar fi bătut la ochi.

— Señor Colorado, şi-au reparat diligenţa de arăta ca nouă, spuse Pedro. Au vopsit-o în culoarea Necuratului, şi d-aci i-au atârnat număr mexican. Băiatul de grajd este dracul gol. Mi-a spus că aveau înhămaţi un cal roib, altul şarg, iar caii înaintaşi erau unul cafeniu şiclit, şi al patrulea murg. Mi-a dat şi semnul

potcoavelor.

— Nu-i lesne să ducem la capăt misiunea, prieteni! reflectă Gerry. Drumurile sunt bătute de bandiți, iar împuternicirile să-i trecem peste fluviu pot să nu fie băgate în seamă de mexicani.

Încercară să adoarmă, vacarmul se stingea treptat, strada se liniştise, saloonul moțăia şi el, Vance plecase la el acasă, iar Trace şi Collby traseră obloanele peste cele două geamuri…

Colorado nu era în apele lui. Rândurile unui articol citit într-o foaie apărută într-un oraş mare din Est şi rătăcită în Phoenix îi reveniră în memorie:

„Oamenii aceluiaşi pământ, ridicați de nedreptățile latifundiarilor şi ale clerului, au început să se înfrunte prin văile umbroase, prin văgăunile şi crestele munților din Țara-pământului-rece ori prin pădurile neospitaliere, pentru ca reformele lui Juarez să fie duse la capăt, cum şi-a dorit preşedintele. Steagurile țesute din plante hrănite de pământul mexican adăpostesc sub falduri arme. Răul vine de la oamenii lui Diaz!“

Colorado îşi trecu mâna peste frunte, voia să alunge sâcâitoarele închipuiri ce-l târcoleau. Luase parte la luptele civile din timpul Secesiunii. Avea încă vii în minte şirurile de morți adunați după lupte, plantațiile şi hambarele scrumite, soldații cu răni cangrenate zăcând prin gări, aşteptând brancardierii, furgoanele să-i care la spitale. Nici Gerry nu dormea. Se sculă în capul oaselor şi veni lângă pervazul ferestrei, de unde vedeau o parte din stradă.

— Cui îi pasă acum în Mexic de Billy King, Gerry?

— Moreira este al Blue Townului! Mexicanii nu ne vor da ajutor. Ei şi aşa nu ne simpatizează, din gringos[3] nu ne scot!

S-au culcat pe rând, şi nu după mult, liniştea nopții îşi intră în drepturile ei fireşti. Când somnul le era mai dulce ca oricând, bătu la uşă un băiat trimis de Trace să-i scoale. Nu ştiau cât putea fi ora. Zorile se revărsaseră peste acoperişurile din țiglă ale oraşului, iar luceafărul de noapte se topea în apele marelui fluviu, ce mirosea a alge. Dintr-o depărtată meandră, soarele se arătă rotund, trandafiriu şi înfiorat de jilăveala dimineții,

[3] gringo – venetic, în limba spaniolă.

scânteind în firele ierbii, cu infinite picături rubinii şi dănțuind în undele plumburii, în forma unei corăbii de foc. În oraşul de frontieră se năştea o nouă zi…

Au mers toți patru la fluviu să se spele în apa curgătoare, înviorați de adierea răcoroasă a dimineții. Apoi îşi buşumară caii. Tinerele animale fornăiră nerăbdătoare de a porni la drum. Se întoarseră la han şi-l găsiră pe hangiu aşteptându-i, trăgând din trabuc.

— Bethleéme! se minună Trace, ați dormit ca pruncii!

— Ce se aude cu bacul, patroane? întrebă Colorado.

— Curând soseşte remorcherul. Văd că vreți s-o ştergeți iute.

— Ne-ai ținut ca în paradis, jupâne! Ți-o jurăm! glumi Gerry.

— Ai să ne lipseşti, Trace! îl flată şi Colorado.

— Vorbele astea trebuie ascultate la un păhărel! se umflă în pene Trace şi le turnă şi lor din sticla cu whisky, destupată, de el.

— Facem rău de fluviu, Trace! Noi n-am fost matrozi ca tine!

— Cui pe cui se scoate, băieți! Dacă mi-ați fi fost marinari la Secesiune, şi nu tabacheri de pifani, nu v-ați teme de un firicel de apă dulce. Când am fost pe mare, am dat la fund două cargouri cu şase tunuri pe ele, să pot sparge blocada iancheilor. Ce ziceți de mine?

— Ai fost un viteaz, Trace! – îl bătu pe umăr Colorado. Dar pentru ce te-ai sculat cu noaptea-n cap, patroane?

— Mor de plictiseală, băiete! Mi-ați căzut cu tronc!

— Cred că ne-au văzut destui ochi, jupâne, pe aici! Este vremea să plecăm la treburile noastre.

Între timp veni şi Bruce şi-şi luă rămas bun de la ei. Dispăru imediat să descurce o neînțelegere, la el la oficiu.

Diligența trase în fața „Cormoranului”, şi în saloon intrară câțiva călători. Una dintre cântărețe se întorsese din oraşul vecin unde făcuse o groază de cumpărături. Fusese prietenă cu Billy King.

Totul era pregătit pentru transbordare. Trace rămase în fața saloonului şi-i conduse cu privirile până ce dispărură după taluzul coborâşului. Stevens şi Heavy, chiar mexicanul, îi plăcuseră. Înainte de a le strânge mâinile, le spuse coborând vocea:

— Dacă sunteți sticleți, feriți-vă din calea lui Billy King!.

— Ar râde Moreira să-ți cunoască temerea, amigo!

— Nu păreți să vă fie frică de el, Stevens! Nici eu n-aş vrea să-mi fiți potrivnici, cu tot ajutorul lui Bruce, care-i cineva aici!

Trecură bidiviii cu greu peste dană. Vasul vechi, închiriat din El Paso del Norte, părea de pe timpul lui tata Noe.

Se desprinseră de mal şi plutiră un timp în derivă, apoi motorul îşi începu hodorogeala. Căldarea cu aburi mâna zbaturile roții, remorcherul trosnea din măruntaie, dar trăgea încăpățânat bacul spre malul opus.

Ziua încărcată de promisiuni albea fără grabă cerul. Pe marginea de pământ situată în pantă, de care se apropiau, păioasele erau gata de seceră, dar tânjeau, abandonate. Cuțitul nu avea să le vadă curând. Stăpânii locurilor luaseră armele în mâini.

Şi-au ales un loc ferit de curent, unde să tăifăsuiască. Caii, domoliți de Pedro, suportau bine trecerea. Hornul maşinăriei pufăia ca un vulcan, iar scânteile sucombau sfârâind. În timp ce pe firul fluviului alergau umbrele norilor, pe celălalt țărm, Trace flutura baticul. Dana din fața lor se tot mărea. Marinarii şalupei, trei lupi de apă dulce, certați cu briciul, le făcură semne să se pregătească de acostare.

Fără să vrea, fură încercați de emoții când, dintr-o gheretă a debarcaderului, se iviră ca din pământ grănicerii; i-au recunoscut după culoarea hainelor, după armele cu țevile lungi şi mustățile ridicate la colțuri…

Au atins țărmul. După ce se termină manevra, căpitanul navei sări pe dană şi se duse să discute cu paznicii frontierei. Se auziră vociferări, urmară rugăminți, cel coborât din şalupă scoase câteva hârtii în pesos, dar fu refuzat. Grănicerii făcură semn că mărfurile pot fi descărcate, iar străinii intrați în apele teritoriale, să urce malul, pentru a fi legitimați. Coborâseră între timp armele şi le cumpăneau pe brațe…

Gluma se îngroşa. Deşi li se strigă să-şi lase caii pe bac, ei şi-i traseră de căpestre şi trecură peste dană. Ajunseră la grăniceri fără să se grăbească şi-i salutară ridicându-şi câte două degete la pălării. Apoi le zâmbiră amical şi întinseră hârtiile de drum, fiecare cu câte o bancnotă de douăzeci de dolari.

Mexicanii nici nu tresăriră. Unul costeliv, care le cerceta cu luare-aminte pe ambele fețe, mormăia numai el ştia ce. Se priviră şi s-au înțeles. Banii erau valabili, n-aveau nici o hibă.

Pedro mai trase din coburul şeii o mână de trabuce, dar mai înainte de a le da mexicanilor le duse pe la nas, să savureze aromele. Le înmână celui care părea să fie şeful. Figurile grănicerilor, aspre şi abrutizate, se îndulceau anevoie, dar la sfârşit, dublând numărul ţigărilor de foi, se luminară brusc, dar în aer nu plutea încă învoiala lor…

— Amigos, rar suflete de arhangheli cinstite ca voi! Ne întoarcem, dacă ne porunciți, peste Rio Bravo, dar nu v-ar strica câțiva dolari pe timpurile astea prăfoase! Ne vânturăm numai câteva zile călare prin Mexic. Acte în regulă avem şi ne-a atras peisajul țării voastre pe care am vrut să-l admirăm mai de-aproape. Mai mult pentru că ne sunteți simpatici, ne întoarcem, dar banii şi trabucele opriți-le, aşa, ca o cinste de la trei cowboy texani!

În minutele ce-au urmat, texanii urcau panta aspră a drumului ce ducea pe pământ mexican. În urma lor, „*Los guardias de las fronteras*” îşi aprinseră trabucele, şi trăgeau tacticoşi. Negreşit, le plăcuseră călăreții nababi de la nord de Rio Grande dell Norte.

— Texanii ăştia duc cu ei dovezi convingătoare, chiar dacă au hârtii măsluite! Şi-apoi mi-s deşcă veche, şi tu la fel. Nici n-am văzut, nici nu ştim că au trecut pe la noi copoii.

— Mielul blând suge la două oi! Ştiu eu ce-i de făcut!

Îşi împărțiră hârtiile de 20 de dolari şi mai zâmbiră o dată, recunoscători, după cei trei texani înghițiți chiar atunci de un clin al pământului. A treia bancnotă au rupt-o pe din două şi păstrară fiecare câte o jumătate până venea ziua s-o poată schimba.

Capitolul II – DRUMURI ÎNFURCATE

Când liniştea serii îşi întindea imensele-i aripi peste satul Sâmbăta, învăluind Valea Oltului, m-am retras cu octogenarul meu campion lângă focul din găteje.

Auzeam şopocăitul pârâului ce rodea prundişul înaintea vărsării lui într-un braț al râului Sâmbăta şi hămăitul depărtat al unui câine, îngânate de trosnetele uscăturilor muşcate de vâlvătăi şi de foşnetele tufelor de iasomie aplecate de povara florilor…

Luna urca grăbită pe cer, şi aşezarea se pregătea de înnoptare. La ferestrele caselor începură să scapere amnarele, apoi opaițele pâlpâiră firave în sticlele geamurilor. Prin pata luminoasă a uşii răzbătură până la noi opt lovituri ale pendulei, ce vesteau orele serii.

Ca şi în alte dăți, aşteptam înfrigurat să cunosc urmarea aventurilor trăite de fostul marshall în Vestul Îndepărtat. Cu mişcări domoale, îşi aprinse pipa din lemn de cireş, cercetându-mă cu privirile sale metalice, cernute prin deschizătura îngustă a pleoapelor. Vocea lui legănată înfiripă în câmpul meu vizual, asemănător unui ecran panoramic, feericele închipuiri ce acum prindeau viață, drapând cu imagini vii întunericul ce cotropise vecinătățile, relieful văii şi Oltul ce alerga învolburat. Fără să mă pot împotrivi, m-am lăsat purtat peste hotarul lumii reale, pătrunzând în acel univers ce se născuse odată cu depanarea peripețiilor…

Rămăsesem toată după-amiaza aplecat asupra caietului cu însemnări al fostului polițist, unde citisem înfrigurat numele lui Gerry Mulligan, şeriful din Blue Town, pe al lui Pedro, ajutorul de şerif, al lui Billy King, Willy Simson, Allison şi Mac, tâlhari scăpați din Grota Şacalului şi ascunşi în Mexicul încins de răscoale. Să-mi facă hatârul, Colorado de odinioară a deschis sipetul cu lucrurile purtate în Far West. Am simțit în tot corpul furnicături, văzându-i Colturile grele şi carabina. Mi-a arătat şi tomahawkul cu fierul din argint primit de la prietenul său Yacunda, căpetenia tolsuhnilor cunoscuți în Mexic. Mi-a povestit istoria wampumului, al acelui colier de scoici alese din Rio San Juan, un dar al indienilor Navayo, mi-a arătat costumul mexican, sarape[4], chaparreras, pantalonii din piele de oaie, huarachos, nişte opinci din piele de bivol, sombreroul şi lasoul său, toate folosite prin înfricoşătoarele coclauri ale podişului Meseta şi prin văgăunile munților Sierra Madre…

Stăteam lângă foc, pe o grămadă de frunze, sub stejarul brumăriu şi ascultam cu evlavie. Pe figura bătrânului apărură primele raze ale lunii ce se ridicase din spatele unor stânci, palidă, argintie, nehotărâtă. La răstimpuri, deschidea pleoapele, iar irişii ochilor i se dilatau pentru a străpunge lizierele de sălcii ce însoțeau luncile ori să mângâie apele mânioase ale lui Rio

[4] sarape - pelerină, în limba spaniolă (poncho).

Bravo, Rio Grande dell Norte, cum se mai chema. Praful sidefiu al stelelor fu tulburat de colinda norilor nevătămați de vârfurile reci ale Făgăraşilor. Acei aburi îmi părură aidoma celor ce învăluiau învrăjmăşitele piscuri golaşe, ale munților mexicani.

Dar trecusem hotarul lumii reale şi mă găseam alături de prietenii fostului marshall Ştefan Şercanu, devenit în Lumea Nouă, Steve Sharkey, ori Colorado, cum primise numele de la indienii ce populau valea fluviului cu acelaşi nume.

Călăreau într-un semiîntuneric lăptos ce acoperise o vale puțin întinsă din masivul Sierra Madre. În dreapta îngustei poteci, albia întortocheată a râului cobora odată cu ei, petrecându-i spre izvoare. Pe versanții înălțimilor, conifere semețe se profilau ca nişte coloane de catedrale. Pasul cadențat al cailor se poticnea rareori în grindul spălat de viiturile râului, în timp ce străbăteau un drum puțin umblat. Răgetul repetat al unui jaguar le-a strâns mâinile pe arme. Animalul flămând îi urma în umbra copacilor, iar la lumina lunii, un oposum traversă fără grabă poteca. Se găseau în şei de peste zece ore şi începuseră să simtă oboseala. Ca să-şi păstreze iuțeala în mers, loviră animalele cu pintenii. Vocea lui Pedro întrecea deseori tropotul cailor.

— S-au petrecut multe de la moartea lui Juarez, señores. Peste ai mei s-au abătut vremuri vitrege. Viața le este nesigură.

— Ține pânzele sus, amigo! Îi vei găsi pe ai tăi sănătoşi!

Mexicanul, aşa cum îi poruncise glasul sângelui, venise în Texas numai să-l răzbune pe Orantes, fratele său omorât de Harris, stăpânul gaterului, omul lui Billy King. Dar după lichidarea acestuia, s-a angajat ca ajutor de şerif în Blue Town, jurând pe biblie, la primirea stelei de şerif, că-şi va da viața dacă va fi nevoie să apere Oraşul Albastru.

Din pata opacă a vegetației se desprinse o pasăre de noapte, fâlfâind zdrențuroasă pe deasupra călăreților, pentru a se mistui de cealaltă parte a râului. Uitară de cucuvea când răgetul jaguarului se repetă în preajma potecii urmate de ei. Apoi, scântei în forma unor licurici scăpărau din piatra prundişului atinsă de fierul potcoavelor. Urcară pieptiş, lăsând grindul într-o parte şi un chip de lună gălbui ce se râzgâia prin frunzişul rar al copacilor. Drumul deveni mai uşor.

Copitele cailor alunecau deseori pe piatra de râu rătăcită în

calea presărată de hârtoape. Intrară în sat trecând pe lângă siluetele caselor ce semănau cu nişte fantome spoite cu varul lunii.

Străbătură o uliță. Locuințe mici, străjuite de garduri vii şi pomi cu coroane joase, mai toate albe, învelite cu trestie, prindeau viață…

Între timp, cerul se pătase de nişte nori enigmatici. Intrară pe o uliță strâmtă, ridicată de mijloc. Într-un loc, o magnolie întorcea generoasă lumina nopții. S-au lăsat purtați în mers domol, în timp ce luna alerga negrăbită prin rămurişuri şi dezvăluia orătănii picotind de somn. Cotiră apoi spre o altă stradă, unde li se înfățişă o privelişte ce-i reținu locului. Văzură prin uşa larg deschisă flăcărui, ferite în palme, arzând molcom şi afumând sfinții locaşului de închinăciune.

Pedro îşi struni murgul; se apropie de zidurile triste şi albe, crezând că va întâlni pe vreunul dintre ai săi. Gerry şi Colorado îl urmau. Privirile blânde şi plecate ale celor ce nu încăpeau în naos s-au întors spre ei. Se trădau de la o poştă că sunt străini. Se auzea glasul smeritului padre, când înalt şi unduios, când jos şi grav, cerând mila Domnului pentru sufletele pe care gloanțele cârmuitorului le împuținau şi invocând ascultare celor din jilțurile cu spătare înalte. Privirile texanilor desluşiră şi spinări gheboşate de indieni convertiți la credința creştină. Lumini înmănuncheate de feştile prefirau raze peste trupul lui Christ ce agoniza pe cruce. Familia lui Pedro nu era acolo.

Întoarseră caii. Străbătură mai iute o bună distanță printre ulițele unde mirosul greu al grajdurilor se combina cu cel al florilor de noapte. Câinii, sculați din somn de tropotul potcoavelor, se aruncară la uluci. Pe acoperişuri se desluşeau ochii pisicilor rotindu-se pe lângă hornuri.

Călăriră în monom pe o stradă nepavată, cu case din lut învelite cu paie, cu streşini din lemn, înşirate la stradă, pe lângă zidurile leproase ale curților, pe lângă o fațadă falsă şi prăvălia unui sardinez. Trecură o podină din lemn, acoperită cu prund, aşezată peste un pârâu zgomotos…

Am ajuns. Gospodăria lui Cordura era înconjurată de un gard viu din cactuşi candelabri, năpădit de tufe sălbatice de păducel. Un câine se aruncă la poartă, lătrând furios. N-a fost chip să-l îmbuneze. Pedro îl părăsise puiandru, dar acum dulăul se ținea dârz, deşi peonul îl striga peste împletitura de

verdeață. Nu trecu mult, şi din pata umbroasă a uşii se arătă silueta robustă a unui bătrân. Mexicanul cu înfățişare de patriarh, tatăl lui Pedro, era înarmat. Se apropie de ei, iar puşca, după cum era ținută strâns, arăta gata pentru a fi descărcată. De la câțiva metri, cu carabina în mână, îi luă la ochi şi strigă limpede, fără urmă de teamă:

— Dacă vreți să vă fie moale, spuneți-vă numele şi plecați!

— La poarta ta este Pedro Cordura, fiul tău, cu doi prieteni de nădejde! răspunse grăbit ajutorul de şerif, temându-se ca celălalt, tatăl său, să nu scape degetul pe trăgaci, aşa cum arăta încă mahmur de somn.

A urmat o clipă de linişte, apoi a izbucnit bucuria revederii. Mai apărură şi alte umbre, glasurile alor săi se amestecară. Se aprinseră lumânări din seu.

Intrară în curte, călări. Câinele fu legat în spatele casei, unde-şi uni lătratul cu alți dulăi. La multe ferestre vecine se arătară chipuri întunecoase. Mai toți au înțeles că lui Cordura îi veniseră neamuri de la drum lung.

Nu după mult timp, se găseau laolaltă în jurul mesei scunde, cioplită în lemn. Oaspeții şi ai casei luară loc, pe scăunele. Erau de față frații lui Pedro, amândoi însurați. Primul, Emilliano, se îmbogățise chiar cu şapte copii. Avea cinci cu „la grande”, femeia de sub acoperişul bătrânilor, şi doi făcuți cu alta, „la chica”, în clipa aceea abandonată. Brațul energic al Amarillei, mama lui Pedro, îl readusese la Rosita. Bătrâna, sculată în toiul nopții, le prăji la repezeală o tocătură de carne şi le-o întinse pe foi de aluat copt, cu garnitură de varză şi sos picant. În străchini le mai deşertă ciorbă groasă de linte. Hrana caldă fu binevenită. Muharra, una dintre surorile lui Pedro, aduse o sticlă pântecoasă cu bere din agavă. Fiul venit de la drum istorisi întâmplările petrecute printre străini. Cordura asculta atent, țintuind cu privirea ulcelele prinse pe tencuiala zidurilor. În odaie era linişte, nimeni nu scotea o vorbă.

Răsuna doar vocea lui Pedro.

— Azi mănânc pâine la şeriful Gerry Mulligan, aici de față şi-mi convine şi slujba şi simbria consiliului.

Tăcerea mai domni puțin în odaie, toți ascultaseră cu multă atenție, şezând pe rogojini, şi în acest timp flăcările lumânării le jucaseră pe figurile oacheşe. Bătrânul îşi aprinsese a treia țigară răsucită în ziar, mai trase un fum, vocea i se auzi domoală:

— Vremurile s-au stricat pe la noi, Pedro. Nu ştim dacă apucăm lumina zilei şi n-ai unde te jelui. Nimeni nu te ascultă. Pământul ne este furat de moşier. Ce ne-a dat Juarez, azi plătim cu sânge. Suntem purtaţi prin judecăţi, şi armata ne ucide. După asta, vechilul ne vlăguie ca lipitoarea, ajungem foaie de ceapă. Bogătanul ne împinge peste albia râului, unde locurile crapă de uscăciune, acolo nici şopârla n-are viaţă. Pe avutul nostru au pus ochii cei ridicaţi în jilţuri. Nu ştim pe ce căi să apucăm. Tu ai văzut şi ai întâlnit destule peste Rio Bravo. Dă-ne o povaţă!

— Am trecut să văd dacă sunteţi în viaţă. Acum, de vă ştiu la adăpost, mi s-a îmbărbătat inima. Am de dus la capăt multe, apoi mă întorc să stăm de vorbă. În Blue Town, unde-mi fac un rost, este loc şi pentru voi. La urmă, veniţi şi voi peste Rio Grande!

— Te-ai rupt de noi, Pedro, tocmai acum, când mare foc se adună asupra noastră şi când trebuie să ne unim, să-i putem dovedi. Pe tine, paşii te duc unde-ţi aflaşi norocul. Nu-mi părăsesc satul, băiete! M-ar râde şi pruncii nenăscuţi. Tu, du-te cu Dumnezeu! La fel ca strămoşii noştri indienii şi spaniolii, urmează-ţi soarta fără să pregeţi. Unii au colindat mările, iar locurile pe care asudăm astăzi au fost călcate pe fiecare bucăţică de mocasinii aztecilor. Mie însă, în lutul ăsta roşu şi ars îmi vor putrezi oasele, ca şi bătrânei tale şi celorlalţi ai mei.

Pe cei de faţă îi impresionase durerea lui Cordura. Pentru el, Pedro era pierdut. Un lucru rămăsese limpede: vremuri grele apăsau satul Santa Rosalia şi nu vedeau nicio cale de scăpare.

— Señor Colorado, îşi reînnodă vorba cu vocea sa domoală Cordura. Ne ducem viaţa ca nişte câini, păzindu-ne avutul de moşieri. În loc să ne pietruiască drumuri, să ne ridice şcoli, să ne sape canale să aducem apa râurilor pe ogoarele arse de secetă, ei ne jecmănesc, ne fură pământul puţin ce-l mai avem. Potecile sunt pângărite de bandiţi şi de jandarmi. Unii-s mai ticăloşi ca alţii. Tâlharii şi poliţiştii călări sunt laolaltă ca tusea cu junghiul…

— E adevărat! Este greu! îi dădu dreptate Colorado.

— Señores, şi la un aşa foc, nici marea nu-i destulă să-l stingă. Urmele arsurilor nu se vindecă, că nu-i timp de oblojit, iar domnii din Mexico City n-au ochi să ne înţeleagă durerea!

Au mai discutat despre multe altele, apoi se îndreptară spre

paturile cu saltele făcute din pănuşi de cucuruz şi pernele umplute cu fân. Când astrul selenar se pitula dincolo de porțile nezidite ale aşezării, s-au dăruit somnului, legănați de țârâitul câtorva grillos, nişte insecte asemeni greierilor, ce-şi frecau elitrele în rosturile chirpiciului casei lui Cordura…

Ultimele găini zburaseră din pomi, şi un porc sfrijit, cu un mers împleticit de bătrân nevolnic, se mistui pe poartă. O dată cu zorii, Sergio a înhămat catârul la cotigă şi mână spre bucata lor de loc să recolteze agave. Câțiva ari de pământ semănați cu fasole arăcită pe tulpini de porumb, unde se cultivau ignami[5], brazde de ceapă, răsaduri de usturoi şi o mulțime de vrejuri cu roşii, erau tot ce-i mai rămăsese lui Cordura. Restul pământului îi fusese luat cu japca de Jiquerillo, latifundiarul vecin. Sergio şi Emilliano asudau o bucată mare din zi pe moşia boierului, iar cealaltă, cât mai rămânea, trebăluiau pentru ei. Cumnatele lui Pedro prăşeau porumbul de pe o parcelă lucrată în parte. Amarilla, chiar atunci venea aplecată de greutatea unei poale de tomate culese pentru străini.

Ajutorul de şerif, când încă nu se crăpase bine de ziuă, dăduse ocol curții. Gardul din cactuşi candelabri crescuse vânjos, îndărătnic. Năravul de a înțesa curtea cu spini era curmat de satârul ucigaş. Veniseră în vremea când rodiul se acoperise cu granadas cărnoase, ce acum se coceau. Prin iarba răzlețită a curții, o broască râioasă, îngreunată de ouă, sărea printre toporaşii sălbatici şi printre cele câteva tufe de azalee. În grajd, Pedro văzu caii cu harnaşamentele pregătite pentru drum. Bidiviii aveau capetele înfundate în sacii cu tărâțe. Ochii uleioşi ai lui Blaky se ridicară peste marginea țesăturii. Pedro bătu crupa voinică a mustangului, iar animalul fornăi urmat de Picior-Uşor, bidiviul lui Colorado. Trecu în patio, curtea interioară, şi strivi o viperă ieşită de sub temelie. Tălpoaiele dintr-o parte a casei erau lăsate pradă furnicilor roşii. Mirtul, oleandrii cu flori albe şi vişinii păreau că-şi întind frunzişurile ca după un somn lung. Simțea în jurul său sărăcia, greu de alungat afară din ogradă…

Când pe nesfârşitul cerului alergau năucitoare fuioare alburii de nori, se găseau adunați pe prispă la un păhărel de tegrita. Răcoarea stăpânea încă dimineața. Între timp, ziua crescu,

[5] ignam – plantă exotică care produce tuberculi comestibili.

albind văzduhul, iar un cocoş cocoţat pe o butură îşi aruncă capul pe spate, cântând solemn cerului. Şi-au potolit foamea cu o ciorbă acrişoară de ştevie şi cu tortillas, nişte turte din făină de mălai, scoase din cuptor. Pedro reveni odată cu Catoche, fiul lui Sergio, de nouă ani. Totdeauna gata de joacă, cârn, cu părul zburlit a gâlceavă, cu obrazul rotund şi ochii uşor apropiaţi, mânca dintr-o rodie seminţe rubinii şi aromate şi se ţinea după el, lăudându-i pistoalele. Gerry se înduplecă şi-i dădu un Colt golit de cartuşe. Catoche alergă dincolo de prispă, trecu în stradă şi se făli picilor cu arma şerifului. Se reîntoarse, deschise micul corral[6] şi ieşi să ducă la păscut, prin şanţurile drumului, câteva capre. Gerry, mai înainte, se jucase cu el, îl cocoţase pe grumaz şi alergaseră timp îndelung. Îi închipuise şi o turcaleaţă din hârtie, o biată pasăre scălâmbăiată, ce luase înălţime, planând peste ogradă, ca să cadă şi să rămână prizonieră într-un cactus.

Venise ora prânzului şi bărbaţii se găseau la masă, Sergio nu se întorsese, în schimb venise Emilliano. Închinară un rachiu înainte de pozole, capul de porc afumat şi fiert în zeamă de porumb, garnisit cu ceapă crudă, apoi plăcintele umplute cu flori de dovleac au fost binevenite. Cordura, pricepând că nu-l va îndupleca pe fiul său să rămână, îşi înecă oful în tegrita, aşa cum, de fapt, nu era obişnuit s-o facă…

Vremea nu şedea pe loc, şi soarele se înfipsese într-o coastă a cerului. Femeile casei îşi vedeau de treburi, în timp ce bărbaţii urmăriţi de ochii curioşi ai copiilor zăboveau la taifas. Catoche mai ceru pistolul lui Gerry şi-l primi, odată cu un pumn de bomboane din melasă cumpărate de la sardinez.

Să se fi deşirat din caierul timpului un ceas, două, când dinspre o margine a satului răzbătură larmă de voci înfricoşătoare şi împuşcături. Cordura ieşi în poartă, schimbă o vorbă cu un vecin, apoi trase pe cei mici în ogradă. Pedro a înţeles printre primii cauza zarvei. Se revoltă, dar Cordura îl apucă de piepţii cămăşii, să-l aşeze la locul său, şi simţi nevoia să explice străinilor din nord:

— Señores, este Tuerto din banda lui Alvala! Un ucigaş blestemat! La un ceas depărtare, vine furgonul să ridice tributul!

---

[6] corral – ţarc, împrejmuire, ocol, în limba spaniolă.

— Scârboasă parascovenie, Colorado! se indignă Gerry.

— Dacă ne aşezăm contra lui Alvala, ticălosul n-ar uita!

— Poliţiştii din Santa Rosalia dorm, amigo? Unde sunt acum?

— Jandarmii nu-l împiedică, señores! Ei în schimb vânează ţăranii fugiţi din şerbie, să-i aducă îndărăt la hacienda[7]! Asta fac!

Gerry şi Colorado îşi pregătiră armele. Figurile lor deveniră treptat grave. Privirile li s-au încrucişat şi s-au înţeles.

— Nu ne vârâm, señores! se rugă de ei Pedro. Ai noştri rămân şi mai departe cu Alvala. Să lăsăm totul în seama poliţiştilor!

Emilliano se gârbovi sub povara unui sac cu porumb, şi aşa, cu el în spate, se duse la poartă. Cordura trimise într-o pânză de sisal soia, preţ de o baniţă, şi în alta o arroba[8] cu linte. Figura cutată a bătrânului ascundea greu paguba.

— Ne facem părtaşi cu tâlharii, Pedro! Intrăm în horă?

— Nu e treaba noastră, señor! Ai mei îşi cunosc necazul…

Ce se petrecea nu era pe gustul său. Satul întreg umplea harabaua. Ţăranii se arătau înspăimântaţi, iar jandarmii parcă îşi astupaseră urechile, cu pământ. Revolta îi clocotea în piept.

— Pentru ce nu dosiţi mâncarea? îi iscodi mânios.

— Ce-i dăm acum este dezgropat din câmp. Cei care nu mai au, duc la târg lucruri din casă, să-i achite neisprăvitului birul.

— V-a ajuns cuţitul la os, cum mai răbdaţi?!

— Alvala este un ticălos fără pereche, Colorado! L-aş jupui!

— Din păcate, Pedro are dreptate, dar nu-i singura necinste săvârşită în lume, şerifule! N-avem ce face!

— La dracu cu Alvala! Scorpionul merită strivit. Aşa-i?

— Să nu ne grăbim, señor şerif! îl potoli Pedro. Cu Alvala ne dondănim numai dacă ne caută harţă! În rest, zic să stăm liniştiţi!

— E-n regulă, prietene! Nu-ţi fac neajunsuri!

Locotenenţii Cribar şi Pedro intrară în ogradă şi-i măsurară din pinteni până în Stetsonuri. Aşa cum arătau, ca toţi texanii, în costume de cowboy, zeflemitori şi înarmaţi, nu prevesteau a bine. La un semn al lui Cribar, mai apărură câţiva, şi la o comandă neauzită, vreo trei pistoale se îndreptară spre ei.

---

[7] hacienda – gospodărie înconjurată de fermă agricolă, în limba spaniolă.

[8] arroba – măsură spaniolă, egală cu 11,5 kg.

Polițiștii schimbară o părere în şoaptă.

— Nu tragem decât dacă n-o scoatem altfel la capăt! Orice gest pripit ne poate costa! propuse, Colorado.

— Se încurcă treburile, prieteni! Ochii pe ei!

Dar, contrar obiceiului, de această dată capul bandei însoțise ciracii. Aflând că la Cordura se petrec lucruri ciudate, îl strigă pe bătrân în stradă. În glas i se citeau surprinderea şi indignarea.

— Îmi umbli cu fofârlica, Cordura? Pe cine găzdui eşti?

— Am oaspeți de peste Rio Bravo, veniți cu Pedro, Alvala!

— Señor Alvala, Cordura! N-am mâncat dintr-o strachină! Iar voi ăştia lustruiții, gringos, ia dați-vă încoace! Fără gărgăuni! Ai mei trag chiar dacă vreți să vă alungați musca de pe nas!

— Sunt prieteni de-ai băiatului, señor Alvala!

— Să ne înțelegem, străinilor! Stați liniştiți, că m-aprind iute! îi privi tâlharul pe sub streaşina sombreroului, cu una dintre mâini pitită sub sarape. Vin eu la voi, veneticilor!

Şeful răufăcătorilor era ajuns la cincizeci de ani, uşor adus de spate, mătăhălos, cu un obraz buhăit de băutură, pe care i se citeau multe porniri nestăpânite spre rău. Era încă în putere, arăta ca unul care cu greu poate fi întrecut la bătaie şi în trasul cu arma. Un pistolar sadea mexican!

— La dracu cu Alvala ăsta! mârâi printre dinți, Gerry.

— Ştiu că nu-ți trecură pragul ageamii, Cordura! spuse hoțul cântărind din ochi pe texani ca un geambaş.

Scoase pistolul din locul unde-l dosise şi-şi scărpină cu țeava ceafa. Pe fața lui lătăreață se vedea o neascunsă uimire. Ochiul său mai mic clipea.

— Gringos, sunteți voi vaqueros, cum le ziceți la bouari peste Rio Bravo, cum sunt eu popă! Din câte ştiu, văcarii au în țeastă în loc de creier, rumeguş, şi la mai toți li s-a rupt praporele de călărit. Arătați mai curând a pistolari. Este că v-am citit?

— Gazda a spus adevărul, Alvala! vorbi fără grabă Colorado.

— Hârtii că hălăduiți prin Mexic purtați la voi, străinule? Madera, Tuerto, Perro, deşertați-le buzunarele!

— Să ne fie cu iertare, Alvala. Ca oaspeți ai lui Cordura, nu se cade să ne buzunăriți! La noi, peste Rio Bravo, se aud lucruri frumoase despre señor Alvala. Se spune c-ați fi un tâlhar-gentlemen!

Capul bandei, plăcut impresionat, aruncă o privire spre

ciracii săi şi zâmbi misterios. Se voia un şef de nelegiuiţi aparte, calitate ce nu putea fi atinsă de ceilalţi, ştiindu-le metehnele.

— Scoţi miere pe limbă, străine! Te vrei cu haz, dar mi-s vulpe şireată, până una-alta, întoarceţi-le buzunarele pe dos! Şi palmele pe capete! Hai, la treabă!

— Cârmuirea de peste Rio Grande se va zburli, Alvala! O să ai neplăceri cu ai noştri! Am anunţat că dăm prin Santa Rosalia.

— Domol, domol, frăţioare! Mexicul acum este încins în podiş şi nu numai Alvala face îngeri din veneticii nepoftiţi.

Le-au fost scoase la iveală hârtiile cu numele de împrumut. Banditul îşi micşoră ochiul aproape scurs de lovitura cuţitului, şi-l apropie de acte, buchisi cu greu înscrisul şi nu observă că Pedro nu purta numele lui Cordura. Altceva îl frigea.

— Bălane, se adresă lui Gerry, ceva money cărați cu voi? Să fie rotunzi, să meargă oriunde! Doar n-oţi fi plecat cu chimirele iască! Madera, înfige-ţi adânc mâna în pantalonii veneticilor!

N-apucară să-i buzunărească, deoarece cei trei îşi răsturnară buzunarele în praf. Căzură cam o duzină de dolari din argint şi o hârtie de zece. Faţa tâlharului, uimită la început, se roşi de ciudă.

— Tuerto, căutaţi-i la piele! Nu mi-au mâncat şoarecii creierul din ţeastă, să-i cred! Dolari vreau! Dolari! Fiţi oameni de înţeles! Bani valabili! Voi îmi aruncaţi câţiva arginţi, ca la un olog ce aşteaptă milostenia creştinilor la troiţă?! Frăţiorilor, daţi-vă pe brazdă!

— Este tot ce ne-a rămas, Alvala! afirmă Colorado.

— Arătaţi a oameni cu obrazurile subţiri şi dosiţi paralele?! Tuerto, cară-i una bouarului ăsta!

Ofiţerul îşi repezi pumnul în obrazul lui Colorado. Braţul i se destinse, dar încremeni. Încheietura i-a fost prinsă ca într-un cleşte. Scoase neprevăzut pistolul cu cealaltă mână şi trase. Poliţistul însă veghea. Mai înainte de a-şi descărca arma, aceasta îi fu capturată, iar mâna răsucită cu putere şi definitiv imobilizată. Revolverul pocni, dar căzu în praf.

— Ai să crapi, iancheule! mârâi Madera, cu o uitătură de cruzime. Îşi smulse din toc arma, dar detunătura unui pistol cunoscut i-o zbură după surata ce se odihnea în colb.

— Încet, Madera! Ne arunci poterele pe cap! Pe tine nu te ştiam aşa cârpă, Tuerto. Te-ai muiat ca un terci! Nu-i puneţi la inimă că porumbii mei sunt oleacă neciopliţi!

— Nu-i cu supărare, sir!

— Vorbeşti în zeflemea, băiete! Te-aş face un rămăşag pe treaba asta. Uite despre ce este vorba. Dacă îi dovedeşti pe Madera şi pe Cribar, uit ofensa adusă oamenilor mei. Vă bateți cu pumnii. Dacă nu, capeți treizeci de vergi la tălpi şi apoi golesc şi ograda lui Cordura.

Lupta s-a încheiat curând. Alvala a crezut că visează. Madera fusese blocat cu un pumn primit în plex. Cribar izbutise să-l lovească slab pe texan. Apoi, ciracul încasă un upercut în vârful bărbiei, de avu impresia că-l izbise un mai de îndesat pietrele în patul drumului. Mai încasă un altul în ficat, căscă gura să înghită aer, şi în cădere îl zări pe Madera azvârlit pe spate de o izbitură de cizmă. În acest timp, Gerry veghease cu mâna pe pistol. Alvala, din venetici şi din văcari nu-i scotea. Pe Rio Pecos, această insultă s-ar fi cerut „răfuită în strada mare”. Îi veni să zâmbească atunci când îl văzu pe Madera rămas în patru labe, năuc, fără să înțeleagă bine ce-i cu el, iar pe Cribar chircit, frânt, lipsit de răsuflare. Se puteau socoti biruitori.

— Ai scos-o bine la capăt, gringo! Altfel, păruiala mirosea a moarte! Madera şi Cribar nu te-ar fi cruțat! Izbânda asta are să te usture la pungă! Ofensa s-a comis în fața țăranilor!

Madera şi Cribar, ajutați de acoliții lor, încă amețiți, fură săltați în şei. Alvala încruntat, îşi muşca buza arsă de țigară. Fața i se învinețise, ochiul cel mic se congestionase. Harabaua se întorsese vârfuită din celălalt capăt al satului.

— Vremi nenorocite, străine! Țăranii ăştia seacă de parcă-s roşi de omizi, dar îmi dau că-i apăr de alții mai răi ca mine! Dacă socotesc ce-ai făcut tu, în stradă, asta se curăță cu mult metal galben. Mi-ai batjocorit locotenenții în văzul satului. Ca să uit de ruşine vă iau caii! Dar nici pe departe nu vă achitați!

Că Alvala era un mare ticălos, asta era ştiut în tot ținutul. Că îşi dădea la spate cuvântul, asta nu. Dacă aşa hotărâse el, trebuia să se supună. Colorado încercă să-l înduplece.

— Îți retragi promisiunea, Alvala?

— Am făgăduit că nu dați ortul popii! De avut n-am pomenit. Şi nu mă călca pe nervi, străinule! în vremurile astea se crapă iute în Mexic! Şi ține minte o vorbă: Tu ai pumn, din câte ai arătat! Eu am „doxă”, dar nu mă laud! Cu pistolul dau jos graurul din zbor! Dar ai noroc că-mi eşti simpatic. Altfel…

— Prietene Alvala! îi zâmbi zeflemitor Colorado, stăpânindu-şi

furia. Bidiviii ştiau drumul îndărăt peste Rio Bravo. Fără ei, rătăcim potecile spre casă.

— Vorbeşti în dodii, străine! Sună a ameninţare spusa ta!

— N-am avut gândul ăsta, Alvala!

— Nu-mi pune sare pe rană! Până una-alta, eşti în mâna mea!

Pistolul lui Alvala trosni de sub sarape, şi un centavo[9] zărit de el în praf sări muşcat de plumb. Prin poncho-ul său negru şi ponosit trecu un fum subţirel.

— N-ai tras rău, Alvala! îl lăudă neprefăcut Colorado.

— S-o luăm altfel! zâmbi ştirb Alvala. Voi iancheii şi noi mexicanii suntem oameni de afaceri. Vă iau caii, în schimb vă las viaţa. Caramba![10] Şi eu, şi voi ieşim în câştig. Dacă ţineţi la ei, aştept, să mă vizitaţi! Îi am însă de vânzare!

Prin faţa lor, bidiviii au fost târâţi de căpestre. Alvala sări în şa, îşi ridică sombreroul cu ţeava Coltului, arătându-şi dinţii subţiri, neregulaţi. Fără grabă apoi, îşi perie sarapele cu măturica scoasă din coburul şeii. Le vorbi agale:

— Nu fiţi verzi la minte! În locul vostru aş lua primul tren spre El Paso del Norte. Bani de drum mai găsiţi voi la pârliţii ăştia.

— N-aş prea crede! vorbi cu vocea sa legănată Colorado.

Plecară hăuind ca bouarii, slobozind focuri de pistoale în cer. Furgonul luă distanţă, iar bandiţii grăbiră să ajungă harabaua, strunindu-şi caii de frâie. Apoi, pâlcul lor se topi sub copacii înfipţi în umerii lui Rio Perezoso, acoperit de ceaţa depărtării…

Timpul era călduros şi mai toţi gospodarii găsiţi în uliţă îi priviră chiondorâş.

Au ajuns într-o piaţetă. Comisariatul fusese înălţat de curând din piatră şi cărămidă arsă. Înconjurat cu zid gros, cu creneluri pe creste, cu un om al ordinii la uşă şi un altul cocoţat într-un fel de foişor, semnifica puterea, mâna forte, ce apăra legiuirea pământului, munca sătenilor din acel loc de ţară.

Chiar atunci, de sub portal, trei cai trăpaşi urniţi spre stradă erau să-i răstoarne. Plecau în misiune poliţiştii călări ruralii. Apucară să le vadă uniformele cenuşii, sombrerourile largi, lasourile în cârlige, pistoalele în coburi şi ţintele bătute pe şei.

---

[9] Centavo – a suta parte dintr-un „peso”, în limba spaniolă.

[10] Caramba – mii de draci, în limba spaniolă.

Au fost legitimați de un gradat cu uitătura sașie, după ce li s-au sechestrat armele. Sergentul i-a sfătuit să zăbovească un timp scurt, pe o bancă de lemn, deoarece ofițerul Munos servea prânzul. Neavând de ales, s-au conformat. Le defila prin fața privirilor o tavă vârfuită cu bucate: tortillas rumenite, umplute cu tocătură piperată o bucată de rață îndopată, friptă în cuptor pe varză, un peşte rasol mirosind a oțet de vin, a hrean şi a păstârnac, la urmă, două banane completau ospățul.

— Tot să fii polițai! scăpă vorbele Pedro. Uite ce stacană de vin i se aşază pe şervet! O fi de Vera-Cruz, că-i ca rubinul!

Şeful poliției îşi prelungea înadins desertul. Se răsuci apoi cu scaun cu tot şi privi supus bustul în gips al guvernatorului. Parcă noi puteri i se revărsau în corp. Îşi cadorisi cu un zâmbet de sus vizitatorii, apoi făcu un semn tainic unui subaltern. Două călcâie se lipiră într-un perfect țac. I se oferi şapca. Fără grabă, îşi potrivi ținuta, strânse paftaua peste mijlocul îngroşat de trai, îşi mângâie perciunii înfoiați, căniți de curând. La sfârşit, vorbi gâfâit:

— Din câte bag de seamă, veniți la poliție cu o plângere. Am auzit că v-ar fi luat Alvala caii! Urâtă treabă!

— Ne bucurăm că ați aflat, señor Munos, răsuflă uşurat Sergio.

— Dar a trecut d-atunci un car de timp!

— N-apucă soarele să coboare c-o suliță, chezăşui el.

— În vremea asta s-au aşezat la adăpost! Şi caută urme în pustiurile astea! ricană ofițerul. Rio Perezoso este întortocheat, iar malul celălalt este tare şi nu păstrează semne!

— Un polițist de soi le citeşte şi pe piatră! ripostă Colorado, încercând să-l înduplece să-i ajute.

— Peste o oră se urneşte vântul de seară şi şterge totul! rosti Munos cu o țigară înfiptă în colțul gurii. Vremea s-a zburlit şi miroase a ploaie! Cu asta am zis tot!

— Atunci, am venit degeaba până aici? vorbi mâhnit Pedro.

— Aveți dovezi să probați c-ați avut cai?! Gradatul suflă apatic fumul țigării. Un act doveditor că i-ați stăpânit! Drumurile colcăie de bandiți. Poliția rurală din Santa Rosalia n-are herghelii. Câte coate-goale nu născocesc că-s prădați, să se pricopsească c-un cal de soi! Nu-i căutați pricină lui Alvala, că dați de bucluc! Sunteți de peste Rio Grande, şi mare daraveră să-ntocmeşti hârtii când dă ochii peste cap un

iancheu. Mai bine lipsă. Treceți Rio Bravo, ori bateți drumurile în alt district. Alvala, spre necazul meu, în parohia asta s-a găsit să tundă oi fără foarfece. Nu vreau ca prefectul să-şi strice părerea despre destoinicia jandarmeriei de aci. Prima gară pentru El Paso del Norte este la câțiva kilometri. Nu zăboviți, domnilor, soarele este încă sus!

Când au părăsit micul fort, se auzeau strigătele țăranilor bătuți la tălpi în beci, trimişi pentru cumințire de don Jiquerillo, latifundiarul locului…

Înaintau cu spor pe valea râului Perezoso. În jur, în căldura zilei, relieful parcă dansa. Contururi ciudate de steiuri singuratice şi copaci sărăcăcioşi se roteau în iuțeala mersului. Calea, din câte arăta, era puțin umblată, vegetația crescuse răzlețită, din loc în loc îşi resfirau spre cer brațele înarmate cu lănci țepoase, cactuşii, cu lujeri groşi, sfârşind cu brațe sofisticate, înfrățiți într-o confederație bizară. În unda săracă a râului, soarele scânteia de sub crugul văzduhului.

Cu ochii scrutând drumul, Pedro dibui o urmă. Prin iarba cârlionțată zări boabe de soia scăpate prin rosturile hărăbăii. Roțile apăsate de povară lăsaseră urme noi lângă un şleau mai vechi, în pământul argilos al râului, pe care apa nu le ştersese. O ciocănitoare culegea de pe scoarța unui copac furnici, nu se tulbură. De mulți ani se obişnuise să vadă trecând bandiții lui Alvala. Soarele cădea, mai departe, fierbinte peste călăreți şi peste un soi de oțetari gârbovi. Drumul continua, apăru un deşert. Agave singuratice presărau locul cu trupuri de caracatiță. Pedro, ca un bun cunoscător al rosturilor lucrurilor întâlnite, dădea lămuriri:

— Din agava asta, señores, scoatem sfoară de făcut frânghii, iar din aia – arătă o plantă cu foi grase, în formă de petale mult alungite – dobândim berea noastră, pulque, cum este botezată p-aci. Omul de jos, din aga vă mănâncă şi bea la supărare şi la bucurie, tot din ea se-mbracă, pentru că ea a fost dată de zeul agavei indienilor, locuitorilor de aici…

Dincolo de râu, pe un şes arid, ogoare mărunte fuseseră abandonate. Discul solar, neiertător, ucidea totul…

Trecură peste şapte ore de la plecarea lor când un tumult depărtat, nedesluşit, se transforma parcă într-o chemare insistentă. Țăranii călări, alți pedeştri, înaintau, ca un râu într-o revărsare domoală, pe fața aspră a pământului.

Luptătorii, cu picioarele crăpate de mers ori încălțați cu mocasini şi opinci, urmau caii, venind de pe un drumeag lăturalnic. Printre ei, multe soldaderas, femei-soldați, drumuiau alături de bărbații lor, să le spele hainele, să le prepare merinde ori să le încarce armele în timpul luptei. Altele, suite în care cu coviltir, mânau catârii ca încercați surugii, ducând cele trebuitoare insurgenților porniți la luptă…

Texanii se ridicară în scări şi cuprinseră cu privirile o parte din drum, dar cotul scurt al râului îi împiedica să vadă cât de numeroasă e oastea. Murmurul creştea, tropotele cailor la pas întins, lătrăturile câinilor ce-şi însoțeau stăpânii umpleau valea râului. O poruncă adresată lor, acoperi larma oastei fără cadență. Opriră într-un loc de drumuri înfurcate, lângă a fântână străjuită de o troiță. Fură împresurați. Zeci de puşti îi luară la ochi, fierul ascuțit al coaselor ieşi din cingători ori din cornuri de vite.

— N-arătați să fiți de p-aci! li se adresă căpetenia peonilor.

— Suntem în trecere prin ținut, răspunse fără grabă Gerry.

— Arătați ca aceia ce adună ştiri mincinoase pentru gazete!

— Deloc! Căutăm pe unul Alvala ce ne-a furat caii!

Urmară câteva clipe de tăcere. Numele tâlharului era ştiut. Cel care conducea oastea țăranilor interveni în discuție:

— La ce mai duceți cu voi armele dacă v-ați lăsat prădați?!

— Întreg satul Santa Rosalia nu se ia în furci cu Alvala! spuse Colorado.

— Nu-i lesne să dai foc neghinei, vorbi limpede, comandantul.

— Am fost la polițistul Munos, dar ne-a trântit uşa în nas!

— N-au timp ruralii de Alvala! Ei ne vânează pe noi!

Fără voia lor, texanii admirară figura hotărâtă a conducătorului, obrazul acestuia ca tăiat în piatră, cu pometii proeminenți, cu nasul acvilin şi favoriții bogați şi însuriți, fruntea înaltă, înclinată spre spate şi coama de păr cu firul gros, ce-i cădea pe umerii acoperiți de un sarape negru.

— În locul vostru, m-aş lipsi de cai!

— Ținem la ei, că ne poartă de tineri, comandante!

— Tâlharul de Alvala are să vă pună pielea pe băț!

— Încercarea moarte n-are! Cât despre piele, nu ne lăsăm atât de lesne jupuiți! se înfurie uşor Gerry. Ne-o vindem scump!

— Îndrăzneală văd că aveți, dar nu-i totuna cu reuşita! Să nu

uit însă: Ce interese v-au mânat prin locurile astea?

— Este o poveste încâlcită, asta-i treaba noastră! Suntem cetățeni liberi de la nord de Rio Grande!

— Nu zic ba, dar țara asta nu-i stăpânită de ianchei!

— Avem gânduri bune, comandante! Am trecut pe la Cordura, şi Alvala ne-a luat caii. Acum mergem să-i redobândim, fără ajutorul poliţiştilor călări din Santa Rosalia.

— Îl cunosc pe Alvala! Rătăcirea minții lui de tâlhar l-a împins la necinste. Locul lui este acum în ştreang!

— Asta-i treaba judecătorului, din câte ştiu, comandante!

— Glăsuiți ca oamenii lui Diaz, străinilor! îndreptă spre ei arma, gata să tragă. Vezi ce hram poartă, părinte Almadia!

Capitolul III – VULTURI ACIUAȚI PE CIOTURI DE PINI

Li s-au cerut hârtiile. Guerilerul, le purică. Apoi padrele le puse întrebări, scrutându-le figurile, dar texanii îi erau pe plac. Vorbeau toți limpede, cu priviri neprefăcute, deşi nu păreau să fie paznici de cireadă de peste Rio Grande.

— Răzmerița voastră nu ne priveşte! vorbi sincer Colorado.

— Judecați cu uşurință lupta noastră! Voi, cei de peste fluviul cel mare din nord, faceți afaceri cu țara mea, dar nu pricepeți de ce ne batem pentru pământul promis de Juarez!

— Nu-i lesne să desluşim rostul luptelor voastre!

— Voi ați împins frontiera în continuu în West, iar acum ați băgat indienii în rezervații, cu toate că ei sunt stăpânii de baştină. Ruşinea asta o să vă roşească mult timp obrazul. Ca venetici ai locurilor, ați vânat băştinaşii deseori ca pe fiare, luându-le pământul cu japca. Să nu-mi spui mie că n-a fost aşa!

— Este drept! Ura împotriva lui Alvala nu împiedică să vă pătrundem, pe îndelete, izvoarele nemulțumirilor. Rânduielile de aici le pricepem mai greu, iar despre trecut sunt multe de zis.

— Aşa-i, s-o lăsăm baltă! Dacă aveți acelaşi drum, puteți călări alături de noi să ne țineți tovărăşie.

Trecură două ore de când se alipiseră trupei. Colorado călărea alături de comandantul Gaetano, iar Gerry şi Pedro îl încadraseră pe Almadia. Un mare număr dintre insurgenți erau sărăcăcios îmbrăcați, majoritatea purtau cămăşi din bumbac pe

deasupra pantalonilor din pânză. Aveau cartuşierele petrecute peste piepturile slabe ori şi le înfăşuraseră peste brâie. Umerii li se aplecau sub poverile traistelor încărcate cu gloanțe ori cu ştiuleți de porumb. Păstrau în cornuri de vită cuțite făcute din fier de coasă. Paloarea foamei şi a neodihnei li se întipărise pe obraz. Pământul roşu şi uscat al ținutului îi ardea pe mulți la tălpi.

Călăreau fără grabă, în aşteptarea bifurcației unde urmau să se despartă. Prin valea pe unde treceau se auzea cântul de luptă al insurgenților. Căldura vlăguia puterile, în timp ce râul se târa leneş, înecând sub pânzele-i străvezii pietrele prundişului. O soldadera ducea în brațe un prunc şi cânta alături de bărbatul ei, ce păşea obosit, dus de inerția marşului, de neodihnă. Unii răzbiți de sete, rămâneau în urmă să bea apa limpede a râului…

Când oastea zorea pasul să iasă dintr-un defileu, sunetul unei goarne militare comandă salvă de focuri de armă. Căzură destui guerileri din şei. Plumbii culcau laolaltă tălpaşi şi cai, fără alegere. Se iscă nedumerire, panică, vaiete, fioruri de moarte, dar toate fură acoperite de poruncile limpezi ale lui Gaetano. Căzuseră într-o ambuscadă…

Peonul din fruntea oastei, ocolit de coasa morții, împărți porunci de luptă şi slobozi plumbi din goana calului. Urmat de călărețiii rămaşi în viață, străbătu o distanță de peste opt sute de yarzi într-un galop furibund, în care s-au prins şi texanii urmăriți de gloanțe. Calul lui Pedro se poticni izbit de un foc. Un altul, rămas fără stăpân, fu încălecat în mare grabă de peon. Urmă o alergătură sufocantă pentru a da ocol curmăturii…

În defileu, insurgenții încolțiți începură să-şi caute locuri de ochit în spatele obstacolelor naturale ori după animalele doborâte de inamic. Sub conducerea lui Sebastiano, unul dintre locotenenții lui Gaetano, insurgenții începuseră să tragă cu folos. Pe măsură ce timpul avansa, lupta se întețea şi aerul se tărca de fum cu miros de pulbere. Sângele soldaților şi al insurgenților uda din belşug locul…

Răzvrătiții călări, conduşi de Gaetano, în rândul cărora erau şi texanii, făcuseră ocolul pentru a cădea în spatele soldaților. Caii se cățărară anevoie, urcuşul era pieptiş, şi se poticniră în solul pietros. Animalele se încordau zorite de pinteni, rănindu-se deseori de pietrele ascuțite. Au ajuns pe platoul

ocupat de militari şi au şarjat într-o sălbatică goană. Culcară mulți dintre inamicii de pe înălțime. Când soldații guvernatorului au înțeles pericolul, era prea târziu. Din ambele părți porneau împuşcături, iar gloanțele zburau cu bâzâit de bondari. Gaetano lupta curajos. Era ziua lui de izbândă. Fără voia lor, texanii au intrat în bătaia focului. Nu o dată au crezut că le sosise sfârşitul. Au percutat fără grabă, amânând pornirea glonțului ce-şi străpungea victima, dar țevile armelor li s-au roşit. Mureau din ambele părți oameni. Între timp, țăranii din vale porniră la atac, încurajați de izbânda celor de sus, ce începuse să se întrevadă. Începură să urce versantul anevoie, ajutați de fumul împuşcăturilor…

O trompetă militară sună retragerea. Gaetano tuna întruna porunci, pereții stâncoşi întorceau ecourile în valea râului iar reuşita bătăliei înclina fără îndoială de partea insurgenților. Din piepturile țăranilor răsunară urale. Mâinile celor înfrânți s-au înălțat cerând milă învingătorului. Gaetano s-a aruncat în vâltoarea ultimei lupte.

Încleştarea, peste care plutea suflul morții, se topi curând, ca focul fără aer. Se înstăpâni liniştea. Alături de învingători coborâră în grind şi texanii.

Într-un răgaz, comandantul îşi găsi câteva clipe pentru străini. Fusese rănit la o mână, şi prin pansamentul subțire mustea sângele. Privea trist, nu era în apele lui, dar vocea i se auzea blajină, părintească:

— Prieteni, ați tras vitejeşte, ca adevărații răzvrătiți! Alăturați-vă peonilor, şi am să cer grade pentru voi de la mai-marii mei! În câteva zile vă vin hârtiile c-ați intrat în oastea mea.

— Ne faci mare cinste, comandante! răspunse după puțină gândire Colorado, dar am venit cu alte treburi în țara voastră!

— Părintele Almadia are să vă zică pentru ce luptăm prin văgăunile munților. El mi-a deschis şi mie capul, continuă Gaetano.

Spre asfințit îşi terminară datoria față de rămăşițele pământeşti ale morților, pe care i-au îngropat pe malul mai înalt al râului. Tabăra se pregăti apoi pentru înnoptare. Lângă un palmier pipernicit, cu frunze hirsute în creştet, un insurgent mânca turtă de manioc, alături de un soldat zgâlțâit de friguri. Un altul îşi spăla capul la râu. Almadia, aşezat pe o piatră, îşi

răcorea picioarele într-o undă roşită de sânge, scriind despre lupta ce-a avut loc. O ştafetă de ţărani se pregătea să alerge cu ştirea la ziar. Carele au fost trase într-o parte a văii şi aşezate într-un arc de cerc, iar femeile-soldaţi rămase în viaţă pregătiră bărbaţilor mâncarea în nişte oale mari din aramă cositorită.

În timp ce câţiva cai se tăvăleau pe solul pietros, frecându-şi spinările supte de muşte, astrul nopţii îşi aruncă privirea spre o femeie ce-şi dezmierda bărbatul ostoit de fierbinţeala luptei.

Peste defileu şi peste tabăra presărată cu focuri de bivuac coborî treptat noaptea, ştergând fără grabă tonurile arămii ale crestelor Sierrei Madre şi vegetaţia cuibărită prin văioage. La capetele înguste ale văii, pe muchiile versantului, santinelele vegheau odihna învingătorilor păziţi de câini încolăciţi sub care.

Focurile muriră pe rând, în timp ce râul Perezoso sălta limpede prin meandre şi fierbând pe pietrele prundişului, licăreau în el frunzele lanceolate ale răchitelor ameţite de somn…

Spre zori, vremea s-a stricat. Timpul rece le făcea odihna un calvar. În pragul dimineţii, se auzi goarna lui Bisonte, cu scrâşnetul ei dureros. Cu puţin înainte, muriseră doi insurgenţi. Gaetano, credincios unui obicei de-al său, nu se clintise de la căpătâiul lor. Le veghease ultimele clipe. S-au dat onorurile cuvenite luptătorilor îngropaţi în grind: Şase gloanţe străbătură văzduhul într-o deşartă întrecere…

În defileu era ceaţă, părea că un abur înşelător ca somnul dinaintea morţii se ridică spre înălţimile vecine. Vulturi negri, aciuaţi pe cioturi de pini înnegriţi la soare, aşteptau răbdători plecarea oastei din strungă…

Au părăsit în adăpostul văii o mică tabără de răniţi pe un timp nestatornic şi lăsară câţiva ostaşi să-i ferească pe cei căzuţi în luptă de fiarele podişului.

Pe cei fără scăpare dintre răniţi i-au târât în vârful coastei, lăsându-i pradă corbilor…

Gaetano a mai încercat să-i înduplece pe texani să rămână cu el, dar n-a izbutit. Până la sfârşit, a înţeles că străinii luptau împotriva unor nelegiuiţi ce trebuiau duşi în faţa judecăţii, să-şi ispăşească fărădelegile. Să insiste, ar fi fost de prisos.

Călăreau împreună de o bucată de vreme, stânjeniţi de vântul de miazănoapte, ce sufla neîndurător. El întotdeauna aducea seceta, usca apa râurilor şi a lagunelor, pudra ierburile

rare şi pipernicite, frunzele agavelor, mirosind greu a buruiană arsă. Cu foalele lui ucigaşe crăpa pământul argilos, căra spre mare şi spre lagunele de coastă dune de praf, şi le izbea de pomi, de lujerii pământului, de oameni şi de vite, de tufe sărăcăcioase, de case, de tot…

În urma şi în faţa micii oştiri, iscoadele lui Gaetano, înfruntând acel praf nemernic, vegheau la apropierea inamicului.

Se aflau în vecinătatea bifurcaţiei numite Locul-de-adăpare-al-cerbilor. Apoi, ziua a răpus vijelia, iar pentru puţin soarele străluci şi descoperi cupola cerului, dar furia furtunii puse curând din nou stăpânire pe locurile prin care treceau…

— Veţi birui, Gaetano! Noi vă dorim să ajungeţi grabnic la izbândă! spuse Colorado.

— Ne cunoaştem ţelul! Să ni se dea pământul promis de Juarez să-l muncim! Ne trebuie apă să-l udăm, cerem drumuri pietruite să grăbim spre târg cu roadele, şi şcoli, să ne luminăm fiii. Nu râvnim foteluri şi nici nu cerem să ni se dea avuţii. Să le ţină domnii, dar să se uite în ochii noştri, că noi lucrăm pământul, noi îl facem să rodească…

Pe stâncile ce se adunau în depărtare, discul de foc al astrului zilei se arătă anemic, prin norii de praf. Animalele străpungeau vijelia, fire de nisip şi argilă le izbeau ochii. Pe obrazul unui răzvrătit, sudoarea se înfrăţise cu pulberea de pământ. O iscusită mască îi acoperise, nefiresc, sprâncenele, nasul turtit, cu nările mari, mustăţile căzute la colţuri şi gura cărnoasă, părul lung, ce părea albit, făcându-l să semene cu o statuie ecvestră ce călătorise în timp şi sosise acolo, într-o lume nedreaptă ce trebuia schimbată. Părea că simbolizează fiinţele răsculate şi înflăcărate de idealul mult râvnit de a munci pentru ei pământul dăruit autohtonilor de zeii Mexicului, lor, acelora care aşteptaseră Zeul Fericirii între umerii ferăstruiţi ai Sierrelor Madre, ai Munţilor Maicii Domnului: dar în locul lui, al Zeului, veniseră conchistadorii.

Sosi clipa despărţirii. Pe feţele acoperite de linţoliul de lut apărură zâmbete. În firele de nisip din genele multora străfulgerau luminile ochilor croiţi pieziş de străbuni.

— O să vă uităm greu, prieteni!

Apoi rămaseră să privească până ce carele cu coviltire

mânate de femeile-soldați se topiră pe rând la o cotitură, unde drumul părea invadat de lujerii țepoşi ai cactaceelor.

Tropotiră cu bidiviii mai departe, biciuiți de acelaşi vânt. Gândurile le zăboveau la crezul lui Gaetano. Legământul lui Juarez fusese împlinit cât trăise, însă după el s-au schimbat rânduielile ce-au nemulțumit sărăcimea satelor. Voind să îndrepte răul, insurgenții, ca unul singur, îl urmau pe Gaetano. Țăranii se răsculaseră pentru pământ, pentru împlinirea promisiunilor făcute de cei care-i trimiseseră la luptă împotriva invadatorilor spanioli, englezi şi francezi, să alunge din Mexic cizma străină, ca ei, autohtonii, să poată stăpâni podişul dintre înălțimile Sierrei. Colorado găsea asemănări între faptele petrecute în Mexic cu ce se întâmplase în țară la el. Aici, în patria preotului Mexi, latifundiarii se apărau cu legi strâmbe şi cu arme, să-şi sporească moşiile, în dauna țăranilor. Mulți mexicani se aruncaseră în grabă pe şeile cailor să-şi caute dreptatea. Existau – ce-i drept – confuzii, unii îşi cumpăneau, singuri adevărul, destui se dedaseră la jaf ori îşi împlineau patimile. Gaetano, însă, dovedise că ştie drumul spre izbândă, o cale nobilă, de luptă, de sacrificiu. Şi dincolo, în România, devenită independentă, țăranii lipsiți de pământ luptau în cete prost înarmate, risipite de jandarmii stăpânirii, ori erau întemnițați de grofi în numele legilor scrise de mărimi, să li se răcorească frunțile înfierbântate…

Capitolul IV – LAGUNA FANTOMELOR

Trecuse de amiază, şi vijelia mai slăbise. În dreapta lor, râul Perezoso îşi legăna unda sărăcită într-o albie sinuoasă. Călăreau cu prudență, atenți la toate glasurile de viețuitoare şi la orice zgomot suspect. Ajunseră la o confluență, unde un fir de apă reanima Râul Leneş, impulsionându-i răsuflarea pe cale să şi-o piardă. Peisajul se schimbase simțitor. Fâşiile de chaparral[11] vecine râului se îndesiseră, cactuşii giganți se refugiaseră pe înălțimi, lanurile de sorg păreau părăsite definitiv de oameni. Trecură prin vecinătatea unei aşezări de indieni, fără să fie luați în seamă. Case mici şi sărăcăcioase durate din cărci

[11] chaparral – stejeriş, în limba spaniolă.

împletite cu liane se întindeau în jurul unui wigwam, o colibă circulară, din care ieşea fum. Acoperişurile conice ale tepeelor[12] acoperite cu trestie se terminau cu frunze penate. Petice cultivate cu soia şi porumb delimitau marginea satului. Bărbaţii tribului i-au cercetat cu priviri curioase pregătindu-şi într-ascuns arcurile. Câteva siluete mlădii de indiene s-au retras sfioase în umbrele din care se desprinseseră. Tinerii aşteptaţi de ele nu se arătaseră. Erau duşi după vânat de două zile.

Un stol de sturzi cu firele pufoase, cenuşii, săgeta văzduhul. Şopârle alunecau, ascunzându-şi culorile sub pulbere. O fâşie de pădure îi întâmpină cu acoperământul ei verde-ruginiu. Pe o creangă pe care rodiile putrezeau, se ciondăneau corbii. Gerry îşi ridică pistolul spre un şarpe, dar glasul lui Pedro, ce se auzi violent, îl opri.

— La indieni, şarpele este sfânt, señor şerif! Zic că în pielea lui şi-ar fi găsit locul un zeu!

— Ciudat om eşti, prietene! La dracu, aş fi vrut să-l jupoi!

— Şarpele boa ce cunoaşte omul nu-l atacă dacă nu-i face rău! Este mai bine să-i dăm pace!

Se depărtară de locul cu pricina. Începuse iar să sufle vântul, aburii se ridicau în volute pe deasupra unei întinderi de smârcuri într-o culoare plumburie ce se întindea pe o arie impresionantă. În faţă aveau o lagună înconjurată de vegetaţie, deasupra căreia cerul se limpezise. La mal norii de praf se sparseră în câteva locuri şi descoperi apa ascunsă până atunci. Pomii scunzi, cu crăci răsucite ca nişte braţe omeneşti îţi dădeau impresia că te-ai găsi într-o galerie cu morţi carbonizaţi.

Jur împrejurul lor se însenina şi văzură în culorile ei reale vegetaţia locului: rogoz, papură înflorită cu inflorescenţe ciudate. Printre trestia cu corolele în buchete galben-violet, suspina vântul, mişcând oasele albite ale unui schelet omenesc atârnat de o cracă joasă. Urme de copite i-au îndemnat la prudenţă. Animalele lăsate să pască se neliniştiră. Descălecară să poată cerceta urmele.

Un sunet depărtat de corn a fost urmat de un altul. Ţinându-şi caii de frâie, înaintară în acel ţinut necunoscut şi nu după mult, de pe malul lacului, văzură printr-o spărtură a

[12] tepee – cort sau colibă conică, în limba indienilor americani.

frunzişului o aşezare omenească, unde deosebiră cu greu, din cauza vegetaţiei ce-l asediase, un şopron. Între ei şi această magazie se găsea un corral pustiu cu un diametru de o sută de yarzi.

Fără să stea mult pe gânduri, îşi legară catârii de stinghiile ţarcului. Nici un semn nu trăda existenţa vreunei fiinţe omeneşti prin apropiere. Stăpânii locului arătau că erau duşi departe.

Vântul de miazănoapte păru că se întețește, şi căra cu el praful argilos pitulat la rădăcina ierburilor. Se furişară spre şopron, atenţi să nu le zboare de pe cap pălăriile şi simţiră puterea vijeliei în creştere, ce cătrănise cerul cu praf şi lovea îndârjită blănile construcţiei, acoperită cu licheni închirciţi, sub şfichiuitura iute a nisipului. Întinsa plajă argiloasă părea că se zbate sub muşcătura furtunii, apoi locul a fost luat în stăpânire de o negură înşelătoare, şi abia se mai întrezărea un soare vlăguit.

Mergeau unul lângă altul, vorbind, dar şuierul vântului îi împiedica să se înţeleagă cum trebuie. Pentru orice siguranţă, şi-au tras Colturile din coburi.

— Parcă ar fi sfârşitul pământului! spuse Gerry Mulligan.

— Bandiţii sunt duşi după prădăciuni şi ne-au înlesnit fără să vrea drumul făcut aici să ne redobândim caii.

Tăcură. De pereţii şopronului se izbea îndărătnic nisipul cărat de vânt. Pe alocuri, furtuna stârnea vârtejuri, ondulând smârcurile lagunei, în care caimanii tăiau unda mocirloasă. Timpul vrăjmaş îi indispunea, se hazardaseră într-o aventură cu un sfârşit greu de prevăzut, dar nu mai puteau da îndărăt. Mai făcură câţiva yarzi buni şi-şi văzură caii legaţi de inele bătute în lăturoaie. Animalele credincioase i-au simţit, fornăiră nervoase şi frământară pământul cu copitele. Când au ajuns lângă ei, constatară că nici unul nu era înşeuat. Gerry fluieră într-un anumit fel: un fornăit cunoscut, scos de Blaky, adeverea că bidiviul şi-a recunoscut stăpânul. Picior-Uşor, pagul lui Colorado, îşi făcu şi el cunoscută prezenţa, urmat de cel al lui Pedro, ce lovea neastâmpărat pământul cu copita. Furtuna le era însă complice, le acoperea în parte zgomotele.

Ferindu-se de ceilalţi cai, pe jumătate sălbatici, fiecare şi-l dezlegă pe al său. Blaky împinse cu fruntea cum îi era obişnuinţa, umărul lui Gerry. Pedro mângâie smocul de păr din

creştetul dereşului său.

— I-au preparat pentru obor, señor şerif! observă Pedro.

— Caii de rasă p-aici sunt pipărați ca preț! Să ne găsim şeile, şi la drum! Până acum, norocul ne-a surâs!

— Am presimțiri că sunt dosite pe aproape, Colorado.

— Eu zic să ne cărăbănim, señores! propuse Pedro.

Îşi purtară animalele de dârlogi în afara padocului şi le legară într-o margine a corralului, la conovăț. Mirosul acru al unei vizuini de sconcs a neliniştit caii şi au trebuit să piardă un timp ca să le schimbe locul, încercând să nu facă nici un zgomot, dădură apoi ocol cabanei şi descoperiră două uşi zăvorite cu lacăte.

— Eu şi Gerry spunem să tăiem peretele! Ai altă părere, Pedro?

— Cum hotărăşte señor Colorado este bine totdeauna.

— Tăcerea asta nu-mi miroase a bine, cugetă şeriful.

— Şeriful Gerry a scos o nestemată din gură! După calm mare vine totdeauna uraganul! Să ne cărăbănim, señor. Găsim şei în târg!

Nu l-au ascultat şi se uitară prin golurile pereților în prima încăpere, unde nu văzură mare lucru. În a doua, desluşiră în semiîntuneric o îngrămădire de obiecte. S-au decis şi tăiară, cu ajutorul cuțitelor, împletitura din crengi groase, prin care puteau să se strecoare înăuntru.

— Intrăm, Pedro! Tu ne acoperi retragerea. Bandiții nici n-au visat că ne încumetăm să venim până aici dar puțină prevedere nu are ce să ne strice!

Pătrunse mai întâi Gerry, îl urmă Colorado. Se părea că nu aveau pentru ce regreta hotărârea de a mai zăbovi în lagună. Şeile furate de tâlhari erau acolo. Le-au luat şi-şi rotiră ochii în jur. Peste tot obiecte şterpelite de Alvala.

— Suntem norocoşi astăzi, aprecie şeriful.

— Nu zice gata până nu ne vedem în şei.

— Şi-au încropit un „*shop for all things*[13]" din prădăciuni, spuse Gerry Mulligan. Parcă ne-am găsi într-un magazin cu de toate.

— Câți păgubaşi nu plâng! spuse Colorado văzând claie peste grămadă saci cu cacao, saci cu făină de porumb, cu năut, cu

[13] magazin pentru toate lucrurile, magazin universal (engleză)

sorg, saci de hickory[14] fibre de sisal, snopi de trestie-de-zahăr, pături, perine, icoane, câteva butoaie cu petrol…

Afară, vântul nu se domolise şi un liliac se roti prin magazie, schimbându-şi locul. Şeriful privea cu atenție totul de parcă ar fi căutat să evalueze bogăția ce se găsea în mâinile tâlharilor.

— Să mergem, Gerry! hotărî Colorado.

— Ce pârjol ar fi ieşit dacă le-am fi dat foc! Bumbacul acesta n-ar putea fi stins de nici o saca!

— Să ne grăbim, şerife!

— Am văzut un foc de bumbac la Abilene! A fost ceva măreț!

— Să nu ne batem joc de şansa de până acum!

— Aprind într-un loc, şi o tulim! făcu o propunere Gerry.

— Venim altă dată, şerife! Renunță şi tu la ispita asta!

Au ajuns cu şeile la locul de ieşire. Primul a trecut despărțitura şeriful, apoi, trăgând harnaşamentele după el şi alegându-şi o poziție convenabilă, l-a urmat Colorado.

A încasat două izbituri, pe care le-a asemuit cu prăbuşirea unui bolovan greu în moalele capului, apoi căzu, cât era de lung, în iarba prăfuită de argilă. N-a mai ştiut când a fost târât de pinteni ca un sac plin cu ignami.

N-ar fi putut spune cu precizie cât timp a rămas fără cunoştință. O durere acută, ca un cui de foc, i se zbătea în grumaz. Colorado încercă să-şi atingă partea dureroasă, dar se lăsă păgubaş. Mâinile şi picioarele îi fuseseră legate fedeleş. O undă de mânie îi trecu prin piept şi smuci puternic de frânghii, dar sforile i-au pătruns adânc în carne. Blestemații de tâlhari îşi luaseră măsuri de prevedere. „În rai nu mă găsesc, asta-i sigur!” făcu haz de necaz. Sub el – solul tare. Jur împrejur – un întuneric de nepătruns. Se zbătu în legături, vru să strige, să cheme, să fie auzit de Gerry şi Pedro, să afle dacă şi aceştia se mai găsesc în viață. Renunță. În gură avea un căluş vârtos îndesat…

Încercă să judece lucrurile la rece. „Mă aflu probabil într-una din magazii! La dracu! Am căzut în capcană, ca un începător! Să dorm, să-mi refac puterile!”

Țipătul unei cucuvele îl readuse în prezent, se trezi, dar din nou îl cuprindea somnul. Simțea cum membrele îi amorțesc pe rând, o stranie toropeală îl învăluia, îl învingea nevoia de

[14] hickory – nuc american.

odihnă. Pasărea cârâi din nou. Îşi judecă la rece situaţia şi înţelese că lucrurile stau prost. Scrâşni din dinţi la gândul neputinţei. Deocamdată n-avea ieşire din cursa în care căzuse.

Gândurile îl întoarseră cu doi-trei ani în urmă, când primise de la marshallul Stone Mighty, misiunea să descopere locul şi făptaşii falsificării bancnotelor mexicane. Toate, fireşte, l-au condus în Blue Town, orăşelul texan aşezat pe Rio Pecos. Ajunse cu gândul la Happy Saloon, proprietatea lui Pearson. Travestit în vânător de capcane şi făcând investigaţii, îi bănui pe Allison, un rancher avut, pe Harris, proprietarul gaterului, şi pe stăpânul saloonului, toţi urmăriţi în oraşele din îndepărtatul Apus, pentru fărădelegi. Intervenind pentru a-l salva pe Gerry Mulligan, băiatul lui Tom, un rancher din ţinut, este împuşcat în piept. Dus în cotigă de Timber, cioclul orăşelului, la ranchul lui Mulligan, o cunoaşte pe Annie Mulligan, ce-l îngrijeşte. Îşi reaminti de plecarea lui pripită de la ranch. Veneau Leffty şi Jakie cu poruncă de la Billy King să-l lichideze. Gerry lipsea, era dus cu rancherii cu o turmă de vite spre California. Urmărindu-şi iscusit duşmanii, Colorado intervine la timp în Valea Raconului şi-i salvează pe cowboy de la moarte. Leffty şi Jakie însă scapă. Ajunşi de el în Bridge Town, la hanul lui Amarildo, îi provoacă la duel cu pistoalele şi-i termină în strada mare. Îşi revăzu drumul făcut prin New Mexico, şi cel prin Texas pentru a ajunge la timp. Vine însă târziu şi nu mai poate împiedica asasinarea şerifului Warner şi a ajutorului său, Travie, printre steiurile Şacalului de către oamenii lui Billy King. Şeriful Warner înainte de a muri îi dă o ştire importantă. Mai află tot acum că poliţa prezentată de Pearson pentru 5.000 dolari ca primită de la Tom Mulligan este falsă. Mai află că ranchul lui Cecilly Mulligan, mama lui Gerry, fusese asediat de Pearson, iar la urmă îl ia cu el pe Paulo şi-l duce în Blue Town.

Revăzu ca aievea casa lui Pedro unde a tras în Blue Town şi unde îl vizita Timber. Este de faţă, fără să poată interveni, la judecarea argatului Paulo de la ranchul lui Mulligan, învinuit pe nedrept de asasinarea oamenilor legii. Asistă neputincios la spânzurarea acestuia şi la întoarcerea cowboy-lor din California.

În adunarea ţinută în saloon pentru alegerea noului şerif Allison, omul lui Billy King este refuzat de cetăţeni şi câştigă Gerry Mulligan steaua de poliţai, spre ciuda judecătorului Willy

Simson, a lui Harris şi Pearson.

Atacul băncii orăşelului este respins de Gerry Mulligan, prevenit de dona Hilda, drăguța lui Pearson, şi ajutat de el, Colorado. Revede goana după doi dintre bandiții scăpați de glonț, apoi rănirea şerifului. El, Colorado, din vânător devine vânat, şi numai o minune l-a putut salva. A coborât legat de lasou prin Cascada Şacalului. Ajunge noaptea la gaterul lui Harris, unde era ținut prizonier Gerry. După o luptă scurtă, îl eliberează, aducându-l ca prizonier pe Harris la închisoarea din Blue Town.

Revăzu vizita lui Billy King şi a lui Willy Simson. Urzelile lor să-l scoată nevinovat pe Harris. Îi apăru în fața ochilor orăşelul Blue Town, aşa cum arătase el a doua zi, ocupat de peonii înarmați şi de rancheri. Pedro, după o sâcâială prelungită a lui Harris, îi smulge acestuia destăinuirea că el este ucigaşul lui Orantes, fratele său. Potera apucase drumul Colților Şacalului. Alături de Gerry, pătrunde în ranchul lui Allison. Intră singur în Grota Şacalului şi descoperă încăperea unde se fabricau banii. Prins de oamenii lui Billy King, este bătut lângă lacul subpământean, dat pe mâna lui Harris, ce între timp evadase din închisoare. Bandiții, părăsesc bârlogul cu diligența şi catârii încărcați cu samare, cu gândul să treacă în Mexic. Harris, rămas să-l lichideze, aruncă în aer tipografia, deschide zăgazurile râului, să inunde grota, dar când să-i facă de petrecanie, este înlăturat de Pedro, pătruns şi el în peşteră.

În lupta cu apa, izbutesc să evadeze din capcană, datorită dinamitării unui perete. Pornirea lor neîntârziată pe urmele fugarilor şi sosirea acestora la locul unde Murphy le pregătise ambuscada. Billy King, Allison, Willy, Mac şi Gunn scapă. Reîntors în Blue Town, asistă la răfuiala lui Gerry cu Pearson, ce-i omorâse tatăl. Judecata o fac însă, în stradă, cetățenii oraşului. Îşi aminti de ceva, şi gândul îl încălzi uşor. S-a însurat cu Annie, sora şerifului, şi, aşa cum i-a promis, a dus-o pe plaiurile lui de obârşie, unde au ascultat cântecul duios al presurii şi susurul Oltului, sărutând pământul Făgăraşilor... N-a putut să-şi izgonească amintirile. Îi mai defilară prin fața ochilor munca lui de crescător de vite, însemnarea cu fierul roşu a viteilor, livada cu meri aurii, bumbacul cules şi legat în baloturi, apoi vândut la Austin. Lăsase pentru un timp Colturile şi insigna de marshall! Annie, fericită, s-a bucurat că cel care

urma să vină pe lume îşi va cunoaşte tatăl. El, Steve Sharkey, Ştefan Şercanu de odinioară, va trăi numai pentru ea şi pentru copil. Înclinase să-i dea ascultare. Dar într-o după-amiază caldă, când soarele se pregătea să apună în spatele Colților Şacalului, paşii i-au fost abătuți de Gerry spre locuințele peonilor. Toate fuseseră aprinse de ciracii lui Billy King, trimişi peste Rio Grande. Privise şi banca orăşelului pârjolită din nou şi dinamitată, casa de fier golită de conținut, în timp ce şeriful şi Pedro, devenit ajutorul lui Gerry, urmăreau un oarecare pistolar în împrejurimi…

În Oraşul Albastru, răul sugrumase binele, oamenii nevinovați plătiră din nou cu viața. La întoarcerea lui la ranch se hotărâse. Jurase să facă dreptate țăranilor îndoliați de Billy King, să readucă în oraş banii cetățenilor, jurase să-şi țină făgăduiala şi să-l aducă viu pe tâlhar pentru judecată, să-l dea pe mâna juraților oneşti ai orăşelului, să-şi primească pedeapsa cuvenită…

A trecut un timp lung până când, întrecând furtuna, un zgomot ajunse la el. Amorțeala parcă îl părăsise, o lumină se furişă în încăpere, atingând obiectele fără forme, ametite de jocul umbrelor. Se apropiară de el paşi fără grabă. „Este mai bine dacă mă prefac că nu m-am trezit!“ Cel intrat înfipse torța între despicătura unor stâlpi ce sprijineau şarpanta, acoperişului. Flăcările atingeau lemnăria şi aprindeau aşchii încă verzi. Nepoftitul se îndreptă spre el şi-l întoarse cu cizma. Ținând cuțitul într-o mână, îi încercă tăria funiilor. A voit să se încredințeze că trăieşte, şi-i altoi o cizmă în coaste. Înşelând aparențele, Colorado se trezi greu, ca readus în simțuri. Deschise şi închise ochii, parcă înțepat de lumina torței.

— Până când vine Alvala, „te trec granița”! Nu mai găseşte din tine decât potcoavele de la cizme şi pintenii!

Colorado îşi răsuci capul cu greutate şi cercetă încăperea atât cât îl ajuta lumina. Se găsea într-o baracă destul de lungă. Îl zări pe Gerry şi nişte ferestre zăbrelite cu lemn gros şi trainic, cocoțate lângă acoperiş, prin care venea, anemică, lumina.

— Să-mi stai liniştit, văcare! – muşcă Cribar dintr-un ghem de tutun. Prin pereți n-ai să te prelingi, că nu eşti Mesia. Dacă nu mă laşi să dorm îți bumbăcesc spinarea! Mâine vă spânzurăm!

Privirile lor se încrucişară ca două pumnale. Colorado îndură greu jignirile, dar se resemnă…

— Umflă-te de somn, Cribar! Mi s-a înfundat cu tine. Mă şi văd atârnând de funie! vorbi greu, împiedicat de căluş.

— Te ţii băţos, hai? O să-ţi ciugulească corbii ochii!

Cribar se îndreptă spre şerif. Nici el n-a fost scutit de „mângâieri". Reveni apoi, şi-i mai administră o cizmă, şi încă una. Cedând durerii, scăpă un geamăt. Tâlharul rânji împăcat, smulse torţa de la locul ei şi ieşi. Se auzi zgomotul priponirii uşii pe dinafară în cuşac, iar printr-un rost, prin bârne, razele focului ajungeau mioape la el…

Sosise vremea să acţioneze. Ajutându-se de coate şi de genunchi, se rostogoli spre Gerry. N-a fost uşor, pământul era jilav, şi felurite obiecte, pietre ascuţite i-au îngreunat mişcările. Când a ajuns lângă şerif, ca înţeleşi, s-au potrivit spate-n spate, să-şi dezlege funiile. Gâfâind, aproape asfixiaţi de căluşuri şi cu preţul unor eforturi supraomeneşti, izbutiră. Au rămas câtva timp nemişcaţi, frânţi de mijloc, cu sângele bătându-le în tâmple…

Îşi traseră, istoviţi, răsuflările şi-şi frecară încheieturile înţepenite. Când simţiră că puterile le revin, au început investigarea încăperii în căutarea armelor, dar fără rezultat. Priviră printr-un rost al lăturoaielor şi văzură bandiţii postaţi lângă foc. Tuerto fiersese într-o gamelă cafea, şi o împărţea cu Cribar. Mâncară şi câteva piersici uscate, apoi îşi răsuciră ţigări dintr-un ziar. După toate aparenţele, n-aveau de gând să doarmă.

— Dar unde o fi Pedro, şerif? Ai vreo idee?

— Dacă nu zace într-altă magazie, s-ar putea să fie liber! Nu se lasă el cu una, cu două prins de tâlhari!

Noaptea trecea greu. Vântul se mai îmbunase. Auzeau de afară o sporovăială într-un argou mexican colorat, greu de tălmăcit. După un timp se auzi tropăit de cai, glasul lui Madera se legă de cel al lui Cribar şi al lui Tuerto. Mai sosiră şi alţii. Răzbătură înjurături la adresa lui Pedro. Ciuliră urechile, dar nu putură desprinde dacă fusese prins. Urmară plescăituri însetate la golirea burdufului cu tescovină, râgâituri, apoi paşi ce se depărtau. Bandiţii se duseseră la culcare. La foc, în spatele uşii lor priponite, Cribar şi Tuerto beau fără măsură băutură tare. Din schimbul de vorbe au priceput că cei doi îşi

împărțiseră paza: primul veghea Cribar, şi se sculă să le facă o vizită. Ținând în mână o torță aprinsă, deschise uşa şi privi la ei din prag. Îi găsi la locurile ştiute, legați şi cu căluşurile în gură, aşa cum i-a lăsat. Rânji mulțumit. Era socotit doar unul dintre cei mai şireți membri ai bandei. Provenea dintr-o mamă mexicană şi un tată texan. La cincisprezece ani a omorât un ajutor de şerif căruia i-a tras trei gloanțe în burtă, şi a trecut Rio Grande, în Mexic, să i se piardă urma, unde a intrat în banda lui Alvala. Acum, amețit de alcool, n-a observat isprava polițiştilor. Ieşi. După un timp, învins de răul băuturii, se trânti lângă pala focului, unde-l fură somnul.

O altă oră depănată negrăbit din caierul vremii. Vântul de miazănoapte se sfâşia în tulpinile de cactacee, şi ajungea beteag în luminişul unde Alvala îşi durase bârlogul. Lângă apele stătute ale lagunei, un coiot hămăia prelung, şi un altul tânăr îl imita, învăța docil lecția pentru mai târziu. Se mai distingeau țipete funeste ale păsărilor de pradă. Cribar se sculă, aruncă găteje în foc şi se încovrigă din nou sub pătură.

În orizontul cenuşiu al Lagunei Fantomelor, ochiul zorilor se ivea ca o săgeată roşită în foc. Frigul începuse să-i taie la os. Cribar dormea dus, după ce băuse ultima înghițitură de tărie din burduf.

— Trecem la acțiune, gringo? îi ceru părerea Colorado.

— Abia aştept să-mi simt armele în coburi!

Cribar auzi prin vis un geamăt surd, ca de om răpus de mătrăgună. Vaietul se repetă, încercă să nu-l ia în seamă, dar conținea în el ceva zeflemitor. Îşi privi acolitul. Tuerto, la locul său, trăgea aghioase. Gândi că avea prilejul să mai care nişte picioare prizonierilor. Vorbele lui Alvala însă le avea proaspete: „Dacă gringos vin după cai, îi țineți în viață!“ Dar geamătul se repetă. Cribar aruncă zdreanța de pătură de pe umeri. Era în picioare. Sunetul păstra în el ceva nedesluşit, aducea cu un tânguit de pui de coiot bătut de vântul iernii, făcut să-l blestemi când îl auzi într-un miez de noapte. I se zburliră favoriții pe obraz, parcă moartea scrâşnea din dinți. Furia îl pârjolea ca o vâlvătaie. Urlă înveninat prizonierului său trântit jos:

— Îmi strici somnul, texanule! Ai turbat de urli ca lupul de prerie?! Am să-ți înmoi oasele, dacă mintea te-a părăsit!

În clipa următoare zăcea la pământ, turtit de o năprasnică lovitură venită de sus. Şeriful Gerry Mulligan îşi dăduse drumul

din creştetul căpriorului, în cârca lui Cribar…

Lângă foc, Tuerto sforăia, fără să bănuiască ce se petrece la câțiva paşi de el. Prin uşa deschisă, Gerry aruncă o piatră, ce-l atinse uşor în picior; se mişcă, dar rămase mai departe întins. Provocarea se repetă. Tuerto îşi trase capul de sub învelitoare, privi şi zări umbrele lagunei jucând tontoroiul în capul său ameţit, îşi aminti, când să se întindă, că nu este Cribar lângă el. Brusc, gândul îi fugi, aproape limpezit, la prizonieri. Se sculă totuşi greu, bolovănos, căci picioarele îl duceau anevoie. Cunoştea cruzimea acolitului, şi-şi scoase pistolul din toc, dădu piedica la o parte, iar de dincolo, din pata întunecoasă a uşii lăsate la perete, auzi un zgomot, o cerere de ajutor, ca de om tăiat de cuțit. „Cribar omoară iancheii!“ îşi spuse, şi făcu doi-trei paşi în magazie.

Alte sunete nearticulate izvorâră din întuneric. „Negreşit, nebunu’ ucide prizonierii.“ Torța sfârâia stinsă într-o margine a ei. Înaintă, auzea zvârcoliri, parcă se hârjoneau duhurile rele. Zări în sfârşit pe Cribar întins, ca luat de somnul drepților, iar prizonierul se frământa pe loc, gemea în căluşul său. O vagă bănuială i-a îndreptat capul spre al doilea captiv. Era însă târziu. O izbitură teribilă i-a înfundat parcă gâtul între umeri, iar temnița i s-a părut că a fost inundată de scântei, şi – minune – iancheul de la picioarele lui se ridică. Tuerto apăsă pe trăgaci, voia să se răzbune, dar arma îi căzu din mâna ca paralizată. Mai primi o lovitură, pe care o asemui cu izbiturile copitelor unui cal ce-şi apără mânzul, şi în vreme ce trupul său uriaş se încovriga, ar fi putut jura că avusese întâlnire cu Necuratul…

Ca să se asigure, cei doi polițişti i-au legat fedeleş, le-au luat armele, le-au pus căluşuri şi i-au fixat strâns de stâlpii de susținere ai acoperişului. Afară, dimineața tivea orizontul cu o linie roşie de foc…

Înainte de a părăsi închisoarea, îşi descoperiră armele atârnate de peretele din lemn. Le luară, zâmbind de naivitatea bandiților, dar erau fără muniție. Având Colturi de acelaşi calibru, s-au împrumutat de la Cribar şi Tuerto. Ieşiră şi zăvorâră zdravăn uşa, apoi respirară nesățioşi aerul de afară!

Se găseau lângă foc, cu sombrerourile bandiților trase pe ochi, şi se sfătuiau cum să-şi redobândească şeile. Au ajuns la o înțelegere: să scoată tâlharii – câți mai erau – din circulație,

pentru a avea spatele acoperit după plecarea lor din lagună.

N-au aşteptat prea mult şi uşa cabanei scârţâi. Priviră într-acolo şi-şi pitiră pistoalele sub păturile trase pe genunchi. Se îndrepta spre ei un acolit de-al lui Alvala, nu prea voinic, dar cu trupul înalt şi adus de spate, cu un mers împleticit. Tremura vizibil, privirile îi ardeau. Părea că şovăie. Planul de luptă era făcut: încă un yard parcurs de acesta spre ei, şi două pistoale i s-au înfipt, scurt, sub nas.

— Îmi daţi un cigarillo, señores? vorbi noul-venit cu glas tremurat, şi se aşeză nepoftit, în faţa lor. Mi-e gâtul iască!

— Fratele meu, dacă eşti om de înţeles, rămâi în viaţă! De strigi, te spintecăm ca pe pepene! – îl trânti Gerry în genunchi, şi-i înţepă vesta cu un cuţit. Ia ţigara!

— Bagă la cap, amigo, vorbele astea! îl sfătui şi Colorado.

— Am familie grea! Şi păreţi oameni buni, nu vă măsuraţi voi puterile cu un neajutorat ca mine! De vreţi mă puteţi toca în pumni!

L-au uşurat la iuţeală de pistoale şi de cuţit.

— Escarpia are în tărtăcuţă un strop de creier. Am nevoie de voi să mă scăpaţi din lagună! Timpu-i scurt. Dacă Alvala s-arată, nu mai apucăm zile multe! Hai să fugim din iadul ăsta!

— Spune-ne: câţi sunteţi în vizuină, leule? Dar fără să minţi. Vrem să te încercăm. Astă noapte i-am numărat şi noi la foc!

— Sunt opt, cu cei doi scoşi din luptă! Pot lăsa mâinile în jos? Să nu simtă oamenii lui Alvala, şi băgaţi fiarele astea în brâu, că acrul e p-aci sălciu, şi oţelul rugineşte iute.

— Vorbeşti ciudat, Escarpia! îl suspectă Gerry, şi fără şiretlicuri, că n-ai să scapi de glonţul meu nici în fundul iadului.

Totul se desfăşura firesc, nu se irosea nici un gest de prisos, păreau că stau la o taclale. Escarpia le dădu şi lor să bea dintr-o tigvă tescovină. N-a fost refuzat.

— Îmi zice inima c-aţi trecut greul, señores!

— Jocul îl cunoşti, amigo! Un chiot, şi eşti lichidat!

— De cum pândeaţi lângă foc, v-am mirosit că nu eraţi Cribar şi Tuerto. V-am preţuit îndrăzneala! Ochiul pe mine nu mă trădează! Vreau să mă ‘uc acas’, să fiu ca-nainte! Mă saturai să m-ascun’ prin hăţişuri. Alvala-mi băgă d-a sila-n cap să-l părăsesc pe don Laudetta, şi să ne aruncăm în şei! Alvala este cu ochii numa’ după prădăciuni. Acum suge sânge din orice om

ca să strângă parale! Nu-mi dă voie s-o pornesc la ai mei, zice că-s înfundat în ticăloşii şi numai ştreangu' mi-e de leac!

— Prietenul vorbeşte încâlcit, Gerry.

— N-ai mustrări de conştiinţă să-ţi vinzi acoliţii? îl încercă şeriful. Cu prea mare uşurinţă te lepezi de ei!

— În Mexic, aproape totul este de vânzare! Puţini au mâinile curate încă. Am văz't moartea, şi de scap cu zile am să muncesc fără plată la o bazilică, să-mi plătesc păcatele, că m-am încârduit cu ghiavolii lui Alvala. Să mă credeţi, señores!

Începură să înţeleagă despre ce era vorba. Escarpia le îngreuna evadarea. Ţigara îi arsese în mână fără să tragă măcar un fum. Jarul îi încălzea degetul, dar soarta lui acum se decidea.

— Escarpia! Să ştii, însă, că la cel mai mic semn de trădare, călătoreşti în infern! îţi facem hatârul să ieşi cu noi de-aici, dar în primul sat te înfăţişezi la judecător şi-i mărturiseşti relele săvârşite, vorbi serios Colorado.

Se luminase, şi o ceaţă jilavă se mai târa printre ierburile trezite din toropeală. Poliţiştii gândiseră că nu pot părăsi laguna fără să se confrunte cu oamenii lui Alvala.

— Ne mişcăm repede, amigo! Surpriza trebuie să fie de partea noastră. Noi suntem doi, iar tâlharii, dacă ne simt, vor trage de la adăpostul ferestrelor!

Se furişară spre uşă, amândoi aplecaţi de mijloc, şi încercară să producă zgomote cât mai puţine.

Locul era acoperit de gunoaie aruncate alandala, o harababură în lege. Escarpia a rămas afară, din prevedere, să-i acopere, şi să le dea de veste dacă zăreşte ceva suspect.

Au intrat în cabană cu degetele pe trăgaci. Sforăiturile bandiţilor alcătuiau un concert greu de reprodus, într-un aer cu miros de vizuină. Măsurară cu ochii încăperea durată din liane, căptuşite cu rogojini. O sobă cu plită şi burlane ce suiau în vârful acoperişului, şedea şuie, în papainoage. Pe laviţă dormeau şase tâlhari. Armele agăţate cu cartuşierele în dreptul căpătâielor îi asigurară că nu vor avea necazuri. Singur Madera îşi păstrase, petrecut peste piept, brâul de piele cu lăcaşurile pline de gloanţe şi pistoalele în coburi.

S-au înţeles din ochi asupra tacticii de luptă. Colorado se postă cu Colturile în mâini în faţa culcuşului. Gerry îi încolţi dintr-un flanc. Ciracii lui Alvala erau cu toţii în bătaia

gloanțelor.

— Eeehheei! strigă Colorado, de ar fi trezit şi morții.

Trupurile, încă sub narcoza alcoolului, se mişcară greoaie. Arătau mahmuri, arțăgoşi, gata să răpună orice nepoftit.

Neinspirat, unul dintre ei întinse mâna după o armă, dar se alese cu un glonț în încheietură. Blestemă şi-şi strânse rana ce sângera. Madera se ridică greoi şi cu o înjurătură printre dinți aruncă pistoalele texanului.

În bârlogul tâlharilor conviețuiau laolaltă: emoția, frica, deznădejdea, furia, pentru că texanii erau călare pe situație.

— Doi paşi în față! le ordonă Gerry. Fără să faceți pe eroii!

Se îndreptară spre ieşire, flancați de polițişti. Se auziră cârteli, sudălmi, multe pentru Escarpia, ce făcuse rost de o armă şi-i înghiontea cu țeava Coltului. Fură împinşi în închisoarea improvizată, iar Gerry înfundă uşa cu două grinzi petrecute în cruce. De dincolo, din magazie, ajungeau la ei tot felul de amenințări teribile.

— Acum să luăm un avans simțitor, amigo!

— A ieşit a-ntâia! azvârli Gerry pătura doldora de arme confiscate de la bandiți, şi o privi mulțumit cum se afundă în apa miloasă.

Cercetau peste tot dar nici urmă de Pedro, parcă îl înghițise pământul. Strigătele tâlharilor ferecați în închisoare, începură să se piardă, deveniră mai slabe, din ce în ce mai slabe…

Dădură pinteni, şi potcoavele cailor porniți în galop abia rădeau pământul. Continuară un timp drumul aşa, temperați de Escarpia, ce nu se putea ține după ei cu catârul său. Cum ştia mai bine locurile, a fost lăsat el în față, să aleagă cărări dosnice, puțin umblate, să poată ocoli drumurile lui Alvala. Cu mâneca cămăşii, îşi ştergea buzele groase şi barba pătată de tutun…

Soarele îi mângâia şi urca pe cer, luminând copacii cu scoarța tăciunită, florile de agaye ce dădeau o dumnezeiască culoare mării de țepi, apele tulburi ale lagunei pierdute în zare. Aventura în vizuina lui Alvala se încheiase cu bine, mai trebuia să-l găsească pe Pedro. Ținta spre care se îndreptau amândoi nu putea fi decât una singură: satul Santa Rosalia. Sperau să-l găsească acolo, dar lucrul cel mai îmbucurător era că Pedro fugise cu dereşul său. Gândul revederii le însenina fața…

În ziua aceea, soarele frigea văzduhul, din care ploile se

încăpățânaseră să nu cadă. Caii erau odihniți, iar ei călăreau cu ochii la o fâşie de făget ce parcă se ondula, în valea imensă din stânga lor, acoperind câteva colnice prizărite, de unde şopotul lizeriei ajungea la ei odată cu mireasma florilor de agave.

Trecuseră mai bine de două ore de mers iuțit. Ținutul era acum altul. Alături cu drumul, începură să se arate colți de stânci sfidători, încinşi de soarele zilei. La venire, furtuna de nisip nu-i lăsase să vadă mai nimic, acum peisajul li se revela în formele şi culorile lui reale. Totul arăta prietenos, iar viața le surâdea din nou izbăvitoare. Le reveniră speranțele îndeplinirii misiunii lor.

Respirau cu nesaț aerul cu vapori ai râului vecin, ce bolborosea, fierbând pe pietre. Câteva păsări-umbrelă, cu penajele lor în culori mohorâte, cârâiau speriate…

— Şerife, nu cred ca ajutorul tău să fi dat bir cu fugiții!

— Nu ştiu pentru ce, dar m-aştept ca la fiecare moment să răsară după vreo stâncă ori după un cactus.

— Poate a alergat după întăriri, şi țăranii-s greu de urnit, mai ales că Alvala le-a vârât spaima în mădulare!

— Numai să fie în viață! Regiunea colcăie de bandiți! spuse îngrijorat şeriful, şi înainte să-şi fi terminat vorba, strigă lui Colorado să se arunce de pe cal.

Cu iuțeala fulgerului, executară manevra, iar în cădere, conform unor deprinderi ale oamenilor trăiți în prerie, îşi pregătiră armele.

N-au putut folosi revolverele, pentru că se trăgea asupra lor. Împuşcăturile se țineau lanț. În jur, pământul icnea, înfundat cu plumbi.

Capitolul V – FURNICILE UCIGAŞE

Eram în drum spre gospodăria bătrânului Ştefan Şercanu, într-o seară, puțin după ce soarele apusese. Străbăteam ulița fără grabă, urmând pârâul Sâmbăta ce curgea iute în stânga mea. Ultimele drigane veniseră de la păşune, la mulți gospodari laptele cald se odihnea în ceaune, iar viteii rămaşi în grajduri îşi primeau hrana îndestulătoare. Porțile erau împiedicate cu încuietori. Numai la două case era lumină destulă. Prin curți – voci amestecate de muieri. A doua zi urmau să se unească,

după datină, Elena a lui Muşat, vara Victoriei, cu Gheorghe al lui Streza din Voila. La Şuteu se pregăteau bucatele pentru praznic. În dimineața aceea m-a trimis şi pe mine Şercanu cu o găină, cu douăzeci de ouă şi cu un litru de palincă, la părinții miresei, aşa cum făcuse la rândul său fiecare dintre gospodari. Mai promisese că nu va lipsi de la sărbătoare.

Am ajuns din nou în cealaltă parte a satului şi am trecut podina, iar lângă stejarul brumăriu ardea focul cu pală scăzută. Ne-am dat seară bună, iar Ştefan Şercanu mi-a întins o bucată de slană perpelită la foc şi căniţa plină ochi cu pălincă. Am început a mânca din pită şi din slană, tăindu-le cu custura odată, aşa cum se obişnuia, puse una peste alta, având grijă să nu se termine clisa mai înainte…

Îşi adună gândurile şi reîncepu povestea, de acolo de unde cu câteva zile în urmă o întrerupsese.…

I-am văzut din nou pe Colorado, Gerry, şi Escarpia trântiți la pământ, aşa cum au sărit de pe cai cu obrazurile lipite de glod. Apoi, focurile încetară, şi în fâşia de tufişuri se instală liniştea. Orice împotrivire ar fi fost curată sinucidere.

— Gringos, v-am lăsat în ograda lui Cordura! Nechibzuit gând, să rătăciți drumul în lipsa mea şi să vă luați caii!

— Eram în dreptul nostru! Colorado privi umbra lui Alvala ce se apropia. Prin pustietățile astea, fără cal eşti jumate mort!

— Domol, domol, străine! După târg erau ai mei, iar hoțul de cai, ca şi la voi, termină la capătul funiei.

— N-am făcut nici o înțelegere să-ți dăm bidiviii, Alvala!

— Înțelegerea este pofta mea! Dar vă las în viață, dacă treceți în banda mea. Şterg cu buretele toată hoția voastră!

— Nu meritățm norocul ăsta, Alvala!

— Pe tine te fac ofițer! Pe bălan îl iau ca hoț. Spune-mi, mi-ai rărit oamenii?

— Au pielea fără găuri, Alvala!

— Bine de tine, văcare, că nu m-ai atins cu nimic în afaceri! Dacă-i aşa, îmi placi! Ascultă-mă şi intră în trupa mea! Te fac ajutorul meu. Mâna mea dreaptă!

— Mă măguleşti, Alvala! Am însă o răfuială, ştii, aşa, ca între pistolari! Apoi sunt al tău!

— Trişezi, străine! Eu vreau să te iau lângă mine, şi tu vorbeşti întortocheat?

— Lichidez un cont vechi! Atât timp cât omul meu răsuflă, povara asta mă striveşte!

— Mexicul are o groază de state! Dacă omul tău te plimbă prin toate, n-ai ani destui să trăieşti!

— La urmă găsesc laguna şi legat la ochi! Oferta îmi surâde!

— Mă duci cu preşul! Vrei s-o ştergi şi-mi împui capul cu nimicuri. Vorbeşte răspicat, văcare, ce-ai în cap?

— Nu suport să fiu făcut mincinos, Alvala!

— Uşurel, uşurel, străine! Este ceva necurat în parascovenia asta! Mi-a şoptit o păsărică ce a zburat din Santa Rosalia c-ați duce nişte stele de poliţai cu voi! Dacă-mi eşti sticlete, te poți socoti răposat.

— Suntem d-o teapă, Alvala. Nici eu nu-nghit poliţiştii!

— Zi-mi mai bine de unde ai zburat?!

— Arizona mi-e țara, Alvala! Tucson! Un oraş fierbinte, cu miros de praf de puşcă şi două prăvălii cu pompe funebre! Asta este urbea de baştină!

— Un loc cu pungaşi, străine! Mi-au plăcut cârciumile d-acolo, am zăbovit şi eu prin ele! Dar ai ochi şireți ca şarpele din deşertul Gila. Simt că mă minți după cum ții pistolul. Uite, Heavy, care face pe naivul, l-a vârât în cobur ca şerifii din Texas.

— Am tras la mal, prin locurile astea, să-mi aflu omul!

— Mă plimbi, Stevens. Deşi umbli p-aci după unul ca mine! Ți-o zic eu, Felipe Sergio Antonio Alvala! Acum – armele, gringos!

Alvala îşi schimbase privirea.

— Ce fel de ajutor vrei să mă faci dacă-mi iei pistolul?

— Gura, străine! Aşa, aruncați-le jos! Dacă țineți cuțite în carâmbul cizmei, afară cu ele!

Şeful bandiților parcă fusese lovit de congestie. Ochiul lui beteag se holbă, deveni aproape cât celălalt.

— Te-am mirosit eu că-mi umbli cu fofârlica, iscariotule! Când era la greu, te-ai codit mereu! Şerb nerecunoscător! Te-am făcut argat la Laudetta. Te-am scos din gunoi, şi tu m-ai trădat! Vorbim noi în lagună!

— Spălați-vă rufele în familie! Noi plecăm!

— Ai haz, bălane! Parcă ai fi călărit cu spatele la Escarpia!

— Erai un bandit-gentleman, Alvala! Nu confirmi porecla, şi-ți dai tot timpul în petic!

Intervenția lui Colorado a prins. Alvala, plăcut impresionat, își drese glasul, folosind unul mai dulceag.

— Să-mi văd mai întâi oamenii în lagună. Hotărâm după aia... Iar tu, Stevens, pălăvrăgeşti şi mă iei mereu pe sus! Vrei să ieşi deasupra ca untdelemnul! Dar să ştii că coioții din fruntea haitei nu rămân prea mult în viață!

— Pândim un prilej şi-o tulim, Gerry! îi aruncă în engleză Colorado. Cu cât este mai târziu, cu atât va fi mai râu.

— Va seca până atunci Rio Grande! răspunse Alvala în locul lui Gerry. Şi căutați să ciripiți în spaniolă, să vă înțeleagă toți!

La un semn al şefului, bandiții legară picioarele celor trei de scările şeilor. O porniră astfel, imobilizați şi țintuiți de arme. Între timp, cerul se înnoura. Gerry şi Colorado erau munciți de un gând: „De unde insinuarea banditului că ar fi sticleți? Să fi aflat vreo veste din Santa Rosalia? Ori Pedro era în puterea sa?"

Se aflau în fața temniței. Prin grosimea pereților din scândură răzbăteau înjurături şi blesteme.

— Amânăm ideea plecării, şerif! îi şopti Colorado. Gerry n-a înțeles, fapt ce-l obligă să repete. Nu fugim acum, amigo! Pândim alt prilej!

— Totul în ordine! zâmbi Gerry.

— Boscorodiți ciudat, văcarilor! Dacă nu înțelegeți să gunguriți ca p-aci, vă frig limbile! Dați-i cu spaniola!

Colorado fu încercat de nostalgie. Schimbară vorbele în graiul său adus din Lumea Veche. Se gândi să-şi învețe soția şi copilul ce se va naşte, limba sa natală.

Alvala a dat drumul bandiților. Tâlharii ieşiră pe rând, cu coada-ntre picioare, parcă fuseseră loviți cu joarda, apoi câştigară îndrăzneală, începură să profere insulte şi, cu pumnii amenințători, se repeziră la străini. Câțiva s-au înarmat cu ciomege.

— Ați început acum să faceți pe grozavii?! îi opri mânios Alvala. Cum stați la numărătoare?

— Numai lui Mochiera i-a rupt laba un plumb! rânji Cribar. Asta c-ai lăsat poruncă să-i păstrăm întregi dacă vin după cai!

Figura şefului de bandă se învineți. Când se porni să-i mustre, vocea lui aproape tuna.

— Bine vă stă, şerpi fără venin! V-ați lăsat închişi ca nişte curci plouate. Îmi este ruşine cu voi!

Bandiții se repeziră la cai şi-i traseră din şei. Fură legați cu

sălbăticie, simțiră că le intră os prin os. Escarpia fu lăsat liber. Alvala, cuprins de tusea lui rea şi măruntă se ținea de țarc.

— Ne-a băgat în cap tot timpul să te părăsim! îl pârî Madera pe Escarpia. Acum ne-a vândut ca pe Hristos din Nazaret! De când e la noi a cârtit! Este o uscătură între noi, Alvala! Să-i dăm foc!

— Am să vă tai rațiile de tutun şi de tărie! Asta fac!

— Mai bine douăzeci de gârbace de la Piojo! Lasă-ne licoarea, Alvala! vorbi pentru toți Cribar.

— Ar fi chinul lui Iov! i se alătură Madera.

— Iadul curat! îi susținu Piojo.

— Ar ieşi Turnu Babel! îşi spuse părerea din nou Madera.

— Legați-i de corral! Vedeți că au gheare de jaguar! V-am scos în lume, prostuților! Mai bine vă lăsam să prădați cotinețele de găini! N-aveți stofă de bandiți sadea!

Alvala supraveghea cum i se ducea la îndeplinire ordinul. Sfătuit, Piojo le uşura sforile de la gât!

L-au pus pe Escarpia să dea câte cinci pumni celor doi texani, aşa legați de stinghii cum se găseau. Fostul tâlhar s-a codit, a fost luat peste picior şi amenințat că va fi împuşcat. Până la urmă, a fost nevoit să se supună ordinului, şi pumnii săi nu s-ar fi putut spune că i-au dezmierdat...

Apoi, banditii l-au lovit pe Escarpia fără milă. Cu ambele arcade deschise, cu buzele aproape terciuite, pocăitul a scăpat cu viață printr-o minune. A leşinat, au turnat apă peste el, l-au luat din nou la bătaie, apoi a căzut, fără să ştie nimic de el!

Urmară texanii! Căpetenia banditilor nu luase parte la spectacol. Încovrigat de o durere ca un piron de foc în furca pieptului, se chircise, cu obrazul acoperit de o transpirație rece. Blestemă tot ce era în jurul său. Colicii îl trecuseră cu fierbinți.

— Stăpâne, zic că-i destul! îi vorbi Piojo la ureche, încercând să-l facă să uite de durere.

— Dacă-şi vine în fire Escarpia, să-l dați termitelor! Furnicile sunt flămânde, şi mi-e milă de ele! vorbi moale Alvala, sleit de efort. Cu acest prilej, priviți-le, secilor! Aveți ce învăța de la ele! Fără mine ați muri de foame.

Când mai prinse puteri, le vorbi cu o voce pe care şi-o voia mieroasă:

— Aici a fost un fleac, o gaură la Mochiera, iar pe iscariotul

ăsta, care ne-a vândut, să-l trecem la pierderi! Hai să luăm o gură de tărie! Fac eu cinste!

— Pădure fără uscături nu se poate! rânji Piojo.

Au fost lăsați legați de parii țarcului şi luminați de focurile aprinse de paznicii Perro şi Tuerto. Spre miezul nopții, cheful tâlharilor se încinsese. Prin dreptunghiul luminos al uşii se răspândeau în jur râsete de petrecere. Benchetuiala a mai ținut o vreme, apoi cântările, ce nu mai aveau melodie, s-au domolit. Amețiți de tegrita, Madera şi Cribar căzură ca două muşte. La urmă, Alvala însoțit de Piojo, mergând împleticiți, făcură inspecția prizonierilor. Tusea lui rea, măruntă şi înecul îl urmau ca umbra dracului. Făcuse până la țarc două pauze şi înjurase cinci sfinți.

Bandiții puşi de pază ascunseseră o sticlă de tegrita, o captură recentă dintr-o bodegă neinventariată de Alvala. Sorbeau cu înghițituri rare, să le ajungă până în zori. Alvala se afla lângă ei, în cămaşa lui cu mâneci largi, din care îi ieşeau mâinile păroase. Chiar atunci, în depărtarea lagunei se auzi un sunet înspăimântător, ca un urlet de fiară necunoscută, ce colindă pădurea şi lacul întins, pierzându-se în cotloanele văioagelor vecine. Îi răspunse altul, dintr-altă parte, şi încă unul. Puteai jura că stafiile legau vorbe între ele. Piojo ridică un corn de bou, astupă capătul larg cu mâna într-un anume fel şi scoase la început un muget, ce se transformă într-un urlet lung, când ascuțit, când gros şi sugrumat, repetând parcă un semnal.

Oricine ar fi ascultat țipetele acestea ar fi jurat că în regiune domnesc fantome de care trebuie să te fereşti. Alvala simți că-l cuprinde durerea şi trase o gură de mescal.

— Capo, nu-i atinge nimeni pe captivi nici c-o floare de rodiu. Madera şi Cribar le-ar fi dat la cap.

Şeful bandei plecă. Gerry şi Colorado se treziră, dar s-au înțeles să stea ca şi cum ar fi fost, mai departe, leşinați. Focul pâlpâia, mielele depărtate se auzeau la aceleaşi intervale. Aşa a trecut un timp lung. Colorado se hotărî să vorbească.

— Am băgat-o pe mânecă, Gerry! Ne-au cotonogit bine lichelele.

— Se-se-ño-ño-res! M-a că-să-pit, se-se-ño-res! Ca pe câine, n-am os ne-vă-tă-mat. M-a po-cit ca pe Ne-ne-cu-ra-tul! Pân-aci îmi fu vi-vi-via-ța! molfăi Escarpia vorbele.

— Te pui pe picioare, Escarpia! Să scăpăm mai întâi d-aci!

Nu-ți mai irosi vlaga vorbind. Stai să-ți revii!

— Mi-au luat via-ța! Am totu' spart în-în mi-ne!! 'mnea-mnea-ta, se-ño-res, ai să pleci. Da ai drum la ha-ci-en-da lui La-u-de-ta, să-i spui arga-tu-lui Herrage: C-am murit!

— Îți umblă mintea la prăpăstii, Escarpia! Ține-ți puterile, să putem ieşi de aici!

— În gă-u-ri-le o-chi-lor i-aş în-fi-ge glon-țul lui Alvala. Omorî băr-ba-tul fe-meii cu sa-târul şi fugi să je-fu-ias-că! făcu eforturi supraomeneşti să termine ce avea de zis.

Ura de moarte împotriva lui Alvala îi dădea puteri nebănuite. Începuse să lege vorbele mai bine. Bandiții înțelegeau ce se petrecea la ei, dar jucau mai departe titirez.

— Mâine vom vedea ce este de făcut, Escarpia!

— Sună din corn să se creadă că-s stafii p-aci! în lagună sunt caimani. Zobesc şi oase de om. Unu a descoperit ascunzătoarea noastră, şi Alvala i-a luat viața.

— Încearcă să dormi, Escarpia! Mâine ai nevoie de puteri!

— Mă 'uc la ai mei! Nu-i creştineşte să mori ros de caimani, n-are cine-mi citi. Să mă apuc să-mi zic *Padre Nuestro*.

— Vei sări hopul, Escarpia!

— Buenos Dios! Am să mierlesc cu inima împăcată că v-am făcut un bine! El, Cel-de-Sus, leagă şi dezleagă, aruncă trăsnetu' şi fulgeru' în hățişuri, în Alvala, că el Vede şi purecu dă sare, şi viermele cât este el de mic şi lunecă prin pământ…

Colorado căzuse pe gânduri. Spusele lui Escarpia îi frânseră o parte din elan. Ştia că puterea îi sta în forța brațului şi în iuțeala armei, iar jur-împrejur domnea liniştea. Timpul parcă încremenise. Locul unde se găseau, cutreierat altădată de triburi nomade de indieni veniți mai toți din nord, fusese acaparat de tâlhari. Mireasma ierbii persista, iar în spatele lor, umbrele prelungi ale arborilor jucau pe cerul lagunei ca nişte păsări mitice. O familie de tamandua – de furnicari – trecu prin preajma lor, târându-şi prin iarbă cozile lungi, spre muşuroaiele vecine ale termitelor…

Se scutură de toropeala visului. Escarpia bolborosea *Tatăl Nostru*.

Lângă el, Tuerto şi Perro îl desfăcuseră de legături. Alvala rânjea, în mâini ținea tărtăcuța cu mescal. Un pui de coiot lătra aproape. Un ciuf cu zborul lui într-o elice săgeta aerul deasupra şi-şi înecă umbra piezişă în lagună. Tuerto reveni,

scuturându-şi mâinile de insecte. Şi nu după mult timp, dintr-un loc nu prea depărtat, noaptea a fost străpunsă de un strigăt de durere, urmat de urlete de groază, de țipete, de blesteme. Un gâlgâit şi vorbe slabe dintr-o rugăciune ce n-a fost terminată. Escarpia leşinase, s-a mai trezit o dată şi-şi pierdu cunoştința din nou…

Furnicile lucrătoare pătrundeau în corpul victimei după anumite reguli ale speciei, săpau, tăiau, desprindeau, rupeau, cărau bucățele din el şi le duceau într-o cadență perfectă în depozitele muşuroiului, ca matca să poată înmulți colonia. Gerry se trezise, el n-a participat la tragedia lui Escarpia. Ultimele zbierete ale acestuia l-au smuls din toropeala slăbiciunii. Colorado începuse să-şi piardă încrederea în steaua lui norocoasă, căuta să scormonească o idee salvatoare, o posibilitate de fugă. Încercă tăria legăturilor, înțelese că nu are şanse. Speranța pusă în Pedro, cu fiecare clipă devenea mai şubredă. Chiar dacă ar fi venit călare pe un melc, tot ar fi ajuns, timp fusese berechet…

— De ce nu ne-au trecut ieri frontiera, amigo?

— Aşa au vrut ei, Colorado!

— Poate aşteaptă mai întâi niscaiva bani pentru noi?!

— Crezi că poliția din Arizona ar plăti vreo recompensă?

— Atunci, de ce nu ne-a făcut Alvala de petrecanie în sat?

— S-a ferit de sătenii din Santa Rosalia! Curgeau reclamații la guvernator. Munos ar fi cunoscut întâmplarea. Puşcaşii marini abia aşteaptă să debarce la Vera Cruz! Aşa cred, cel puțin!

Pădurea foşnea, străbătută de vântul rece al nopții. Se lăsase frig, iar răcoarea le obrintise membrele anchilozate în frânghii. Căutară să-şi slăbească legăturile, dar mai adânc le pătrundeau în carne. Mai departe, la lumina lunii, paznicii jucau titirez.

— Când se luminează de ziuă, ne fac de petrecanie.

— Pedro nu este o piele de oaie, s-o terfelească Alvala ori Munos. Preferă să moară decât să trădeze! Am încredere în el, Gerry!

— Nici Alvala nu se lasă uşor păcălit! Un ucigaş care după ce ucide îşi curăță ponchoul cu măturică de praf!

Răgetul pumei tăie noaptea aproape de ei. Gerry duse mâna la locul unde purta de obicei pistolul. Frânghiile îl stopară. Leul de munte se mişcă odată cu umbra lui, sări ostrețele ca pe un

gărduleț. Umbra prelungă a fiarei arăta că animalul era un exemplar uriaş. Perro râse şi-i aruncă o ciozvârtă. Bucata aterizâ la picioarele lui Gerry. Sălbăticiunea adulmecă carnea, mârâi, chemându-şi perechea. Tensiunea crescu. Pufăi întărâtată, se uită nehotărâtă la prizonieri, ridică privirea şi întâlni irişii dilataţi ai lui Colorado, deveniţi două mănunchiuri de raze ce reflectau pălălăile focului. Mamiferul se scutură, ca atins de un fior, rămase câteva secunde cu capul aţintit la prizonier, nehotărât. Se retrase suflând greu, sări ocolul şi părăsi un poliţai scăldat în sudori şi cu o inimă ce-i bătea nebuneşte în coşul pieptului.

Cerul începuse să se descopere într-o coastă a lui, risipi umbrele nopţii ce încă mai dormitau pe vârfurile golaşe. Texanilor nu le mai era somn. Gândul că mişună sălbăticiuni prin apropiere îi neliniştea.

Puzderia de licurici sucomba, pe rând, în smârcurile lagunei. Un cufundar îşi făcu apariţia deasupra apei, iar paznicii întețiră focul să-şi prepare cicoarea. Scânteile goneau înaintea flăcărilor ce înfierbântau ceaunul, spânzurat de o pirostrie. Dimineaţa îşi iţea chipul palid printre copaci. Promoroaca sidefie învălui locul cu fine cristale de gheaţă, o adevărată năframă ce dură câteva clipe, înfrigurând prizonierii. Hainele li se îmbibaseră de brumă.

Ziua se anunţă cu ţipetele păsăretului aciuat în coclaurile lagunei. Păsări negre, de mărimea mierlelor, foşniră în frunzişuri, trecură apoi, într-un zbor săgetat, pe deasupra corralului.

Mai întâi se arătă Cribar. În urmă Piojo, secondat la puţin de Madera. Cu ochii cârpiţi de somn, veni Mochiera, cu braţul legat în batic. Alvala şi Despecho încheiau galeria. Trecură pe rând pe la un uluc cu apă şi-şi lincăiră obrazurile mototolite.

Faptele se precipitau. Banditii s-au strâns în faţa ţarcului, sub un copac rămuros. Prizonierii au fost dezlegaţi şi aduşi în faţa unui fel de complet de judecată. Apăru o frânghie, laţul a fost iute meşterit. Judecătorii: Alvala, Madera şi Cribar. Piojo citi pâra. Cele trecute acolo erau scorneli fără înţeles. Colorado gândi că procesul nu se deosebea prea mult de cel al lui Paulo, argatul de la ranchul lui Mulligan, osândit de Willy Simson, omul lui Billy King.

Gerry a fost scos vinovat pentru crima de a fi trecut hotarul proprietăţii lui Alvala, să fure caii. Această învinuire cădea şi pe

capul lui Colorado. Pedeapsa – una singură: atârnarea celor doi în ştreanguri…

— Vei da seama pentru moartea noastră, Alvala! îl amenință Colorado, încercând să-l înduplece să schimbe sentința.

— Nu mă înfricoşează spusa asta, văcare!

— Te pripeşti! Mai bine cere pentru noi o sumă mare de bani recompensă de la Mexico City.

— Nu-ți face griji! Omul vostru, pistolarul pe care-l urmăreai, mi-a dat aur multişor pentru capul vostru!

— Consulul american ți-ar oferi de cinci ori pe atât!

— Aşa mult crezi că valorați, gringo?!

— Şefule, ne-au terfelit în fața țăranilor! Au venit să fure cai, să moară ca hoții de cai!

— Tuerto, fă-ți meseria de gâde! Ia-l primul pe bălan! Alvala tuşi des şi înecat. Stevens, care v-a făcut de râsul țăranilor din Santa Rosalia, să se distreze cu noi!

Gerry a fost ridicat de Cribar şi Madera la înălțimea frânghiei. Erau clipe grele pentru şerif. Colorado asista fără să poată interveni. Bandiții rânjeau satisfăcuți. Dar nu arătau că se grăbesc. Colorado parcă îl văzu pe Paulo în mâna gâdelui. Nici atunci n-a putut interveni. Acum, era la fel de rău. Viața lui Gerry atârna de un fir de păr. Apoi, el, Colorado…

— Viva, Alvala! Viva, căpitan Sergio Felipe Antonio Alvala!

Gerry încercă să scape din ghearele lui Cribar şi Madera. Tuerto apropiase funia de gâtul şerifului. Ultimul semn întârzia. Ochii bandiților străfulgerau de plăcere. Porunca a fost dată. Lațul se lăsa de sus în jos, în clipa următoare, frânghia se închidea în cerc, urmând să cuprindă grumazul şerifului Gerry Mulligan.

Din locul său, Colorado se opintea cu puterea deznădejdii să-şi rupă legăturile. Una dintre ele cedă, apoi alta pârâi. Mâinile le avea libere.

Primi un picior formidabil în abdomen şi căzu încovrigat…

Ştefan Şercanu se opri din istorisit. Ochii lui străfulgerau în pala scăzută a focului. Alte gânduri din trecut îl încercau, îi dădeau ghes. Uită că eram lângă el, parcă vorbea singur:

— La început, mexicanii l-au urmat pe Juarez de şi-au scuturat jugul pus de urmaşii conchistadorilor, şi-au înfruntat soldații Engliterei şi mai târziu pe franțuzi. Fiii podişului

mexican, toți ca o suflare, au susținut gândul președintelui, ducându-l la limanul dorit. Independența Mexicului a fost cucerită cu sângele celor ce au trudit pe pământul dintre Sierrele Madre. Gaetano şi ai săi s-au ridicat ca mulți alții, cerând să se păstreze promisiunile făcute celor nevoiaşi, pe care Porfirio Diaz, ce l-a urmat în '876, le-a uitat din capul locului să le îndeplinească… Şi noi, băiete, am luptat pentru pământ. Dar mai înainte, cucerirea independenței a înălțat inimile mari ale țăranilor, care – cu mic, cu mare – au venit la oaste, să scape țara de turc, ca mai apoi, într-o țară liberă, să devenim liberi…

— Pe atunci, Transilvania era sub Austro-Ungaria. De unde ştiai ce se petrece în Principate? Din ce mi-am însemnat eu, erai în Blue Town!

— Aşa-i, băiete! Ai memorie fainã, nu zic ba! Ai uitat însă că Annie Mulligan, soția mea, îmi ceruse la urmă s-o aduc pe pământul meu de baştină? I-am făcut hatârul, că şi pe mine mă mâna dorul de țară. Când începu războiul Țării cu Poarta, eram venit în Sâmbăta! Dar să afli, flăcăule, că veştile despre luptele fraților mei de la miazăzi de Carpați au trecut lesne oceanul. Noi, transilvănenii din țară şi din Lumea Nouă, am ştiut tot timpul de lupta românilor, că era şi a noastră! Ehei, mânzule, oftă adânc Şercanu. Nimic nu-i mai de preț pe lume ca neatârnarea neamului şi libertatea lui! Încăierarea cu Aliotmanul n-a fost o joacă. Mult sânge de român a şiroit pe malurile redutei Grivița, la Plevna şi la Smârdan, ca să-l putem dovedi pe turc. Câte trupuri de românaşi n-au fost străpunse de iatagane şi fărâmițate de bombe pe vârfurile înalte ale parapetelor! Nu i-a fost bine musulmanului să închine steagul pe locuri supuse de Semilună de sute de ani…

Bătrânul parcă uită de oboseală. Cu vocea lui legănată, începu să-şi depene amintirile. Trecuseră de la Războiul de Independență destui ani, dar îmi vorbea de parcă luptele s-ar fi petrecut în ajunul acelei zile. Vocea octogenarului începu să deşire faptele. Pentru a doua oară în ziua aceea, pe majestuoasa Vale a Oltului, unde tocmai rândunelele de noapte începură să ciripească, răsări Moldova, purtând cununa Carpaților Răsăriteni. Râul ce ne despărțea de vecinul din răsărit venise mare, curgea iuțit, învolburat de ploi. Oastea țarului căpătase învoiala cârmuitorilor tinerei Românii să străbată întinderea țării spre unda albastră a Dunării. Era ziua de 11 aprilie. Nori

burzuluiți învăluiseră cerul Țării Românești, în pânzele fluviului cătrănit se oglindeau fesuri, şalvari, arme de spahii, de ieniceri şi de başbuzuci. Prin tunurile turceşti, ghiulele represive muşcară pământul nostru la Calafat, la Brăila, la Giurgiu şi Călăraşi. Jerbe înalte de flăcări mistuiră avuții modeste, năruindu-le. Prin ceața anilor, Şercanu scrută amintirile şi le rostui aşa cum s-au petrecut ele. Începusem să văd şi eu redanele românilor înălțate pentru apărarea malului stâng. Tentativa de debarcare a turcilor la Bechet se termină cu înecarea multora şi răpirea câtorva vase româneşti cu grâne. Bateriile artileriei române legară o canonadă de foc neiertătoare. Otomanii fură aruncați îndărăt. Dunărea se tulbură de înapoierea grăbită a musulmanilor.

Anul 1877. Străzile marilor oraşe ale țării erau pline de cetățeni. Se aştepta hotărârea sfatului țării, ținut pe Dealul Mitropoliei. Prierul număra douăzeci şi nouă de zile de la începutul său. Războiul a fost aprobat de parlament şi de senat.

Pe malurile fluviului neodihnit, soldații aflară vestea la cumpăna nopții. Focurile de bivuac se clătinară de vuietul brâielor şi ale bătutelor jucate. Pământul cuprins între Dunăre şi Carpați se proclamă independent.

Legăturile vechi cu Poarta au fost sfărâmate.

Şercanu povestea, aducându-mă şi pe mine în acele timpuri. Auzeam sunete de trompete, ropote de cai, ore în şir, fără răgaz, călăraşi şi roşiori trecură la sud de bătrânul fluviu. Dorobanți pedeştri, cu ceacăie înalte, purtând însemnele regimentelor, mărşăluiră neobosiți, însuflețiți de cântecele date lor zălog de barzii neamului. Furgoane cu muniții, manutanța, care cu alimente, cu tărgi şi insignele crucii roşii, chesoane cărând obuze, artileria trasă de cai, curcanii lui Peneş veniți de pe dealurile Vasluiului, adunând laolaltă pe Cobuz, pe Ținteş, tunarul, pe Brad şi Vlad, pe olteanul Burcol, adus la oastea din Vaslui, pe frații Călini, în fruntea cărora sergentul Mătrăgună le toca povețe. Telegrama ducelui Nicolae al Rusiei le grăbise trecerea Dunării la Silistioara. Turcii îi încolțiseră…

Vocea legănată a lui Şercanu mă transferase în lumea acelor ani. Pe înălțimile apropiate, tunarii diviziei 3 române se avântaseră pentru năruirea întăriturilor otomane. După patru asalturi sângeroase, dorobanții supun reduta. Slujitorii lui Allah se închină biruitorului. Moartea celor mai buni fii ai neamului,

de atunci, a născut aura țării. Visul de o mie de ani de a aduna din nou în matca vechii Dacii a fiilor gintei latine începuse să se împlinească.

Am privit prin ceața anilor la neuitatele lupte desfăşurate în fața Smârdanului, unde pieriră laolaltă suflare de oştire română şi turcă. Dorobanții s-au acoperit de glorie. Întăriturile otomane s-au păstrat dârze până în ianuarie 1878, când adepții lui Allah, slujitori ai Coranului, predară cheile cetății valahilor.

— Aşa s-au petrecut faptele, băiete! mă readuseră lângă foc vorbele lui Şercanu. Şi noi, ardelenii, am luptat în oastea răgățenilor. Multă suflare de români din ținuturile acaparate de habsburgi au trecut Carpații, înrolându-se în armata tinerei Românii. Numai eu ştiu din câte comune şi județe au plecat flăcăi şi bărbați cu părul cărunt şi au mers pe poteci numai de ei ştiute, să nu-i dovedească grănicerii împărăției, să-i întoarne şi să-i judece aşa cum scria la lege atunci. Independența am socotit-o o cauză sfântă d-a noastră.

Gazeta Transilvaniei a îndemnat pe față românii la înfrățire şi a mâniat autoritățile. Mulți învățători, profesori şi slujbaşi au trecut Dunărea să se bată cu turcul. Dorința de unire dusă în sânge de zece secole n-au dat pace românului. Că noi toți suntem lăstarii aceleiaşi tulpini.

Aşa au fost faptele, băiete! Dar ți-oi mai povesti şi altă dată, că n-au intrat zilele-n sac. Mâine să vii, tot pe vremea asta…

Capitolul VI – GOMEZ DIN CHAPARROS

Ştefan Şercanu îşi reluă şirul povestirii de unde-l părăsise în lagună. Un alt picior îl aruncă pe Colorado pe spate, odată cu țiuitul unui plumb, urmat de o salvă întreagă. Mochiera şi Despecho se prăbuşiră ca doi malaci doborâți cu toporişca. Sângele apăru pe cămăşile lor slinoase. Tuerto căzu din copac răpus de un glonț. Gerry se rostogoli din brațele călăilor şi rămase întins la pământ. Câțiva dintre oamenii lui Alvala ripostară. În luminiş răpăiră carabine. Alvala urla comenzi, voia să domolească panica.

Pedro alerga aplecat de spate sub traiectoria plumbilor, şi ajungând la Gerry îi tăie legăturile, apoi îi liberă picioarele lui Colorado. Sfătuiți de un gueriler s-au tras la adăpostul țarcului.

Plumbii roşiţi încinseseră o sambă de moarte! Alvala înţelese pericolul şi se mistui în tainiţele pădurii, urmat de ciracii scăpaţi cu viată hăituiţi de Sebastiano. Curând, se auzi acel muget, ca un semnal cobitor, ce semnifica poate înfrângerea şi fuga din faţa inamicului.

Zăpăceala se domoli treptat. Împuşcăturile se depărtară, liniştea reintră în drepturile ei. Dintre salvatori căzură vreo patru. Minunea în care mai sperase Colorado se împlinise.

Scăpaseră în ultimul moment. Insurgenţii lui Gaetano erau mulţumiţi. Descotorosiţi de legături, se îmbrăţişară cu Pedro şi cu fiecare luptător în parte. Almadia binecuvântă victoria asupra răului, triumful oastei lui Gaetano…

Sebastiano grăbi plecarea. Au fost scoase atâtea merinde şi lucruri de folosinţă câte puteau duce, în cele două hărăbăi găsite în lagună şi încărca pe samarele catârilor.

După ce au dat foc vizuinii tâlharilor, s-au îngrijit de cei căzuţi în luptă. Insurgenţii au fost înhumaţi într-o singură groapă, iar tâlharii au fost traşi pe un loc ridicat şi lăsaţi răpitoarelor. Pentru că s-a pocăit la sfârşit, Escarpia s-a bucurat de obiceiul creştin. Rămăşiţele lui au fost îngropate destul de adânc, iar Almadia i-a citit două versete pentru iertarea păcatelor…

În timp ce flăcările lacome mistuiau bârlogul, părăsiră laguna. Dădură pinteni cailor şi urmară grindul pe malul stâng al râului, călărind alături de răzvrătiţi. Insurecţionalii s-au ales cu o captură neaşteptată de arme, de muniţii şi de alimente.

— De s-or mai rătăci bandiţii să-i prade pe ai mei, le vor da la cap, ca şarpelui când iese în drum! spuse satisfăcut Pedro.

Au ajuns în vechea înfurcaţie a râurilor unde a sosit momentul despărţirii. Au strâns frăţeşte mâinile guerilerilor, rugându-i să transmită lui Gaetano mulţumirile şi recunoştinţa lor…

Se opriră în loc şi făcură semne cu pălăriile. În faţa ţăranilor răsculaţi călărea Sebastiano, pe un cal alb, pătat cu roşu, şi Almadia pe asinul său cenuşiu. Padrele păstra cu pioşenie, alături de sfânta evanghelie, pistolul şi puşca, înfipte în oblâncul şeii, iar sub anteriul încăpător cartuşiera luată de la Mochiera şi tigva cu tegrita, ce-l îmbărbăta în momentele grele dinaintea luptelor…

Pedro, aşa cum povestise prietenilor săi, fusese obligat să-şi

părăsească postul de strajă ce-i fusese dat în grijă de texani când aceştia îşi căutau şeile în magazia bandiților. Văzuse în ultimul moment vreo opt tâlhari înarmați înconjurând încăperea. Le făcuse semne atât cât să nu se descopere, şi aşa riscase totul ca să-i prevină, dar vântul i-a acoperit vocea. Înțelegând că era unica şansă să le sară mai târziu într-ajutor, s-a retras într-un loc ascuns, de unde urmări deznodământul. Auzi că tâlharii ştiau că e şi el pe aproape şi, înțelegând că n-ar fi putut să-i dovedească, şi-a încălecat dereşul, aşa, deşeuat, şi alergă să aducă grabnic ajutoare. Avusese noroc…

Era o zi foarte caldă. Soarele încinsese ca de obicei pământul brăzdat ce semăna cu un obraz de aztecă bătrână. Peste tot praf silnic, argilos, copaci adaptați la uscăciune, cactuşi, şi din loc în loc – stepe arse de vânt. Polițiştii priveau înălțimile depărtate cu vârfurile învăluite în eşarfe străvezii de nori. Foarte rar câte o pală de vânt le răcorea piepturile tinere prin deschiderea cămăşilor. Răzbătea prin arşiță miros de buruian copt. Trecuseră vreo zece zile de când părăsiseră Santa Rosalia. Băştinaşii, prudenți, au primit cu un entuziasm scăzut ştirea înfrângerii lui Alvala. Armele luate de la tâlhari au fost împărțite celor din sat, care doreau să se bată, să stăvilească pofta oricărui tâlhar de a le fura sudoarea frunții. Mulți însă au cerut arme numai la insistența starostelui Cordura. Alții s-au învoit cu gândul de a scăpa de carcera lui Jiquerillo, strâmtă şi neaerisită, sau de a-şi plăti când le va veni bine datoriile făcute la băcanul latifundiarului, unde erau constrânşi să cumpere. Dar la fel de numeroşi erau şi cei care priveau chiondorâş armele de foc. Viața, aşa cum o trăiau ei, le era mai de preț. Mulți au fugit în munți, la Gaetano ori la alți capi de răsculați. Latifundiarul luase măsuri aspre, înarmase slugile credincioase, chema şerbii la slujba religioasă, amenința supuşii cu moartea la stâlp dacă nu se întorceau neamurile fugite ce pierduseră legătura cu Domnul şi cu el, don Jiquerillo, ce în numele cerului trebuia să-i aibă-n grijă pe cei sărmani.

Apucară drumul spre oraşul Chaparros, deoarece toate datele primite de la marshall, cât şi altele strânse în Mexic îi conduceau în această direcție. Pentru prevenirea unui atac neprevăzut, aprindeau noaptea focuri de tabără şi rânduiau pază. Ziua, se prefăceau că nu-i văd pe cei care-i urmăreau de la distanță şi semănau cu doi pelerini porniți într-o lungă

călătorie. Gândurile lui Pedro zburară la sătenii din Santa Rosalia.

— Emilliano şi Sergio nu vor mai pleca grumajii în faţa tâlharului Alvala, dacă va mai intra în sat!

— Cu o floare nu se face primăvară, Pedro!

— Vă înşelaţi, señor! Nevoia ne-a făcut bănuitori şi uneori nehotărâţi. Dar odată suiţi pe spatele cailor, nu mai coborâm!

— Vă războiţi tot timpul şi nu vă potoliţi!

— Mexicanii au luptat pentru neatârnarea ţării, acum ne batem noi, cei de la sate, să ne păstrăm pământul, noi care-l lucrăm, să nu ni-l ia moşierii apăraţi de armată.

Colorado simţi tâlcul vorbelor lui Pedro. Discuţiile purtate cu Cordura şi cu alţii în Santa Rosalia îl înrâuriseră. Începuse şi el să cadă des pe gânduri, aducea vorba despre Gaetano şi Almadia, lua partea ţăranilor, se aprindea nefiresc…

Drumul făcut n-a fost o călătorie de plăcere. Au ales căi mai puţin umblate. Ca să nu bată la ochi, poposiră în câteva sate, unde au tras de limbă locuitorii despre Billy King. În coliba unui cioban au aflat că acesta trecuse pe acolo, în diligenţa cunoscută, cu multe luni în urmă, pentru a tocmi oameni să lucreze la o mină de argint. Au rămas peste noapte la acesta, pe un timp ploios, să-şi usuce hainele şi să-şi odihnească bidiviii. În tăcerea colibei s-a auzit dintr-odată glasul lui Gerry.

— Nu-i uşor să-l găsim pe Billy King!

— Urmăritorii nu ne slăbesc, şerif! După ce am trecut vadul, s-au arătat din nou. Parcă-i duc în cârcă din Santa Rosalia.

— Unul are catârul roşu, iar celălalt are un catâr cenuşiu.

Priviră pe rând, fără să dea impresia că i-au descoperit. Colorado, ascuns după o săpunariţă, le analiză figurile atent, prin binoclu. Unul avea capul mare, cu zulufi ca de cafru.

— Sunt dumnealor călători cum mi-s eu padre!

Se apropiau de oraşul Chaparros. Primele case zărite în depărtare arătau ca nişte cărămizi albe pe verdele văii adăpostite în defileu. Multe dintre ele se cocoţaseră prin văioagele vecine, altele se adunaseră pe fundul larg al defileului umbrit de pomi rari şi vajnici ori conifere mângâiate de soare. Gândul la urmăritori îi frământa pe texani. Billy King nu-i slăbea.

— Trebuie să fim cu ochii-n patru, Gerry! Ne apropiem de oraş, şi acolo pot trage în noi, ascunşi după case ori după

copaci! Este greu să-i descoperi, mexicanii seamănă între ei ca pinguinii!

Tăcură şi priviră în spate. „Misionarii” nu se mai zăreau, parcă se topiseră în cutele reliefului. Intrau în strungă, în timp ce parcurgeau un drum prăfos, umbrit de plopi.

Dăduseră uitării stepele şi ţinuturile aride străbătute. Le-a rămas viu în memorie miraculosul avatar al unui ţinut ce, în urma unei ploi torenţiale, înveşmântase pământul cu o mirifică mare de flori în toate culorile spectrului solar. Şi în acea mulţime de petale, un cactus înzorzonat cu ţepi se încununase cu o corolă albă, ca un neprihănit mirt. Gândurile lui Colorado mai zăboviră la drumul făcut până atunci. Îşi aminti că numai cu puţin înainte insectele aduse din stepa podişului i-au părăsit. Au făcut nopţi albe, vânând ţânţari, care îi înţepau, deşi îşi frecau epiderma cu toate frunzele usturoiate. Într-una dintre nopţi au fost vizitaţi de o familie de urşi paşnici. Zeci de mile de drum n-au întâlnit animale de vânat. Totuşi, Colorado a prins în câteva laţuri un oposum şi mai mulţi iepuri, iar Pedro un curcan. Într-altă zi, tot peonul cu răbdarea lui de neasemuit a prins, în ochiul unei ape, câţiva scobari. La popasuri binemeritate, şi-au reamintit de unele episoade ale vieţii lor, necunoscute încă de ceilalţi. Colorado i-a desfătat povestindu-le peripeţiile petrecute în Westul Îndepărtat şi traversarea oceanului în corabie. Ducând lipsă de apă, au întins foi de cort, şi în câteva dimineţi au strâns roua, darul minunat al cerului…

Intrară în Chaparros. Trebui să descalece şi, ţinând caii de frâie, se feriră de o companie de militari ce şerpuia pe drum…

Trecură pe mai multe uliţe, lăsând în urmă case pipernicite, modeste, străbătură şi străzi mai acătării, cu trotuare pietruite cu prundiş. Defilară tăcuţi pe lângă ziduri înalte, pestriţ colorate. Mulţi localnici, deşi păreau că nu-i bagă în seamă, îi priveau curioşi pe sub streaşină sombrerourilor. Întâlniră şi locuinţe de familii înstărite, cu grădini luxuriante, cu palmieri rari şi rodii, cu avocado[15] şi lanuri de begonii. Le-a fost greu să se orienteze prin labirintul de străzi. Struniră caii spre un han convenabil, şi trecură la pas pe lângă o catedrală, ale cărei clopote vesteau o vecernie. Zăriră din şei turlele unui fost palat,

[15] avocado – fruct în formă de pară al arborelui cu acelaşi nume. Denumirea vine din limba aztecilor.

sclipind în ultimele raze de soare. Priviră îndărăt şi constatară că umbrele lor nu-i slăbeau…

— Aş schimba o vorbuliță în stradă cu pelerinii ăştia! îşi înfipse degetele în plăseaua unui Colt, Gerry Mulligan.

— Nu facem hărmălaie, Gerry!

În acest timp, îi înconjurară mai mulți copii mexicani. Unul dintre ei intră în vorbă cu Pedro şi se oferi să-i conducă la o ospătărie ieftină.

— Dacă preferați hanul „Bâtlanul Albastru", vă arăt eu calea, señor!

— Dacă ne recomanzi ceva de soi, chico, câştigi azi câțiva centavos.

— Vă conduc şi fără peso! îmi plac caii voştri şi pistoalele. Când am să fiu mare, îmi iau un cal bronco[16]! Vreau să fie cât mai sălbatic, să-l fac să mănânce tărâțe din palmă. După îmbrăcăminte, parcă ați fi vaqueros, dar unde vă este turma?!

— Pui întrebări sucite, copile! Vezi să nu ne rătăceşti!

— Pablo ştie Chaparros ca rugăciunea de seară! Vă duc oriunde!

— Alege drumul cel mai scurt, chico! Suntem flămânzi!

Au mers în urma micilor ghizi în pasul negrăbit al cailor. Mai toți erau desculți, îmbrăcați cu pantaloni largi ca nişte pijamale, din care le ieşeau picioarele prăfuite.

— Când eram mic, m-am jucat de-a haiducii cu pistoale şi cuțite din lemn, se destăinui Colorado.

— Noi ne încăieram ca pionierii Westului cu indienii, spuse şeriful Gerry Mulligan.

— Asta se întâmplă mai rar pe aici, señor şerif. În oraşe, copiii caută să câştige câțiva centavos! Picii care ne conduc sunt „oameni de afaceri", explică Pedro. Ei se joacă când n-au ce munci.

Ajunşi în spațiul larg al pieței, şi-au legat caii de stănoaga hanului „Bâtlanul Albastru". Ghizilor guralivi le-au împărțit centavos. În acest timp, Pedro privea cu multă atenție figurile localnicilor, sperând să-şi descopere „pelerinii".

Au fost luați în primire de Gomez, stăpânul hanului. Înainte de a le vorbi, i-a cântărit pe furiş să vadă dacă sunt pe măsura localului său. Străinii îi erau pe plac. Păreau că nu se vor tocmi

---

[16] cal bronco – cal sălbăticit, în limba spaniolă.

şi s-a declarat mulțumit. În acest timp, Gerry îşi dăduse jos de pe cap pălăria, Pedro strângea chinga şeii, Colorado cerceta copita lui Picior-Uşor, dând nelinişti din cap. Se găseau tot lângă stănoagă.

— Calul are nevoie de îngrijiri, señor! Am potcovar bun!

Nu i-a răspuns nimeni. Gomez nu se dădu bătut şi vorbi curtenitor.

— La „Bâtlanul Albastru" aflați tot ce vă doreşte inima. Am un fierar neîntrecut. Jovero şi asin potcoveşte. Este unic în întreg Mexicul.

— Şchioapătă din naştere, jupâne! Ştie să-i bată talonetă?

— „Bâtlanul" are faimă şi peste Rio Grande! îl măguli Gerry.

Gomez zâmbi bucuros. Lauda îi merse la inimă.

— Am bănuit c-ați trecut Rio Bravo. Vă trădați cale de-o poştă! Am o rudă bine înstărită în New Mexico.

— N-o ştim jupâne. Țara noastră este fără margini.

Colorado şi Gerry nu-l mai ascultară şi ieşiră în drum să vadă dacă „umbrele" lor sunt pe aproape. Gomez, mâhnit de răceala străinilor, mânuia o stropitoare cu ciupercă, udând prin fața hanului.

Texanii erau însă hotărâți să rămână la hanul „Bâtlanul Albastru" şi urcară treptele ce duceau în saloon. Pedro dispăru cu Jovero să se îngrijească de cai, iar Gomez aruncă stropitoarea. Încă nu ştia dacă străinii vor rămâne la el.

— Veniți de la drum lung, señores, se apropie de ei curtenitor Gomez.

— Am mas aici auzind c-ar fi o oază de linişte! spuse Gerry.

— Îmi încălziți inima! „Bâtlanul Albastru" este un adevărat rai.

— Nu suntem uşă de biserică. Asta s-o cunoşti de la început.

— Vreun jaf cu fărâmare de mădulare?

— Prea ne pureci sufletele, jupâne!

— Sunteți apăsați fără păcat de vreun *alcalde*[17]?

— Am scăpat degetul pe trăgaci, dar omul n-a răposat! aprobă Gerry. Înadins i-am tras în picior!

— Toți împuşcă acu în Mexic, señor! Nu mai ştii cine omoară şi cine e omorât. Toți sunt mari, toți sunt tari!

— Zic, amigos, să-i dăm crezare hangiului! conchise

[17] alcalde – primar, în limba spaniolă.

Colorado.

— Aveți bani destui la voi?

Colorado, aşa cum era obişnuit, trase cu țeava Coltului, din buzunarul bluzei, bancnote verzui, în dolari. Lui Gomez i se dilatară pupilele ca la cotoi. Se aplecă şi scoase dintr-un raft o sticlă pântecoasă, acoperită de praf. O şterse cu un şervet despăturit şi-o destupă meticulos, fără grabă, ritualic.

— Coniac Martell 1812, când a căzut francul, señores!

Făcu un semn să anime pianul. Muşteriii de la mese ridicară capetele când artistul mutila în felul său o mazurcă. Se cinstiră.

— Señores, lăsați-mi plăcerea să vă scriu eu în catastif! Acum, de când vremurile sunt tulburi, comisar Parras iscodeşte cine înnoptează la hanuri. Ziceți-vă numele purtate în hârtii.

— Joe Heavy, New Mexico, jupâne, începu Gerry.

— Prea bine, *doctor*[18] Heavy! Țările noastre au acelaşi nume.

— Numele meu este Bill Stevens. Vin din Arizona.

— Nu mi-a trecut pragul de mult un arizonian, doctor Bill! Aveți nume de fală în West? După înfățişare, mirositi a pistolar!

— Nu nimeresc un dovleac de la doi yarzi, amigo!

— Râzi de mine, señor! Stingi lumânările din sfeşnic de la cincizeci de metri cu pistolul!

— Mă peteşti pentru vreo *muchacha*[19], hangiule?

— Eşti iute la mânie, señor! Vă sare țâfna iute ca la pistolari. Oraşul este liniştit, dar de stați voi mult în el, o să-l faceți să frigă ca peste Rio Bravo.

— După vorba asta, jupâne, să scrii că am venit să luăm aer în strungă, atât! Altceva să nu zmângăleşti în hârțoagă.

— Miguel Laredo, se descoperi Pedro. Din Texas. Mi-am văzut o rudă în Santa Rosalia, apoi am făcut o plimbare în văgăuna asta!

— Nu-i vreme de vizite, maestro Laredo! Poveştile voastre nu le vindeți uşor tocmai unuia ca mine!

— Auzisem că Santa Rosalia a ars, şi nu-i aşa!

— Mare bucurie pe mine! Trei muşterii de unde se află cumnatul meu, îşi îndulci subit hangiul glasul.

— Să ne dai odăi cu ferestrele spre piață! comandă Gerry.

— Cât zăboviți în oraş, señor?

---

[18] doctor – formulă familiară de adresare, în limba spaniolă.

[19] muchacha – fată, în limba spaniolă.

— Caut un neam pentru o moştenire, jupâne!

— Gomez, află şi pe cei nenăscuți, dar fără grabă! Țara asta, Chihuahua, este locul meu de baştină!

Hangiul dădea amănunte, dar Colorado nu-l asculta. Simțea nevoia să reflecteze. Se găseau de un timp scurt pe locurile unde se spunea că preotul Mexi ar fi strâns indienii nahuat într-o singură țară. În acest scurt răstimp îşi făcuseră duşmani, dobândiseră şi prieteni, chiar aliați…

Hangiul tăcuse un timp. Înțelegându-se din ochi cu tovarăşii de drum, Colorado îi spuse din senin acestuia:

— Aş vrea să cunoaştem cât ne costă odăile? Hanul este al dumitale, dar şaua, capcana şi cerul sunt ale noastre!

— Gomes nu ia pielea prietenilor. Dați-mi cât să nu mă aruncați ruinei! Prețurile nu-s pipărate! O spun cu mâna pe inimă!

Hangiul ceru o sumă mare. După o jumătate de oră de tocmeală, lăsă la o treime. Pedro le spuse că e convenabil. Ca să nu uite momentul, hangiul aduse sticla cu un coniac din Lumea Veche.

— Dacă rămâneți în Chaparros trei zile, nu-l anunț pe Parras. De zăboviți peste, n-am să-i trimit vorbă nici atât, râse el.

După aldămaş, au urcat scara, ce scârțâia înfiorător, spre odăi. Li se dădură trei camere şi găsiră în fiecare câte un ciubăr în formă de scoică plin cu apă încropită şi câte un săpun cu miros greu, fabricat în casă. Rufele le-au dat la fiert, cu înțelegerea hangiului. A doua zi erau gata călcate.

Bătăile insistente în uşă ale frizerului Palancio le-au înfipt mâinile în plăselele Colturilor. Individul avea o față şireată, şi cu învoiala lor, le-a luat fiecăruia câte un şpan gros de barbă, ba le-a potrivit şi perciunii.

După plecarea frizerului, Pedro găsi într-un loc dosnic o perie năpârlită şi-şi curăță pantalonii; tot cu ea ajutorul de şerif îşi văcsui cizmele. Urmă o clipă de tensiune produsă de Gerry, care bău apa din carafă cu câțiva mormoloci. În rest, totul era bun: odăile erau încăpătoare, cu pereții din scândură geluită, încheiată în nut şi feder, acoperiți de tapete pătate de muşte şi ploşnițe. Pe masa în papainoage se afla un sfeşnic din alpaca cu trei brațe, în care ardeau lumânări începute, aduse de la bazilică. La fereastră atârnau perdele din ață pescărească,

brodate cu bâtlani, ca nişte închipuiri de vis rău. Pe duşumeaua roasă, dată odinioară cu vopsea, se citeau urmele aruncării babaroaselor. Dulapul cu o singură uşă, vopsit în alb, ca cele din spitalele din oraşe, părea de pe timpul lui Cortes. Patul avea o somieră metalică, salteaua ciuruită, umplută cu paie, pătura cu faţa roasă şi un aer greu, cu iz de naftalină. Destul confort pentru cei obişnuiţi să doarmă în prerie.

A doua zi, Pedro se întoarse cu ştiri. Ca şi la Trace, Jovero, băiatul de grajd, scăpase o groază de palavre. Diligenţa lui Billy King era cunoscută în oraş. Banditul însă se învăluise în straie tainice, de nepătruns…

Colorado era acum la fereastră, privea lumea pestriţă, gălăgioasă din piaţeta ce se deschidea în faţa hanului. Nu era aşa mare dever la tarabe. Femei cu talii subţiri, cu ţânci în rebozuri veniseră să târguiască mărfuri, cu preţuri reduse. Negustorii îşi făţuiau neobosiţi zarzavaturile. Grămezi cu legume alterate, strânse pentru cotigă, erau scormonite de bătrâne nevolnice ori de femei sărace.

Au ieşit să-şi dezmorţească mădularele. Pocnete de potcoave răsunară pe piatra drumului. Văzură nişte călăreţi cu puştile înfipte în oblâncuri şi cu baticuri legate la gât. Erau poliţiştii călări, ruralii.

Trecură drumul, cu gândul să-şi omoare timpul. Rânduite cu grijă pe rogojini ori stivuite pe sol mormane de ignami cu taluze şubrede, saci deschişi la gură, cu marginile răsfrânte, cu soia, cu cacao. În coşuri de nuiele – lămâi, portocale, tuna, fructele nopalului. Pe rogojini, *papaya*[20], în alte locuri, cânepă de sisal, damigene cu pulque, grămezi cu avocado, lubeniţe, pepeni muraţi şi alţii copţi. Din amfore pântecoase deşertau untdelemn şi miere. La tarabe – vorbărie multă şi pestriţă. Aşezate pe foi de cort ori pânze din sisal, aşteptau rândul la vânzare: carne grasă de bivol castrat, batali, curcani îndopaţi, un cap de vită tăiată recent, cu o floare de cactus în gură, raţe, piersici coapte. Pe hârtii boţite adăstau în grămezi: boia de ardei, piper negru, iepuri de câmp, peşte de râuri repezi, viermi de agave, carne de cerb, carne de lama, afine coapte, carne de crotal şi de iguane,

[20] papaya – fructul comestibil al unui arbore ce creşte în America tropicală.

lângă coacăze mari vineții…

— De atâtea bunătăți îți lasă gura apă, amigo! spuse Colorado. Să vedem ce ne va da Gomez din toate astea!

— Pe oamenii noştri parcă i-a înghițit pământul, prietene! urmări şeriful cu privirile o jumătate de urs adus la vânzare, vânat prin văgăunile Sonorei.

— Mai vedem noi ce o să fie, răspunse Gerry, şi se îndreptară într-un colț al pieței, unde femei mexicane îşi strângeau războaiele în care țesuseră pânzeturi.

Pe tarabe improvizate, erau expuse felurite metraje din bumbac, din lână, din fibră de agavă ori din gogoşi de mătase…

Plecară. Oricât au încercat să descopere dacă sunt urmăriți, n-au izbutit. S-au despărțit pentru a cerceta cu ochii mai multă lume, apoi se reîntâlniră. N-au dat de nici un suspect. Au mai hoinărit pe străzi două ceasuri bune. Au ajuns şi la gara principală din Chaparros. Una dintre linii lega Vera-Cruz cu Paso del Norte. O priviră cu jind. Îndatoririle îi țineau pe pământ mexican, în stație debarcaseră câteva companii de soldați. Trupa poposea între două lupte. Pe fețele lor palide se citeau amărăciunea şi oboseala. Odată cu ei, părăseau gara angajații drumului-de-fier şi o sumedenie de țărani atraşi de piața oraşului. Observară inşi apăsați de greutatea palancilor, cumpănind coşuri cu felurite mărfuri, de la peşte prins în apele leneşe ale lagunelor la oale de ceramică. Femei în straie uşoare, în bluze fără mâneci şi gulere din două bucăți, meşteşugit îmbinate, purtând pe umeri broboade, cărau greutăți în mâini. Cu piepteni din lemn şi panglici colorate împletite în cozile lor lungi, ce la unele le atingeau şoldurile, abia ghicite sub fustele largi, fete tinere ajutau mamelor. Mai toate păstrau în mersul lor o imensă demnitate. Bărbații le erau plecați la oaste ori fugiți în munți, la răzvrătiți.

Se întoarseră la han într-un docar hârbuit. Înserarea se lăsase brusc în defileu, soarele ațipise dosit după coamele munților vecini. Piața îşi domolise freamătul. Pe lângă pâlpâituri de opaițe se arvuneau mărfuri, un fanar se aprinse pe trotuarul hanului, luminând sărac. Două grupuri de fete şi de băieți erau într-un du-te-vino perpetuu. Ca din întâmplare, îşi potriveau paşii să ajungă în acelaşi timp sub lumina felinarului. Fetele, deşi voiau să pară preocupate de cu totul altceva decât plimbarea, râdeau în ascuns, de vorbele scornite de băieți.

Texanii ocupară o masă retrasă, feriți din dreptul ferestrei, de unde puteau observa întreaga încăpere şi mai ales uşa astupată cu şuvițe de hârtie colorată. Gomez manevra casa mecanică îndopată cu monezi, neînvățată să mintă la socoteli. Li se făcu foame, iar hangiul şi-a atribuit lui cinstea să-i ospăteze. Carnea de mistreț, adusă numai el ştia de unde, într-un sos picant, hartanele de bibilică cu pastă de linte à la Gomez, oposumul înăbuşit la cuptor în vin de Yucatan şi împănat cu slănină şi căței de usturoi, tortillas umplute cu flori de dovleac, prăjite în grăsime de gâscă, pudrate cu zahăr, toate un deliciu... Aveau stomacurile ghiftuite şi nu mai încăpea în ele un pai, dar stăpânul hanului se întrecea pe sine. Spre mirarea lui Gerry, Pedro înfulecă o completare, un pilaf cu tăiței străvezii, după care şi-a lins degetele. Împins de curiozitate, nu se lăsă până nu află ce servise. Făinoasele fuseseră viermii unei plante ce putrezea în grădina lui Gomez. La urmă comandară o sticlă cu vin negru şi-l invitară şi pe hangiu.

— Nu pică îngerii din cer dacă stai cu noi la o palavră!

— Señor Stevens, vă purtați curtenitor c-un hangiu uitat în această văgăună. Muşteriii mei nu mă cinstesc!

— Te-ndoieşti de noi, jupâne Gomez? Să ştii că ne-ai căzut cu tronc. Tocmai ți-am preamărit hanul. Ți se vede mâna dibace de hangiu.

— Vremuri tulburi! oftă hangiul. Vorba trebuie cumpănită înainte de a ieşi. N-ai cum s-o înghiți îndărăt. De la ea la ştreang este un pas! Pereții vorbesc ca placa gramofonului!

— Ciuruim cu pistolul fantomele, amigo! îl linişti Colorado.

— Să nu îmbătrâniți niciodată, şi Santa Elmira să vă dăruiască câte zece copii, pentru risipa făcută cu bietul Gomez!

— Vinul este acru, îl gustă pe îndelete Colorado.

— Vi se pare, doctor Bill! După tortillas, zici că-i oțet!

— De ce n-aş spune adevărul? Zeama asta este trezită...

Hangiul îl degustă şi, ca din întâmplare, privi figurile companionilor, toate indescifrabile, ca nişte măşti.

— Señor Stevens, aveți gustul fin, cum are jaguarul adulmecatul. O fi răsuflat sticla. Vă aduc altul, de cuminecătură.

— Nu risipi orzul pe gâşte! M-oi fi păcălit eu. Sorbi din nou, plescăind. Nu mai are aroma de adineauri!

— E născut în Yucatan, señor! Când îl guşti, zici că-i

strepeziu. După ce-ți cântă pe gât, rămâi în gură cu buchetul lui de baştină. Dar aveți voi dreptate…

— Jupâne te cam răsuceşti după cum bate vântul!

— Vă mai aduc unul ce se face pe o coastă a Sierrei scăldată de soare. Are parfum de mură şi-i gros ca untdelemnul, señor!

— Adă-ne, amigo. Murim de nerăbdare să-i cântărim stelele!

N-au putut spune dacă era mai de soi, ori mai puțin bogat în arome ca celălalt.

— Te năpădesc muşteriii, amigo Gomez! Răsar ca ciupercile, îi şopti hangiului, privind mesele ce se umpleau de lume.

— Cu ospeția asta îmi țin afacerile! Muşteriii sunt negustori!

— Ceva suspect, Heavy? îl iscodi Colorado pe Gerry.

— Numai mutre şterse, prietene.

Era a treia zi de când au poposit în Chaparros. Se înnopta. Gomez a fost chemat de câteva ori de copilul de grajd. Tot felul de drumeți voiau să se învoiască cu stăpânul hanului. Matehuela, jumătatea lui, luase în primire casa metalică. Tăvi cu fripturi de batal şi pahare pântecoase circulau spre mese. Mulți localnici beau tegrita. Un lăutar orb, pipăind cu un băț, intră şi scârțâi un cântec cu o armonică hârbuită. Apoi trecu pe la mesele chefliilor să-şi adune răsplata. Ajunse şi la ei şi, spre mirarea lor, le vorbi iute şi limpede:

— Sunteți urmăriți, señores! Ştirea vă costă de zece ori douăzeci de centavos. Dacă vreți să ştiți unde vă găsiți oamenii, mai dați un peso.

— Zi-i, amigo, cine-i interesat să se ocupe de noi? Plătim!

— Întâi vă cânt ceva muzică de la voi! Să nu fiu bănuit. Asta face cât voiți să dați pentru talentul meu mare!

Individul stâlci apoi o baladă de prerie ştiută de ei din Blue Town. Capete oacheşe s-au întors, pofta străinilor nu avea nimic supărător în ea.

— Pe unul îl cheamă Jorge, al doilea îşi zise Enriquez!

— Încă o vorbă, amigo! Zi-ne cum arată binevoitorii noştri!

— Îi ştiu de la alții, señor! Primul se zice că-i mărunt, are o crestătură în obraz. Al doilea-i cât prăjina. E rău din fire şi-i pârăşte pe toți comisarului Parras. Îi găsiți la Sanchez!

— Cum facem să dăm de ei în speluncă?

— Când sunt în tavernă, fac cu săpun o pasăre pe geamul cârciumii. Când plec, îl şterg la loc. Asta am s-o repet de trei ori.

— Mă-nvoiesc, amigo!

Cântărețul se mistui în liniștea străzii, după ce mai înainte atinsese cu degetele monedele şi le încercase şi în dinți.

— Muzicantul ambulant părea sincer! îl apără Colorado cu voce scăzută.

Gomez se apropia, cu întrebări nerostite în ochi.

— Vă distrați de minune la „Bâtlan", mariachi[21] v-a zis de la inimă de peste Rio Grande. Dar voi l-ați descusut de multe! Ştirile mele au fost floare la ureche față de ce ați aflat de la el.

— Mai bine spune-ne, jupâne; ai găzduit nişte indivizi în trecere prin oraş, un ins, aşa, cam la treizeci de ani, aproape de statura mea, oacheş, cu gura cărnoasă, get-beget mexican, cu mustața scurtă şi cu ochi albaştri? Are părul negru, cârlionțat şi poartă jiletcă peste brâul cu pistoale şi pinteni din argint!

Gomez tăcea, parcă nu mai era de față.

— Omul de care îți vorbesc are coadă după el pe unul chel, mic de stat, cu țeasta ca o gulie pârguită, umblă în haine de cioclu şi cu favoriți. Poartă pincenez, ghetre cu nasturi şi plastron! Willy era botezat în Texas, Willy Simson.

— Spune, spune, señor Stevens! Sunt numai ochi şi urechi!

— Mai erau pe lângă ăştia, poate-ți aminteşti, alți doi găligani cu mutre dure, două păsări rare, pe cinstea mea! Unul se cheamă Mac şi altul Gunn. Aşa îşi ziceau în oraşul de unde au fărâmat porțile s-o şteargă.

— Doctor Stevens, îi căutați pentru o discuție cu vorbulițe din plumbi? Le-ați descris chipurile de parcă-i văd!

— Cunoşti ceva, jupâne?

— Şarada-i prea încâlcită ca s-o poată dezlega un biet hangiu! Mariachi v-a povestit multe. Încercați să le dați de urmă ajutându-vă de el. Dar ochii mari señores! Orbul v-a găsit cum rândunica îşi află streaşină primăvara când se-ntoarce la cuib.

— Arunci presupuneri ce ne vexează, domnule hangiu!

— Am casă grea, şi spun adevărul numai prietenilor mei. Femei uşoare nu primesc în han şi râvnesc numai la banul trimis de Sfântul Antoniu, protectorul meu. Îmi aranjez culcuş în rai. Poate mă feriți de supărările voastre, señor!

— Unde dăm de păcat, hangiule?

— Amigo Colorado a scos o porumbiță de aur din gură! Să vă spun, taverna nu este departe de gară! în drum spre „Bâtlan",

[21] mariachi – cântăreț ambulant, în limba spaniolă.

ați ocolit-o. Stă ca o piază-rea în calea drumeților cu sufletul slab! Să vă ducă Francesco, fiul meu cel mare, el este ca mormântul.

Se înnoptase. Colorado nu izbutea să adoarmă. Şedea la fereastră şi privea luminile fanarelor gălbejite adunate pe trotuarul somnolent. O procesiune se târa prin fața hanului şi suia spre bazilică. Credincioşii țineau capetele aplecate şi duceau în mâini feştile aprinse, iar luminile, de la depărtarea la care se aflau, prefigurau o cruce cu o aură arzând. Trecură femei cu țânci furați de primul somn, în broboade, iar alții se săltau pe picioarele moi, şi se uitau mirați spre oamenii mari. Şirul de credincioşi se îndrepta spre uşile deschise ale lăcaşului de închinăciune, unde slujea padrele Modesto, socrul lui Gomez.

În piață ajungea glasul părintelui, adresat cerului, cerând milă pentru cei umili şi supunere față de regulile pământului.

„Grea treabă avem de făcut în Mexic! Nu era timpul potrivit de trecut Rio Grande!“ îşi spuse Colorado, răpus de oboseala zilei, înainte de a adormi.

Gerry avu o noapte grea. Billy King, Willy şi Gunn îl pândeau cu pistoalele gata de tras. Îl împinseseră într-o odaie neaerisită, unde-l trăsnea un miros de mucegai. Apoi, locul duhni a bârlog de animal carnivor. Pedro îl visă pe padrele Almadia ce cânta cu glas înalt psalmi, şi-şi îndemna asinul la mers întins, reparându-se la răspântii cu tegrita dosită în tigva atârnată în oblâncul şeii…

Capitolul VII – TAVERNA LUI SANCHEZ

Au mai trecut două zile de când îi vizitase cântărețul orb. Drumurile spre Billy King păreau mai întortocheate ca oricând. Urmăritorii lor n-au putut fi găsiți, dar ei nu puteau fi alții decât Jorge şi Enriquez, puşi, cu siguranță, în slujba cuiva.

Au coborât îngânduraţi în ospătăria hanului, împiedicându-se de sconcsul domesticit al lui Gomez, ce-i ținea loc de pisică. Noaptea ce trecuse fusese grea şi pentru Colorado. Un coşmar afurisit nu-l lăsase să doarmă, şi-l făcuse să măsoare lungimea camerei. Hangiul zăbovea în capul scării, într-o pată de lumină slabă, cenuşie, cu un obraz mototolit. Le

vorbi cu glasul lui uşor cântat, potrivit ca iuţeală şi curtenitor:

— Aţi trecut o noapte albă, fără odihnă, señores! Cugete aspre vă ferecă inimile. Dacă aţi lepăda măcar unul, dar, de! Povaţa lui Gomez, un nefericit de hangiu, o aruncaţi pe gârlă!

— Adă-ne ceva de mâncare şi alege-ne bunătăţi pe sprânceană! Aerul din strungă ne face o foame de lup!

— Vă pregătesc platou rece!

— Să fie mexican, dar atenţie la parale, jupâne! Banii de acasă aleargă ca nisipul mării când îl fură fluxul!

Hangiul zori să-şi îndeplinească îndatoririle de gazdă urmat de sconcs.

— Astăzi fărâmăm un lacăt, continuă discuţia Colorado, dar presimt că lăutarul a fost o momeală. Făcea pe orbul, dar a venit direct la noi.

— Şi de ce nu? Am cugetat, de unde a cules ştirea că suntem la „Bâtlan”. Cred că a tras cu urechea la vreo tacla la Sanchez!

— La dracu! Nu-mi place Sanchez ăsta, deşi nu-l cunosc!

— Nici mie şerife!

— Drumuri pietruite nu-s nici în rai! cugetă Pedro. Iar în fumul cârciumii, cuţitul spintecă fără să zăreşti mâna care l-a aruncat!

Tăcură la apropierea hangiului, întors cu tăvile pline.

— O să vă lingeţi degetele de bunătăţi! se laudă hangiul.

— N-avem nici o îndoială că vom prânzi bine, amigo!

— Legaţi vorbele ca un mexican neaoş, señor! îl flată Gomez.

Aşezase bucatele pe masă, iar ochii texanilor se limpeziră văzând şunca fiartă în sânge, o friptură rece de curcan în aspic, atunci scoasă din galantar, gârliţa înfiptă în ţepuşă şi trei găinuşe. Pe frunze cărnoase de brusture, aveau tortillas coapte de Matehuela. O sticlă cu vin de mure, răcită în fântână, le surâdea, plumbuită, acoperită de brumă.

— Jupâne Gomez, s-a terminat licoarea de aseară? întrebă Gerry.

— La „Bâtlanul Albastru”, ce se aşază pe masă se trece pe răboj. Obiceiul l-am adus din Mexico-City, de la un franţuz!

Mâncară gândindu-se să ajungă cât mai repede la Sanchez.

— Zi-ne, jupâne, taverna asta are masă de joc? Aici ne pocăim în lege. Ne pui să trăim ca înainte de cuminecătură…

— Vă ispiteşte viaţa uşoară, señor! Sanchez nu ştie a găti becaţa!

— Invidia este otrava cea mai afurisită, jupâne!

— Nu-i chiar o magazie bodega aia, dar nu are fasonul „Bâtlanului" meu, care este un palat pe lângă ce deține Sanchez.

— O aduci bine din condei, dar să ştii că nu te părăsim! Facem însă numai o raită, mai luăm şi noi puțin aer, că ne-am ofilit aici!

— Vă aştept cu bunătăți! Pregătesc o saramură de nisiparniță şi plăcintă cu hrişcă în sirop mult.

Ieşiră. Înainte de a trece strada, Colorado îşi aruncă o privire la aşezarea casei. Foarte uşor le-ar fi venit unor răufăcători să-i dea foc. Au mers fără grabă la cârciuma unde bănuiau că vor găsi veşti despre Billy King.

Era zi trecută cu roşu în calendar. Oamenii cu dare de mână purtau sarape ori capulina, un fel de jachete din blană de ied, cu mâneci trei sferturi, meşteşugit cusute. Sombrerouri prin tot locul. Aborigene zvelte, cu bluze simple şi fuste din piei tigheluite, se duceau la fiesta. Gerry, Colorado şi Pedro se debarasaseră de chapsurile incomode din piele, dar în rest nu se deosebeau de nici un alt cowboy de dincolo de Rio Grande. Aveau cizmele cu tocuri înalte într-o stare acceptabilă, pălăriile arătau ca noi, cartuşierele cu Colturile înfipte în coburi impuneau respect.

Strada intrase în stăpânirea forfotei amiezii. Se târau fără grabă căruțe şi ici-colea câte un docar sau o trăsură cu coşul lăsat, săltând prin hârtoapele viclene, ducându-se la spartul pieței.

Intrară în tavernă, dădură într-o parte uşile batante şi trecură prin perdeaua din mărgele. Persista un fum înecăcios, de-l puteai tăia cu fierul custurii. Jur împrejur – lume pestriță, mai toți neraşi, bărboşi, cu mustăți şi favoriți nepotriviți. Amestecătură de graiuri, tot felul de stirpe veniseră aici: spanioli, metişi cei mai mulți, câțiva indieni necorciți, un japonez, doi nord-americani decăzuți, de prin părțile Middle-Estului, câțiva creoli mexicani. Pianina scârțâia fals, sub pişcătura degetelor unui mulatru venit din West-Virginia, unde cântase într-un saloon. Avea spatele gheboşat şi urechile depărtate ca două frunze de ferigă. Pe o mică scenă dintr-un ungher cantora oraşului cânta o rumbă, într-o harababură de glasuri, de râsete, prin acel fum, printre lungi bancuri proaste,

amestecate alandala cu înjurături şi cântece de cheflii…

Înconjurară cu privirile sala începătoşată, să-şi zărească clienții. Cântărețul orb zmângălise cu săpun pe geam o calandrie scălâmbăiată, conform înțelegerii. Oamenii lor, fără tăgadă, erau de față, aduceau cu „pelerinii” şi jucau o carte. Se apropiară de bar şi comandară trei măsuri de brandy. Au fost serviți de tejghetarul Piedras, o corcitură dintre o metisă şi un negru cubanez. Cu ochii mari, bulbucați, pe care-i rostogolea spre toate colțurile tavernei, îi cântări şi pe ei fără grabă. Îşi mângâie Coltul pitit sub şorț. Ceva îi spunea că aceşti străini aduceau cu ei hâra. Texanii ciocniră şi dădură peste cap băutura. Îşi cântăriră urmăritorii. Indivizii nu arătau prea periculoşi, în afara faptului că aveau mutre de brute veritabile. Jorge şi Enriquez erau suspecți din cap până-n picioare.

— Lichele ca toate altele, Gerry! îi categorisi Colorado.

O masă ochită de ei se eliberă. O ocupară. Îşi aprinseră țigări, scoaseră cărțile de joc. Gerry deschise o partidă de tabinet, în timp ce se apropiau doi indieni. Unul le vorbi într-o spaniolă aproape corectă, cu o voce calmă, neforțată.

— Oamenii albi vor să ne lase să sorbim tegrita lângă ei? ceru încuviințarea, aşteptând în picioare răspunsul, rezemat în țeava puştii ca într-un toiag.

— Zeii locului ne fericesc să stăm alături de căpetenii de seamă din Chihuahua! îi invită Colorado, zâmbindu-le prietenos.

În scurtul răstimp îi cercetase şi recunoscuse în recenții companioni, doi indieni înalți, cu obrazurile măslinii, având frunțile drepte, cu nasurile chiar frumoase şi ochii cenuşii. Amândoi purtau descoperit părul lung, unsuros, de culoare negru-violet. Sub o bentiță din piele strânsă în jurul frunții, unul dintre ei îşi înfipse o pană de papagal, într-o poziție culcată, în semn de pace.

După ce au luat loc, şi-au rezemat pe genunchi puştile cu țevi lungi, sistem Peabody, ce băteau la 1.000 de metri. Colorado remarcase că luaseră cu ei desagii de atârnat pe samare. Indienii cerură de băut, dar Piedras, speriat de uităturile furioase ale vecinilor lui Colorado, i-a refuzat. Texanii le-au turnat de la ei şi i-au reținut la masă.

— Albii ce beau cu noi nu-s din locurile astea, că au un grai aparte, şi nici în Chihuahua n-au mai fost văzuți: ei aduc mult

cu vaqueros de dincolo de Rio Bravo, dar să ştiți că cei de lângă masa noastră vă vorbesc de rău că beți cu indieni!

— Căpeteniile ne fac cinstea să taie o carte cu noi? îi abătu atenția Colorado. Dă-i încolo de vecini!

— Cei care ne urăsc prevestesc nenorociri. Spun să ieşim afară şi să bem într-un şanț!

— Ştim, amigo, dar dăm la spate vorbele rele. Oamenii roşii n-au răspuns dacă vor să se distreze şi ei la un joc. Vă dăm carte?

— Păzitorii de bivoli din patria comanşilor şi apaşilor păşesc cu mocasinii prin nori. Insultele auzite nu-i ating, dar sunt ocăriți cum nu trebuie din cauza noastră!

Indianul îşi aprinse o pipă veche bulbucată şi-i dădu şi tovarăşului său să-şi dea foc ierbii din luleaua din gips roşu, scoasă dintr-un buzunar al vestei din piele de ied.

— Altceva ne frige, amigo! Căutăm de lucru, avem nevoie de pesos. Pentru asta putem fi văcari la vreo fermă, mineri, plantatori, am putea face orice, n-avem bani destui să ne întoarcem!

— Ce fel de muncă vor albii de peste Rio Bravo, doar zeii Mexicului o ştiu! Vorbiți pe două limbi, ca toți din Lumea Nouă.

— Când fericirea va fi adusă iar pe pământul podişului de Quetzalcoatl[22], cei morți nu vor mai geme în morminte, copiii nu vor mai plânge, tâlharii ce fură din avutul tolsuhnilor se vor stinge, atunci şi străinii îmbrăcați în vaqueros vor spune adevărul. Acum, ei mint, vorbi celălalt, ce privea în fumul tavernei.

— Căpeteniile bat pistele pădurii să vină la târg, ocoli răspunsul Colorado. Dar hai să jucăm altceva.

Pedro scoase nişte babaroase dintr-un buzunar.

— Indienii au noroc la zaruri!

Aztecii îşi scuturară îndărătnici coamele. Între timp, le-au aflat şi numele. Yacunda, cel cu rangul mai mare decât Payata, îşi aruncă mândru pe spate capul încă frumos. Strânsese pumnii vânjoşi, iar buzele-i subțiri, într-o culoare vânătă, deveniră o linie.

— Măsurăm drumuri lungi pentru câțiva pesos, străinilor! Aducem la târg piei, oale şi coşuri din răchită, făcute în sat.

---

22 Quetzalcoatl – şarpele-cu-pene, zeitate aztecă.

Agoniseala este a tribului. Figurile astea mincinoase îți fură iute munca. Îți trebuie ochi de vultur şi mână iute de leu argintiu. Cărțile se plimbă în palme ca viperele. Tolsuhnii sunt mai întâi războinici!

— Au țepi otrăviți ca scorpionii. Se duc pe Fluviul-Grandios wigwam[23] şi squaw[24]. Pierzi coliba şi femeia, îi ținu isonul Payata. Urmaşii chichimecilor năvălitori din nord de Rio Bravo n-au vreme de lâncezit la jocuri, s-o ştie albii de față. Noi ne întrecem cu armele!

— Cărați-vă, veneticilor! Încurcați locul şi îmi place masa voastră!

Enriquez se rezemase într-un cot. Aşa îl văzură mai de aproape: netuns, cu favoriții zburliți pe un obraz oacheş, păros.

— Luați indienii cu voi, că miros a coioți!

Provocarea rămase fără răspuns. Laredas, ce era în spatele acestuia, un cartofor şi bătăuş renumit, mârâi scârbit că nu fusese înfruntat.

— Señor Piedras, desfă-ne nişte coniac Henneessy! La supărare, se cade să ne dregem cu ceva fain! îi zâmbi prietenos Gerry, aruncând pe zincul tejghelei trei monezi din argint, ceea ce-l făcu pe barman să deschidă ochii mari. I se citi pe față mulțumirea. Nu vânduse de luni de zile băutura cerută. Sticlele de pe raft le ținea mai mult pentru decor. Texanii îşi umplură pe rând paharele şi îl serviră şi pe tejghetar. Indienii se codiră la început, culoarea etichetei le produse o dulce emoție, apoi, curioşi, sorbiră tăria…

— Prețuieşte un peso pielea găliganului care ne-a sculat! îl linişti Colorado pe Yacunda. Altfel, îl jupuiam şi-mi făceam din el carâmbi la cizme. Hai mai bine să ne înveselim, amigos!

— Aici, Laredas comandă! S-o ştie oamenii albi! Primul – se referi la Enriquez – face jocul lui Laredas, iar ăsta a ieşit din aceeaşi mamă cu stăpânul „Calandriei”, unde se bea „apă-de-foc”. Trăieşte viața alergând pe picioarele lui Sanchez. Cu căpitan de la rurali, Parras, sunt ca frați de sânge. Oamenii poliției călări n-au îndrăzneala să-l vâre în wigwamul-cu-grilaj-la-geam. Laredas şi Parras au sângele îndoit cu al indienilor, dar mamele i-au născut cu suflete haine de

---

[23] wigwam – colibă, cort, în limba indienilor americani.

[24] squaw – femeie, soție indiană, în limba indienilor americani.

iberici! Prietenul lui Laredas, Enriquez, este şiret ca vulpea, şi puternic ca ursul grizzly, vorbi cu pauze Yacunda.

— Fain coniacul ăsta! sorbi Colorado pe îndelete. I-aş fi uitat aroma de nu-l întâlneam aici.

Privirile indienilor începură să sticlească în ceața tavernei. „Apa-de-foc" le cânta în sânge. Nu le venea a crede ochilor. Paharul nu se golea tot, iar străinii îl aduceau iute la semn. Licoarea sorbită întrecea tegrita, pulque ori moscalul, aducând cu băutura zeilor locului, poate chiar a lui Quetzalcoatl. Mai luară o sticlă. O hârtie verzuie de cinci dolari trecu la tejghetar.

— Taverna asta este un colț de rai, amigo! Serveşte-te, señor Piedras! Dacă-ți clăteşti dinții cu Henneessy, nu faci piatră!

Ciocniră surâzători şi cătară ca întâmplător la vecini. Colorado lăsase tejghetarului restul, destul de mărişor, începură să se pregătească de plecare. Zeii păgâni ai albilor, născuți din tărie, le alergau indienilor prin sânge. Fumuri viclene le renăscură ura împotriva omului alb. Pândeau un moment favorabil să iasă din tavernă.

— Ce vânturi au abătut drumurile albilor în Chihuahua? întrebă căpetenia, după ce vorbise în aztecă cu Payata.

— Am auzit că s-ar căuta brațe pentru muncă la o plantație! Ne-am tocmi văcari. Pe sărăcia asta faci orice pentru un centavo!

— Au plecat argații de la ferma lui don Laudetta, când vechilul Trabal l-a lovit cu securea în cap. Acolo, oamenii albi ar găsi de lucru, dar se aude că pământul ar fi de acum în paragină.

— Prietenii indieni n-ar roboti şi ei ca paznici de cireadă?

— S-o afle fețele palide! Tolsuhnii sunt oameni liberi. Strămoşii noştri aztecii n-au fost îngenuncheați. Pe ei nu i-au înrobit „Bărboşii-din-Iberia". Wigwamurile lor n-au adăpostit spanioli!

— S-a întins vorba că don Laudetta ar tocmi văcari, de unde au scos prietenii noştri indieni că hacienda ar fi în paragină?

— Fețele palide nu înțeleg adevărul. Ferma este închisă, dar fiul unui frate din Vera Cruz, unul Manuel Moreira, are grijă de moşie şi de mină! La acesta, numit de noi „Cârtița-Şireată", ar găsi de lucru prietenii noştri de față. Dar gândul păzitorului de cireadă este la bar, la băutură şi la femei care se vând pe bani.

— Destulă „apă-de-foc" au băut oamenii roşii. Rachiul

întunecă minţile, de te face să arunci chiar bulgărele de aur în bulboană. Tolsuhnii nu vor uita cinstea oamenilor albi. Dacă veţi trece prin satul lor, veţi fi primiţi în wigamuri ca fraţi. Stăm unde Rio del Tornado se aruncă de pe stâncă în iezer. Acolo, de sute de ani soarele deschide ochii zeilor azteci supăraţi pe indieni…

Recentele cunoştinţe îşi ridicară poverile şi Peabody-urile lor lungi, ca pe nişte toiaguri masive din lemn de cedru, şi cu acelaşi mers demn ca la venire, fără să se clatine, cu privirile liniştite, cu obrazurile pe care nu tresărea nici un muşchi, trecură prin perdeaua din mărgele, lăsând uşa să se bâţâie în ţâţână…

Discuţia de la masă, unde şedeau „pelerinii”, continua. N-au întors capetele, dar auzeau tot ce se vorbea. Aflaseră un lucru de reală însemnătate. Manuel Moreira, omul lor, era cunoscut în regiune de indieni, sub numele de Cârtiţă-Şireată.

— All este gata să pice! E ziua lui când tocmeşte oameni prin vechil, ajunse la ei o voce guturală, ce articula greu vorbele.

— Aveţi baftă cu caru’ că vă ia. O s-o duceţi numai în beţii!

— În cinci luni îţi aşezi pe picioare o crescătorie de cai!

— Dacă prinzi şi un zar norocos, eşti un om aranjat!

— Numai că la noapte trebuie să-mi iau tălpăşiţa d-aci! Altfel e greu, señor. Comisar Parras mi-a trimis citaţie să vin la poliţie.

— Şefu’ te scoate şi de la tartorele poliţiei din Mexico City.

Glasurile se muiară treptat, topindu-se în amestecul de voci, de râsete, de cântece fără melodii. Texanii mai schimbară câteva vorbe despre plecarea lui Yacunda. Insultele de la masa vecină îi grăbiseră pe indieni. Fratele lui Sanchez azvârlea înjurături la adresa lor, hârâindu-i şi scornind pricini de gâlceavă, secondat de „pelerini”, în pulqueria[25] aerul era pe cale să se încingă. Se pregătiră de plecare, dădură convenţionalul „buenos dias” lui Piedras, îşi ridicară pălăriile de pe colţul barului, îşi strânseră în cuiele cataramelor centurile îngreuiate de pistoale şi muniţie şi apucară drumul spre ieşire. Lucrurile însă se încâlciră nedorit. Le aţinu calea un ins mărunt de stat, ieşit ca din

[25] pulqueria – cârciumă, berărie, unde se vinde pulque, o băutură obţinută prin fermentarea, sucului extras din agavă, în limba spaniolă.

pământ, ce le flutură pe sub nas trei afişe cu trei caricaturi. Dintr-o ochire văzură că se oferea o recompensă de 500 pesos pentru fiecare dintre ei.

— Îmi va curge o roabă cu parale în buzunar, tâlharilor!

— Prietene, nu te cunosc! îl ocoli prudent Colorado, în timp ce stârpitura, un localnic spân, mărunțel, cu fața încrețită ca o prună uscată, striga zănatic, fluturând hârtiile:

— Să vină poliția! M-ați făcut om, texanilor! Cu voi în belciug! Ați fost împinşi în calea mea de un vânt norocos!

— Hai, cărăbăneşte-te! îi acoperi fața cu mâna Colorado, încercând să-l dea într-o parte.

— Hârtia asta stă şi la racla lui San Eustatio! Sunt bogat!

— Dă-ne pace, stârpitură! Spală putina!

Se iscă gălăgie. Prin fumul tavernei luciră ochi curioşi.

— Băi văcarilor, purtați cu voi mutre suspecte! Faceți parte din bandele ce trec Rio Bravo şi jefuiesc la noi, se undui Enriquez ca secara ametită de bătaia vântului. Aveți figuri de tâlhari!

— Mai la vale, amigo!

— Ați trecut frontiera să prădați, texanilor! Arătați ciudat la obraz! Să vadă señor Parras prin ce cuiburi ați piuit întâia oară!

Muzica se animase, cantora dansa pocnind castanietele într-o rumbă drăcească! Şoldurile şi le tanga provocator, dar muşteriii n-aveau ochi pentru ea. Orquidea, cantora, pusă de Piedras, nu izbutea să le abată atenția.

— Ți-ai greşit muşteriii, prietenul meu! – puse ochii Gerry pe un scaun.

Atmosfera se încingea. Indivizii cu caziere încărcate, convivii lui Laredas, pândeau clipa propice. Yuba, omulețul cu fața boțită, se agăță de umărul lui Colorado, dar a fost azvârlit pe o masă. Jorge şi Enriquez scoaseră cuțitele. Laredas, aprins în obraz, umbla şi el după custură.

— Texanule, măsoară-te cu mine! zbieră un altul, ridicând scaunul să-l arunce lui Gerry în cap.

Dar faptele s-au petrecut altfel: unealta i-a căzut fulgerată pe rumeguşul podelii. Îndrăznețul se întinse răpus de pumnul lui Colorado. Pe la spate, Yuba, readus pe picioare, urlă şi izbi cât putu în Pedro. Peonul, rămas drept, se clătină puțin, se întoarse, iar mărunțelul încasă un pumn năprasnic în mijlocul nasului. Dispăru sub o masă. Orquidea se pitulase după

draperie.

Laredas se ridică şi trânti un pumn în tăblia mesei, de-o fărâmă, făcând să zboare pe sus farfuriile.

— Hai la Parras cu ei! mugi beţivanul. Ăştia sunt desperados.

Provocarea era ţesută cu fir alb. Trebuia să dispară! Nimeni n-ar fi putut spune cum se va termina bătaia.

— Ne facem loc, amigo! Pedro, ţine-te aproape!

Şi fără să stea mult la tocmeală, lovi puternic obrazul celui ce-i bara drumul. Fu săltat de la podele, căzu peste ceilalţi, moale, ca o cârpă. Cârciuma luă foc! Pedro întinse un altul pe duşumea. Gerry avusese ghinion. Enriquez avea maxilarul de piatră. Şeriful recepţionă o lovitură dură, se clătină, mai primi una în vârful bărbiei, şi când celălalt îşi pregătise izbitura de cizmă, reteveiul lui Pedro îl lungi pe presupusul pelerin pe scândura tare. Gerry se dezmetici, şi un timp a fost acoperit de Colorado, îşi scutură capul ca după o beţie şi reintră în luptă. Pedro îl ridicase pe Yuba deasupra capului şi-l azvârli peste alţi doi. Drumul se curăţa anevoie. Greblau cu grebla ştirbă. Piedras zâmbea. Texanii îi plăceau. Aşa ceva mai văzuse şi în Fort Wallace din Kansas, unde slujise doi ani ca rândaş. Se dezlănţuise un lanţ de bătăi. Câteva cuţite vibrau înfipte în lemnul tăbliei acoperit cu postav verde. Acoliţii lui Yuba se înmulţeau. Un scaun prost aruncat zbură dincolo, în raftul lui Piedras. Taverna fu acoperită de sticlărie spartă. Licorile bahice şiroiră pe duşumea. Fratele lui Sanchez scoase un muget. Între el şi texani se găseau doi dintre cei intraţi în bătaie. Îi aruncă în lături ca pe două cârpe.

— Vă fărâm oasele, văcarilor! Le-aţi dat de băut indienilor pe gratis, numai să ne faceţi în necaz nouă, albilor!

Loviturile încasate mai înainte de Gerry parcă îl oţeliseră, avea şi mintea mai limpede. Îşi alese o poziţie potrivită şi-l întâmpină, tăindu-i drumul spre Colorado. Izbi cu putere maxilarul agresorului. Laredas, luat prin surprindere, îşi scutură capul, dar mai primi un pumn la fel de nimicitor, încercă să lovească şi el, puterile îi scăzură. Şeriful îi găsi descoperit stomacul şi-l lovi puternic, apoi repezi în grumazul lui Laredas pumnii adunaţi. Matahala icni, se clătină şi căzu moale. Colorado terminase şi el cu doi dintre atacatori. Se iscase rumoare. Întâmplarea era unică. Fratele cârciumarului nu mai fusese doborât din lovitură. Îşi găsise naşul în acest

tinerel de peste Rio Bravo.

Sanchez, chemat de Jorge, asmuți asupra texanilor vreo cinci găligani, obișnuiți de-ai localului, păstrați în rezervă.

— Gerry Mulligan, treaba-i afurisită!

— Ne vindem scump pielea! Tot spre uşă, şi fără mângâieri!

Texanii erau din nou toți trei la un loc, formând un arici greu de desfăcut. Cu reteveie îşi croiau drum apropiindu-se de uşă. Sanchez, posedat de furii, s-a repezit la Gerry, dar un pumn i-a explodat în falcă. Hangiul azvârli cu o sticlă în el. Nu-l nimeri. Un ciob însă îi făcu lui Pedro o zgaibă, şi peonul îşi ieşi din fire. Din senin, scoase un strigăt de luptă olmec – după cum le-a explicat prietenilor mai târziu – țipăt cum nimeni dintre cei prezenți nu mai auzise, şi se repezi la Sanchez. Scaunul trosni în ceafa lată şi împlinită de bunăstare a cârciumarului. Acesta bătu aerul cu brațele şi căzu neînsuflețit lângă Laredas. Temuta armă vâjâi în tavernă şi un alt mexican căzu fulgerat. Furia texanilor sădise frică în cei de față. Se făcu linişte. Mexicanii se dădură într-o margine, râvnitul coridor apăru, puteau ieşi.

Defilară prin fața câtorva figuri prostite, unele crude, urâcioase, devastate de mizerie, purtând pecetea abuzului de alcool. Texanii lăsară o impresie bună. Pedro mai ales era privit cu o considerabilă stimă. Sângele lui, moştenit de la indieni, se aprinsese pe locurile lui de obârşie… Le mai răsări în față un mulatru. Acesta prinse tot pe Yuba în labele lui mari, ce terminau două brațe lungi, musculoase, ca două trunchiuri vânjoase de migdal. Îl ridică în aer, apoi făcu cu acesta gol în jur. Căzură destui, prinşi în morişcă. Mulatrul se opri în fața texanilor. Zâmbindu-le cu dinții lui albi, strălucitori şi lați, le vorbi cu deferență:

— Massa, am vrut doar să ştiți că mă găsesc şi eu aici! Şi am stat nişte ani dincolo de Rio Grande. Voi aveți mustangi, nu ca mine un biet cal pinto.

Îşi suflă la urmă zgomotos nasul într-o batistă deocheată, cu carouri maro, apoi, fără grabă, se apropie de bar, unde comandă tot un Henneessy, şi le făcu semn cu sombreroul său jerpelit.

Peste obrazul lui Sanchez se goliră câteva halbe cu apă. Hangiul se trezi greu şi privi năuc în jur. Figura i se încleştă de ură. Înțelese că bătaia se încheiase prost pentru el. Lui Yuba i-au aşezat o oglindă la gură, dar era în viață. Avea nouă

suflete…

— Este timpul să respirăm aer curat, amigos! hotărî Colorado.

Ieşiră afară ţinând strânse în mâini temutele arme de apărare.

În stradă, sub un cer întunecat de nori, trei puşti Dreyse erau îndreptate spre ei. Poliţiştii locului se desfătaseră urmărind încăierarea. Încheiaseră şi pariuri de cum se va termina păruiala, iar şeful lor se găsea într-o proastă dispoziţie. El pierduse.

— Texanilor, este ceva nelimpede în încăierarea asta! Căpitan Parras vă cheamă la o palavră, să limpeziţi pricina.

— Ne asemuiţi cu alţii, señor! i-o întoarse Gerry.

— Lasă gura, texane!

— Am fost provocaţi, amigo! încercă să explice Colorado.

S-au lăsat totuşi conduşi de reprezentanţii legii, urmaţi de cântecul *Deguello*, mormăit de mulţi dintre clienţii lui Sanchez, cântec din timpul când mexicanii ce-l susţineau pe Maximilian se înfruntau cu francezii pe întinsul podişului şi semnifica „Măcelul", înfrângerea străinilor. Muşteriii ieşiseră în pragul speluncii şi priveau duşmănos în spatele lor. Oamenii ordinii publice se urcaseră în şei, luând şi afişele lui Yuba. I-au condus o mulţime de gură-cască şi de câini puşi pe hârjoană.

Intrară într-un birou mirosind a mahorcă. Şi aici, comisarul n-avea timp de ei, se lupta să termine o partidă de cărţi. Ca primă măsură, li s-au luat armele. Protestară, dar fură loviţi cu vine de bou. Apoi, le-au ferecat mâinile în cătuşe. A venit şi Parras, i-a privit cu răutate, vânăt în obraz, ţinând în mână afişele aduse.

— Glumiţi, señor Parras! se disculpă Colorado. Vă încălcaţi atribuţiile, iar despre pozele astea, care nu ne aparţin, râd şi curcile. Vrem să plecăm.

Faptul că-i ştia numele l-a stingherit pe comisar. Străinii nu aduceau cu tâlharii, mai mult: păreau nişte călători paşnici.

— Vrem să cunoaştem pricina pentru care ne-aţi pus cătuşe. Dar iute! Arătaţi-ne ce ilegalitate am săvârşit?

— Sunteţi îndrăzneţi, texanilor, ricană Parras. Aţi muiat oasele la destui muşterii. Aţi lovit în casă la ei pe Laredas şi Sanchez, cetăţeni de vază ai oraşului, aţi produs pagube localului!

— Cu astea nu ne înfundați, sir! Este o zmângăleală de țânc! Oricine ar vedea afişele ar râde. Ne vom plânge consulului american că ne-ați sechestrat fără un temei legal!

— Ce temei mai vreți? Sunteți urmăriți. Aveți premii pe capete, şi ați tulburat liniştea oraşului.

— Am fost în legitimă apărare, sir! Şi în loc să ne luați interogatoriu, să vedeți dacă suntem ori nu suntem vinovați, ați tăbărât asupra noastră cu bâtele!

— Până se crapă de ziuă vă îndes la beci. Răcoarea o să vă înmoaie colțul ăsta cu venin! Vă mai odihniți şi mai cugetați!

— N-aveți voie să ne sechestrați, sir! Încălcați legea!

— Ai haz, străine! În parohia mea, eu reprezint legea!

— Ai noştri ştiu că suntem în Chaparros! Ne caută, sir!

Parras dădu ordin subalternilor să-şi facă meseria, conform regulamentului local, în cazul infractorilor recalcitranți!

După ce li s-a luat ce aveau la ei, au fost azvârliți într-o celulă întunecoasă, cu un miros pestilențial.

Noaptea li s-a părut fără capăt. Moțăiră pe un ciment acoperit cu paie murdare, umede. Judecau că sunt victimele unei înscenări. Le trebuia răbdare, numai timpul urma să limpezească acuzarea ce plana pe nedrept asupra lor.

Afară se făcuse de mult ziuă, dar la ei în celulă domnea acelaşi întuneric ostil. Spre prânz, au fost scoşi la interogatoriu. Când s-a deschis uşa şi ziua a intrat în hruba în care au dormit, au văzut că şezuseră laolaltă cu nişte haimanale adunate de pe stradă, cu hoți de buzunare şi alții culeşi de la încăierări…

S-au acomodat anevoie cu lumina gangului. Suduiți de temniceri, au fost împinşi în fața lui Parras, căruia abia atunci au putut să-i vadă mai bine statura uriaşă.

— Tăgăduieşti, văcare, c-ați început păruiala la Sanchez?! Ați mai stat la masă şi cu indienii. Suntem informați că ați fi bandiți de temut la nord de Rio Bravo, iar colac peste pupăză, sunteți încârduiți cu Alvala. Destule să ajungeți în fața plutonului de execuție!

Învinuirile erau revoltătoare.

— Nu ascundem că suntem din statele din nord de Rio Grande. Pârile sunt însă şubrede, sir! Am fost în Santa Rosalia, am trecut pe la señor Munos, pentru furtul de cai. Apoi ne-am abătut spre Chaparros. Iată-ne arestați de poliție. Mai bine

ne-ați lăsa să plecăm. Pierdem o groază de timp în temnița voastră!

— Caii vi i-a şterpelit Alvala? Este că am brodit-o?

— Chiar Alvala, sir! L-am denunțat lui Munos pentru asta!

— Basme de legănat țâncii! Sunteți oamenii lui, bouarilor!

— Mai întâi am venit la Cordura pentru treburile de familie ale lui Laredo, sir! îl arătă pe Pedro. Cercetați!

— După ce v-ați săturat să jefuiți morții de prin cimitirele iancheilor ați trecut Rio Bravo şi v-a cules banda lui Alvala? interogă inflexibil Parras, în timp ce un subofițer cu profil de stârc nota cât putea de repede cu vârful penei de gâscă pârile şi mai puțin dezvinovățirile.

Acum vorbea Colorado.

— Ținându-ne fără probe, călcați legea, sir!

— Îți merge gura cum nu trebuie, bouare!

— Ne plângem reprezentanței noastre de la Mexico City!

Parras înmână lui Colorado o foaie apărută în Chaparros, în care era inserată cu lux de amănunte, ştirea despre eroismul unei companii locale a guvernatorului din Chihuahua ce nimicise bandiții lui Alvala, în lagună. Nume nu se dădeau. Grija guvernatorului era subliniată în apărarea liniştii şi a avuției bieților țărani, pentru care se jertfiseră mulți ofițeri. Cele citite l-au făcut să zâmbească.

— Este timp de război, bouare! Nu-i glumă. Borfaşii, insurgenții şi scandalagiii vor atârna, toți laolaltă, în ştreanguri.

— Scrisoarea soseşte curând, sir! înainte de a intra în oraş am trimis jalbă că am fost jefuiți de Alvala. Noi eram în drum spre Mexico City.

— Minciuna are labe scurte, bouarilor!

Interogatoriul a luat sfârşit, Parras răsufla greu. Până la ei, nimeni nu îndrăznise să-l înfrunte, fără să fie lovit de el.

Au petrecut alte două zile la arest. Li s-au adus porții anemice de mâncare. Pone, un fel de mălai, şi hominy, sub forma unui terci de mămăligă, lângă zemuri lungi în care înotau stele de grăsime şi sumedenie de viermi din zarzavaturi alterate.

Au fost mutați într-o altă celulă, strâmtă, fără mobilier. Printr-o fereastră zăbrelită, ajungea la ei lumina anemică a zilei. După cinci zile de arest au fost chemați la Parras. Actele lor erau pe biroul acestuia, iar comisarul părea mai bine dispus. Îşi răsese figura mare negricioasă şi se stropise cu un odicolon

ieftin.

— Să vă ştiu mai bine! Cine este Miguel Laredo din Burnet, să calce un pas în față! Ceilalți aşteaptă să-şi audă numele!

Pedro ieşi aşa cum i se ceruse, dar făcuse doi paşi. Parras şi-l întipări în gând, colțul gurii i se încreți, mustața îi tremura vizibil. Străinii de față o căutau cu lumânarea aprinsă.

— Să se arate Joe Heavy, din New Mexico! Care-i oraşul?

— Din Old Fort Tulerosa, sir! se conformă Gerry făcând yardul cerut agale, de parcă îi părea rău după el.

— Iar tu după acte eşti Bill Stevens? Dă-ți drumul, din care oraş? Arizona n-are margini! îşi aruncă ochii pe un planiglob vechi şi soios, pândindu-l cu coada ochiului.

— Tucson este oraşul meu, sir!

— Vino mai aproape! Nu te umfla în pene!

— Încetează mai bine cu glumele, sir! Te amuzi că ai timp de pierdut! Tot să fii tartore la poliție, în Chaparros!

— Nu-ți lua nasul la purtare! Mărturisiți, măcar acum, în ceasul al doisprezecelea, că v-ați înhăitat cu Alvala! Fiți băieți cu scaun la cap! Altfel vă frig la tălpi.

— Am mărturisit tot ce ştiam, sir! În rest, n-avem ce zice! Harababura de aici nu ne priveşte! Ne-am luat caii furați, şi atât! La Sanchez am fost provocați, dar i-am lăsat în viață.

— Ați tras în schimb în armată, să-l scăpați pe Alvala!

— Când am plecat cu caii, armata nu era în lagună! S-or fi petrecut poveştile astea după plecarea noastră din cătun!

— Ați împărțit arme celor din Santa Rosalia. Avem dovezi că țăranii fug cu ele la insurgenți şi luptă să răstoarne ordinea!

— Puştile seamănă între ele ca mâinile! Nu suntem armurieri!

— Chemați un padre să se îngrijească de sufletele voastre, tâlharilor! De pe acum mirosiți a mort! îi privi duşmănos mai marele poliției din Chaparros.

A doua zi Parras îl chemă pe Gerry la el. Şeriful crezu că este pradă unui vis urât. În față, ferecat în lanțuri, cu figura lui de ticălos, se găsea Cribar. Lucrurile se încurcau!

— Îl ştii pe ăsta, Cribar? E fratele tău de rele! Vorbeşte!

— Ca pe buzunarul meu! Este puiul de cățea care a împuşcat soldați! Apoi a tulit-o de nu i s-au văzut pintenii, señor comisar!

Gerry a înțeles unde băteau cei doi. Dar ce căuta aici Cribar? Voiau să smulgă mărturisiri împotriva lui Gaetano. Insurgenții veniseră îmbrăcați în haine militare. De aici se născuse

confuzia!

— Deci ați fost amândoi frați de ticăloşii sub comanda lui Alvala. Cribar, ți-ai uşurat situația c-ai fost sincer cu poliția.

— Ultima oară individul urla închis de noi în magazie. Aşa ne-am putut lua caii. Cum a ajuns în Chaparros, asta n-o mai ştiu!

Când a fost adus Colorado n-a fost prea uimit de prezența lui Cribar. Parras strigă. Părea gata să-l împuşte pe Cribar.

— Îl cunoşti pe arizonianul ăsta lung?

— Este de-ai noştri, señor comisar! A tras în soldați. M-am săturat câte tâlhării am făcut împreună cu el. Este mai păcătos decât toți din banda lui Alvala! O jur pe cruce.

— Uşurează-ți situația, brigandule! Recunoaşte-ți păcatul. Îți întocmesc acte mai blânde! Profită de bunătatea mea de astăzi!

— Nu dau un centavo pe palavrele ăstuia!

— Uşurel, arizoniene! Se vădeşte c-ai luptat contra armatei. Cribar a recunoscut-o. S-a mai probat că faci parte din bandă. Asta înseamnă crimă împotriva rânduielilor de aici. Te dau pe mâna plutonului de execuție. Nici Talpa Iadului nu te mai scapă de glonț!

— Domoliți-vă, sir! Dacă aveam ceva pe conştiință, treceam Rio Bravo, după ce ne-am redobândit caii. Cribar este omul lui Alvala. În Santa Rosalia ne-au căutat pricină, el şi cu unul Madera, şi au încasat-o. Drept răzbunare, Alvala ne-a luat tovarăşii de drumeție. Ne-am plâns lui Munos, dar a fost zadarnic. Ne-am dus atunci în lagună, am avut un schimb de vorbe cu dumnealui, şi ne-am redobândit bidiviii. Asta este tot sir! A treia oară dacă îmi mai iese în față las pistolul meu să-l judece…

Capitolul VIII – ÎN FURIA VÂNTULUI DIN STRUNGĂ

Pentru că n-aveau nici o şansă să scape din închisoare numai prin puterile lor, au hotărât să-l mituiască pe unul dintre temniceri, pe Tamayo. Omul poliției locale avea un obraz şiret şi-i privea cu bunăvoință. Şi peste toate, părea a fi tentat să câştige nişte bani. Neavând de ales, urmau să rişte. Altă cale nu aveau…

Era ora prânzului, şi ochiul strâmt din uşa celulei, prin care

li se aducea mâncarea, ce semăna de fapt cu o clăteală de vase, era pândit cu nerăbdare de texani. Scârțâitul mereu acelaşi al uşiței, şi aceeaşi zeamă lungă în care înotau stele meschine de grăsime, calupul de pâine sfărâmicios şi în parte mucegăit se repetau zilnic. Pierdură din puteri, simțeau nevoia să zacă pe paie. Fără forță fizică, lipsiți de o minte limpede, evadarea putea fi ratată. Banii dosiți în carâmbii cizmelor le erau singura mângâiere.

Li s-au adus porțiile, apoi trecu un timp lung până ce Tamayo reveni să strângă gamelele. Pedro vârâse lingura în crăpătura uşiței, iar dincolo, în coridor, temnicerul dăduse la o parte piedica, pistolului. Ochii prizonierilor glăsuiau într-o limbă cunoscută de el ce-i putea distruge cariera. Simțise că e rost de bani. Şi, de, trebuia să hrănească nouă suflete, cu al soacrei...

— Vrem nişte merinde cu saț, señor! Meniul ăsta are gust de cazma! Mişcăm din urechi! îi zâmbi cu înțelesuri peonul.

— Nu prevede regulamentul! Dacă sunt denunțat, zbor imediat! îmi las familia pe drumuri! Mâncarea-i fiartă cum scrie buchea regulamentului. Nu vă place, ieşiți şi reclamați!

— Cu nişte hârtii d-astea verzui, am mai completa cărțulia! foşni Pedro o bancnotă de cinci dolari. Ne dai numai fiertură scăzută! Vei fi un om făcut, señor Tamayo.

— Tamayo îşi joacă slujba, puişor! Şi astăzi, un loc ca ăsta nu se găseşte pe toate drumurile! spuse trântindu-le uşa în nas.

Masa de seară au aşteptat-o înfrigurați. Bănuiau că Parras va veni adus de temnicer. Îşi făcură pentru asta un plan cum să mintă, dar, spre surprinderea lor, li s-a dat mâncare scăzută, iar pâinea era mai bună. Tamayo avea obrazul împurpurat, riscul asumat îi îmbrobonea fruntea cu sudoare.

— Plata este numai pentru o zi, cocoşei! Voi mâncați bine, dar eu îmi joc situația! Parras are ochi în toate mucegaiurile!

— E-n regulă, Tamayo! Afacerea ne surâde!

— Dar tăcere multă, cocoşei! Voi vă adunați puteri, îşi dezveli el dinții mari, eu cu banii voştri îmi gonesc sărăcia din casă. Dar să ştim toți o vorbă: în serviciul meu să-mi stați potoliți! Puteți crăpa şi graşi, aruncă amenințarea, după care bocancii lui se auziră lovind coridorul.

— M-a pus pe gânduri omul nostru! reîncepu discuția Colorado. Ar putea să ne vândă şi lui Parras, mexicanul ăsta!

— S-aude că prin puşcării se aplică ospitalitatea preriei!

— Vrei să zici, amigo, că întâi te omeneşte, şi apoi te curăţă?! N-ar fi de mirare! În podişul d-aci este destulă prerie!

— Ne poate trăda momentul evadării, dacă ne învoim cu el!

— Nu-mi pare ucigaş, Gerry! îi luă apărarea Colorado. Eu zic să-i dăm mai departe încredere, dar ochii în patru!

În următoarea zi au avut o surpriză. Pâinea, cu o coajă rumenită, fusese înfăşurată într-o fiţuică apărută în Chaparros. S-au mai uşurat de doi dolari. Au primit la prânz mazăre fiartă, cu zgârciuri sleioase, iar ziarul era felul doi. Terminară masa, şi sarcina citirii gazetei a căzut ajutorului de şerif.

Pedro începu:

„La localul ţinut de señor Sanchez, cârciumar onorabil şi patriot (asta scrie cu litere cât rădaşca), se strâmbă a silă, *mulţumită eroismului hangiului şi al lui Laredas, fratele lui Sanchez, şi mai la urmă al comisarului Parras, trei tâlhari scăpaţi de gloanţele unei formaţii militare a guvernatorului ce a decimat banda lui Alvala au fost capturaţi şi sunt păstraţi pentru judecată. Premiul de 1.500 pesos le va reveni pe drept celor ce au contribuit la…”*.

Urmară câteva clipe de uimire, de dezgust, de furie şi ciudă pentru întreaga manevră pusă la cale împotriva lor de Parras. Lucrurile luau întorsături periculoase.

— O minciună mai gogonată ca asta nici nu se putea, amigos!

— Tăcere! îl opri Pedro. Mai este de citit ce-a vorbit un alcalde. Ascultaţi, señores!

„Mare păcat că împotriva ordinii lăsate de cer, apoi împotriva celeia aduse de Cortes, conchistadorul, şi apoi a viceregilor, unii rătăciţi din turma disciplinată a poporului ce trăieşte cu frica în Dumnezeu, au pus mâna pe flinte, voind să răstoarne orânduirea, aprinzând mânia latifundiarului şi urcând-o sus, la guvern, şi mai sus, la bunul Dumnezeu, care trimite acum fulgere, trăsnete, seceta, pârjolul soarelui şi focul gloanţelor armatei, apărătoarea instituţiilor şi a legilor, contra celor ridicaţi împotriva guvernatorului provinciei noastre. Toţi rătăciţii de turma supusă vor fi judecaţi şi aliniaţi în şteranguri în faţa alcaldiei, acolo unde prima oară Cortes a împlântat stâlpii infamiei. Cei care au greşit drumul să se reîntoarcă spăşiţi, în genunchi la mila tămăduitoare

a moşierului, să intre în rândul oilor supuse, şi vor căpăta iertarea".

— Bine a fost ticluită povestea, amigos! Astea-s vorbe meşteşugite să vâre frica în insurgenţi şi în neamurile lor. Miroase a pluton de execuţie. Pe noi, dacă vor, ne pot înfunda c-am tras cu pistolul în Mesia! Cine-i poate opri?

Râseră fără chef. Pedro se freca la ochi, i se părea că visează, nu înţelegea cum poate o gazetă să mintă!

— Pozele ni le-au luat din foile de drum!

— Parras este şiret. Cine ştie ce mai scorneşte?!

— Pământul este prea bun că-l rabdă, señores!

— Timpul este foarte scurt şi, din câte se ştie, în Mexic, pe timpurile astea, nu supravieţuiesc prea mult prizonierii!

— Are dreptate señor Colorado! Să ne înveselim mai bine.

Pedro începu să cânte melodia unui flăcău îndrăgostit ce se văita în şa sub fereastra drăguţei sale. Din cap arătă uşa şi, făcându-le semn că sunt pândiţi, îşi lipi urechea de lemn. Improviza şi Gerry un cântec, iar Colorado un veritabil descântec indian, apoi doini ca prin văgăunile Făgăraşilor.

Umbrele furişate ale dimineţii următoare i-au găsit treji. Texanii deveniră apatici, pierdură din entuziasm. Parras îi uitase. Acum se sculaseră şi şedeau în capul oaselor pe paiele aşternute pe ciment. Îi frământau gândurile, dar numai unul îi obseda: Evadarea! Evadarea cu orice risc din temniţa lui Parras.

— Trebuie convins Tamayo, chiar dacă îi dăm toţi banii ce-i avem la noi, amigos! Drumul va fi cel stabilit!

— Tamayo ne poate trăda după ce pune mâna pe bani, Colorado!

În noaptea aceea, Colorado se visă la ranch, cu o masă încărcată cu biftecuri şi cu pahare cu bere de Bruxelles. Annie pregătise atelajele şaretei, zorindu-l să facă plimbarea promisă prin desişul codrilor, la Cascada Şacalului, acolo unde panorama lui Rio Pecos aducea uluitor cu înverzită vale a Oltului. Gerry, în schimb, fusese răpus în lupta cu Allison şi Gunn prin văgăuni.

Într-una din zile, când stăteau tot ferecaţi în celulă, Pedro bătuse cu picioarele în uşă, făcuse zgomot, ceruse să fie duşi în faţa lui Parras şi eliberaţi. Temnicerul, pentru alţi doi dolari, comunică şefului doleanţele lor. Primiseră şi o scrisoare de la

Gomez. Nădejdile puse în hangiu n-au fost înşelate. Bidiviii trăiau într-un eden al cailor. Camerele li se păstraseră rezervate, iar scrisoarea pentru consul fusese rătăcită. Colorado citi nerăbdător rândurile hangiului:

„Señores, am făcut toiul ca să iasă bine. O seamă de bani se strâng în contul vostru. Porumbelul n-a zburat spre «Femeia-adormită», l-am rătăcit printre hârtii. Pâinea caldă este frământată de señora Matehuela. Are să vă facă bine…”

În azima coaptă în țest au găsit bani. Şi totuşi nu făcuseră nici un pas hotărâtor spre organizarea evadării. Faptul că scrisoarea lor nu ajunsese în capitală îi descuraja, în orice clipită puteau fi transferați, şi, fără prea multe formalități, puşi la zid în baza gravei acuzații că ar fi tras în soldații provinciei Chihuahua. Mai cerură încă o dată să fie duşi la Parras.

Şedeau în fața polițaiului şi-i priveau obrazul proaspăt ras, pudrat abundent, cu perciunii fasonați şi dați cu grăsime, să nu-i stea zburliți, cu aerul său de vizibilă prosperitate.

— Vreți să vă dezlegați limbile? Vedeți, până nu vi s-au lipit burțile de şiră nu vă dați drumul la gură! Mărturisiți cârdăşia cu Alvala şi vom fi blânzi. Îndulciți-vă soarta!

— Nu-i mare scofală să zgâriem hârtia cu pana, sir!

— Dacă spuneți adevărul am să vă uşurez traiul aici!

— Ne-am săturat şi noi de atâta aşteptare fără rost!

Li s-au dat coli de hârtie şi trei condeie butucănoase, apoi au fost aşezați fiecare într-alt colț al încăperii cu miros persistent de mahorcă. Au zăbovit un timp destul de lung, fără chef în fața colilor gălbejite de hârtie. Parras, stând în spatele lui Colorado, buchisi scrisul acestuia. Vina de pe frunte i se umflă, părea să fie în pragul unei crize de nervi. Arizonianul râdea de el. Fierbând de mânie, citi şi celelalte scrisori. La fel. În toate, el, polițaiul-şef al circumscripției, era învinuit că nu respectă legile Mexicului. Toți cereau, ca vorbiți, sub acuzarea că se încalcă drepturile lor de cetățeni străini, să fie anunțat reprezentantul diplomatic iancheu. Îşi ieşi din minți şi lovi cu pumnul în masă. Înjură plimbându-se prin încăpere, şi chemă paznicii înarmați cu vine de bou. Fruntea lui teşită era plină de pete vinele, ochii i se injectaseră.

— Râdeți de Parras?! Pe mine, şef de poliție, mă duceți de

nas? Am să vă fărâm oasele, texanilor!

— Îți calci în picioare îndatoririle de comisar! izbucni Colorado.

— Gura, bouare! Vorbiți cum nu se cade unui slujbaş de poliție? Bandiți de frontieră ce sunteți! Vă arăt eu amenințări!

— Ne-ați sechestrat fără judecată, iar alcaldele nu ştie că zăcem aici. Mărturia lui Cribar nu valorează un peso! Cordura a trimis jalbă la Mexico City.

— Pliscul! Aici sunteți în Mexic, nu la voi!

— Lasă-ne să ne vedem de drum şi nu avem pretenții!

Parras se schimbă la față. După câteva clipe, părea pocnit de o subită gălbinare, iar buzele le avea livide.

— Mă înveți să-mi fac meseria, tâlhar guraliv? Cui îi mai pasă de tine, Stevens? Cu cincizeci de vergi la tălpi, îți vâr mintea la cap! Ți-arăt eu să mă sperii cu lupul din pădure! Tamayo, ordonă el temnicerului, aplică-le porțiile regulamentare!

— Vei da seama de nelegiuirile tale, Parras, superiorilor tăi!

Tartorele poliției îl auzea vag pe Colorado. Rupse declarațiile şi le călcă sub țintele cizmelor sale, unse cu grăsime de bursuc.

Au trecut câteva zile fără să se petreacă ceva deosebit. Mizaseră că Parras îi va elibera. Faptele însă au infirmat presupunerile lor. Speranțele puse în Gomez, să expedieze misiva, nu se împliniseră. Cât despre autorități, ele cunoşteau ceva vag despre ei. Parras ascunsese de fapt naționalitatea lor. Se temea, este adevărat, de un conflict cu trimisul american. Îl trăsese puțin de limbă pe Gomez dacă sosise vreo depeşă din Mexico City. Hangiul îi răspunsese în doi peri. Spionase şi poşta expediată spre capitală. Nu putuse urmări toate trenurile, şi pentru asta, aşezase pentru orice prevedere un polițai în fața hanului.

Tamayo nu se lăsase încă cumpărat. Cocheta, ce-i drept, cu ei, dar numai atât. Discuția cu el progresa anevoie, ce hotărau astăzi se năruia mâine…

Seara i-a găsit cocoțați la fereastra zăbrelită. Sufla un vânt călduț. Licăreau stele leneşe ce cădeau în hornurile zimțate ale canioanelor, străfulgerând palide prin grelele şi umedele cețuri ce învăluiau panta muntelui. Ajungea la ei, ca şi în alte nopți, zumzetul cărăbuşilor plutitor şi paşnic. Erau prost dispuşi când intrară la ei în celulă doi paznici, înarmați până-n dinți.

Sub amenințarea armelor, se înhămară la ciubere. Temnicerii

aveau figuri suspecte, uniformele închisorii nu prea şedeau bine pe ei, iar pistoalele le purtau trase în faţă, gata să fie folosite. Dar ca din senin, apăru în drumul lor Tamayo şi, într-un moment când nu era supravegheat, le şopti să stea liniştiţi. Ascultară povaţa. În timp ce-şi îndeplineau corvoada, indivizii se depărtară, se aşezară pe vine într-un loc neted şi jucară zaruri.

În acest timp, texanii inspectară curtea, fără să se simtă şi călcară cu pas apăsat, făcându-şi pintenii să zornăie. Văzură mai bine decât de la fereastra coridorului locurile pe unde ar fi putut sări gardul. Se apropiară apoi de paznici, arătându-se însetaţi să fumeze o ţigară, traseră fiecare câte două-trei fumuri liniştitoare şi, cu voci supuse, rugară poliţiştii să le spună în ce zi se găsesc, apoi, schimbându-şi greutatea corpului de pe un picior pe celălalt, urmăriră un timp cum le cad cuburile din os. Se plictisiră curând şi cerură să fie duşi în celulă, unde se simţeau în siguranţă. Tamayo le schimbase fânul cu altul curat ce mirosea a sulfină.

Terminară o nouă corvoadă şi se găseau la taifas, cu gamelele pline cu mâncare, când Tamayo îşi vârî capul pe ochiul celulei. Rostea cuvintele în şoaptă, părea emoţionat. Abia era înţeles.

— Peste două zile, señores, Parras se vântură la un fermier. Dacă vă las să fugiţi, păcatul cade pe mine şi-mi rămân copiii pe drumuri.

— Numai să ai gânduri curate, Tamayo! Să ştii că te bate cerul dacă ne trădezi.

— Veţi scăpa teferi! Ştiu că aveţi punga plină! De aici n-a ieşit nimeni întreg, dar Tamayo nu şi-a pus pentru nici unul dintre ei pielea în saramură.

— Cât pretinzi pentru serviciul acesta, Tamayo?

— Împart cu un coleg ce va fi de faţă!

— Cât? Nu te codi!

— Pentru răspunderea pe care mi-o iau şi pentru că mai dau şi celuilalt, două sute de dolari nu sunt mulţi!

— Ai banii fără tocmeală, amigo! Dar zi-ne ce planuri ţi-ai făcut, să vedem dacă ne aranjează!

— Întâi hârtiile verzui, cocoşei! Voi din nord trageţi mulţi mexicani pe sfoară. Înainte de toate, pun banii la adăpost, apoi discutăm! O mână spală pe alta şi amândouă obrazul. N-am să vă trag pe sfoară, că sunt om cu frica în Cel-de-Sus.

Avură o noapte mai proastă ca celelalte. Vocea lui Tamayo,

aşa cum o auziseră la sfârşit, răsuna în ghiocul ursitei lor. Se contura şi nu se contura o evadare reuşită. Dacă mexicanul trăda, erau pierduți. Glasurile paznicilor şi tropotul cizmelor în lungul coridorului li s-au părut țipete de pescăruşi rotindu-se deasupra unei plute ce naviga în derivă pe o mare furtunoasă. Putea veni limanul salvator ori prăbuşirea în hău. Dimineața a început să bată un vânt puternic. Coroanele pomilor erau aplecate de vârtejurile născute în strungă. Spre prânz, vijelia se domoli, apoi se opri neaşteptat, şi nepotolita căldură îşi întinse din nou tentaculele peste vetusta închisoare, încingându-i acoperişul solzos şi zidurile leproase. Nici o adiere nu tulbură liniştea curții unde peticul de grădină cu oleandrii sângerii şi primulele jerpelite împietriseră resemnate.

Masa au servit-o în tăcere. Tamayo trebuia să-şi însuşească planul evadării. Temnicerul urma să fie doborât în celulă când Pedro, încovrigat de dureri imaginare, s-ar fi tăvălit pradă arsurilor din măruntaie. În rest, totul îi privea pe ei. Regulamentul nu era încălcat, dacă într-un asemenea caz intrau la un bolnav doi temniceri. Şi-au mai propus ca după ce săreau zidul închisorii să apuce fiecare alt drum, iar întâlnirea să fie în gara din Chaparros. Mai departe aveau să decidă la fața locului…

Hangiul le-a trimis o scrisoare. Se arăta vădit nenorocit. Găsise epistola într-un loc umed şi nu mai desluşea adresa legației. Nădejdile lor erau acum puse numai în temnicer. Mai citiseră în bilet că prețul bucatelor nu e piperat. Urma să suporte bacşişul copilului temnicerului, care adusese veştile. Hangiul era dur în afaceri. În pachet au mai găsit două cuțite bine ascuțite, din cele ce se găseau pe mesele ospătăriei.

Terminară de mâncat bibilica ațoasă, trecută ca vârstă, când veni Tamayo şi-i anunță că Parras e dus la o fermă. Friptura le-a căzut în stomac ca o cărămidă. După-amiaza trecea afurisit de greu, aşteptau înfrigurați. Ora sorocită evadării se pierduse parcă între cer şi pământ. Noii întemnițați aduşi de dimineață, protejații unui temnicer, blestemau furioşi închisoarea.

S-a făcut linişte când Tamayo a apărut să împartă rațiile de mâncare, înjurând şi trântind cu polonicul în uşă. Cu asemenea gălăgie, vaietele lui Pedro abia se auzeau. Era totul hotărât pentru seara aceea, banii trecuseră în proprietatea lui Tamayo. Colorado, aşa cum fusese stabilit, scoase capul prin uşiță şi

ceru un felcer priceput în dureri de mațe.

— La dracu, Tamayo trebuia să deschidă până acum! Trece de noi, înadins! De mă mai ține aşa mă îmbolnăvesc cu adevărat!

— Nu te pripi, amigo! Are el vreun plan. Aveți răbdare puțin!

— Izbiți cu inimă în uşă, señores!

Colorado se conformă, Gerry strigă şi el că întemnițatul Laredo nu se simte bine, ceru să vină un sanitar. Afară, marmita zăngănea pe ciment. Pedro rămase mai departe încovrigat, părea că suferă în mod serios, fața i se aprinsese şi-l năpădise sudoarea.

— Grăbiți, amigo! țipă prin uşiță Colorado. E grav!

— Să vă ia dracu cu mofturile voastre! Vă rup spinările în vergi! înjură Tamayo, ițindu-şi capul fioros în deschiderea uşii. Pedro uită să se mai vaiete, contrariat de expresia feței temnicerului.

— Ai mâncat măselariță, tâlhare?! Ți-ai întors mațele în tine şi acum strici liniştea orfelinatului?

Intră apoi la ei, uşor emoționat în aşteptarea clipelor ce urmau.

Al doilea temnicer privea suspicios, cu mâna pe plăselele Coltului, atent la ce urma să hotărască Tamayo.

— S-o ştergeți iute, cocoşei! Timpu-i scurt, îndată se lasă seara şi o să vă faceți nevăzuți! Sunt gata! folosi el tonul deciziilor mari, dar simple, care anunță un sfârşit ce nu poate fi ocolit.

— Iartă-mă, amigo! Vei dormi fără dureri! îl altoi violent Colorado, încât celălalt temnicer era să dea bir cu fugiții.

Pedro însă pândea. Îl prinse în brațe, acoperindu-i gura cu palma. Uimit, Tamayo căzu în iuțeala leşinului, în acel moment, Gerry îl pocni pe celălalt în falcă, şi-i deschise o arcadă. Lupta era bine simulată. Răvăşiră apoi paiele, strâmbară coada polonicului, vărsară resturile mâncării pe jos, le rupseră cămăşile, le sfâşiară şi pe ale lor, vârându-le bucăți de cârpă în degetele temnicerilor, apoi au deschis uşa, şi au înzăvorât-o pe dinafară.

Nenorocirea le-a venit tocmai de unde nu se aşteptau. Vecinii, prinzând zgomotele, au simțit că este rost de fugă. S-au auzit strigați de glasuri cuprinse de febră. Au stat în cumpănă, nu ştiau dacă mai pot spera în reuşita evadării. O voce lăsată în

urmă ajungea la ei când rugătoare, când amenințătoare. Blestemele se împleteau cu implorările sfinților:

— Trageți lacătul din țâțână, muchachos! Răcim noi sticleții!

Nu le-au răspuns, tot ce auzeau nu-i privea.

— Meşterim fereastra, amigo! Apoi sunteți şi voi liberi!

— Ne duci cu zăhărelul, blestematule! Sparge-ne colivia!

Texanii se aflau la capătul coridorului, forțau cerceveaua. În spate, înjurăturile se întețiră. Gerry reveni la ei, să-i mintă.

— Mă întorc cu o rangă, amigos! Trebuie fărâmat lacătul!

— Ne înfunzi cu baliverne! Rupe țâțâna uşii, ce dracu?

— Răbdare, scumpişori! În câteva clipe sunteți afară şi voi!

Trebuia acționat repede, cuiele ferestrei nu ieşeau, timpul trecea iute. Gerry îşi luă avânt şi aşa, plutind prin aer, trecu prin geamuri şi cercevele, aterizând dincolo, în curtea fortului. Şeriful s-a ales numai cu câteva tăieturi, îl urmară Colorado şi după aceea Pedro. Prin forțarea ferestrei făcuseră zgomot, dar peste puțin timp goneau spre zidul salvator. Pedro s-a aşezat capra, Gerry s-a urcat deasupra lui, iar Colorado s-a cățărat pe amândoi, ca pe un trunchi de copac. Ajuns sus, l-a tras mai întâi pe ajutorul de şerif, apoi, împreună, pe Gerry.

În acel moment, clopotul închisorii a dat alarma. Au sărit de pe muchia înaltă în stradă, nedumerind şi înfricoşând localnicii. Mulți s-au dat îndărăt din calea acestor deținuți cu înfățişări sălbatice. Unul începu să strige.

Nu era timp de pierdut. De clipele ce urmau depindea viața lor. Alergară din răsputeri în lungul străzii ce ducea la gară, după care cotiră pe o alta mai strâmtă, în direcție opusă, să înşele urmăritorii. În spatele lor se iscase vacarm. Tropote de cai se auziră mai deslușit, polițiştii călări țineau acelaşi drum. Au ajuns la o bifurcație. Aici s-au despărțit. Pedro şi Gerry au ales o stradă mai puțin umblată, iar Colorado pe cealaltă. Acesta din urmă, învățat de mic cu alergătura pe potecile ce se roteau cenuşii spre piscurile semețe ale Făgăraşului, străbătuse o parte din drum de la despărțirea de Gerry şi Pedro.

Din curți au ieşit mulți curioşi. Temnicerii călări galopând au prăvălit câțiva gură-cască. Un localnic arătă urmăritorilor drumul apucat de evadați şi amenință cu pumnul spre ei. Păstrând iuțeala alergăturii, au ajuns la o răspântie în momentul când soarele aprindea orizontul într-un capăt al oraşului.

Intrară pe o uliță largă înțesată de mexicani ce se apropiau de o biserică albă, acoperită cu aramă coclită, furişată pe o ridicătură. Neputându-i feri, se izbiră de credincioşi şi săriră peste pietrele de veci dintr-un cimitir vecin bisericii. Izbutiră să treacă în altă stradă, urmați de polițiştii ce se țineau scai de ei.

— Dacă s-ar lăsa întunericul am fi salvați, spuse gâfâind Gerry. Presimt că ne întoarcem la Parras!

— Polițiştii au cai, señor, şi ne vor prinde curând, spuse Pedro, în timp ce două gloanțe răpăiră deasupra lor, ca un avertisment al celorlalte ce urmau.

— Aleargă în zigzag, Pedro! Treci pe sub pomi, că-i mai întuneric.

Împuşcăturile alungară oamenii din stradă la umbrele caselor. Trecură, tot aşa, în aceeaşi goană, de o bazilică, săriră într-o grădină luxuriantă, cu pomi exotici, călcară, fără să aleagă, peste azalee, iasomie, peste trifoi. Pedro, în plină viteză, se împletici şi căzu dincolo de un gard înalt. Şchiopătând, în ulița vecină se izbi de o caretă trasă de un măgăruş. Un glonț îi zgârie tâmpla şi se prăbuşi. Văzu atunci în iarbă o şopârlă cu pântecul lățit de ouă, cu doi ochi ca două gămălii şi cu inima bătându-i în gât. Capul îi vâjâia ciudat. Gerry, şi el, fusese rănit la umăr de un plumb. Un altul i-a găurit vesta pe poale, gura i se uscase, sângele îi lovea puternic fruntea, picioarele îi tremurau.

— Fugi mai departe, Pedro! Vom scăpa! îl încuraja Gerry cu vocea tăiată, aşteptând în fiecare clipă să cadă lovit de glonț.

— Señor şerif, m-a lăsat piciorul şi nu mai văd de sânge. Fugiți voi, señor! Aşa o să mă scoateți din mâna lui Parras! abia îi mai auzi glasul.

Polițiştii se apropiaseră amenințători…

Un glonț țiui pe deasupra lui Colorado. Nu era timp să se mai încumete să privească îndărăt. Auzea galopul nesigur pe caldarâmul străzii. „Mexicanii nu trag prost, înseamnă că au ordin să mă prindă viu!” îşi zise în timp ce ocoli o cotigă cu lemne. Nu ştia nimic despre soarta lui Gerry şi Pedro. Auzea împuşcăturile din direcția lor. Continua să fie urmărit de călărețul său, în timp ce un alt plumb se turti, piuind, de fațada unei case. Situația devenise critică, de polițist îl mai despărțea cel mult 50 de yarzi.

Îi veni un gând salvator. Se aruncă fulgerător peste un zid de

chirpici ce-i ajungea la înălțimea umărului. Ateriză dincolo nevătămat, unde se lungi peste un lan de usturoi verde. Un câine, tolănit la răcoare, sări şi, hămăindu-l iritat, năvăli furios spre el. Colorado goni prin curtea gospodăriei, ocoli pomii ce-i ațineau calea, escaladă ostrețele unui gard, străbătu ca o vijelie ograda înțesată de orătănii, luând în picioare păsăretul, care dezlănțui o larmă asurzitoare: cotcodăcit de găini, cloncăneală de curci, măcăituri de rațe, apoi izbuti să se strecoare într-o uliță ce părea părăsită.

Alergă mai departe pe o cale străjuită de ziduri înalte, urmărit de încăpățânatul dulău. Un moment fu cuprins de panică. Drumul se înfunda şi se auzea mereu tropotul greu al calului. Trecu cu furia desperării pe poarta deschisă a unei gospodării, în spatele unui car tras de bivoli. A fost ajuns de dulău. Deşi îl lovi puternic, animalul şi-a înfipt colții în cizma lui. Continuă să alerge, zări fugitiv obrazul uimit al mexicanului. Un copil măsliniu țâşni dintr-o trocuță în care se juca, alergând gol puşcă, țipând speriat. În ogradă se înălța singuratic un stog de paie. Doi ochi speriați şi umezi de bufalo[26] îl priviră uimiți. Abia acum simți muşcătura câinelui. Străbătu curtea umbrită, pe sub crăci încărcate cu fructe. La doi paşi îi aținu calea un gard de nuiele, dincolo – drumul liber. Intră pe o altă uliță, avu senzația că s-a rătăcit, dar era pe drumul bun. Călărețul ce-l urmărise se pierdu. Calea ducea spre o arteră largă, iar de acolo, gara era la doi paşi… Nu se înşela. Mergea fără grabă, domolindu-si inima şi oprindu-se îşi trecu blând degetele, fără urmă de tremur, prin părul ridicat a gâlceavă al unui pui de mexican ce juca poarca cu alți copii. În acel moment simți miros de porumb fiert năduşind sub cârpe. Continuă să treacă pe lângă locuințe joase, acoperite cu trestie. Mame oacheşe alăptau copii în tindele caselor…

Ajunse într-un loc mărişor, unde i se dezvălui o piață cu multe tarabe şi negustori înşirați la intrarea în gară. Calea spre libertate era la doi paşi. Un val de căldură i-a trecut prin corp. Taraba unui negustor ce vindea sandia îl ademeni. În Texas se coceau mai târziu. Cumpără cam un sfert dintr-o lubeniță cu sămânța arămie, şi mâncă cu poftă, la câțiva paşi de vânzător. În fața unei bodegi, un pâlc de țărani beau bere din agavă, din

[26] bufalo – bivol, în limba spaniolă.

căni de pământ, distrați de un armonist. Colorado, zâmbi. Şi prin Sâmbăta treceau deseori cântăreți ambulanți.

Fluierul locomotivei anunță plecarea trenului. Voia mai întâi să vadă în ce direcție apucă. Iuți pasul, gândind că misiunea lui trebuie dusă la capăt. Casele străzii se curmau subit. Urma un maidan înțesat cu troace, lăzi, butoaie, cutii şi bidoane. Înaintă hotărât spre stație şi ajunse la o platformă de peron pietruit. Privirile i-au căzut drept pe câteva uniforme de polițişti ce inspectau cupeurile de pe linii.

Se găsea în gara mare din Chaparros. Îşi îndoi spinarea înadins, şi aşa, aplecat, trecu pe lângă un depou mic pentru locomotive, în fața căruia se aflau un morman de lignit şi o pompă de apă. Doi feroviari îndopau cărbunii în tender. O maşină încinsă fumega pe nări, mutând vagoanele de pe linii. Colorado se depărtă de peronul de călători şi escaladă treptele înalte ale unei cabine de frână. Se găsea din întâmplare lângă o garnitură pregătită de cursă. Mâini dibace ciocăneau saboții, căutând hibe. Era frământat de gândul că Parras va trimite ruralii să răscolească ungherele stației. Aici este primul loc unde se ascunde un fugar.

Un civil dădu ocol liniilor prin dreptul macazelor. Pentru o clipă i se păru că este Enriquez, cu capul zburlit ca un cafru. Dar nu putea jura că este el. Ca să fie sigur că nu va fi recunoscut, se aplecă mai mult de spate, târşind piciorul asemeni oamenilor schilodiți de boală. Răsucit de umeri, parcurse liniile trecând printre vagoane. Sub haină îşi îndesă un ghemotoc de hârtie. Cine îl vedea îl asemuia cu un pedepsit de soartă; o victimă a cerului ori a iadului, un paralitic nenorocit, cu ghebă. Fără să pregete, se furişă spre vagoanele garate pe o linie apropiată şi le citi destinația. Majoritatea ajungeau ori treceau prin Mexico City. Biruința se întrevedea.

Merse în lungul trenului şi ochi o platformă de frână, unde să se poată adăposti de curent. Drumul lung de câteva sute de mile nu era uşor de parcurs. Se auzi fluierul locomotivei, iar pe lângă garnitură, frânarii înțepeniră la posturi, ținând în mâini felinare aprinse, fanioane, iar pe spinări aveau atârnate puşti sistem *Kmka* ce băteau la 800 metri. Pe una dintre tăblițe citi: „Chaparros-Puebla”. Se dezlipi din acel loc şi iscodi marfarul. Trenul îi convenea.

Când garnitura prinse viteză, sări pe scara unei cabine şi

privi îndărăt. I se păru că şi pelerinul luase trenul. Locomotiva trecea peste macazele liniilor de ieşire, prin faţa semaforului, cu braţul ridicat oblic. Aveau calea liberă. Acarul adresă mecanicului, şefului de tren şi întregii garnituri salutul convenţional, strigă ceva unui frânar din ghereta alăturată. A înţeles că vecinul său se cheamă Luis. Apoi, gara s-a pierdut, învăluită în umbrele ce pogorau din văzduh, aducând neprihănita înserare, întunecând vârfurile canionului Bachimba, destul de depărtat.

Trenul rula pe o vale peticită de arbuşti şi pini semeţi. Saboţii de frână se zvârcoleau apăsaţi pe roţi, fluierul locomotivei huia în strungă, vestind locurile unde lanţurile timonierilor, asemeni unor şerpi sofisticaţi, se încolăceau pe tambur. Goană monotonă în ritmul joantelor drumului de fier. Şi în acel moment, o siluetă mătăhăloasă se contura spre coada trenului şi-l observă cum fără grabă îşi completă lăcaşurile pistolului cu plumbi.

Şeriful Mulligan nici în ruptul capului nu se gândea să abandoneze. Drumul arăta ca pustiu, mai alergară câţiva yarzi şi se împiedicară de un furgon al intendenţei. Gerry luase puţin avans, privi îndărăt şi-şi văzu tovarăşul prins cu un lasou. Alt poliţist îl urmărea pe el. Se opri blestemând clipa potrivnică în care întârziase să spargă fereastra. Simţi strânsoarea frânghiei peste braţe, apoi fu trântit la pământ. Se ridică ca împins de un resort, dar o nouă smucitură îl azvârli în glod.

Încercă fără izbândă să se dezlege în trapul impus de poliţişti. Amândoi gâfâiau, sudoarea şi sângele le acopereau obrajii, se găseau la capătul puterilor, ajunseseră nişte cârpe în acele frânghii, dar căzând ar fi însemnat să fie trântiţi, târâţi, să le fie zdrenţuită carnea de pe ei, pe muchiile rupte ale pietrelor…

Trecători curioşi, învingându-şi frica, îi iscodeau pe rurali, voiau să afle ce tâlhării făcuseră. Au fost conduşi de murmurul vocilor şi foşnetul copacilor înfrunziţi ce-şi trăgeau peste coroane, fără grabă, mantia nopţii. Mulţi dintre curioşi au aflat că, de fapt, ei erau străinii ce se bătuseră cu tartorii tavernei. Acum erau simpatizaţi.

Atmosfera se încingea în strada slab luminată. Pedro apucase să le spună că sunt nevinovaţi. Primiră ţigări gata aprinse de la un cetăţean mai cu suflet, cu care se răcoriră.

Noaptea cobora în defileu. Se auziră huiduieli. Subalternii lui Parras şi Sanchez nu erau agreaţi în Chaparros.

Protestele se atenuară, înjurăturile rămâneau treptat în urmă, din ce în ce mai în urmă, apoi se topiră pe stradă…

Au fost trântiţi în curtea închisorii şi lăsaţi un timp destul de mare să asculte orăcăielile broaştelor, dintr-o apă vecină, ce umpluseră noaptea. Cât timp au stat legaţi în curtea închisorii, Colorado n-a fost adus. Veni Parras. Călătoria făcută nu se terminase pe placul său, parcă i se înecaseră corăbiile. N-a lipsit mult să-i împuşte. I-a biciuit până au leşinat. Au fost treziţi cu apă şi bătuţi din nou.

A doua zi se găseau pe ciment, cu spinările tumefiate, îi dureau toate părţile corpului, nu-şi găseau un loc pe care să poată sta. Încercară să vorbească, dar patul greu al unui pistol bubui în uşă.

— Tăceţi din gură, c-o încasaţi din nou, spionilor!

Riscând să fie ciomăgiţi şi-au aprins cu amnarul şi iasca o ţigară. Fumul colinda pe sub uşă şi ajungea la temnicer. I se auzi vocea muiată, omenoasă, dar care voia să respecte regulamentul.

— Un cigarrillo puteţi trage în piept. Mare belea aţi aşternut pe capul lui Tamayo! Este la carceră…

— Ne-ai uns inimile, sir! Ţigara ne-a mai stins jarul ce-l simţim peste tot. Santa Maria Madre să te răsplătească! îi ură Gerry.

N-au putut dormi. Durerile nu-i lăsau să aţipească. După mai multe ore, uşa celulei a fost trântită de perete. Un miros de alcool, de tutun fermentat, de sudoare şi de parfum ieftin îl semnalau pe Parras. Când poliţaiul intră în lumină, ochii parcă-i erau două flăcări. Vocea i se auzi, gâlgâită, batjocoritoare:

— Bouarul Stevens a mierlit la zece kilometri d-aci! N-a vrut să stea când ai mei l-au somat! Curând îi luaţi şi voi urma!

Gerry s-ar fi repezit la el, dar abia a putut să-şi mişte greutatea corpului. Ţeava unui pistol lucea în mâna temnicerului. Lumina gălbejită îl ajută să vadă rănile lui Pedro şi faţa-i suptă de istovire. Nici el nu putea arăta mai bine.

— Legaţia cunoaşte totul despre noi! spuse Gerry. Cineva va fi curând trimis în Chaparros. Suntem ianchei! Şefii tăi te vor azvârli din scaun, Parras!

— Până la protectorul tău, te jupoi eu de viu! – şi îndreptă negura ţevii spre pieptul lui Gerry – tună demenţial, aşa cum nu-l mai auziseră până atunci: Mâine în zori vă leg pe piept câte un cerc desenat pe carton, pentru plutonul de execuţie! Să vedem cine opreşte glonţul să intre în voi!

— Râd curcile de rânduielile închisorii, Parras! îl înfruntă Gerry. Curăţă-ne, dar nu ne mai scuipa! Adevărul va ieşi la suprafaţă. Iar atunci te paşte şi pe tine plutonul de execuţie!

— Gura, colţ veninos de coiot! urlă fără stăpânire Parras.

— Mă faci să râd, Parras!

— Îţi baţi joc de mine?

Pedro crezu că le-a sunat sfârşitul. Se putea jura că îngerul cu trâmbiţa cântase pentru sufletul lui Gerry Mulligan. Comisarul ridicase piedica, depărtase percutorul, fără grabă, şi-l lăsase să izbească capsa glonţului, dar lăcaşul fusese gol.

— Ai noroc, flecare! scrâşni comisarul, dar şi de această dată arma n-a luat foc.

Se auzi un sunet sec, temnicerul păli, iar Gerry fu trecut de răcori. Nici acolo n-a fost cartuş.

— Mâine ai să mori cu spatele la zid, bouare!

— Diplomatul din Mexico City este pe drum, Parras!

— Nu mai poate americanul tău de doi bouari ca voi! îi ripostă cu o voce liniştită, făcându-i pe texani să nu mai ştie ce să creadă despre schimbările acestui poliţist.

Parras plecă, trântind cu violenţă uşa de perete, iar în urma lui, fulgi de var căzură moi, dănţuind la întâmplare. Pe cimentul soios li s-a lăsat o gamelă cu apă şi o bucată noduroasă de pâine de manioc. Au izbutit să aţipească extrem de greu. Somnul binefăcător le-a biruit durerile, iar odihna le risipi gândurile sumbre. S-au trezit loviţi de un temnicer, ce-i părăsi curând. Nu izbutiră să-şi explice dacă totul a fost vis, ori realitate.

În dimineaţa aceea, lumina era mai bogată ca oricând şi scălda stâncile râpoase ale barranca-ului[27], dând transparenţă ireală apelor repezi ce spălau prundişurile negricioase şi cataractele mărunte ce se succedau pe albia râului vecin. Paznicii noi le-au adus la prânz un fel de ciorbă de agrişe. Zeama lungă le-au împins-o cu vârful bocancului. Îşi fărâmară

[27] barranca – strungă, trecătoare, în limba spaniolă.

pâinea din tărâțe în acel terci şi sorbiră amestecul ca pe un fel ales, servit la Amarildo.

După acelaşi tipar s-au mai scurs câteva zile…

— Pedro, astăzi meniul a fost mai bun!

— Nu-i semn rău, señor! Ceva se petrece aici!

Cei doi captivi n-aveau de unde cunoaşte că Parras era pe punctul să cadă la învoială cu Billy King să le facă de petrecanie. Suma dublată de vărul său primar, Manuel Moreira, începuse să-i spulbere teama ce-o nutrea față de superiorii săi din capitală, ştiind cât de severi devin când vreun străin din nordul Mexicului murea în condiții misterioase, şi unde mai era amestecată şi poliția locală.

Trecuse o zi de la plecare. Vegetația muntelui primenea aerul, care devenise pătrunzător. Apele susurau şi alergau pe văi înclinate şi adânci. Sub roțile neodihnite ale trenului huruiau poduri de lemn, din zidărie şi din metal. Distingea plopi rari, pini şi stejărişuri înclinate pe versanți, coborând până în vecinătatea liniei.

Gerul se îmbrăca leneş cu o manta sidefie, iar luna apăruse ciuntită, în tâmpla cerului. Părăsind prudența, Colorado se săltă pe acoperiş şi se aşează pe o tablă murdară de funingine, măturată de pala curentului. Pe vagoane călătorea familia unui feroviar care se muta într-o altă localitate – cu cățel, cu purcel. Se aplecă în aşa fel să nu fie uşor identificat. Hainele şi obrazul îl puteau trăda. Oricine l-ar fi putut asemui cu un vagabond.

Adormi în ghereta de frână şi visă drumul făcut din Missouri până în California. Caravana din şaisprezece care cu coviltir ce aduceau cu nişte corăbii ale preriei având călăuză un pistolar trăit pe frontieră, pe un anume Harry Stone, se roti în cerc pentru popasul de noapte. Paraschiva, mătuşa lui, mulse drigana şi le fierse laptele la foc. Se culcă sub car pe salteaua lui primită de la agenții federali la plecare din Hardin. Drumul până acolo suise mult, urmând pista bizonilor şi drumul de fier pe care rareori îl părăseau. La câteva zeci de mile urmau să întâlnească Fortul Laramie. Jinduia pe atunci să intre în oraş să-şi cumpere un pistol. În ultimul oraş ardelenii au poposit să-şi cumpere provizii. Aşezarea era aproape de graniță, cu negustori, cu aventurieri, cu un saloon ce avea şi tripou, cu un judecător bețiv şi un doctor scandalagiu. Acolo s-au fotografiat

prima oară pentru o sticlă de palincă. În strada mare era lume adunată. Privi cum era spânzurat un om, un bărbat chiar frumos, cu mustățile lungi, cu părul însurit petrecut peste gulerul jiletcii cu două rânduri de nasturi. Se trezi din ațipit, dar imaginea îi reveni. Insul purta ghetre peste pantofi, un sombrero negru, ca Alvala, iar de sub jiletcă i se vedeau cele două Colturi. Judecătorul hotărâse ca pistolarul să moară cu armele la el, ca o cinstire pentru împuşcarea altora mai răi decât el.

S-a trezit. Ziua se îngâna cu noaptea. Privi spre ultimele vagoane ale garniturii şi zări silueta individului ce-şi pitea obrazul sub borul sombreroului. Veni o dimineață cu un glob solar roşu, scufundat pe jumătate într-un nor ce se urca odată cu el. Apoi, scăpat din ferecarea acestuia, îi aprinse pe cei ce se descopereau în terase, desenându-i pe rând, pentru ca, tot la fel, să-i părăsească, să-i lase să moară anonimi în văzduhul misterios. În jur – văioage sălbăticite, umbrite de plopi, pe fundul cărora licăreau fire nostalgice de apă. În depărtare, abia conturat – peretele golaş de stâncă al lui Sierra Tarahumar. Joantele suspinau ca un mecanism scâlciat, într-o aritmie nedorită, cu care nu se putea obişnui.

Trenul se opri într-o haltă. Văzu cum „pelerinul" sări pe furiş, cu sombreroul tras pe ochi. Aplecat de spate se duse la biroul de mişcare, unde veni şi şeful de tren. Explica gesticulând caraghios, dar părea că nu este ascultat.

Plecară. Urmăritorul său se instalase într-o gheretă de frână nu prea depărtată de a sa. La un popas a aşteptat să treacă un tren înțesat cu soldați, cu tunuri, cu mortiere, toate cu gurile la cer.

Dintr-un vagon de animale ajunse la el mirosul greu al bizonului. Îşi aminti de o anumită zi – când traversase America de la Est la Vest în caravană. La un popas a asistat şi el, urmărind un lung timp, cum erau jupuiți coloşii bruni. Vânătorii albi urmăriseră cireada şi masacrul se întindea pe zeci de mile. Omul alb fusese necruțător, în urma parlagiilor, zeci de mii de tone de carne rămânea vulturilor şi coioților, pentru a-l lipsi pe indian de hrana lui de căpetenie, eliminându-l prin înfometare şi obligându-l să rămână în rezervații, ca el, omul alb să-i ia în stăpânire pământul cu bogățiile lui, apele, aerul, cerul…

Petrecu o altă noapte într-o gară neînsemnată. Îl răzbi foamea tocmai când nişte poliţişti călări au început să percheziţioneze trenul. S-a depărtat spre o margine a staţiei unde începea o lizieră de copaci. Culese fructe de cactus, opuntia, rănindu-se la mâini, trecu şi pe la pompa ce hrănea tenderul şi bău apă. Văzu de acolo cum poliţiştii se depărtau mofluzi suduindu-l pe „pelerin”.

Alergau pe văile întinse de la poalele Sierrei. Se vedeau cerealele podişului pătând pământul. Fâşii întinse cu cactuşi pereni, plantaţii de manioc defilară tăcute.

Se lăsa un nou amurg. Lumina se topea după pleoapele canioanelor înalte. Batopiles, Osteros, Simforosa defilau, rotindu-se depărtate şi tăcute. Urmaşii vechilor raramuri[28] nu se odihneau. Focurile aprinse arătau că minele de cupru nu sfârşiseră munca. Un şuierat gâtuit ca de astm semnaliză apropierea unui pod. Roţile se rostogoliră peste golul râului. Un afluent mărunt se pierdu în urmă.

Îşi zări urmăritorul. Trenul gonea învăluit de răcoarea podişului. Poliţistul se zgribuli în gheretă. A aţipit, dar a fost trezit de sunetele tampoanelor lovite brutal între ele. Trenul frânase pe neaşteptate.

Privi afară. În toate părţile – noapte şi pace. Ascultă ţârâitul greierilor şi fâşâitul bufniţelor. Un semafor le interzicea intrarea în staţie. Se săltă pe acoperiş şi nu-şi mai zări umbra. Ţipătul unei păsări răpitoare sparse noaptea în cioburi. Trenul porni din nou, iar în faţa lui, la prima gheretă, feroviarul cu numele de Luis fredona o melodie a guerilerilor.

Gândul unei răfuieli cu urmăritorul său, pe care îl zărise în spatele său, la trei vagoane distanţă, îl obseda. Se ridică pe marchiza frânei şi privi spre capul trenului. Negură şi scântei zburau în acea noapte – ca dintr-un cuptor al infernului – peste primele vagoane ale garniturii. Familia ce călătorise cu acelaşi tren rămăsese în ultima staţie. Urmăritorul, acoperit cu sombreroul său uriaş, aplecat sub un unghi al curentului, era la o mică distanţă. Colorado sări jos numără vagoanele ce-i treceau prin faţă, se urcă în cuşeta apropiată acestuia. Avu noroc. Frâna era liberă. Cu tot corpul încordat, se căţără pe acoperiş, dar „pelerinul“ se deplasase la capătul vagonului şi

[28] raramuri – numele indienilor tarahumar „alergători pe picioare”.

privea în noapte, spre locul unde ar fi trebuit să fie el. Colorado se târî pe acoperiş şi după puţin timp se găsi la câţiva paşi de el. Înţelese că se pregătea să sară pe celălalt cupeu. Nu mai zăbovi. Ajunse lângă el în momentul când îşi lua avânt. Fără să pregete, îl acostă, împungându-l cu vârful cuţitului în spate.

— Uşurel, mios amigo! Nu-i mare scofală sub roţi, şi fără şiretlicuri de prisos, altfel, închei aici cursa! În timp ce-i vorbea, îi trase pistoalele din coburi. Acum, desfă-ţi centura şi las-o să cadă, uşurel, în spate.

Rivalul său începu să se dezmeticească. În timp ce-şi lepăda cartuşiera, mârâi înveninat de furie:

— N-ai să scapi de mână şefului, vânător de mufete!

— Tacă-ţi gura! Ei, băieţaş, ai prins nas?!

Lovit puternic în tâmplă cu ţeava pistolului, individul se clătină, alunecă, dar, încleştându-se de el, îl trase între vagoane şi numai prezenţa de spirit a lui Colorado îl făcu să se răsucească în aer şi să rămână cu jumătăţile trupurilor pe acoperiş. Celălalt atârna moale după izbitura primită, şi, cu un efort supraomenesc, poliţistul îl ridică pe vagon. Îl întoarse cu faţa în sus şi-l privi. O surpriză. Fără îndoială, era Mac din Blue Town, scăpat de carabina lui Murphy în defileu şi venit în Mexic cu Billy King. Aşa cum i se întâmpla deseori, îşi recapătă rapid luciditatea. Încinse iute centura acestuia în jurul brâului său, apoi, luptându-se cu trupul masiv, îl coborî pe cabina de frână, de aici pe scară, şi la o curbă cu rază mică, când trenul îşi redusese simţitor iuţeala, îl lăsă să buşească în buruian, cântărind ca şocul să nu-i fie fatal. Între a-l interoga acum, ori a se descotorosi de el, alesese ultima soluţie, fiindu-i mai la îndemână.

Capitolul IX – COLŢII TĂIOŞI AI GHEPARDULUI

Sub ameninţarea pistoalelor, Gerry şi Pedro au fost scoşi din vechea încăpere şi mutaţi într-alta. Dar minune! Găsiră un pat cu scândura goală, pe care s-au trântit bucuroşi. Ceva se petrecuse cu Parras! În seara aceea, dacă texanii ar fi fost la intrare în comisariat, l-ar fi văzut pe Billy King descălecându-şi calul şi lăsându-l în grija unui rural. În biroul lui Parras, lumina a stat aprinsă până noaptea târziu, iar discuţia dintre

cei doi deveni la un moment dat violentă. Fostul bancher îi suplimentă suma mare de bani promisă anterior, ceea ce-l făcu pe comisar să-i promită capul polițiştilor. Banditul a plecat satisfăcut, deşi avea unele îndoieli.

Dar la interogatoriul la care au fost chemați a doua zi, mai era de față şi un alt om al legii, care părea să fie superior lui Parras. Gerry a cerut să răspundă amândoi numai în scris, ceea ce li s-a aprobat. Urmă o chestionare sucită, care a durat destul. Trecuse de amiază.

Parras fierbea, oamenii ce până ieri ar fi putut fi striviți de el sub călcâi, acum părea că i se vor strecura printre degete.

Polițiştii texani nu se prea grăbeau cu scrisul, iar superiorul venit de la chestura guvernatorului era greu de cumpărat aici. Vina trecuse pe chefliii de la Sanchez, iar Cribar, după ce dezinformase anchetatorii, fusese eliberat, pentru „cooperarea" cu Parras şi nu mai putea fi găsit. Au fost vârâți într-altă celulă şi nu le-a venit a crede ochilor: încăperea lucea de curățenie.

— Señor şerif, nu-mi miroase-a bine! a spus Pedro. Avem aici saltele cu paie, dulap cu o uşă şi oglindă, ca la Gomez!

— Uite şi un lavabou, săpun, şi prosop. Tot tacâmul civilizației. Abia aştept să mă spăl, să scap de mirosul neplăcut al peşterii unde am stat până acum.

— Cuverturile sunt de pe timpul lui Cortes, señor!

— Trai pe vătrai! Abia aştept să ne vedem în şei.

În ziua următoare, mâncarea adusă de temnicer era cu totul alta. Parras părea să fie încolțit, concesiile lui, grija arătată subit prizonierilor erau suspecte. Mai mult. La toate celulele se făcea curățenie. Veniseră câțiva spoitori ce întindeau sineala pe pereți. Mătura superiorilor curăța bine.

Li s-a dat voie să fumeze, chiar în prezența lui Parras! Seara s-au plimbat prin curtea închisorii, dar cu însoțitor. Ca surpriza să fie completă, companionul-temnicer era Tamayo, ce fusese repus în drepturi. Era propus şi la o premiere. Retrogradarea şi pedepsele îndurate erau date uitării.

Primiră de la el un pachet de țigări, fără bani. Dar în pachetul cu țigări au găsit o scrisoare de la Gomez. Hangiul izbutise să trimită prin socrul său, padrele, câteva vorbe despre ei la guvernator, dar eliberarea lor depindea de poliția din Mexico City…

Fugarul nu-şi amintea cât a ațipit, dar trecuse o vreme şi pe sub genele sale ostenite se strecurau zorile. Se visase printre indienii unei rezervații. Războinicii însoțiți de neveste şi copii, plecau cu merinde şi înarmați, conduşi de călăuze spre păşunile bizonilor. Marele Spirit le vestise că momentul era prielnic pentru vânat. Iscoadele trimeteau la ei tot timpul veşti bune. Chipul lunii fie pe cer, poziția ei, vântul, norii, toate glăsuiau că vânătoarea va fi norocoasă. Tăcerea era stelară, şi în acea liniște s-a dat semnalul ritualic. Pe un arc de cerc larg, arcaşii, postați în dosul tufelor închipuite de ei, săgetară bizonii lovindu-i năprasnic sub umăr. Vergelele străpungeau patrupedele, şi multe căzeau alături de altele, ce păşteau neştiutoare. Dar un bivol bătrân mirosi primejdia şi declanşă panica în cireadă. Turma a fost cuprinsă de streche şi galopă în direcția arcaşilor…

S-a dat semnalul de oprire a săgetării animalelor. Comunitatea avea hrană de ajuns, blăni pentru haine, mocasini, pentru samare, pentru burdufuri de apă, arme, corzi, sfori, clei pentru etanşarea canoelor în care pescuiau, în apele repezi şi în lacurile limpezi…

Cupola violacee a nopții se albea spre un capăt al ei. Munții se întindeau leneviți, asemeni unor uriaşi. Primele raze pâlpâiră pe ferăstraiele crestelor acoperite cu zăpadă. Începea o nouă zi. Un ținut arid îşi resfira spre oazele de verdeață brațele lacome, mărăcinoase, însațiate, ca pentru a primi viață.

Garară la Jimenez pe o linie asediată de bălării. La peron, în acelaşi timp, mai opri ostenit un tren de persoane. Citi pe tăblița acestuia: „Vera Cruz – El Paso del Norte”. „Aşa ceva mi-ar trebui!“ gândi Colorado, iscodind la ce se petrecea pe lângă tren.

Un frânar cu numele de Luis coborî, îşi făcu de lucru la o roată, privi în jur să nu fie văzut, şi urmări atent un polițist călare ce trecea printre linii şi intrase în vorbă cu şeful trenului. Ajunse şi la Luis, şi-l descusu:

— N-am văzut în viața mea, señor, un evadat din Chaparros!

— Am veste că l-ați pitit în mărfar!

— Mă jur pe copiii mei, pe prima muiere, pe nevasta de-a doua, señor, că nu ştiu vreun străin în tren.

Garnitura se urni din loc. Luis rămase pe scara gheretei ce-l adăpostea pe Colorado, şi aşa defilară, prin fața acarului cabinei

de la ieşirea din staţie, cu mâna la chipiu.

Aveau în faţă linia nesfârşită, iar mexicanul zăbovea pe scară, cu un pistol în mână. În spatele lui, se roteau pământurile aride, tufărişuri sărace şi cactuşi piperniciţi.

— Poliţistul te căuta, señor! auzi de afară vocea limpede a feroviarului. Aţi evadat de la Parras, şi aveţi premiu mare pe cap! Se zice că aţi ridicat mâna contra guvernatorului!

— Aşa este, amigo Luis! Eu sunt acel om!

— De unde-mi ştii numele?! spuse frânarul mirat.

— Dă-mi mai întâi o ţigară, Luis! Mi-e gâtul ca iasca!

— Eşti cumva señor Colorado, ori señor Stevens?!

— Amigo Luis, sunt şi unul, şi celălalt. Cel scăpat de la Parras, de care văd că ai aflat, şi mă mir de unde cunoşti acest lucru.

— Aţi luptat, señor, la Rio Perezoso, lângă Gaetano?

— Aşa ne-a fost soarta. Ne-a prins vârtejul acolo!

— Nu vă spun poliţiei, señor! Sunt văr primar cu Pedro Cordura. Pentru un timp aţi adus liniştea în Santa Rosalia. Luaţi o ţigară şi faceţi-mi loc să intru la frână.

Colorado pricepuse că poate avea încredere în feroviar, îşi strânseră frăţeşte mâinile şi se priviră. Luis aducea mult cu Pedro. Îngerul său bun îi spunea că acest frânar e un om de nădejde, că vor mai împărţi multe bucurii şi necazuri împreună.

— Eşti frate cu mine, señor. Pe locotenenţii lui Alvala i-ai făcut de râsul satului înainte să vă ia caii. După ce-a fost încolţit în lagună, se vântură vorba prin taverne că-şi reface banda. Dar îţi chiorăie burta, señor, de parcă ai avea adăpostită în ea o hienă! Te-am văzut de când te-ai suit, iar de la poliţist ştiam că a evadat un străin din gherla lui Parras. Bănuiam că eşti acel hombre de când ai lepădat din mărfar păduchele ăla. Ştiind cât este de afurisit, m-am mirat că ai avut milă de ticălos!

De pe acoperişurile vecine se auziră strigăte. Îl chemau pe Luis, şi Colorado a înţeles că vizita frânarului la el fusese anunţată celorlalţi feroviari. De sus printre scândurile rare, îl ocheau câteva arme.

— Sunt cu un bun prieten de-al lui Pedro Cordura! Este totul bine!

Trenul îşi urma drumul, trecând pe lângă păşuni sărace, cactuşi şi o herghelie de cai broncos. Fluviul viu de cabaline galopa în direcţia în care mergea trenul, sub şefia unui bidiviu

negru, spicat cu alb.

— O grămadă de cai! De i-ai prinde cu lasoul pe toți, vorbi Luis vrăjit de mulțimea animalelor tinere ce alergau prin mărăcinişurile vecine, îți umpli chimirul cu monezi de aur! Caii sunt aur, aur curat, señor!

— N-ar fi rău să strângi într-un corral o herghelie! îl aprobă visător texanul, gândindu-se la ranchurile de cai din Texas şi la cele din California unde fusese şi el un timp cowboy.

— Ia asta şi mănâncă! Până în capitală ori Puebla, mai este destul drum.

Pe un ştergar scos din desaga petrecută peste cartuşieră, Luis a întins o turtă de mălai şi o bucată de caş. Mai trase de acolo o sticlă cu tegrita şi i-o întinse, îndemnându-l:

— Repară-te, señor, deşi este prea slabă pentru pistolari ca voi! Rachiul vostru este mai vârtos, dar ăsta pentru mine este o apă tămăduitoare, mă scoală şi după moarte.

Colorado se ospătă din merindele frânarului cu o foame de lup. După prânz, tăifăsuiră, pomenind şi numele bătrânului Cordura. Tatăl lui Pedro era venerat de nepot. Luis povesti ce aveau pe suflet țăranii de la Jiquerillo. Mai toate pământurile bune fuseseră sechestrate de latifundiar. Apoi Luis plecă să-şi vadă de frână şi-l lăsă într-un vagon închis, unde-i aşternu pe jos să doarmă.

Noaptea a rămas singur, încercă să aţipească, dar tot felul de gânduri i se perindau prin cap. Nu înțelegea pentru ce-i stăruiau imagini trăite cu mulți ani în urmă când trecuse America de la Est la Vest. Poate unde şi acest drum i se părea că nu se mai termină. Febra nerăbdării îl făcea să creadă că localitatea, țelul lui se tot depărta, îşi aminti de un oraş lângă care caravana a zăbovit un timp. El, Ştefan, fusese trimis să cumpere un bidon de gaz. În strada mare, lângă gara ridicată într-un fel de piață, era mare fierbere. Era aşteptat trenul. Un afiş cât toate zilele anunța nenorocirea abătută asupra urbei. Imaginea unui docar răsturnat de pintenul locomotivei şi a unei fete tăiate de roți stăruia pe o fațadă falsă. Îşi roti ochii în jur şi observă că cioclul oraşului scosese la vânzare un sicriu din lemn de stejar. Din saloon migra în stradă muzica stridentă a pianului. Un şuierat îl înfioră. Gara trenul cu cinci vagoane. Mamele îşi adunară copiii pe lângă fuste, se înferecară porțile, câinii urlau. Monstrul pufăia mulțumit având în față, legat de

locomotivă, pintenul „prinde-vacă”. Au coborât: un reverend, noua cantoră, şi au fost descărcate lăzile cu băutură şi cele cu praful de puşcă. De aici n-a urcat nimeni. Impiegatul ordonă plecarea. Trenul se urni, iar când ultimul lui vagon dispăru, copiii ieşiră în strada mare, porțile s-au dezlăcătuit şi întregul oraş respiră uşurat. Aveau de acum răgaz alte două zile până la alt tren, să se bucure fiecare…

Colorado se sculă şi privi afară. Trenul luneca pe şinele din oțel, iar la o barieră câțiva vaqueros aşteptau trecerea vagoanelor. Mulți dintre ei erau indieni. Le-a admirat – atât cât l-a lăsat noaptea – pantalonii din piele cu franjuri la manşete, chaparajos, lasourile din cânepă de sisal. A trecut de ei, dar o întâmplare petrecută cu mulți ani în urmă l-a făcut să zâmbească. Se găsea în rezervația indienilor Yuma. Războinicii aleşi pentru înfruntarea calului-de-foc ținură postul ordonat de vraciul Urs-Viclean, făcură baia de aburi să-şi poată purifica trupurile şi sufletele, apoi în jurul focului oficiară incantații fâlfâind piei de şarpe, colți de leopard, aripi de bufniță, dansând cu scalpurile învinşilor atârnate în vârful sulițelor, să depărteze duhurile rele şi să le atragă pe cele bune.

Înarmați cu arcuri şi săgeți, cu tomahawkuri şi lasouri, pândiră locomotiva, ce ostenită şuiera ca atinsă de năduf, urcând greu panta. Mai multe frânghii s-au înfăşurat pe după grumazul cazanului, încercând s-o gâtuie. Lasourile gemură întinse de caii putere ai maşinăriei. Alți călăreți s-au repezit cu securile să spintece burdihanul monstrului în care sălăşuia duhul-cel-rău. Şeile uşoare ale cailor fură smulse cu poverile roşii cu tot. Frânghiile plezniră ca nişte coarde-de viță. Maşinăria locomotivei, şuierând fierbințeală pe nări, îşi spori iuțeala de mers sub privirile uluite ale războinicilor Yuma. Urs-Viclean a înțeles că animalul putea fi răpus numai dacă îi erau date jos de pe linia de fier picioarele rotunde pe care alerga…

Era ziuă. Într-o margine a podişului, cerul, norii şi munții îşi oglindeau chipurile în apa unei lagune. Vegetația era încinsă de soare, aerul tresaltă, cald, aromat de ierburi. Uriaşul cal-de-foc îşi frecă copitele de şine, tampoanele se împreunară într-o îmbrățişare sălbatică, trupul enorm se zgârci, adunându-se, icnind şi buşind. Cât cuprindeai cu ochii – un câmp convulsionat de frământări, din care răsăreau stânci colțuroase,

ajunse acolo din frunțile albite ale Sierrei. Fluierul locomotivei se auzi ca un muget de fiară şi fu însoțit de o salvă de plumbi ce se înfipse în obloanele vagoanelor. Nu-şi puteau vedea bine atacatorii ce călăreau dinspre soarele aplecat mult la orizont…

Sub pavăza armelor, frânarii rămaşi în viață reparară linia, pentru a face loc trenului să-şi care povara. Pierduseră cinci oameni. La căpătâiul gropilor au însemnat numele celor căzuți. Bandiții au fost şi ei acoperiți cu pietre şi pământ.

— Señor Colorado, ziua asta n-o vom uita curând! îl privi Luis cu recunoştință. Arma ta ne-a fost de mare folos astăzi!

Au venit şi ceilalți să-i mulțumească, dar Colorado nu se simțea în largul său. Stânjenit de recunoştința lor s-a suit în gheretă.

Plecară. Trecură de Rio Nazos cu viteză redusă. Podul era betegit şi înaintau prevăzători peste el. În valea râului se coceau păioasele. Lăsară Torreon în spate. Văzu păşuni imense şi ferme împrejmuite cu garduri vii din cactuşi, veritabile trunchiuri cilindrice acoperite cu țepi. Într-o stație s-a ataşat mărfarului un vagon cu soldați trimişi să înăbuşe o răscoală în Puebla.

Soarele înclina spre asfințit. Depăşiră Rio Santiago şi câteva coline acoperite cu pini negri. Noaptea se lăsase un frig puțin obişnuit. Cu toată pătura adusă de Luis nu putea adormi.

Îşi reaminti de un popas făcut în vecinătatea unui lac înghețat de un ger timpuriu, când străbătuse America cu făgărăşenii de la Est la Vest. Trecuseră de Marele Lac Sărat. În ziua aceea cumpăraseră o vacă de la un ranch şi o frigeau la câteva focuri. Făgărăşenii îşi puseseră pe umeri şubele groase din blană, iar în picioare cizmele în care cătăniseră. Cioarecii din dimie îi vârâseră în carâmbi. S-au încălzit bând palinca ultimului butoiaş. Lui Ştefan îi stăruia în urechi lătratul unui câine ce se încheia cu un plânset ca de om. N-a putut răbda şi părăsi tabăra având deasupra un cer sticlos şi tovarăşă luna, ce dintr-un cotlon îşi ițea chipul, sulemenindu-se în oglinda gheții şi născând în ea simetria unei lumi atunci descoperite de el. Intră pe gheață să scurteze drumul tăind un colț al lacului. Păşea fără să se gândească că gheața se putea rupe sub el. Acel lătrat l-a chemat până la capăt, la rădăcina unui copac unde înlătură cursa şi eliberă piciorul unui animal ce semăna a lup. A fost condus la stăpânul lui, un vânător de capcane, mort în

somn, înghețat de frig sub o pătură subțire. L-a îngropat pe nefericit. N-a fost lesne să înduplece animalul să-l urmeze pe luciul înghețat al lacului. Dar când a ajuns în tabără, acesta s-a pierdut în desimea pădurii.

A doua zi mergând să-i arate lui Vianu mormântul, a găsit câinele cu capul prins în capcană.

Era ziuă. Prin față îi defilau aşezări omeneşti. Căsuțe de lut acoperite cu coceni. Mai departe panglicile verzi de pini se succedau amestecându-se în goana continuă a trenului. În coasta unui deal, aproape de o apă, hârâia o fabrică de zahăr. Aproape de linie, un ciurdar gonea cu pleasna biciului vitele. În apus, soarele poleise cu aur vârfurile munților, deasupra cărora se roteau majestuos condorii învățându-şi odraslele să zboare.

Dimineața următoare i-a întâmpinat cu un cer promițător. Câinii sălbatici urlau în depărtare. Pe un drum lateral, un poştalion se luase la întrecere cu mărfarul. Colorado îşi reaminti de eşecul suferit în spelunca lui Sanchez. Veniseră să-i atragă pe Enriquez şi Jeorge într-o cursă, să le smulgă numele celui care-i plăteau, ce nu putea fi decât Moreira, dar căzuseră ei în capcana întinsă de mexicani.

Ținutul arid rămăsese în urmă. Un lan de agave coapte se culca sub hachetele tăioase ale secerătorilor. Peonii se opriră din lucru şi-şi fluturară sombrerourile spre mecanicul locomotivei.

Depăşiră Guanajuato. Alte nenumărate ore de goană spre țintă. Se apropiau de Mexico. Mirosul pătrunzător al pădurii de conifere înmiresma aerul. Luis vorbea de-ale lui.

— Trec la Gaetano, señor! Stăpânul fermei ne ia şapte piei. N-am altă cale de ales. Jiquerillo ne suge sângele ca lipitoarea! Suntem slugile boierului! Copiii noştri se nasc slugi! Ne jecmănesc şi portăreii! Cuțitul ne-a crestat osul, señor!

— Cu timpul, se vor schimba multe! Răbdare numai!

— Nu mai putem suporta! Latifundiarul este Satan din infern! Voi lupta lângă ai mei să biruim…

În față se profilau înălțimi trufaşe. Lăsară cu puțin în urmă râul Lerma. Într-o coastă a pământului, coşul înălțat al Muntelui-care-fumegă, „Popocatepetl”, ardea ca un calumet în soarele după-amiezii. O localitate agățată pe un umăr de munte se învăluise în pânze diafane de nori, la fel ca cerul, şi ca

soarele pregătit să coboare. Toate se prinseră într-o nemaivăzută alergătură în jurul mărfarului ce se poticnea în urcuş.

Colorado avea un sentiment ciudat. Puțin amețit, îşi sprijini fruntea încinsă de oblonul vagonului. Se gândea că misiunea ce le fusese încredințată de marshall era la început. Până în Mexico City mai avea de străbătut mai mult de cinci mile.

Se auzeau sunetele depărtate ale clopotului mare de la Biserica Fecioarei de Guadalupe ce vesteau o vecernie. Mărfarul intră ostenit pe o linie apropiată de peron.

— Santa Maria Grande să te aibă în grijă, señor! Să izbândeşti!

— Să ajungi, teafăr la ai tăi, în Santa Rosalia, Luis!

S-au despărțit. Colorado părăsi stația pe o cale ocolită, având o singură dorință: să ajungă cât mai curând la consul.

După ce străbătu câteva străzi, intră într-o prăvălie ținută de un japonez. Nici nu s-a stins sunetul clopoțelului, că a şi apărut patronul, un ins micuț, aplecat de spate, cu vocea mieroasă.

— Am de vânzare tot ce este pe lume! De la ace de cusut şi plăci de gramofon, până la umbreluțe şi săruri contra leşinului. Am tot felul de arme: Colt, Dreyse, Bange, Peabody, Grusson, Armstrong, Kmka, Krupp, am hărți cu toată lumea, cu jungla, cu Polul Nord, cu pustiurile Sahara, Nevada, Sonora, din Australia şi Arabia. Am hărți ale cerului, să ieşi noaptea din cea mai întortocheată şi încâlcită pădure, am, señor, harnaşamente de cai, pinteni din bronz, muniție, binocluri, tăblițe pentru şcolari, boia, tacâmuri, ace de prins peşte, scorțişoară, hachete…

— Mi-ai făcut capul cât Sierra, jupâne! Vreau o hartă a locului! Atât şi nimic mai mult!

— Planul ăsta vă conduce paşii unde doriți! îl îmbie asiaticul, măsurându-l de după lentilele lui duble, înrămate în aur. Un peso şi cincizeci de centavos! Este mai mult pe gratis! Dar mai am şi whisky scoțian la sticle de un quart ori brandy la măsuri de o pintă. Şampanie în sticle plumbuite, cafea de India, de Brazilia, de Arabia, ceai birmanez din Ceylon. Tot ce vă pofteşte inima găsiți la mine, în orice oră din zi şi noapte!

Colorado a plecat mulțumit. Cumpărase harta numai cu un peso. O desfăcu şi o apucă la pas întins pe străzi, cu ochii la denumirile scrise. Încercând să traverseze o stradă, pătrunse

într-o procesiune fără voia lui. Cortegiul urma mai mulți lăutari care cântau o melodie destul de veselă pentru o înmormântare. Femei cu lumânări aprinse presărau drumul cu petale galbene. Sicriul cu mortul, aşezat pe ciomege zdravene, ținute de bărbați pe umeri se apropia de mormânt. Încercă să iasă, dar n-a fost chip şi se amestecă în şuvoiul îndoliat, ocoli o capelă pictată în culori vii, umbrită de un copac. Cortegiul a ajuns la groapă, muzica a tăcut. Se auzeau suspinele şi bocetele rudelor dispărutului. Coşciugul fu aşezat în țărână proaspătă. Bastoanele pe care purtaseră lada fură rupte deasupra gropii, să-l dezlege pe răposat de cele lumeşti. Un gropar a coborât în mormânt cu o lumânare aprinsă, îngenunche şi se rugă pământului să-l primească pe defunct. Deasupra, un padre, căruia îi lucea tonsura, turui o rugăciune din vârful buzelor. Colorado ieşi din Campo Santo cu inima strânsă, gândindu-se o clipă că s-ar fi putut ca Gerry şi Pedro să nu fi avut parte de aşa un sfârşit. La poartă, fu acostat de un mexican, adus de spate, în nişte haine ca de căpătat, ponosite, cu o voce slugarnică, miorlăită, evitându-i privirea:

— Un trabuc mi-ar fi de folos, señor!

— Fumez numai țigări, prietene! Îmi pare rău pentru dumneata! Şi acum te rog să-ți vezi de drum! Bună seara!

— Mă dau în vânt după trabuce, poate fi şi început!

— Ai în față tutungeria, prietene! Buenas Tardes!

— Ştiu ce căutați, señor! Fără mine nu vă puteți descurca. Endriago, pentru un peso, vă poate conduce în Mexico City! Vin de la store[29]. Nu vă uitați la un prăpădit de un peso. señor!

Colorado îl fulgeră cu o privire mânioasă. Individul nu părea să aibă gânduri ticăloase. Dar nu-i inspira încredere. Trebuia să-i facă vânt.

— Din ce trăieşti, prietenul meu?

— Din ce pică, señor! Nu mergeți la consul aşa. Vă duc la un barbero. Şi hainele vă arată rău!

— Ai haz, amigo. Doar n-am venit aici în pețit!

— După aia, cunosc o muchacha[30] renumită peste graniță, señor! O să aveți ce povesti.

— Bați câmpii, amigo! Spui numai prostii!

---

[29] store – magazin, în limba engleză.

[30] muchacha – fată, în limba spaniolă.

— Dar o mâncare n-ar strica, señor! Şi în timpul mesei nu v-aţi plictisi. V-aş povesti tot ce ştiu despre oraş. De când s-au aşezat aici, în Tenochtitlan, aztecii! De ce au ales capitală insula din lacul Texcoco. Cum aztecii au supus pe olmeci, pe totonaci, pe tarasci, pe Zapoteci, pe mixteci, cholulenі, tepanaci. Cum Cortes a cucerit după aia Mexicul cu cinci sute de conchistadori, despre Marina, fiica de rege, ţiitoarea lui Cortes, cum şi-a trădat neamul, cum au făcut spaniolii o flotă din bărci să poată trece lacul şi-au intrat cu ajutorul indienilor răzvrătiţi în palatul regelui aztec.

— Mi-ai făcut capul cât o baniţă, amigo! Am treburi aici, n-am timp de pierdut cu tine! îţi răceşti gura de pomană, omule!

— Cunosc o panaderia[31] şi o pulqueria pe cinste, putem să luăm la iuţeală o bucată de friptură de batal şi o cană de cafea! Uite, am vorbit din nou prea mult şi m-a apucat foamea!

— Nu pricepi? N-am timp de palavre, omule!

— Cu banii ce faceţi, señor? Nu-mi tocesc gura de pomană: când vorbesc, flămânzesc. S-ar părea că aveţi bani, dacă aţi încuviinţat să vă conduc pentru doi pesos! De mai îmi daţi 50 centavos, vă plimb toată noaptea în oraş!

Au ajuns la piaţă. Pe tarabe ori pe pământ, felurite mărfuri. Grămezi cu nuci de cocos, cu pepeni, cu portocale, legături de banane, fructe avocado şi mango, aduse din Yucatan, mormane de ananas, rodii, saci cu alune, toate îşi aşteptau cumpărătorii. Jumătăţi de vită, de porci, de capre, de oi atârnau în cârlige, unele atunci jupuite erau trântite pe foi de cort. Pe rogojini dichisite, meşteri zlătari, prelucrători în aur şi argint, îşi strângeau bijuteriile de valoare, grijulii, în săculeţi din piele de lama. Olarii, cu vase smălţuite cu desene naive lucrate de indieni, înşirate în ţepuşe, se pregăteau pentru înnoptat. Într-o fundătură a pieţei, într-o dugheană, o calfă de cusător lua măsura unui curelar, să-i lucreze un sarape. Endriago se ţinea ca o umbră de Colorado, împuindu-i capul cu tot felul de poveşti. Ce-i adevărat, avea har la povestit, şi ce-i spunea avea darul deseori să-i atragă interesul.

— Îndrugi verzi şi uscate, amigo! Ai mâncărici pe limbă!

---

[31] panaderia – brutărie, în limba spaniolă.

— Aşa cere meseria, señor!

— De ce nu te angajezi ciurdar la vreo crescătorie? N-ai împuşca numai câțiva centavos când şi când, ai avea viața asigurată!

— Nu-mi vând libertatea, señor! Văcăritul e greu. De te paşte năpasta şi-ți umflă puma ori jaguarul vreo oaie ori un vițel, te scaldă în palme vechilul. Eu n-aş putea suporta să fiu bătut, señor! Mai bine liber ca frunza ori ca pasărea. Când am, mănânc, când n-am, rabd. De felul meu sunt bard, señor. Pot să vă recit din toți poeții locului, din cei ai Castiliei, ai Aragonului, dar asta vă costă în plus, señor…

Colorado asculta. Căuta să-şi amintească drumul din descrierea negustorului, făcută la urmă. Harta îi arăta că se învârte în loc. Localnicul îi turuia fără contenire:

— Chiar nu vreți să luați nimic în gură, señor? Mă mulțumesc chiar, numai cu un cârnat făcut cu măcriş! Cunosc un birt unde se arde copal, miroase ca la regii azteci!

— Eşti catâr, omule! Mi-ai împuiat capul, d-asta flămânzeşti!

— Zăboviți mult în Mexico? V-aş duce la Puebla şi la „Muntele-care-fumegă”, din care Cortes aduna sulf pentru praf de puşcă.

— Dacă n-ajungem iute unde am interes, nu vezi un centavo, amigo!

— Vă servesc cinstit, señor! Cred că am ajuns, mă plătiți?

— Negreşit. M-ai colindat destul! Uite trei pesos.

— În față, aveți casa căutată. Sunt mare norocos! Am putut să plimb un texan, deşi nu vorbiți deloc rău limba de aici, señor! Înseamnă că sunteți dintr-un oraş cu mexicani!

Colorado se îndreptă cu inima strânsă spre poarta înaltă din grilaj făcut din fier forjat, deasupra căreia trona pajura.

Un ghepard îmblânzit se ridică în ambele picioare pe înaltul zăbrelelor, dezvelindu-şi caninii tăioşi.

Gerry şi Pedro primiră într-una dintre zile vizita neprevăzută a lui Jimenez. Temnicerul era derutat de transformările survenite în ultimul timp, nu mai ştia cum să cumpănească lucrurile. Intrase în celula lor duhnind a băutură ieftină şi dându-şi ifose de superior.

— Căpitan Parras ordonă să vă ferchezuiți! După ce vă lăsați bărbile în ciubăr, vă cheamă să luați masa de prânz cu el.

— Şi dacă nu ne este foame şi nu mâncăm? îl întrebă Gerry.

— Eu n-am văzut un arestat să-i dea cu uşa-n nas comisarului!

— O fi râs de tine, temnicer! îl sâcâi Gerry zâmbind sergentului cu înfăţişarea unui copil mare şi ticălos.

— Lui señor comisar, cu focul ce-l are pe cap, nu-i arde de şagă! Vin mai târziu să vă iau.

— Ce părere ai, ajutorule de şerif?!

— Vom vedea cum stau treburile, señor! Când te momesc mexicanii s-o iei din loc, trebuie să te stăpâneşti! Mulţi dintre ei trag pe la spate!

— Este precis vreo cursă la mijloc!

— Ştii cu ce seamănă asta, señor şerif? Noi acum suntem într-un lac şi nu ştim să înotăm, iar Parras e pe mal şi are în mână o frânghie, dar nu ne aruncă un singur capăt, ne azvârle în apă toată funia, cu amândouă capetele, să ne înecăm!

— Să nu ne speriem mai mult decât trebuie, băiete. Tu ai imaginaţia ta, cu care vezi opaiţul cât un vulcan!

— Vine ea ziua, señor şerif, să scăpăm din vizuina asta!

Bănuielile şerifului Gerry Mulligan s-au adeverit. Li s-au dat cămăşi curate şi pantaloni în stare bună. Remarcară că era îmbrăcămintea lor, trimisă de hangiu. Mai descoperiră şi peria de ghete şi vacsul început la han.

— Parcă mergem la fiesta, Pedro!

— Noi stăm cu tălpile goale pe jar, şi voi râdeţi!

— Parras face paşi îndărăt, şi nu de voie!

Jimenez intră mieros în celulă, deşi misiunea încredinţată nu-i plăcea.

— S-a schimbat calimera! V-a bumbăcit în draci! Aţi bolit o groază, acum vă dă demâncare! Presimt c-o să vă luaţi calabalâcul. Nu-s chior. Tamayo a fost prooroc. Mare gardian Tamayo!

Îşi împinse ceacăul spre ceafă, holbându-se la lustrul cizmelor iancheilor cu ochii săi ceacâri.

Intrară în camera lui Parras, bombăniţi de temnicer. Nimic nefiresc la prima vedere. Masă ticsită cu mâncăruri ce ademeneau.

— Simţiţi-vă ca la voi acasă! îi îmboldi cu ţeava pistolului, îndopaţi-vă cât vă ţine cureaua. Aveţi de toate. Şi califari v-a fript. Viaţă, nu alta! O să arătaţi ca butiile! Nu vorbesc fără rost,

da' el jefe Parras risipeşte banii, nu-i calic! Cuvântul sfânt i-ar zice la asta caritate, io îi spun prostie! Şi muşchi cârcăliți, şi claponi v-a făcut. Mâncați ca nobilii!

Gerry privi prin fereastra deschisă şi nezăbrelită. Zări în podul de peste drum de comisariat, ieşind prin lucarnă, țevile a două arme. La intrarea în încăpere – nici un gardian. Totul te îmbia s-o iei la sănătoasa, dar în frizeria de peste drum, scaunele erau toate ocupate şi doi polițişti cu armele lor scurte pe genunchi îşi aşteptau rândul.

Veni Parras. Îi salută pe texani cu un rânjet, apoi le porunci să se aşeze şi lovi din senin în tabla mesei, de zornăiră paharele. Să nu fie înțeles greşit, scoase Coltul său greu şi-l trânti lângă tacâm.

— Caramba, colegas! Te coci de zăduf!

— Cu tunulețul ăsta în față o să înghițim cu noduri, señor Parras! Sunt destule guri de foc pe afară care ne țintesc!

Comisarul se învineți, înjură, în gând, toți sfinții din Chaparros. I-ar fi venit să răstoarne masa, dar avea ordin să ducă cu bine totul la capăt. Îşi scoase centura şi celălalt pistol, le dădu lui Jimenez. Vrând să pară o gazdă grijulie, spuse rânjind:

— Să n-aveți teamă dacă mă dispun un pic mai mult.

Temnicerul, cu îndemânarea unui pachiderm, împărți în farfurii felurile aşezate la mijlocul mesei. Transpirase şi trăsnea a sudoare şi a lavandă trecută. Îşi dăduse drumul la centiron şi la cămaşa cazonă. În față îşi petrecuse un şorț deocheat.

— Te socoteam mare tejghetar! Ai muri de foame la un han!

— Mai iute trag pistolul din cobur decât să umplu o măsură cu brandy, señor comisar! Am ales cheia celulei, că pe aici, ea aduce leafă sigură şi vara, şi iarna! La tejghea te paşte pofta să aghesmuieşti rachiul, şi te alegi într-o bună zi cu un glonț sub piele. Aici n-are cine să-şi descarce, arma în mine, că le iau pistoalele la intrare! Şi cu un şef aşa de bun ca señor comisar Parras…

Apoi, temnicerul a rămas în spatele lor, de veghe. Vorbiră şi-şi arătară nemulțumirea pentru felul cum erau tratați. Ceva scârțâia.

— Nu ne priveşte ospățul, señor Parras. Omul dumitale parcă ne numără bucățelele. Şi pe urmă pofteşte şi el, e suflet…

— Jimenez, cară-te dincolo! Să fii atent la semne! Când bat o

dată, aduci mâncare: la două bătăi, te înfăţişezi cu udătură; când sparg un pahar, tragi cu pistolul în texanos. Vezi să nu le încurci, maimuţoiule, că n-ar fi întâia oară. Hai, executarea!

Masa a decurs în muţenie. Au aşteptat să mănânce întâi Parras, fiindu-le frică să nu fie otrăviţi. Texanii nu s-au atins de băutură, pentru orice prevedere. Se aşteptau ca la fiecare gest comisarul să arunce un vas de sticlă de perete, ca Jimenez să-i lichideze. Parras îşi urmărea un gând de-al său:

— Sunteţi poliţişti mai ai dracului ca ai noştri!

— N-aţi întrebat ce meserie avem! Nu era o taină!

— V-am crezut de-ai lui Alvala! Aţi jucat nemaipomenit cărţile!

— Ne-a distrat parascovenia! Am râs de abilitatea cu care v-a tras pe sfoară Cribar. Ce-o mai fi chicotind acum cu stăpânul lui!

— Am şi eu nişte ani în poliţie, am zis că vă sperii, dar ştiţi să păstraţi secretul profesional.

— Ca duritate, poliţia texană este mult rămasă în urmă! spuse bine informat şeriful Gerry Mulligan.

— Grănicerii de la Ysleta au dat sfoară-n ţară c-aţi trecut fluviul.. De atunci s-a ştiut că sunteţi poliţişti! Dar de ce aţi bătut drumurile până în văgăuna asta, şerifule?

— Ne miră, comisare! N-am trecut pe la grăniceri!

— Parras n-are clei în urechi! Pe la Ysleta aţi venit!

— Trebuie să fie vreo încurcătură! nu se lăsă Gerry.

— Ce ziceţi de bucate?

— Le-a făcut o mână pricepută de bucătar!

— Pe Gomez nu-l întrece nimeni! Are să vă coste ceva masa asta. El nu ia bani de la poliţie, aşa că îl plătiţi voi!

Pedro începuse să mănânce cu noduri. Mâncărurile din faţa lui costau o avere, iar el ştia că banii îi are număraţi. Lăsase o sumă mare acasă, la bătrâni.

— Abia aştept să-l laud pe Gomez, comisare! făcu Gerry haz de necaz.

Avea presimţirea că vor pleca curând de la poliţie.

— Foarte iute voi fi invitatul vostru la „Bâtlan”!

— Nu veniţi mâine? Va fi şi prietenul nostru Stevens acolo?

— Gomez este protejatul meu! evită el răspunsul. Dacă vă anunţa la poliţie când aţi tras în Chaparros nu-l costa zece sticle cu vin de Yucatan! rânji el.

Bătu o dată din palme. Jimenez intră în încăpere, şi Parras îi aruncă generos o porție de califar şi alta de curcan, îi turnă şi vin în pahar, umplându-l ochi şi dând peste margini.

— Pentru morții neamului meu, veniți din Iberia, texanilor! toastă Parras.

A fost adusă de câteva ori vorba despre răzmerița țăranilor. Parras căuta să-i iscodească. Gerry şi Pedro nu se pricepeau la politică.

— Se zice că vânați nişte tâlhari veniți aici de peste fluviu. Poate lucrăm împreună şi împărțim recompensa! Am o poteră ce prinde şi morții. Mai deunăzi a fugărit un indian bănuit de furtul unui cal şi l-a încolțit în munți, unde l-a spânzurat.

— Ne întoarcem, comisare, că nu ne prieşte clima de pe la voi!

— N-o să zăboviți pe aici, colegas! Aştept dezlegare de la ştabi, şi apoi – direcția Rio Grande del Norte, acasă! Sunt mic, colegas, că v-aş da eu drumul. Arătă, parcă dezolat, tavanul afumat. Dar nu vă mai căutați oamenii?

— Am pus lațuri pentru iepuri, dar fugărim un jaguar. Facem calea-ntoarsă, comisare! Bill Stevens va fi de aceeaşi părere. Mă las de stele şi redevin cowboy. Fata mea nu mă mai aşteaptă! Puteam să-mi pierd pielea pe aici pentru, câțiva dolari câți încasez de la consiliul oraşului.

Masa se încheie. Întemnițații lăsară un Parras cherchelit bine.

— Ce părere ai prietene? îşi iscodi Gerry ajutorul de cum intrară la ei în celulă. Mi se limpezesc acum multe lucruri. Dar nu vezi, Parras nu vrea să ne zică nimic de Colorado!

— Comisarul e mare ticălos, señor şerif! privi Pedro apele tulburi ale oglinzii, şi minte de îngheață apele!

După amiază încercară să doarmă. Tamayo îi trezi când se înnopta. Era în jenă financiară şi le ceru împrumut doi dolari. Gerry fără să pregete i-a scos din carâmbul cizmei. Se plimbară prin odaie un timp îndelungat, să obosească, făcând câteva mile bune. Nerăbdarea să se vadă cu Colorado nu-i lăsa să ațipească, mai mult se perpeliră în pat. Gerry avu coşmaruri. Înotă în ape mâloase, trecu prin torente, străbătu cascade, se împotmoli în nisipuri mişcătoare, a fost atacat de şerpii deşertului, s-a rătăcit într-un hățiş cu fiare, iar o indiană ce descălecase un cal alb l-a condus în afara locurilor

primejdioase, dându-i la urmă, un măr auriu aromat şi un colier din totemuri pe care şi-l desprinsese de la gât, de sub bluza din piele de căprioară. Pe fiecare totem era scrijelită steaua de şerif.

Capitolul X – UMERII DE PIATRĂ AI SIERRELOR

Gerry se sculă de câteva ori, alergă să privească la geamul cu zăbrele, visase că-i bate în fereastră Colorado, venit să-l scoată din închisoare. De fiecare dată însă, umbra paznicului era aceeaşi şi la locul ei, scurtă şi nemişcată lângă ciolpanul şoltâi. Cu ochii ațintiți la zăbrele, Jimenez răsucea tutun în foaie de jurnal, omorându-şi timpul. În spatele uşii, pe gangul ce ducea la temnițe, gardienii păndeau celula lor. Un gând îl obseda, nu-l lăsa să închidă ochii. „Ce scopuri are cu noi Parras? Vom mânca mai departe numai alimente aduse de Tamayo! Mexicanii au otrăvuri puternice, care să ne dea gata, dar şi altele, care să ne omoare lent!”

În liniştea nopții, ajungeau slab la ei strigăte curmate de gârbace. Poliția din Chaparros îi silea pe țăranii capturați în munți să vorbească. Gerry se sculă. N-avea chef să doarmă, i-ar fi revenit coşmarurile. Numai indiana visată la urmă nu-i displăcuse. Mai mult, căuta să-şi amintească trăsăturile ei…

— Vă frământă grijile, iar eu visez ca pruncii, señor şerif!

— Fă-ți somnul, prietene! Să ştii că dormi grozav.

Gerry, îngrijorat, parcurse lungimea chiliei un timp destul de lung. Se gândea cum să-i dea de urmă lui Moreira când vor ieşi din captivitate şi ce scorneli mai putea folosi Parras până să-i elibereze. Şezu mult pe marginea patului, privindu-şi vârfurile cizmelor hărtănite de pietrele peste care au fost târâți de gardieni.

La orizont, cerul şi pământul şopocăiau cu noaptea mahmură şi zburlită de răcoare. Se trânti pe pat şi simți blănile din lemn pe sub pătura cazonă uzată. Iscodi atent nişa de deasupra patului, o criptă plină cu țesătură de păianjeni adăpostea un Crist, un fel de statuetă cioplită într-un lemn negricios. Goarna absurdă a unui gramofon aducea o himerică făptură extraterestră, dintr-o eră îndepărtată, gonită în celulă de vântul dimineții, ce creştea în timp, cu lumina. Aproape de uşă, un

ciubăr grosolan, ca mărturie a captivității lor. În partea opusă se afla lavaboul, ştergarul, carafa. Acelaşi urlet, spart de gârbaci, neasemuit cu vreun alt sunet scos de om, trecu prin pereți când ziua se îngâna cu noaptea. El denunța cruzimea subalternilor lui Parras. Temnicerii schingiuiau, folosind mijloace barbare şi reprimau țăranii ce luptau să-şi redobândească pământul luat de latifundiari.

Pedro nu dormea. Fără să lase impresia, urmărea zbuciumul lui Gerry. Încercă să ghicească ce-l frământă.

— Señor, ați făcut noapte albă! Aşteptați să pice prietenul vostru, señor marshall Colorado.

— După aia ne pregătim de luptă cu Billy King, Pedro.

— Mă voi bate până la capăt! făcu aproape un jurământ peonul.

Toată dimineața au aşteptat înfrigurați, patrulând prin încăpere. Aproape de amiază, uşa le-a fost dată la perete şi doi întemnițați intrară să le ducă hârdăul. Au recunoscut în pedepsiții la corvoadă pe vecinii dornici de evadare. Aceştia îi priveau cu ochi răi, îi duşmăneau de moarte, i-ar fi înjunghiat. Circulase vestea prin celule că sunt sticleți texani, reținuți de Parras.

Şi o surpriză: Gomez le-a expediat un colet voluminos în care au găsii țigări, cămăşi, batiste şi o pâine lunguiață, unde ascunsese două pumnale. Hangiul lua în râs cruzimea lui Parras. Primise şi încuviințarea să intre la ei cinci minute. Jimenez îi păzea la uşă. Hangiul vorbi cu sufletul la gură:

— Señor Heavy, odăile vă aşteaptă curate ca un pahar!

— Aduci ştiri grozave!

— Caii s-au împlinit de trai bun!

— Curând sărim în şei, jupâne, şi drumul spre Texas!

— Lemnăria a scăpat de ploşnițe, señor! Lucrurile ce le-ați lepădat le-am dat la etuvă pe cheltuiala voastră! Vorba padrelui a ajuns la timpul cuvenit la guvernator!

— Eşti un mare grijuliu, jupâne!

— Am pus deoparte cinci galoane cu „vino santo” de la padrele Modesto! Un vin sfințit de două ori!

Hangiul plecă, lăsându-i cu buna dispoziție adusă de la han.

La amiază se auziră pe gang voci, răsunară porunci, strigăte cu glas tăiat de polițist slugarnic, şi temnicerul răsuci cheia arhaică în broască. Îşi arătă mai întâi obrazul ras, pudrat, şi

vestonul spălat de curând şi călcat cu urme de lustru.

— Iute, texanilor! Comisar Parras vă cheamă la o vorbă!

Cu inimile bătându-le mai iute ca de obicei, au ieşit în urma temnicerului. Îşi pipăiau pumnalele, decişi să-şi vândă scump pielea. Tamayo le povestise că Manuel Moreira mai făcuse o vizită lui Parras, cu o zi în urmă. Aşteptau înfrigurați, pentru asta nu se grăbeau, vorbeau tare, să fie ascultați.

Intrară la Parras. Înalt, în costum de orăşean, cu obrazul ars de vânt, cu figura puțin încruntată şi cu ochii săi viorii, îi privea cu dragoste Colorado. Venise însoțit de un funcționar al reprezentanței țării lor şi de un superior de-al lui Parras, un individ scund şi gras. Toți conversau fără grabă, cu voci forțat protocolare. Cel de la consulat le strânse mâinile şi-i bătu jovial pe spate. Colorado se lăsă o clipă pradă bucuriei şi-i îmbrățişă, aşa cum n-avea obiceiul.

— Toate-s bune, amigos! le-a zis simplu.

— În Mexic se încâlcesc treburile din nimic şi iese tămbălău, le zâmbi trimisul american, şi le vorbi într-un moment când Parras răspundea unei întrebări superiorului său. V-ați comportat de minune, băieți. Sunteți polițişti de nădejde.

— Temnicerii din Chaparros sunt, în adevăr, prea zeloşi, señor! Carambolul ăsta afurisit ne-a dat mare bătaie de cap, încheie funcționarul de poliție superior, după ce mai schimbară amabilități.

— Şi-ți trebuie oase tari să poți îndura gârbaciul, arătă Gerry urme proaspete pe piept şi pe spate. Colegii noştri mexicani s-au jucat cu noi. Au vrut să vadă la câte bătăi rezistăm!

Cu abilitate, superiorul începu să-l mustre pe temnicer pentru şicanele făcute celor din nord. Sergentul îşi juca bine rolul, avea înfățişarea unui câine jordăit. Reprezentantul iancheu abia izbuti să-l convingă pe superiorul lui Parras să-l ierte. Acesta asculta mirat. Formalitățile de rigoare se încheiară iute. Parras rupse ostentativ pârile aduse de Sanchez. Fu aprobat de cei doi funcționari superiori. Temnicerul aduse Colturile şi cartuşierele texanilor. Atmosfera se înviora. Lipseau numai aperitivele şi sticla cu brandy.

— Am ținut colegii ca-ntr-un eden, señores! arătă Parras celula. Nu le-a lipsit nimic, absolut nimic!

Gerry, fără să se poată stăpâni, holbă ochii odată cu Pedro. Pe jos aşternuseră un fost covor, ciubărul dispăruse, lângă Crist

ardea şuie o feştilă, gramofonul scârțâia un cântec californian înțepenit pe o spiră. În interior mirosea a răşină arsă. Păturile erau făcute şi primenite cu schimburi curate, peste zăbrele, o perdea.

— Am făcut multe peste regulament! De, ca între colegi!

Trimişii capitalei închiseră ochii, deşi amândoi aveau îndoieli. Graba cu care dereticaseră şi aduseseră lucrurile noi era vădită.

— E-n ordine, sir! Noi stingem neînțelegerea, zâmbi iancheul, făcându-le şi lor semn să lase lucrurile aşa.

— O vorbă înțeleaptă cântăreşte cât o sută de tratate, în bucătăria noastră vom pune ordine! Trăim vremuri încâlcite, închisorile nu-s piscine! Unde s-a sărit peste cal, reparăm! Când plita se roşeşte, muiem focul de sub ea, spuse mai-marele trimis al poliției din Mexico-City.

— Alte cercetări ar lungi rezolvarea! Noi urmărim să avem relații bune de graniță cu Mexicul, cu care am încheiat destule tratate avantajoase! Să ne oprim aici, sir!

— Sunt de aceeaşi părere, señor! Un fleac ca ăsta să-l uităm iute! Vom pedepsi aspru temnicerii care n-au respectat regulamentul. Noi nu suntem pentru anarhie în comisariatele noastre…

Trecură în sediul poliției, unde pe masă erau aşezate câteva păhărele umplute cu whisky, ciocniră pentru întărirea relațiilor dintre cele două state vecine, pentru poliția mexicană, pentru cea a statului Chihuahua, pentru poliția americană, apoi s-au despărțit.

Drumul l-au făcut pe jos, şi atunci, în euforia primelor clipe de libertate, li s-a părut că formele caselor, ale străzilor, ale pomilor, căpătaseră năucitoare geometrii, iar culorile lor, desfăcute în componentele spectrului, străluceau într-o beție cromatică, sub cupola cerului. Acolo, sub ea, umerii semeți de piatră ai Sierrelor Madre păreau pigmei neajutorați. În oamenii străzii, identificară viitorii clienți de-ai lui Parras, în cazul că vreun jandarm îi declara suspecți.

Când doi polițişti călări îşi ridicară degetele la sombrerouri, ei le-au răspuns. Erau cei care i-au adus târâți în lasouri. Pe stradă mulți copii. Chico, puştiul ce-i condusese la Gomez, le făcu semne de admirație. Unii dintre cei care-i cunoşteau le zâmbi prietenos şi se ținură o distanță bună după ei, deşi prezența funcționarului posac impunea respect. Pe lângă ei,

ţânci agăţaţi de fustele mamelor le îndemnau spre tarabele cu dulciuri. Intrară la „Barbero Palancio”. Recenta cunoştinţă şi-a stăpânit greu emoţia revederii. Înfăţişarea lor, mai ales a lui Gerry şi Pedro, le asigura un câştig bun! Cu atâta dibăcie le fasona figurile, scoţându-le fizionomiile de sub pătura bărbii, încât şi ei abia s-au recunoscut. Funcţionarul nu i-a însoţit, le-a promis în schimb că vine la han. Înainte de despărţire, trimisul diplomat le-a lăsat împuternicirile reînnoite la poliţia din Mexico City.

— Lucraţi la suprafaţă! i-a sfătuit superiorul. Aveţi destui clopoţei să-i mai puteţi pitula. Numai Billy King ăsta ne mai lipsea! Dar, în fine, dacă-s ordine superioare, cu plăcere! râse el. Ştirile culese în capitală despre oamenii voştri au să v-ajute!

Trecuse mult peste ora prânzului. Se găseau la masa pregătită de Gomez. Amploiatul se ţinuse de cuvânt şi-i vizitase. Discutaseră, pe picior de ducă, despre misiunea lor. Afaceri politice urgente nu-l lăsau să întârzie în Chaparros. Gomez nu l-a iertat. L-a îndopat ca pe-un gânsac. Protectorul lor se retrase fericit, evadând din mâinile hangiului, recunoscător că-i adusese muşteriii, pe care îi considerase până atunci pierduţi.

— Vă doresc mult noroc, băieţi, şi pe curând în Texas! Am să-mi fac timp câteva zile să trec prin Blue Town. Se aude că aveţi un ţinut pitoresc.

După plecarea simpaticului arizonian, Gomez se destinse, îi venea chiar să cânte, zorind după treburi; era ziua lui de afaceri, zi aşteptată ca nici o alta până atunci. Pe masa încărcată cu liliac sălbatic, le aduse mâncăruri preparate pentru revedere. Pedro îşi linsese degetele după saramura de glăvoacă şi grindel, după carnea de vită pudrată în piper roşu. Delicioase li s-au părut rădăcinoasele potrivit tocate, cu maioneză şi castraveciori muraţi în oţet, amestecate cu carne fiartă de batal şi servite într-un tipar de budincă. Vinul ales de Gomez a pus capac la toate, colorând în rubiniu faţa de masă brodată cu bâtlani. Dar cel mai mult le-a plăcut carnea de mistreţ, friptă în cuptor cu vin şi împănată cu căţei de usturoi şi slănină.

Venise un flaşnetar cu ghebă, adus de hangiu, să anime pianina.

— Era să daţi ortul popii, señores! Un ageamiu ca mine murea în temniţă. Nu mai speram să recuperez banii!

— Nu se făcea gaură-n cer, şi puteai închiria altora!

— Gomez nu putea prevedea când zburați de la carceră! Temnicerul nu dă nesilit în mână huhurezi ca voi. Unde ați fi tras acu, dacă capu' ăsta al meu nu s-ar fi gândit? Dumnezeu este texan, altfel n-ați mai fi văzut lumina zilei!

— Înmoi vorbele în mult sirop, jupâne!

— De călătoreați pe tărâmul celălalt, mă ruinați.

— Din contră, te-ai fi pricopsit de pe urma noastră! Pe trei cai ai fi încasat o sumedenie de dolari. Bidiviii noştri valorează o avere, amigo! Nu riscai nimic.

Gomez era trist. Cantora, îmbrăcată într-o fustă juponată, cu ciorapi negri, o metisă, ce-i drept apetisantă, suplă, cu un piept opulent, ochi ca jarul şi un păr lung, negru, împletit într-o singură coadă, în care-şi înfipsese un trandafir galben, îi distra cu un cântec de dragoste. Flaşnetarul chinuia pianina, ghicind greu notele cu degetele sale neînvățate.

— Să lăsăm palavrele, jupâne! glumi Colorado. Ne apucă noaptea, şi mai bine să ne zici ce pretinzi pentru odăi şi masă.

— Señores ar mai fi prânzul de împăcăciune cu Parras şi strădania mea să vă alin prizonieratul. Pachetele, cuțitele, plicul, marca pentru scrisoarea cerută de voi, vorba bună a padrelui…

Colorado deschise ochii nedumerit. Gerry lămuri fără lux de amănunte lucrurile, iar acesta se amuză. Zâmbi rece unui Gomez dezlănțuit.

— Caramba! Nu eram profet să prezic cât zăboviți la gherlă. Odăile le-am păstrat închiriate în contul vostru. La plecare n-ați lăsat o vorbă. Am adăpostit şi bagajele, înțelegerea a fost ca prețul chiriei să-l cuprindă şi pe cel al mâncării iar pentru vin oricât ați bea, de fiecare masă să plătiți câte doi pesos.

— Asta n-am mai vorbit, jupâne!

— Atunci, îmi pare rău pentru voi! Obiceiul casei îmi convine şi nu-l calc.

— Dar din doi pesos ne facem turtă, jupâne!

— Când ați stat cu mine la masă ați trecut cu mult peste tainul obişnuit. Iar în zilele petrecute la Parras, butoiul era deschis şi v-a aşteptat, señores! Ce înseamnă doi pesos la voi, când sunteți plini de bani?! Trei polițişti ianchei se uită la doi pesos?

— Omule, îi vorbi Colorado, de unde să visăm că ne

încarcerează cineva?! Nu te-a costat nimic, n-ai luat de pe piață nimic pe credit pentru noi!

— Dați-mi voie, señor! Odăile v-au aşteptat? V-au aşteptat! De gătit, am gătit! Am aprins focul în zilele vântoase. Vă cer nimica toată. Apa v-am schimbat-o din carafe. Am aerisit zilnic, muştele le-am dat mereu afară. Am şters praful, albiturile le-am scos la lumină! Aici aerul este umed, şi soarele le vede rar, numai ziua două ore. Sunteți scârțari cum nu s-a mai văzut în țara iancheilor! În afaceri nu trebuie să fii cărpănos!

— Spune prețul, jupâne! zâmbi indispus Colorado. Eşti pus pe jumulit! Privi crunt obrazul mexicanului, aprins de stacanele cu vin băute pe nerăsuflate, alături de ei. N-ai să primeşti prea mult!

— Îmi tăiați respirația, señores! Bine, vă las din preț, dar mă aruncați în genune! oftă Gomez dând ochii peste cap. Nu fac nici o afacere cu voi. Sunteți gâlcevitori, v-a şi sărit țandăra! V-a snopit Parras în gârbace, şi acum tăbărâți pe un neputincios ca mine!

— Să discutăm serios, amigo! De la jumătate de preț în jos, abia stăm de vorbă. Ne jumuleşti ca pe becațe!

— Pe moaştele Sfintei Elmira, trag obloanele la han! Sunteți zgârciți, dar nu vă încărcați conştiința cu un hangiu slab de inimă. De supărare, fac icter! Şuguiți şi vă târguiți cu nefericitul de Gomez, un biet hangiu, o şotroagă ca mine, care este acum ca Isus Nazarineanul, în care aruncați cu pietre. Am fost mântuitorul vostru, să ştiți că nu sunt hapsân! N-aveți pic de recunoştință, mă ruinați! Şi cine? Voi, prietenii mei! Îşi dădu stacana peste cap dintr-o înghițitură. Ziceți cât dați, că mă înec, hai repede, prietenii mei de suflet!

— Eşti un bărbat norocos, prietene! Ai baftă chioară că ne-au picat parale de lângă „Muntele-care-fumegă", din Mexico City, altfel nu eram aşa de generoşi! Îți dăm jumătate din jumătatea cerută, hai, bate palma, jupâne! Te-am făcut fericit!

— Domnii mei, sunt falitul din statul Chihuahua!

— De o ții aşa, jupâne, scădem jumătate din sfertul promis.

— Dați-mi ce vreți, să sfârşim târgul! Mă aruncați în iad cu datornicii neachitați. Dacă mai durează târguiala, alerg prin vecini să adun bani să vă plătesc eu vouă. Asta vreți, să mă scoateți dator! O să mă aveți pe conştiință! După dezastrul ăsta, mă duc la Metehuela să-mi lege cu fundă palmele pe piept. Dar

până una-alta, să bem aldămaşul învoielii. Să nu începem altă vorbă până nu golim, ce-i în căni. Ufff! Cinstea o face nenorocitul de Gomez, ce judecă în afaceri cu inima. Îmi plăceți aşa, cărpănoşi cum sunteți! Când vă mai abateți prin Chihuahua şi treceți prin Chaparros, nu cumva să mă ocoliți! Gomez rămâne omul vostru!

Hangiul îşi şterse mulțumit obrazul. Cantora îşi continua repertoriul dansând o rumbă lentă şi acompaniindu-se de castaniete.

În sală era destulă lume. Pedro trăgea cu urechea la vecini, sperând să prindă ceva important, dar mai toți schimbau vorbe de clacă.

— Bateți laba colea, încă o dată, pentru afacere! le scutură Gomez mâinile, după ce numără banii primiți pe care-i îndesă în buzunarul şorțului.

— Intri în gheenă, jupâne! Când vezi pesos, parcă ai sorbi ambrozie.

— Îi fac din piatră seacă! În epoca asta, sărăcia este o plagă, şi neamul nostru lipsit de avere se-nmulțeşte ca iarba. Toți se luptă pentru pâine. D-aia îi înmulțesc, apoi îi duc la bancă, îi vâr în afaceri, şi tot aşa, señores, fiecare dintre noi, ne străduim să lăsăm la ai noştri să apuce ceva cheag, să aibă cu ce pleca în viață. Noi, mexicanii, rămânem aici, să înmulțim ce am primit de la strămoşi. Avem familii cu zece-unsprezece copii! Pe toți îi înălțăm! Le facem loc sub soare. Eu am doar nouă! Dar vina este a femeii mele.

— Vrem ştiri despre don Laudetta, jupâne Gomez. Ce se mai-aude cu acest „fermier”? schimbă vorba Colorado. Se zice că are o mină. Că prosperă şi are nevoie de mână de lucru.…

— Este rareori văzut, señor! Îl ştiam de om aşezat, priceput la cultivarea pământului, dar nepotul lui, unul Moreira, a pus cu japca mâna pe tot. Hacienda este pe drojdie, pământul e nelucrat, cirezile le-a vândut. Dar mina de argint se zice că-i vacă bună de muls!

— Dar pe unde este mina? Şi care-i drumul cel mai scurt la ea? Pentru ştirea asta putem azvârli câțiva pesos, jupâne!

Gomez se codea, nu ştia nici el prea multe, dar se ferea de complicații. Ținea la traiul său de negustor liniştit.

— Chiar nu cunoşti nimic de Moreira? Ai încredere în noi, jupâne! – îi umplu ochi paharul pe care hangiul îl sorbi fericit.

— Se ştie că mina era în paragină, dar mai sigur este că a redeschis-o. Treaba asta a făcut-o nepotul, Moreira ăsta! Ce-am aflat este că vine des un „şef de echipă” de tocmeşte braţe de muncă!

— Am putea afla când pică la „Calandria”? Zi-ne!

— Mâine, este ziua când dă pe la tavernă. Câteodată vine şi cu un avocat, unul Willy, ce are mai iute mutră de gropar, şi nu de om ce mânuieşte legile. Să mă ierte Sfântul, se plimbă vorba în ţinut că el ar măslui dosarele la socoteli cu profitul minei, să-l îmbrobodească pe don Laudetta.

— Multe mai ştii, jupâne!

— De-l căutaţi pe nepotul fostului fermier, să nu vă-mpingă păcatul să vă măsuraţi cu el, că nici franjurile de la pantaloni nu mai rămân din voi, domnii mei!

— S-o vedem şi p-asta, jupâne Gomez!

— A băgat bani în nişte motoare pentru împins apa pe uluc.

— Dar despre nişte indieni tolsuhni ai aflat ceva?

— Vin rar la han, în zilele de târg, şi-s tăcuţi ca toţi indienii. Nu i-am întrebat nimic, că nu le place să te amesteci în treburile lor. Vorbesc un dialect aztec, aşa bănuiesc, aşa zice şi padrele, că nici San Antonio, care le ştie pe toate, nu-l dezleagă, darmite eu?!

— Ne-ai uluit cu câte cunoşti! De-ţi dezlegai limba la început, îl ocoleam pe Parras!

— Lui Amarildo să-i mulţumiţi! Mi-a vândut câteva veşti despre voi. Oameni de legat la rană-mi sunteţi! Am carte proaspătă de la el.

— Peste ce-am dat nu mai vezi un centavo, chiar dacă ne măguleşti! Zi-ne mai bine ce ştii de Billy King, Moreira ăsta al vostru!

— E al Diavolului, nu-i al nostru, señor Colorado. Nepotul lui don Laudetta este o mutră acră! Aşteptaţi o clipă! N-am ştiut ce bună se face pulpa de berbec după ce stă o noapte în oţet cu cimbru. Parcă ar fi pui de găinuşă, îmi mai arde să fiu vesel! Ştiţi vorba aia: Fac haz de necaz! Gomez n-are egal în tot Mexicul. Tare bine-mi pare că băieţii mei v-au adus la han! Tot la mine nimereaţi, că v-a dat adresa Amarildo. Ăsta-i cusurul meu, sunt sentimental în afaceri! Cine v-ar fi îngrijit caii mai bine ca mine? I-am ţesălat, i-am buşumat, le-am curăţat chişiţele de scaieţi. Sunt fără astâmpăr în grajd. Când

cătăneam, am trecut odată în haine de călăraş prin faţa señoritei Matehuela, p-atunci nu eram luaţi, eram holtei, ce să vă zic, şi iapa mea, după ce că era proastă, avea şi năravul datului din picioare şi nici nu prea suferea povară pe şale. Să mă arunce jos, nu alta! În loc să vadă Matehuela ce draci dădeau din mine, era să mă fac de râsul străzii.

— Spune drept, ţi-a fost frică să nu-ţi dea foc coşmeliei?

— Schimbaţi, vorba, señor! Dar să ştiţi că lângă pistolari ca voi, străbat Chihuahua fără teamă. Umbra pistoalelor voastre este întinsă!

— Cât locuim aici, n-o să ardă „Bâtlanul Albastru”! Dar pe Moreira nu-l duşmăneşte nimeni în Chaparros?

— Tot ce-am ştiut cunoaşteţi şi voi!

— Nu ne-ai spus dacă cei de la mină sunt mulţumiţi de el Jefe?

— S-aude că n-are cu ce plăti oamenii, deşi se ştie că ar fi trecut Rio Bravo cu o grămadă de bani, cu avere făcută la voi. Se mai spune că ar ţine şi indieni neplătiţi în mină!

— O vorbă, şi te-am iertat, jupâne Gomez! Pe unde este mina, ai putea să ne spui ceva? Ne-ar interesa numai aşa, de curiozitate!

— Greu de aşezat degetul pe hartă, señor Colorado. Moreira ăsta s-a acoperit de negură. Îl păzesc doi bouari zdraveni!

— Grozav mister în jurul lui! Parcă ar fi Diavolul.

— Unii zic c-ar fi un „vagabond-în-frac”. Da’ pot fi vorbe! S-a făcut destulă vâlvă la-nceput, acum este lăsat în plata cerului.

Mai destupară gâtul la câteva sticle cu brumă pe ele, aduse de Gomez din străfundurile beciului. Señora Matehuela a încercat să-l scoale de la masă, dar n-a izbutit. Gomez trăia o zi mare, făcuse un bine prietenilor lui Amarildo. Bănuise că superiorii lui Parras n-aveau interes să se aşeze rău cu statele din nord de Rio Grande, unde locuiau rudele sale. Mai tăifăsuiră despre o seamă de lucruri, cantora plecase la alt local, cu închidere târzie. Flaşnetarul ghebos căzuse pe capacul pianinei, alături de friptura şi stacana de vin. Sconcsul dormea cu botul pe labe.

Afară, cerul atârna noros, texanii îşi simţeau capetele cât nişte buture. Gomez se arătase un neîntrecut povestitor. Au ieşit în stradă, urmaţi de hangiu. Dădură o raită pe la cai şi-i găsiră pregătiţi de drum.

— Arătați ca arhanghelii, señores! Veți izbândi în afaceri, aşa îmi zice mie inima! Amarildo va fi împăcat când va afla de la voi că Gomez, s-a purtat ca un frate cu protejații lui.

A doua zi voiau să se dezmorțească, şi au pornit pe o stradă fără o țintă precisă. Un pui de mexican striga cu glas piţigăiat numele fițuicii şi o veste. Pedro cumpără o foaie, se uită pe un titlu şi făcu ochii mari. Vorbi iute, parcurgând cu interes textul.

— Señor Gomez îşi dublează afacerile, creşte faima hanului cu noi, señores! O lipeşte pe geam când v-a afla ce s-a scris aici!

S-au strâns la un loc, lângă trunchiul cioturos al unui copac, şi citiră ştirea în care se arăta greşeala poliției ce încarcerase, pe nedrept, nişte polițişti ianchei. Ziarul informa cititorii, prin câteva vorbe, şi despre misiunea lor în Mexic. Acum urmau să plece, întrucât banditul trecuse în California, şi mai departe în Nord. Se vedea de la o poştă mâna funcționarului. Li se legaseră clopoței la gât. Numai la asta nu se aşteptau.

Erau în han. Gomez citise rândurile, părea cufundat în lectura ziarului şi surâdea. Colorado ceru, frământat de un gând mai vechi, toate foile apărute cât timp ei zăcuseră la arest, păstrate de hangiu. Căutară cu înfrigurare, dar nu găsiră ziarul în care erau defăimați. Abia acum au înțeles că totul era o manevră a lui Parras, iar acel jurnal, cu articolul pe care nu-l mai aveau, fusese tras în câteva exemplare. În rest, din câte îşi aminteau, celelalte ştiri corespundeau cu ce văzuseră ei, inclusiv elogiul adus acelui comandant ce învinsese tâlharii în Laguna Fantomelor.

Au înțeles că numai reuşita evadării lui Colorado îl oprise pe comisar să-i lichideze. Autoritățile aflaseră de ei numai de la Parras, şi mai târziu de la padre. Billy King scăpase o ocazie mare!

— Şi Moreira va citi astăzi ziarul, ori poate mâine, amigo!

— E necesar mai întâi să dispărem. Funcționarul ne-a promis veşti şi ne-a dat!

Se înseră. Prin oraş n-au zărit nimic suspect. Enriquez şi Jorge, văzuți în diferite locuri de când ieşiseră de la Parras, nu s-au mai arătat, parcă se mutaseră din statul Chihuahua.

S-au întors în odăile lor, simțeau nevoia să rămână singuri, trebuia să se înțeleagă, să-şi facă un plan. Gerry îl rugă să le povestească amănunțit drumul la consul şi peripețiile prin care a trecut. Întâmplările, relatate de-a fir-a-păr, le-au ascultat cu

sufletul la gură.

Simțeau cum puterile le renasc. Gerry şi Pedro fumau alene țigările lăsate de trimisul reprezentanței țărilor de la nord de Rio Bravo. Cu Gomez de față, Gerry înnodă şi el aventurile trăite după despărțirea de Colorado, povesti cu haz, deşi viețile le atârnaseră de un capăt de ață. Dar plimbarea făcută câteva ore în şir i-a toropit şi, păziți de Pedro, căruia i-a căzut primul schimb, au adormit.

I-a întâmpinat o dimineață ursuză, cu un cer noros. În fața hanului zăboviră câțiva cântăreți ce încercară să atragă atenția unei asistențe fără chef. Auziră hurducăind harabăi, toate se îndreptau spre piață. Negustorii, alături de căruțe, trăgeau caii de căpestre. Începuse forfota zilei. Gălăgia a crescut, tot felul de chilipirgii scormoneau tarabele, în fața „Bâtlanului", un individ cu o față şireată îşi instalase o masă pe care manipula trei găoci, ascunzând sub ele nişte boabe. Vocea i se auzea încontinuu: „Uite bobul, nu e bobul, unde-i bobul, señores?". Cine nimerea carapacea sub care se găsea spiriduşul din sămânță primea o găină mecanică, ce culegea neobosită grăunțe vopsite pe scândura de suport! Toți care au încercat, au pierdut, în afara unuia, jurat să nu se înşele. Neinspirații lăsau în strachină centavos.

O cotigă trasă de catâri strângea gunoiul. Opri la Gomez, goli lăzile, stropi strada pe care seara se plimbau tinerii, trecu pragul hanului şi se întoarse cu o oală cu tot felul de mâncări rămase hangiului. Au aflat că era Herage, amicul lui Escarpia, căruia îi vorbiră de moartea acestuia.

Au ajuns la Sanchez. Taverna era plină de fum gros, aerul mirosea a mahorcă şi a vinuri fermentate. Omul lor, pentru care veniseră, îşi legase calul de stănoagă. Era misitul lui Billy King, sosit să tocmească oameni. Au pândit peste două ore, iar la sfârşit, acesta ieşi clătinându-se. Odată cu vechilul se mai arătară şi câțiva indivizi deocheați. Vreo doi au dat fuga în oraş să-şi lichideze ultimele socoteli. Din locul ales pentru supraveghere, îl zăriră pe misit. Era o figură necunoscută. O nouă achiziție a lui Moreira. La față semăna cu o pasăre de pradă, cu ochii bulbucați, părul negru creț şi înfoiat, cu nasul coroiat, destul de înalt, la vreo patruzeci de ani, adus de spate. Părea un om rău, gata de, scandal. Îşi strânse chinga la cal, intră într-o băcănie şi făcu ceva cumpărături. Între timp s-au

întors proaspeții angajați. Se săltară cu toții în şei şi apucară drumul ce îi scotea din oraş. Li se alăturară Jorge şi Enriquez, dar, ca un făcut, au dispărut imediat, ca înghițiți de pământ…

— Vechilul lui Billy King nu seamănă deloc a miner! spuse şeriful Gerry după ce copilul de grajd a lui Gomez, ce încălecase un măgăruş, s-a reîntors de pe urmele călăreților.

S-au hotărât să hoinărească prin oraş până la cină. Era cald, trecuse de amiază, când au ajuns pe o stradă pustie. Casele drepte, nealiniate la trotuar, păreau abandonate. Câțiva copii se jucau prin curți, iar la umbră, câinii şi orătăniile aşteptau trecerea zăpuşelii. Părea că se găsesc pe o fundătură. La o margine a drumului, printr-un şanț, curgea o apă abătută din cracul unui râu, în care gospodinele băteau rufele. Lângă ele, în coşuri de răchită, dormeau copii mici. Trecură de casele din scândură învelite cu petice din cutii de conserve şi intrară într-o uliță mai largă, când, venite ca din senin, le țiuiră pe la urechi mai multe gloanțe.

Dintr-o casă nelocuită de mult, două arme trosniră pe rând. Din fericire, n-a fost nici de data asta nimeni lovit. Gerry, sub protecția plumbilor lui Pedro şi Colorado, se târî mai departe prin gropile străzii. Ceilalți doi, ce se aruncaseră la prima împuşcătură la pământ, îl acopereau. Din tencuiala sfărâmicioasă a zidului în spatele căruia s-au adăpostit agresorii, şi de pe lângă tocuri, cădeau bucăți de mortar.

— Să nu-i pierdem, señor! avertiză Pedro, şi păstrară focul îndreptat spre fereastră. Peonul se apropie de glaf şi, vârând pistolul în încăpere, trase la nimereală, rotindu-l. În timp ce Colorado pândea atacatorii, Gerry îşi calculă săritura. Zgomotul de şipcă făcută zob dovedea că şeriful era dincolo, în acea casă. Avu timp să vadă o siluetă ieşind prin dreptunghiul luminos al uşii. Individul era rănit de moarte şi căzu în curtea lăsată în pârloagă. Colorado ajunse la el şi văzu cum celălalt scăpase, sărind la vecini, peste un gard pipernicit, şi de acolo se pierdu la un ocol, după o şură, apoi parcă reapăru, dar când atinse şi el împrejmuirea, era departe.

La auzul împuşcăturilor, sosiră câțiva localnici, mai toți păreau că îşi feresc privirile. Multe femei s-au tras de la porți, cu țâncii ascunşi sub fuste.

Pedro încercă să afle ceva de la muribund, urmărit de privirile de nepătruns ale celor prezenți.

— Cine te plăteşte, câine? Unde dăm de stăpânul tău? Eşti în slujba lui Moreira? Hai, vorbeşte!

Enriquez deschise ochii tulburi, pe lângă gură i se prelingea o şuviță de sânge. Nu mai avea mult de trăit.

— Amigo, sfârşitul omului este un lucru serios, chiar dacă a fost un ticălos în viață! Lasă-l să moară, Pedro! Îndură-se de el cerul! Să nu ne facem păcate.

Ajutorul de şerif încuviință din cap, dar îl cotrobăi în buzunare, de unde scoase o hârtie cu câteva însemnări ce dovedeau că lucra la Moreira. Îl lăsară acolo unde căzuse, lângă un oleandru.

— Cine poate spune ceva despre cel care a fugit? se răsti la bărbații de față Pedro, având țeava pistolului îndreptată spre ei şi încruntându-se de parcă în momentul următor ar fi tras.

— A sărit peste ostreț, señor! răspunse pripit un mexican cu un abdomen răsfrânt peste brăcinar şi cu o voce de scapet. Mai bine aprindeți o lumânare Mariei Madre, că ați rămas în viață, şi nu-i mai căutați pricină!

Au părăsit locul, încercând să-l ajungă pe fugar. Înainte de plecare, Colorado lăsă, în văzul tuturor, individului cu care vorbise, câteva hârtii în pesos, pentru a se îngriji de rămăşițele tâlharului.

După o jumătate de ceas erau în fața „Calandriei”. Jorge intrase la Sanchez. Riscând să se transforme în ținte vii, au trecut pragul, Pedro rămase în uşă, să-i acopere. În speluncă, aceeaşi atmosferă apăsătoare. Fumul otrăvitor cuprinsese taverna. Multe dintre figurile de față nu prevesteau nimic bun. Laredas şi Sanchez păstrau încă vii urmele bătăii, iar cele scrise în gazetă le tăiase pofta să se măsoare cu ei. Mergând cu spatele la uşă şi cu mâinile lipite de plăselele Colturilor, au ieşit la aer curat.

— Multă înghesuială, amigos! vorbi în stradă Colorado. Hai să ne vânturăm prin oraş. Să ne primenim plămânii, aerul din strungă nu costă nimic. A sosit momentul să trecem la acțiune, amigos!

Toate drumurile duceau la Billy King, dar deocamdată, banditul nu se arăta, nu le făcea această favoare. Trimitea numai slugi plătite să-i lichideze, cărora le frângea gâtul.

— Billy King nu-i prost, şerifule! Îşi sacrifică lacheii!

— Acelaşi stil ca şi în Blue Town, Colorado! Nu-mi place că

nu-şi arată nasul, evită o întâlnire pe față cu noi.

— Nici mie!

— Simt că pluteşte în aer primejdia, señores! Ochii multora din tavernă prevesteau rău de tot pentru noi!

— Nici noi nu i-am culca în puf, mărturisi Colorado.

— Locul unora va fi în arțar, cu gâtul în ştreang! le prezise Pedro sfârşitul, fără să se înşele deloc.

Intrară în catedrală şi rămaseră în pridvor. În jurul lor, o lume amestecată. Feştilele sfârâiau, iar în cutii din tablă, obolul din pesos zornăia rar. Mirosul fumului, al smirnei şi al tămâiei stăruia pretutindeni. Se găseau în naos. Băncile erau înțesate până la refuz. Din capela Fecioarei, glasuri cuvioase ajungeau până la statuia Mariei Madre cu pruncul, prelingându-se afară şi înălțându-se pe cerul înalt al strungii. Vocea preotului Modesto domina pe celelalte, cuvântul lui se auzea mai des şi singur, ceilalți răspundeau, cu voci melodioase şi grave.

Texanii au rămas pe loc, să se încredințeze dacă sunt urmăriți. Se părea că nu. Aveau spinările ferite de peretele cu mucenici afumați. Ceremonia i-a furat, vocile adunate, unduioase, impunătoare îi atraseră. Pedro, lipit de trupul sculptat al lui San Antonio, croi cuvios câteva cruci.

S-au mişcat din acel loc şi ajunseră la o raclă cu rămăşițele unei mucenice. Osemintele odihneau sub un geam, iar alături se afla cutia cu îndemnul scris citeț pentru danie. Au lăsat şi ei câte un dolar din argint peste pesos şi, centavos. În jur, femei cu obrajii palizi, ofiliți, bărbați cu oase betege, copii târându-şi câte-un picior ascultau smeriți.

Procesiunea, înşiruită într-o anumită ordine, ca o apă curgătoare, lină, şi sub oblăduitoarea lumină a feştilelor, pătrunse în piață. Înaintea tuturor, un individ nu prea înalt de stat, cu o figură de alcoolic, târa o cruce sub care se ghemuise. Cei din procesiune îl urmau ca pe vechiul Crist, aruncând după el ignami putrezi, pătlăgele şi fructe viermuite. Fără să-i pese, el înainta spre o măgură pietroasă, unde urma să fie, simbolic, crucificat…

Era într-o vineri, mulțimea se prelingea supusă, ascultătoare, în acel segment de fluviu hipnotic, părea acum o lavă curgând – împotriva firii, în sus, pe pantă, urmând individul deocheat căruia i se aşezase pe cap o coroană cu flori de ciulini şi care semăna leit cu Jorge, angajat probabil să câştige câțiva pesos.

Au intrat la „Bâtlanul Albastru”. Gomez cunoştea întâmplările şi băură împreună ascultând melodia pianistului ce nu era alta decât Măcelul, cântecul de răzbunare mexican, care acum îi îndemna pe ei la revanşă…

Capitolul XI – ÎMPĂRŢITORUL DE DREPTATE

Se însera. Lumina fanarului se strecura în odaie tulbure, sărăcăcioasă. Texanii se găseau la Gerry şi rumegau planul de luptă cu Billy King. Întorcându-l pe toate părţile, au cernut primejdiile, iar la urmă le-au rămas şansele de izbândă. Ştiau că orice risc îi poate costa viaţa.

— Scorpionului să-i zdrobeşti coada cu acul în ea! De apucă să te împungă, îţi întinde peste obraz ştergarul de moarte, señores!

— Ştim o groază de întâmplări despre duşman, Pedro!

Puseră în discuţie mai multe modalităţi de capturare a banditului, dar o singură idee îi atrăgea ca Fata Morgana: Să-l captureze pe Billy King.

— Întunericul ne va ajuta, spuse Colorado.

— Nu-mi surâde să mă împăneze cu plumbi, prietene!

— Eu am jurat, când mi-aţi dat steaua s-o port, să vă urmez, oriunde este nevoie, señores! adăugă Pedro.

Prima gardă pe coridorul unde dădeau odăile hanului i-a căzut lui Colorado. S-au odihnit pe rând, să prindă puteri. Micul dejun l-au servit cu Gomez.

Colorado ceru hangiului să le prezinte datoriile la zi. Dorinţa oaspetelui l-a lovit pe hangiu ca un duş rece. Ştia că va veni clipa aceasta, dar nu bănuia să sosească atât de curând. Subit, figura lui veselă se întristă.

— Îl părăsiţi pe bietul Gomez! Trăiesc o zi neagră!

— Treburile ne mână, jupâne!

— Toată noaptea mi-au trecut prin palme pui gălbiori de găină. Visul ăsta îmi vesteşte bani! Şi voi zburaţi peste Sierra! Asta înseamnă că o să aveţi succes în misiunea voastră, iar mie o să-mi lăsaţi pesos! Să destupăm gâtul la o sticlă de porto pentru asta!

— Nu-i timp, jupâne Gomez! Am întins pânzele corăbiei!

— Cum vă este voia! Greu să ştiu ce gândiţi. Sunteţi la fel de

ascunşi ca noi, mexicanii. Eu i-am mulţumit lui Amarildo că v-a trimis la mine, şi cât m-aţi mai fiert până v-aţi hotărât să rămâneţi la hanul meu! În catastif v-am trecut cu nume false. Dar Gomez tace ca piatra!

— Bine spus! Amarildo este tartorele hangiilor, dar nici cu vărul lui din Chaparros nu mi-e ruşine! Te vom vorbi de bine peste Rio Grande, să te năpădească muşteriii! Vei agonisi un sipet de galbeni! îl ferici, într-un moment când masa era pe sfârşite.

Băutura aburi paharele din faţa hangiului trist. Sorbiră fără chef, fiecare cu gândul său. Erau la a treia sticlă de porto.

— Aveţi grijă de voi, băieţi! le vorbi afectuos. În ţara mea aţi întâlnit destule piedici. Mexicanii nu-s ca ceilalţi. Ei se închid în faţa străinilor. Se acoperă cu spinii măceşului. Greu lasă mexicanul omul de alt neam să-i ajungă la suflet. Rar zicem tot ce ni se adună în suflet. Nu ne descărcăm inima fată de nimeni şi fugim din ochii celor tari, să nu-i mâniem. Când tăcem, lăsăm să se înţeleagă ce nu ne convine. Suntem ca plantele podişului. Dacă n-avem, nu mâncăm, ştim să răbdăm până când cerul picură apă şi ne hrănim din cât ne-a dat el. Aşa suntem noi. Dar să lăsăm asta! Uite că m-am spovedit vouă, la nişte străini, şi mi-am vândut sufletul.

L-au părăsit pe Gomez cu ultima sticlă abia începută. Achitaseră toate datoriile. Hangiul era în culmea fericirii.

Câteva minute mai târziu, trăgeau caii de căpestre prin piaţa plină de strigătele precupeţilor. Izbutind să se strecoare printre cumpărători, au ajuns pe un drum de căruţe. Cotigi gemând de mărfuri opreau într-un ocol, unde sub coviltire, pe tirizii ori pe cântare cu arc, se drămuiau darurile pământului. Într-o margine, un negustor abia se zărea dintre tot felul de rogojini şi o sumedenie de sombrerouri în toate culorile şi mărimile.

Texanii, înveşmântaţi în haine obişnuite ale localnicilor, nu puteau fi deosebiţi de mexicani. Gerry, prins de soarele darnic al podişului, arăta la fel de oacheş ca Pedro. Purtau pălării cu boruri largi, cămăşi petrecute peste pantalonii din pânză, câte un sarape sărăcăcios pe spate, pentru a-şi feri de priviri pistoalele, şi sandale în picioare. Au ajuns în apropierea speluncii lui Sanchez. În faţa intrării scârţâia o flaşnetă. Un perus rămăsese enigmatic pe poliţa caterincii. Nu-şi încerca nici un localnic planeta. Din tavernă, se auzea un cadril monoton,

continuu.

Priponiră caii de un ciolpan lăturalnic. Gerry şi Colorado s-au amestecat printre trecători, iar Pedro intră în locantă, cu sombreroul pleoştit pe frunte, nebărbierit, năclăit de praf, mestecând alene tutun. Comandă o tegrita şi ocupă un scaun la o masă cu încă doi aborigeni. Ca din întâmplare, se nimeri lângă şeful de echipă, trimisul minei. Mai veni un individ şi luă loc tot lângă ei. Noul sosit ceru o băutură verde ca frunza de mentă.

Veni patronul speluncii, Pedro se ridică şi merse la bar, iar Sanchez se întinse la taclale cu necunoscutul, îşi făcură socoteli, iar ajutorul de şerif văzu un pachet de bani cum trece de la „miner" la Sanchez. Discuția dintre ei lâncezea, numele lui „el jefe" îl rostiră de câteva ori.

Pedro plăti şi părăsi taverna, urmat la puțin de vechil. Plecară pe urmele lui şi îl văzură cum îşi strunea calul spre târg. Gerry se ținu ca o umbră de el, la o distantă de câțiva yarzi. La aceeaşi depărtare venea Colorado, şi la urmă Pedro, trăgând de căpestre catârii închiriați. Constatară că omul lui Billy King duce cu el în coburele şeii un mic arsenal: o carabină, două pistoale şi un cuțit enorm.

La şirul de stănoage ale pieței, misitul îşi legă calul. Trase apoi după el catârul cu şaua de povară şi începu să cumpere, fără să se tocmească. Dădea peste tot prețul cerut. O dată se burzului şi duse mâna la sarape. Plătea dintr-o taşcă cu pesos în metal şi hârtie. Cumpăra felurite obiecte, vârfuindu-le pe samar. Pedro intră în vorbă cu un negustor şi-l convinse să-i schimbe bani mărunți cu o hârtie primită de la vechil. În fața unui cârciumar, a zăbovit multişor şi tocmi tescovină, vin şi țuică din agave. Gustase pe rând din băuturi şi se trăsnise zdravăn.

Ieşiră din Chaparros. Ca să nu bată la ochi, lăsară o bucată de drum convenabilă între ei si vechil.

Cei trei texani străbătură o adâncitură alungită călărind peste două ore în mersul potolit al calului. Ieşiră din defileu şi atinseră o răscruce de drumuri. Unul suia pe un platou acoperit de o păşune, iar la capătul ei se desenau coaste leneşe de munți zimțate de pini. Într-o parte mai ridicată a solului se profila hacienda. Până acolo, ducea o fostă potecă de bivoli.

Urmăritul se simțea în siguranță, băutura îi dăduse o stare

de totală nepăsare.

Ferma se apropia. Gerry se opri, din prevedere, în dosul unei tulpini vânjoase. Curând, veniră şi ceilalți doi. Trebuia să hotărască ce au de făcut mai departe.

— Îl ducem până la bârlog, señores! Trage vârtos din tescovină! Am luat o hârtie, aşa cum ne-a fost înțelegerea, s-o purecați. Din cât mă pricep, pare să fie măsluită. Este una dintre cele aduse din Blue Town!

— O să vedem asta mai târziu, Pedro! Să-l lăsăm să cotească zidul!

— Dacă sunteți în pericol, vă sar în ajutor.

— Iar dacă tu simți ceva în neregulă, dai alarma!

Fiind înțeleşi, căutară un loc de unde puteau privi peste zidul fermei în curtea mare, pătrățoasă. Lăsară caii în grija lui Pedro. S-au deplasat apoi cu iuțeală şi s-au cățărat într-un pom. Ce li se înfățişa le trezi interesul.

— Drace, din gospodăria aceasta, don Laudetta şi-a făcut o redută! Amigo, avem mare noroc că n-au postat oameni de pază pe zid. Ar fi putut să ne împroaşte cu gloanțe când ar fi dat cu ochii de noi.

— Este momentul să mai avem şi noi puțin noroc, după toate ghinioanele ce ne-au urmărit de când am trecut Rio Grande!

— Cu atâta băutură adusă de vechil, ăştia au să doarmă la noapte neîntorşi! Cred că erau însetați ca bureții. Priveşte!

— Nu par prea mulți, Colorado!

— Să nu ne grăbim, şerif! Am numărat cinci, unul şi unul!

Dincolo, peste zidul din adobe, ridicat dintr-un fel de cărămizi din pământ ars la soare, cât măsurai cu privirile se întindea o curte în formă de careu, destul de largă. Gardul avea creneluri pe creste şi era supus ruinei. Din loc în loc, zidul se năruia, arăta jalnic, la fel ca şi casa propriu-zisă, atinsă de paragină. Căutând să afle pe unde se poate pătrunde în locuință, zăriră două uşi. Pe veranda lungă cât ținea clădirea, suiau trei trepte, iar de acolo, se deschideau intrările. Rămânea ca numai la fața locului să afle mai multe despre bârlog.

La o distanță bunişoară, văzură un grajd din bârne, şi mai departe, un om de la fermă aşeza fânul cu furca. Sub un şopron, aşteptau, gata de drum, caii înşeuați. Îi numărară. Erau cu doi mai mulți decât cei plecați de la Sanchez. Din magazie răzbăteau glasuri şi râsete de oameni cherchelițti. Tot acolo

zăbovea diligența lui Moreira. Individul cu fața de bufniță era în zor, trebăluia pe lângă angajați, descărca samarele. Mac şi Gunn, înhăimurați în trențe de bouari, ieşiră grăbiți din casă, luară câte-o damigeană şi mai multe tigve cu rachiu şi se întoarseră. La prima treaptă apăru Willy, la fel cum îl ştiau din Blue Town, cu obrazul lingav, cu un zâmbet de om satisfăcut. Schimbând câteva vorbe cu vechilul, judecătorul se însenină subit. Venise udătura lui preferată: tescovina.

— Pe toți dracii! Să n-o mai lungim! Dacă n-ai fi lângă mine, aş zice că am orbul găinilor.

— Drumurile par că se limpezesc, prietene!

— Uşurel! Nu zice hop, până nu treci puntea!

— Ferit bârlog şi-au ales fârtații! O adevărată redută!

— Aici s-a întâlnit Parras cu Billy King, Gerry.

— Ai putea spune de ce nu ne-au făcut de petrecanie?

— Le vom afla pe toate, dar fiecare la rândul său! A sosit momentul să părăsim copacul! îl sfătui Colorado.

Cu aceleaşi precauții, ferindu-se de niscaiva iscoade nevăzute, au ajuns la Pedro. L-au găsit cântând dintr-o aşchie de lemn.

Se aflau toți trei călări lângă copac. Cerul era înnourat, se zărea greu la câțiva paşi. Printr-o spărtură croită în nori, apăru luna. Polițiştii reveniră la hacienda.

Prevăzători, călăreții erau atenți la propriile lor zgomote, dar şi la cele ale pădurii, apoi, subit, totul parcă înlemni în petele somnoroase ale vegetației…

Trecură de portalul luminat slab, după ce-au lăsat caii în afara zidului, în grija lui Pedro, ce asigura retragerea. După două ore de la momentul despărțirii, ajutorul de şerif urma să intre în acțiune ori să le sară într-ajutor, dacă vor da semnalul. Colorado şi Gerry s-au furişat cu infinite precauțiuni. Porni mai întâi şeriful. Colorado rămase să-i acopere câțiva zeci de paşi. Acum se aflau împreună. N-au simțit prezența vreunui tâlhar pus de pază.

— Oamenii de veghe dorm!

— Mi-ar plăcea să fie aşa, dar poate suntem în negura țevilor! Oricum te sfătuiesc şi pe tine să fii cu ochii mari deschişi.

Mai făcură câțiva paşi şi păstrând în mâini pistoalele au ajuns pe treptele unde începea veranda. Zidul jupuit îi aştepta. Totul se odihnea, numai broaştele se ciorovăiau într-o apă

strânsă într-o adâncitură. Se sfătuiră din nou la picioarele scării, neştiind dincolo, în spatele uşii, ce primejdii îi pândeau.

— Rămâi pe loc, şerifule! Intervii numai la nevoie!

Colorado chibzui că timpul era prea preţios să-l irosească parlamentând. Şeriful din Blue Town nu părea dispus să capituleze!

— Pistolul, atunci, numai în caz de nevoie, amigo!

— A fost limpede sfatul! Intrăm în viespar?

Ţipătul unei bufniţe şi orăcăitul de brotăcei au fost acoperite de înjurături. Foşniră paie şi o namilă de om se lăsă mahmură pe scări. Împleticindu-se ajunse la ciutură, îşi băgă capul neţesălat în apă, se ridică mormăind şi urcă la loc scara. De centură i se legănau două tunulețe. Omul îşi căuta culcuşul, apoi zgomotele se pierdură în oceanul de ierburi. Mai departe, se auzeau ţârâituri de greieri într-un cor alcătuit fără cusur. Au rămas tăcuţi, pândind orice mişcare, lipiţi de zidul rece al verandei. Ascultară. De această dată, chiar vechilul urmărit de ei se apropie de pereţii pătulului şi coborî. Ameţit de somn, trase o sticlă legată cu sfoară din puţ, urcă cu ea, golind-o pe drum şi se trânti în bârlogul de fân, canonindu-se să aprindă amnarul, dar nu izbuti.

— Pornim, amigo! Aşa poate să treacă toată noaptea!

— E limpede, Colorado! Ce-ar fi tremurat de plăcere bunicul meu Archie să fie cu noi! El s-a răfuit numai cu indienii!

Se găseau într-un fel de vestibul, unde se loviră de harnaşamente, de nişte damigene mirosind a petrol şi a alcool, de saci cu porumb şi cartofi, lăzi cu conserve, troace.

Trecură prin câteva încăperi goale ori pline cu catrafuse. Apăsară pe o clanţă şi avură noroc. Intrară într-o cameră dominată de semiîntuneric, în care persista un miros acru de beţiv.

Colorado se împiedică de un hamac şi de marginile noduroase ale unui scrin. Când se obişnui cu lumina săracă, deosebi masa încărcată cu sticle şi pistoalele unui individ adormit ce părea dus de pe lume. Hainele aruncate în dezordine i se încurcau în picioare. Identifică: centura, cartuşiera, o cămaşă. Plastronul şi ghetrele de dricar i-au întărit convingerea că era Willy Simson.

Păstră Coltul în mână şi-l zgâlţâi. Judecătorul mârâi, înjură vizitatorul nocturn, pomeni numele unei femei şi adormi iar.

— Sus, judecătorule! îl scutură puternic, fără milă.

Fostul „împărțitor de dreptate” din Blue Town bolborosi ceva, scăpă o înjurătură, apoi se întoarse cu fața la perete. Polițaiul aprinse opaițul găsit la îndemână, Gerry veni la fața locului, își aşeză lumina sub bărbie, astfel ca razele să formeze umbre. Cine l-ar fi privit ar fi zis că este strigoi. Primind botezul unei căni cu apă, Willy înjură. Credea că Allison face şotii. O mână puternică apăsată pe gură îi tăie respirația, apoi fu aproape smuls din hamac şi înfipt în picioare. Willy se dezmeticea greu, plutea între somn şi trezie, avea ochii tulburi şi obrazul ca de humă.

— Te pregăteşti de drum, Willy! Fără maimuțăreli!

— Găinarilor, aici veniți voi să vă pricopsiți? De se scoală Gunn, vă sparge capul cu gloanțe. Hai, luați-vă valea!

— Nu mai bate câmpii, Willy! Ne luăm tălpăşița împreună.

Willy pricepu vag că ceva nu e în ordine. Totul părea un vis rău. Nu era All, şi noii-veniți nu aduceau a borfaşi. Îi era somn, ar fi vrut să fie lăsat în pace. Aproape țipă.

— Îmi încercați rău răbdarea! Vorbim mâine, la lumină.

— Îmbracă-te repejor, Willy Simson! Irosim timpul!

Acestuia i se învârtejeau gândurile în cap, nu pricepea încă cine e vizitatorul nocturn. Începuse să se îmbrace, frecându-şi favoriții zburliți. Hainele şi le alegea anapoda.

— Mergem să-i predăm lui Stirky arhiva judecătoriei din Blue Town! Mişcă-te mai repejor, altfel schimb foaia, Willy!

— Mă tem că ți-ai greşit omul, înciudatule! Vorbeşti o limbă pe care n-o înțeleg. Spune-mi că eşti lefter de parale şi-o aranjăm, copilul meu! Îți dau bani de te pricopseşti! Îți vând şi pe gratis câteva ponturi!

— Nu-ți e bine, Willy? Dă-i înainte cu înveşmântatul, altfel te salt în şa pe jumătate gol. Ia-ți şi pincenez-ul!

Willy se dezmeticea. O umbră de teamă îşi făcu loc pe obrazul său certat cu briciul. Îl văzu şi pe tovarăşul vizitatorului nocturn şi înțelese totul. Cozondracii şi-i petrecu greu, plastronul rufos sărea din nasturi. O mâncărime afurisită îi furnica chelia.

— Sunteți doi mamoni! Vreți să mă aerisiți, hai? Mă faceți să cred că sunteți strigoi?

— Drac şi strigoi eşti tu, Willy! Ar fi fost mai nimerit să te tai când dormeai, dar nu-mi încarc conştiința cu tine! Hai în şa!

Gata, plecăm! Destinația, Blue Town!

— Pentru cine lucrezi, măi, băieţaş? îşi îndulci brusc vocea Willy. Câteva sutare, bani gheață, or să-ți înmoaie răutatea!

— Aşa de puțin ai în pungă?

— Cinci sute bătuți pe muchie cântăresc bine pe podiş!

— Ai preț mai bun, Willy!

— Să zicem zece mii, urcă brusc Willy. Dolari în hârtie!

— Face mai mult pielea ta! Mă gândeam la cincizeci de mii!

Willy zări luciul cuțitului din mâna lui Gerry. Obrazul său de drac rămase mai departe înlemnit. Judecătorul avea oroare să fie tăiat, nu putea suferi să vadă sânge, mai ales pe al său, iar evenimentele, după cum evoluau, cam într-acolo se îndreptau.

— Văd că ți-ai pierdut glasul. Scoate banii, Willy!

— Mâine în zori ridici cincizeci de mii, copilul meu!

— Până atunci, devii stârv pentru vulturi, Willy!

— Sub masă este un chepeng! vorbi Willy gâlgâit. Nu-s banii mei, şi el jefe mă jupoaie dacă-l divulg!

— Adu-i şi numără-i lângă opaiț! Dar repejor, Willy!

Judecătorul împletici cuvinte neclare, apucă o valiză înțesată cu bani, dar Colorado sări în ascunzătoare la timp, să-i smulgă din mână pistolul luat de sub trapă. Trase afară de acolo câțiva săculeți ticsiți cu monedă şi alții cu hârtii de bancă. La lumina opaițului, desfăcu baierele şi evaluă din ochi ce capturase. Întreaga agoniseală a celor din Texas, adusă aici, de Moreira. Alți doi saci plini cu pachete de bancnote mexicane fabricate în Grota Şacalului au fost traşi afară. Willy asudase, se văita pe lângă ei.

— Mă nenoroceşti, băiețică! El jefe mă va curăța. L-am ruinat! Aici este tot ce-a şterpelit într-o viață! Mă împuşcă!

— Treci la masă şi scrie-i o epistolă lui Billy King! Faci o plimbare cu Gerry Mulligan şi cu Steve Sharkey, cunoscuți de tine în Blue Town!

Fostul jude a înțeles că pierduse partida. Între timp îşi aminti cine sunt agresivii lui vizitatori, dar se prefăcu că-i uitase. Colorado îl ridică ca pe un sac dezumflat şi-l aşeză într-un scaun, punându-i pana în mână după ce o muiase în cerneală şi-o probase să nu păteze hârtia.

— Să începem, Willy! Tu ascultă, vorbesc numai eu. Citi apoi urmele cernelii umede, lucind în licărul opaițului:

„Moreira, nu pot să-ți povestesc pe larg ce mi-a venit, aşa, odată, să mă retrag din afacere. Ție lucrurile îți merg din plin. Nu pierzi cine ştie ce, dacă trag pe dreapta. N-am pretenții în afara celor 50.000 luați. Restul i-am lăsat la locul ştiut. Unde merg acum, cumpăr ştiubeie şi cresc albine. Nu râde, este o năzbâtie de-a mea! Fiecare dintre noi are câte-o patimă. Iau drumul Braziliei. Poate îmi reiau mai târziu meseria. Să văd mai întâi cum bat pe acolo vânturile. Să te potoleşti şi tu. Mă şi însor, că-mi trece vremea.

Willy Simson.

P. S. Să nu încerci să-mi iei urma, n-ai să mă găseşti!

Tot Willy."

— Un plic, Willy, şi trece-i adresa! În câteva zile află vestea!

Willy însăilă cu mâna moale locul unde se ascundea Moreira.

„Mina San Felipe – Canionul Negru".

Apoi presără cenuşă pe scrisul umed şi pe adresa ce licărea.

— Prea bine, Willy! Saltă-te de la masă. Pune mâna şi tu la cărat şi gândeşte-te la un apărător bun pentru proces! Mergi cu noi în Texas! Şi un lucru să ştii: Nu e musai să ajungi viu acolo! Este clar?

— Te îmbeți cu apă trezită, copoiule! Nu treci cu mine Rio Grande! Ai să vezi că Billy King te va reduce la tăcere!

— Te lauzi, Willy! Unde-s acum Gunn şi Mac? Mi-e dor de ei! De Mac m-am despărțit nu de mult, într-un mărfar! Puteam afla de atunci pe unde aveți bârlogul, dar n-am voit să vă stric surpriza!

— Dacă-ți dă mâna, intră dincolo. Dar de la Gunn n-ai să ieşi întreg, ți se înfundă cu el!

— Îți uşurezi şederea după gratii, Willy Simson! îl povățui Gerry. Cooperarea cu noi ai început-o bine.

Fostul jude se trezise de-a binelea. Colorado îl lăsă în paza şerifului, trecu în altă încăpere, din care exala un miros acru, şi ajunse lângă un hamac. Gunn dormea greu, căzuse într-un fel de comă a alcoolicilor. Un duşman de-al său ar fi putut uşor să-i vină de petrecanie.

Nereuşind să-l trezească, îl stropi cu apă şi abia izbuti să-l ridice în capul oaselor. Gunn bolborosi ceva, înjură, se frecă la ochi, căscă şi iar înjură.

— Fără gălăgie, Gunn! În caz contrariu, eşti un om mort!

Banditul îşi scutură capul greu. Deşi mahmur, a înțeles că în fața lui se găsea Colorado. Ultima oară îl văzuse legat în Grota Şacalului. La lumina slabă a opaițului, pe fața sa nu i s-a putut citi mirarea. Ştia că polițaiul trecuse în Mexic, că fusese închis de Parras, că evadase, aflase şi de întâlnirea din tren cu Mac. Moartea lor fusese sorocită de Billy King. Enriquez şi Jorge primiseră misiunea să-i lichideze. Atentatul eşuase, dar plănuiseră să incendieze „Bâtlanul", iar pe ei trei să-i împuşte. În dimineața zilei ce venea urma să se strângă la haciendă peste douăzeci de oameni aleşi pe sprânceană. Parras hotărâse să ia din închisoare aproape toți polițiştii la o poteră în ținut.

— De unde ai răsărit, nenicule? Nu-mi erai astăzi hărăzit?

— Mă priveşte, Gunn! N-am venit să-ți țin o predică!

— Eşti sticlete texan, nu evanghelistul Marcu! La Willy ai fost?

— S-a prefăcut că nu mă ştie. Prietenul tău s-a ramolit. Tu pare c-o duci bine cu memoria!

Gunn icni, apoi râse fals. Prima surpriză trecuse. Ochii şi-i rotea după armă.

— Poate ai zbârcit adresa? N-avem ce discuta amândoi! Stai de vorbă cu Willy! El răspunde de mine. Să vadă ce spune legea! A fost jude şi le ştie mai bine!

— Pregăteşte-te de drum, Gunn! Dar scoală-te uşurel, cu mâinile pe cap! se dădu îndărăt Colorado, țintuindu-l cu pistolul.

— Nu mă dumiresc cum o s-o scoți basma curată până la urmă cu noi! rânji Gunn.

— Îți faci socoteli greşite, băiete! Nu țin să vă car vii peste fluviu! Aşa că, închide gura!

— Ai rătăcit drumurile, nenişorule, îi vorbi în zeflemea. Mă ştiu curat ca un prunc, copoiule! Poate cauți pe altul?

— Eşti înglodat în păcate! Achită-ți polița față de rancherii din Blue Town, apoi te poți face vicar, Gunn! Hai mai repejor, că avem mult până în Texas!

— Nu mă scoți, să mă tai! Mă țin de ciochina lui el jefe, că omu-i tare în Mexic! Nu-i înnozi tu, copoiule, ştreangul în Chihuahua!

— Mişcă, Gunn! Şi lasă fasoanele!

— Ascultă aici. Îți dau jumătate din tot avutul nostru, dacă pleci fără noi!

— Îți complici situația şi cu tentativa asta de mită! Spune-mi, All, Mac, Billy King sunt la mină? Dacă eşti cinstit în răspunsuri, îți reduci din anii de temniță! Dă-i drumul!

— Asta te frige! Nu-i cunosc, copoiule! De când sunt în Mexic n-am călcat nici un text de lege.

— Te pârăsc lui Billy King că nu-l mai recunoşti ca şef, Gunn!

— Nu ne-am mai văzut obrazurile de-un car de timp! Stau aici cu Willy şi aşteptăm ploaia, să putem săpa pământul. Muncă paşnică, copoiule! Ce vrei, m-am dat pe brazdă!

Neclintirea polițaiului îi turnase jeratic în suflet. Înțelegea că se spulberă unica lui şansă de a-l mitui.

— Îmi pare rău, Gunn! Am fi putut coopera!

— Billy King călătoreşte mult cu diligența! Are treabă la mină, vinde la cei în drept argintul, cu acte. El are banii! Vezi că sunt cinstit? Eu sunt slugă, şerifule! Şi uite că nu plouă, şi lâncezim cu sămânța în saci. O scot s-o vadă soarele. Dacă vrei, mâine te uiți şi tu, să înveți. Poate laşi pistolul şi te apuci de arat!

— Destule minciuni, Gunn! Mergem împreună la San Felipe, să-i facem o vizită lui Billy King, vorbi agale Colorado.

— Îți vâri pietricele în cizmă, copoiule! Mai bine spune superiorilor tăi c-am mierlit-o, n-are să se facă gaură-n cer!

— Chiar aşa, Gunn?! Şi, neaşteptat, îl smuci de piept, întorcându-l cu fața la perete, cu mâinile amândouă pe zid. Apoi, fără să-l lase să-şi iasă din năuceală, îi răsuci brațele atât de violent, încât Gunn, uluit, s-a trezit în cătuşe.

— Eşti copoi federal de clasă, şerife! Dar tot n-ai să ieşi cu mine din Mexic! Fac prinsoare!

— Vorbeşti cam mult, Gunn! Şi bagă în cap un sfat! Să nu-mi faci pe drum fasoane, că te dau pe mâna lui Pedro. Ajutorul de şerif nu prea se poartă cu mănuşi!

— Billy King îți va fi naş, Colorado! Aici îți vor putrezi oasele!

— Urma alege! Acum, ieşim afară. Dacă faci hărmălaie, rămâi aici, la țară, cu palmele încrucişate pe piept!

— Te dai grozav, şerifule!

— Haide, Gunn! Destulă flecăreală!

Au ajuns în curtea slab luminată, însoțind prizonierii cărora le puseseră căluşuri, să se asigure că nu vor alarma pe ceilalți. Era linişte peste tot. Nici urmă de Pedro. În corral, dormitau caii

legați de ostrețe. Ajutorul de şerif se arătă curând, venea spre ei ducând bidiviii de frâie şi ținând în mână Coltul său greu.

Plecară în tăcere. Paznicii lui Billy King se părea că dorm fără griji, puteai tăia pe ei buture de sicomor. Misterul îi intrigase. Gerry n-a putut răbda să nu-l descoasă pe ajutor.

— Te cunosc ca pe buzunar, prietene! N-ai ținut însă caii strânşi de boturi, să nu fornăie. Ieri mişunau pe aici o droaie de mutre suspecte.

— Pedro n-a stat cu brațele încrucişate! Până mâine dimineață, gospodăria doarme-n pace, señor!

— Ai devenit misterios, de când eşti ajutor! interveni şi Colorado.

— Paznicii ne puneau în pericol! Nu-i aşa?

— Ne puteau lichida! recunoscu Gerry.

— Acum dorm ca pruncii de sân în copaie! I-am legat cobză!

— Ai făcut treabă bună, Pedro! conchise Colorado.

— Ai ajuns şi tu mare polițist, bolborosi pe lângă căluş Gunn.

Banditii au fost ridicați pe cai şi legați de şei. Frâiele le păstra Gerry, ce conducea convoiul. Primul călărea Colorado, iar plutonul îl încheia ajutorul de şerif. După ce s-a sfătuit cu Colorado, Gerry le dădu jos căluşurile.

— Te-ai lăsat prins în arcan, ca un mocofan, Willy! se arătă înveninat Gunn. N-ai făcut gălăgie, te-au pus cu botul pe labe!

— Ce puteam zice când am avut cuțitul la gât? Şi la mine au fost doi. Pe tine un singur copoi te-a scos din circulație! Suntem pe podiş mexican, Gunn! Eu nu disper cât timp Billy stă țeapăn în şa! Într-o zi, două, schimbăm rolurile! Iar eşti pripit, Gunn! Am pierdut o luptă, dar războiul cu texanii continuă!

Trecuseră mai bine de trei ceasuri de când o porniseră la trap moderat prin locuri cunoscute. Gunn şi Willy înțepeniseră în şei. Judecătorul se plângea că n-a mai călărit de mult, şi că a făcut rosături.

Au ajuns la „Bâtlanul Albastru". În local l-au găsit pe Gomez moțăind pe tejghea. Lumina sticlelor de lampă cu gâturile afumate era mioapă, fitilurile căzuseră ori le micşorase hangiul. Pianistul dădea impresia că-i aşteptase şi el, dar sforăia răsturnat peste capacul pianinei, iar sconcsul se înfoie sub scaun, rotunjindu-şi trupul.

Capitolul XII – RĂZBUNAREA

Desenul bizar al crengilor de oleandru apărut pe tavan îşi dădea duhul odată cu stingerea fanarului din dreptul ferestrei. Lampagiul acționase mecanismul şi sugrumase lumina în sita scofâlcită a becului, aducând subit în odaie astrul nopții, ce-şi întinsese peste strungă pânzele-i argintii.

Curând, de sub cuta orizontului mijiră zorile. Sculați mai din timp, polițiştii izbutiră să-şi pregătească caii de drum. În fața hanului începuse forfota. Treceau căruțe rare şi femei ducând pe oblanice carafe îngreunate, într-un mers nevoit legănat, impus de cumpănirea poverilor.

La despărțire Gomez i-a îmbrățişat de câteva ori, gest cu care texanii nu erau obişnuiți. Mexicanul căuta să se arate tare. Colorado dărui fiecărui copil al negustorului câte-un dolar din argint.

Plecară, cu Gunn şi Willy şi cu un catâr cumpărat de la hangiu, pe care încărcase banii şi hrana de drum, îndreptându-se spre ieşirea din oraş. Gomez alerga după ei, îşi aduse aminte că mai avea o epistolă pentru Amarildo, scrisă de Matehuela.

— Asta ne mai lipsea, amigo! Se ține de noi ca scaiul de oaie!

— Am rămas tot un suflet slab, señor! Îmi vine greu să mă despart de voi. Să-i dați scrisoarea neveste-mi, lui Amarildo! I-am scris că afacerile îmi merg prost.

— Te porți ca un gene-plânge, jupâne! În afaceri eşti însă dur! Cum ajungem, îți trimitem veşti.

— Nu mai zăboviți în Mexic, señores! Treceți iute Rio Bravo! – încetini vocea.

— Îți vom urma sfatul, amigo! Acum, adios!

— Mă bate gândul să trec în Texas. Găsiți-mi un vad norocos! Nemetul meu este întins la voi, să fie aproape de Blue Town, să nu mă depărtez rău de Amarildo! Acum, rămâi sănătos, señor Colorado!

— Te lăsăm în grija lui San Antonio! Aşteptăm să ne revedem!

— Când mai veniți, vă pregătesc rață umplută cu năhut! Iar pe cine ştiu eu – îi arătă pe prizonieri – să-i atârnați la zvântat! Drum bun, domnii mei generoşi cu Gomez din Chaparros!

Hangiul se vedea mic din ce in ce mai mic. Caii alergau într-un trap iuțit. Se luminase de ziuă şi ocoliră înadins gara,

pentru a se feri de oamenii lui Parras.

Ieşiră din oraş. Soarele lumina valea umbrită de plopi. Colorado era frământat de un gând care nu-l lăsa să admire peisajul ce se descoperea la fiecare pas.

— Vestea c-am plecat ajunge lesne la Parras, iar Billy King nu se va lua, mai mult ca sigur, după scrisoarea lăsată de Willy!

— Vom vedea, Colorado! răspunse laconic Gerry Mulligan.

Lăsară mult în urmă oraşul, Willy încălecase un cal nărăvit, şaua lui era model vechi. Nu se prea împăca cu mersul călare. Căldura creştea, şi simțeau că se coc în costumele de cowboy. Prizonierii vorbeau între ei şi lăsau impresia că au ceva de împărțit.

— Smolitule, voiam şi noi să ne dăm pe brazdă. Să tragem la mal! Vezi cine nu ne lasă să ne facem de treabă? Poliția, Gunn!

— Să treacă de la tine, Willy! Scap eu de obrinteala asta şi te iau asociat. Ne facem mai întâi bouari. Ce viață va fi pe noi!

Zăduful se instalase trainic peste fâşia de pământ calcinată presărată cu ridicături pietroase şi ierburi rare, din care şerpii deşertului scoteau capetele. Tarantulele se pitulau în locuri umbroase, iar deasupra se roteau, maronii şi hămesiți, vulturii caracara, aşteptând să moară vreun animal al podişului.

Plecaseră de două zile din Chaparros şi tăiau un ținut neînduplecat, pârjolit de clima toridă. Apa se împuținase în burdufuri. Socotiseră porții egale la toți şi o cantitate destul de mică pentru cai. Cât cuprindeai cu privirea, un pământ roşu argilos, lihnit de apă, întrerupt rareori de o vegetație anemică. Oaze sărăcăcioase de cactuşi presărau podişul. După multe ore de mers, apăru o apă curgătoare puțin adâncă şi nu prea sălcie la gust, ce la o depărtare de câțiva kilometri se vărsa într-un lac. Descălecară. Caii erau osteniți, deşi au mers şi pe jos să-i odihnească. Călăriseră şi noaptea, pentru a înainta mai repede, ziua adăpostindu-se în locuri umbrite, să suporte mai uşor lipsa apei. Lângă râu îşi ridicară tabără. Prin apropierea locului de popas văzuseră nişte reptile mari ce aveau carnea bună de mâncat. Lăsară caii să pască şi să se adape în voie. După puțină căutare, Pedro a dibuit în locuri de clocit o duzină de ouă de mărimea celor de bibilică. Carnea şopârlelor friptă la foc întețit, le-a furnizat o masă suculentă. Ca gazde bune, şi-au servit şi prizonierii, aşa cum scria în regulament.

— Zici că-i pulpă de berbec! trase o gură de apă Gerry.

— Sau chiar de pasăre crescută în ogradă, îşi şterse unsoarea cu dosul palmei Pedro. Nici curcanul nu-i aşa fraged! În fiecare zi aş mânca fără să mă satur vreodată.

Plecară după consumarea prânzului oferit de Pedro. Willy şi Gunn abia au fost convinşi să urce în şei. Prin ținutul acesta dezolant au călărit toată noaptea şi o parte din ziua următoare.

Tăiau din nou o fâşie de deşert şi urma curând să se înnopteze. Caii îşi plecau boturile după fire spinoase de iarbă, pe care le mestecau stânjeniți de zăbale. Priveau întinderea din fața lor, aşteptând să găsească un fir de apă dulce. Pedro, cocoțat în şa, cerceta încordat terenul pentru a descoperi existența vreunui curs de apă.

— Aici, râurile seacă de zăduf peste noapte, señor! îşi bătu prieteneşte dereşul însetat pe crupă, strunindu-l să micşoreze ritmul mersului.

Caii au rezistat bine încă două ore. Apoi, ca înțeleşi, fornăiră şi se lăsară tot mai greu stăpâniți. Adulmecaseră apa şi se neliniştiră. Relieful se modificase simțitor. Malurile râului erau umbrite de copaci mici, cu frunze ghimpoase, adaptați climei calde. Păsări mici, maronii, umpluseră locul cu țipete.

După o zbârcitură a solului, apa le ieşi în față ca o binecuvântare, clipocind limpede pe mijlocul vadului lat de câteva zeci de picioare, sărind nesupusă şi sălcie peste un prag. Descălecară. Îşi trecură mai întâi mâinile umede peste obraji, pe care părul crescuse binişor, apoi băură, cu palmele făcute căuş. Burdufurile pline şi le-au adăpostit în dosul unor tufe, iar caii au fost lăsați în voie să-şi potolească setea. La câteva mile spre nord, firul apei se îneca într-o lagună puțin adâncă, formată într-un lut mocirlos, presărat cu ostroave, unde păpurişul se lăfăia ca într-un paradis.

Colorado, încropindu-şi o armă din cuțitul legat de o nuia vânjoasă, vână lângă un vârtej un fel de cosaci mărişori. La focul de tabără, în nişte oblojeli de lut moale, vârî peştii la copt, încingând cămaşa de pământ şi sfărâmând-o la urmă cu patul pistolului. Urmăriți de o familie de vidre, s-au înfruptat din mâncarea gustoasă, pregătită după rețeta învățată de la indienii hualpay!

Se înnopta. Seara se arăta paşnică, când două umbre subțiri

căzură într-o oază de verdeață; două anhinga, păsări cu gât de şarpe, îşi căutau culcuşuri pentru o noapte.

— Mai avem ceva drum de străbătut până la mină! – cercetă Colorado harta cu atenție la pâlpâirea focului

— Este încă destul, señor! Mergem pe întuneric, dar noaptea asta o petrecem aici, aşa cum a fost înțelegerea!

— Odihnim caii. Avem de străbătut ținuturi vitrege şi nu trebuie să le irosim puterile.

Îşi împiedicară animalele, lăsându-le să pască libere în jurul locului de popas. Curând, ținutul căzu în stăpânirea frigului, instalat aproape brusc, şi se înveliră în pături. Colorado, căruia i-a căzut primul schimb de strajă, animă focul.

Noaptea se târa zgribulită printre sălciile sub care şi-au aşternut culcuşurile, dar un incident strică odihna drumeților. Gunn strivise sub el un scorpion. Înjurăturile scoase cu nemiluita i-au ridicat pe toți în picioare. Ciracul lui Billy King era conştient că viața îi atârnă de un fir de păr.

L-au adus la repezeală lângă foc şi l-au dezlegat. Banditului, dacă nu i se dădeau grabnic îngrijiri, i se apropia rapid sfârşitul. Sângele îi fusese înveninat de antropodă. Pedro scoase cuțitul şi apucă mâna victimei. Colorado îl opri. Apoi, singur, înfăşură brațul lui Gunn mai sus de locul străpuns de țeapă. Ca să îndure mai uşor operația, îi turnă o cantitate apreciabilă de tescovină pe gât. Apoi, apucă de la ajutorul de şerif lama cuțitului, arsă în foc, şi dintr-o străfulgerare a oțelului, crestă muşchiul cât mai adânc, în dreptul înțepăturii. Un sânge negru porni să se scurgă. Fără să pregete, supse locul cu lichidul otrăvit şi-l scuipă în foc. Spălă apoi cu rachiu rana şi-i mai turnă o porție pe gât.

O parte din venin apucase să se răspândească în corp, broboane de sudoare îi acopereau obrazul. Pielea i se împurpura de fierbințeală.. Buzele i s-au albit, ochii îi luceau aprinşi de febră. Pedro obloji locul infectat cu buruieni muiate în rachiu, şi-i înfăşură mâna într-o piele de oaie. Îi mai dădură să bea, apoi l-au înfofolit în câteva pături, după care l-au tras aproape de focul întețit.

Întâmplarea era neplăcută. Până să i se decidă soarta, urma să rămână să-l îngrijească, amânându-şi plecarea!

— Satan te poate păstra în viață, ori te poate prăvăli în infern, Gunn! – îi prevesti Pedro un sfârşit neguros, şi-i mai

puse peste el o pătură.

Acum, când doctoricirea lui Gunn luase sfârşit, Colorado încerca să dea uitării primejdia la care se expusese.

O cât de neînsemnată ulceraţie ar fi avut în gură, otrava i s-ar fi răspândit în corp, iar moartea ar fi urmat inevitabilă. Şansa oferită lui Gunn putea să-l coste scump, dar la asta nu s-a gândit.

— Are mare căutare pielea noastră, copoiule! chicoti Willy.

— Gura! îi tăie vorba Pedro.

— Vânaţi premii, şerifule! Dacă moare Gunn, s-au topit paralele! Aşa poliţişti lacomi de arginţi n-am întâlnit în Far West!

— Tăcere, Willy! îl povăţui Pedro. Să nu te înţepe şi pe tine un scorpion!

— Simt nevoia să dorm, şerifule! – bău Colorado câteva guri de tescovină, trăgându-se lângă foc. Aveţi grijă de tabără! Când se scoală Gunn, îi mai daţi rachiu, alt leac n-avem cu noi!

— Am înţeles, prietene! Trage un somn, poate mâine ne aşteaptă şi alte primejdii! Numai drăcia asta cu Gunn nu ne trebuia!

— Este un ticălos, şerifule, dar se află în puterea noastră şi nu suntem călăi! În Blue Town trebuie să-l ducem sănătos.

— Ascultă, şerifule, de ce nu ne dai drumul? Vă legaţi la cap degeaba. Mă bate gândul că voi aţi vârât scorpionul sub Gunn. Vreţi să-l curăţaţi cu acte în regulă şi cu martori! Acum urmez eu la rând! Noaptea asta nu dorm, stau treaz, lângă foc!

— Willy, nu ne strica odihna, răscoli focul Gerry, animându-l cu vreascuri.

— Vă convine, că aveţi haine groase, de bouari, şi huzuriţi în ele ca în „eden”! Noi dârdâim, că ne-aţi scos din hacienda în cămăşi, parcă intrau zilele-n sac! Aşa poliţişti haini n-am mai văzut!

— Gura, Willy Simson! Alungi somnul lui Gunn! Îţi pun căluş dacă tulburi, tabăra! se ridică într-un cot Pedro, ameninţându-l.

— Ţi-a dat şeriful nas, peonule! Nu mai ştii ce-i ruşinea. Pe Gerry, şeful tău, eu l-am uns şerif, şi n-aveţi un pic de recunoştinţă faţă de mine!

— Ai dreptul să te plângi la judecată de ospeţia noastră! vorbi tărăgănat Gerry.

În acest, timp Gunn delira, otrava lucra rapid şi viaţa lui se

găsea în cumpănă. Colorado era des blestemat şi apela deopotrivă la urgia cerului şi a iadului. Un roi de „gândacul-lui-Hercule" se lăsă greoi, cu aripile obosite, atras de lumina flăcărilor. Mereu alți cărăbuşi cădeau, lovindu-se cu învelişul cornos de sol. Se pornise şi un vânt rece. Gunn se zgribulea de frig în culcuş, iar Pedro, trezindu-se ca alarmat de un ornic, îi primeni prişnițele. Willy avea chef de vorbă.

— Sunt necăjit de pățania lui Gunn, şerifule! Dă-mi să trag o gură de rachiu. Fii bun cu mine! Ştiu că mă-nțelegi!

— Să nu otrăveşti băutura, Willy, îi făcu hatârul Gerry.

Fostul judecător înghiți lacom licoarea. Ochii i se dilataseră, fața i se congestionase, tremura, cuprins de friguri.

— Văd în jurul meu tot scorpioni, şerifule! Urcă din pământ ca dracii la cununie. Să ne fi instalat tabăra într-alt loc!

Veni rândul la pază lui Pedro. Peonul se chirci lângă foc şi-i turnă lui Gunn tescovină pe gât ținându-i capul ridicat.

Gerry, ieşit din schimb, identifică un foc de tabără în susul apei şi-l arătă lui Pedro. Ceva îl îndemna să ajungă acolo, să se convingă că nu sunt duşmani de-ai lor.

— Fac o plimbare până la vecini, Pedro!

— Dacă este Billy King, rămânem cu unul mai puțin!

— Mă apropii fără să mă simtă, prietene! Acum, sunt îndărăt! Trag numai cu ochiul, de la distanță!

Gerry plecă. Încă de seară se pornise să bată vântul, şi acum fâşâitul lui îi acoperea zgomotele paşilor, învolburând praful argilos prins în ierburi. Se apropie.

„În deşert ori în pustietăți, este vital să cunoşti cu cine te învecinezi. Mi-e dat să-l capturez eu pe Moreira? "

Ajunse şi cercetă totul cu prudență. La început privi neîncrezător şi se frecă la ochi, uimit. „Drace! Un indian şi o indiană. Şi ce-or căuta prin meleagurile astea? "

Flăcările se înălțau şi coborau, zămislind umbre şi lumini pe obrazul liniştit al fetei. Cei doi se găseau la vreo zece paşi de el, sub un stejar țepos, iar la vreo cincizeci, păşteau caii, dintre care se distingea un mustang alb.

S-a mai apropiat. Indiana era tânără, nu arăta să fi trecut de şaisprezece ani. Atât cât îl lăsa noaptea, îi desluşea trăsăturile desăvârşite. Pacea izbăvitoare a somnului îi acoperea chipul cu linişte. O asemui cu o zeiță păgână, stăpână a podişului dintre Sierre. Îi atraseră atenția genele ei arcuite şi mari, gura

frumoasă, nările uşor evazate ce pulsau în ritmul respirației abia ghicite, odată cu pieptu-i, ce se ridica şi cobora, înfiorat de răcoarea nopții. Un suspin al fetei sui în văzduh. „Cine or fi indienii? Pentru ce călătoresc singuri prin aceste pustietăți? Mă fac nevăzut! Bărbatul ei, probabil, dacă se ridică să pună vreascuri pe foc şi mă vede va trebui să mă apăr. Mai bine plec, să nu se încurce lucrurile! ”

S-a retras fără zgomot din luminiş. Vântul îşi schimbase şi el direcția, acum bătea din spate, şi caii puteau să-l simtă. Venise vremea să se grăbească, nu trebuia să se încaiere cu indienii. Ținutul putea fi al lor şi cu siguranță şi aici, la sud de Rio Grande, aveau loc ciocniri cu foştii stăpâni ai locurilor.

Vântul încetini, dar era mai departe frig. Pătruns de jilăveala rece a nopții, Gerry ajunse la tabără, unde-i istorisi lui Pedro constatările. Crezură că indienii fac parte din vreun trib plecat la vânătoare şi s-au rătăcit. Şeriful n-a putut adormi. Privea cerul fără nori. Câte-un cărăbuş pica ametit, pocnind de pietre, la pâlpâirile focului. Un vampir, urmat de altul, săgeta noaptea într-un zbor halucinant, iritând caii.

Timpul s-a consumat iute şi a luat din nou schimbul de la Pedro. Cele două ore au trecut repede, şi Pedro continuă paza taberei. Gerry se înveli în pătură să doarmă până la ziuă, dar se gândea mereu la indiană, imaginând-o, aşa cum o părăsise, cu pieptul neacoperit când pâlpâirile gătejelor au străfulgerat în wampumul petrecut la gât. Indienele ştiute de el nu se puteau compara cu ea. Obrazul ei, cu trăsături delicate, reliefa o neasemuită feminitate, respira fără tăgadă noblețea obârşiei din care cobora. Şi-o imagină îmbrăcată în rochiile fetelor din Blue Town, ducând pe frunte coronița din flori de mirt, suită într-o şaretă la dreapta oricărui rancher bun de însurătoare. Oboseala îl toropi, dar figura ei distinsă, pe care dănțuiau flăcările, nu se depărta. „Drace, Gerry! Ce se petrece cu tine? ”vorbi sieşi cu un glas pe care cu greu şi-l recunoştea.

Luna se ridica tainică şi subțire ca o banană din onix, albind tulpinile înalte ale plopilor vecini, obligându-l să contemple bolta cerească cu brațele pernă sub cap.

Când ar fi trebuit să se oțelească pentru înfruntarea cu Billy King, el colinda cu gândurile nostalgice la indiana lăsată lângă focul de popas! Şi-o imagina lipită de el, aşa mlădie cum era, petrecându-şi mâinile pe după umerii-i goi şi rotunzi,

adunând-o la piept. Căzu într-un fel de beție, chiar simți atingerea catifelată a buzelor ei asemănătoare petalelor umezite de rouă. Își retrase mâna, ce i-ar fi mângâiat imaginea taliei, cutremurându-se de subțirimea mijlocului ei. Miresmele din păru-i lung, negru-albăstrui, i se risipiră în somn. Îl cuprinse o căldură dulce, în care se cufundă.

Îl trezi plânsetul unui pui de lup. Gunn blestema în somn, iar Gerry se ridică în capul oaselor și răscoli cu privirea locul unde fusese în recunoaștere. Acolo, focul murea și învia, pentru a naște mereu alte flăcărui sortite pieirii, ca niște iluzii, izvorâte dintr-un pumn de găteje. Voi să nu mai privească, dar nu se putu înfrânge. Încercă să nu-și mai pună singur întrebări, dar nu izbuti. Se încăpățână să-i uite înfățișarea, dar ea era mereu prezentă, n-o putea alunga.

„Cine era indiana de fapt? Dar dacă Gunn dă ortul popii, vom pierde un martor prețios ce ne ajută să dovedim fărădelegile lui Moreira? Mâine plecăm după Moreira, după Moreira… Moreira… Moreira… Moreira…”

Adormi cu adevărat și, fără să și-o fi dorit, indiana i se arătă în somn așa cum o mai visase altădată pe mustangul alb, așa cum a cunoscut-o într-alt vis, același mustang pe care l-a văzut noaptea asta păscând…

Zorile zgribulite și grăbite coboară de pe spinările Sierrei, se revarsă peste casele înalte din Santa Rosalia, ating vârfurile stejarilor țepoși și curg trandafirii pe trupurile pinilor și brazilor enigmatici, alungind odihna tihnită a nopții, instaurată aici, zgornesc câinii vagabonzi aciuați în liniștea „caselor-celor-rămași-fără-trup”. Apoi astrul solar suie, alături cu ziua, pe cer. Paiul și țigla învelitorilor urcă panta domoală a coastei odată cu locuințele, cu acoperișurile lor, ce se aprind treptat cu creșterea luminii. În vârfurile rotate ale câtorva cedri spanioli, acele frunzelor s-au pornit să strălucească.

Prin coclauri, pintenații se sfădeau guralivi, zburlindu-și penele colorate. Gobâile grăbeau spre cuibare, un bivol tânăr, flămând, își îți capul prin ostrețele țarcului. Un porc grohăi, bombănit de guguștiuci, uși scârțâră în balamale, voci de țărani încă adormiți, sculați cu noaptea-n cap s-o pornească la câmp, umplură ograzile, vestind începutul zilei în sat.

La o margine a Santei Rosalia, brâul de pădure lăsat pentru

zăgăzuirea vântului de miazănoapte suie coasta, adăpostind satul, iar mult deasupra, soarele surprinde pe rând marginile norilor, înflăcărându-i, croind fără nici o regulă siluete pocite, desfigurându-i ori dându-le chipuri.

În ograda lui Cordura, liniştea rămasă după plecarea nopții se destramă. Nepoții încă mai dorm în hamacuri. Gardul din cactuşi candelabri se scutură din toropeală înveninat şi țepos. Izvoarele zilei se strecoară printre tulpini sucite, ca printr-un labirint rău croit. Merii se debarasează de somn, ridicându-şi spre soare mădularele îngreuiate de roade. Arbuştii de rozacee, plini de floare, odată cu oleandrii îşi clătesc obrajii în roua limpede a cerului. În casa lui Cordura mai stăruia odihna dinaintea zilei. Geamurile proaspăt limpezite, la sărbătorile lăsate în urmă, păstrau aburul respirației nepoților.

De la plecarea lui Pedro, bătrânul pândise, alături de alți săteni, cu arma în mână, intrările în sat. Santa Rosalia răsuflase uşurată în ultimul timp. Se zvonise că Alvala, şi-a găsit naşul, c-ar atârna în funie dosit într-o oagă, ciugulit de vulturi, după ce fusese străpuns de gloanțe.

În această dimineață, o presimțire îndepărtă liniştea bătrânului. Voi să-şi spulbere vaga teamă ce-l târcolea şi tăie cerul şi pământul deopotrivă, cu semnul răstignirii, suflă în cele patru vânturi nenorocirile, apoi spălă cu apă sfințită tulpina rodiului şi stropi cu busuioc peretele dinspre răsărit, să nu se izbândească visele rele. Intră în casă şi dădu peste cap un țoi de tescovină, să-şi adune îndrăzneală din rachiu, dar temerile nu-l părăsiră, îi țintuiră sufletul ca în piroane.

Luis, ca feroviar umblat, a fost chemat de Cordura să se sfătuiască. Au hotărât ca satul să păstreze armele, iar de s-ar încumeta tâlharul să şterpelească din puțina hrană a sătenilor, să-l întâmpine cu plumbi. În noaptea aceea, bătrânul dormise iepureşte. Frământat de tot felul de gânduri, la prima geană de lumină a sărit de pe laviță. Mai ştia că paza a fost ridicată de Munos. Polițaiul i-a somat pe țărani să aducă puştile la poliție, spunând că, este de datoria lor să apere satul, dar bătrânii obştii au amânat îndeplinirea poruncii. S-a lipit şi hârtia alcaldelui cu felurite amenințări: Cel găsit cu flintă dosită urma să fie ologit în bătăi, apoi copt la soare, legat de stupul infamiei în piață. Munos a promis că va apăra aşezarea, şi pacea izbăvitoare i-a cuprins pe toți.

Vâna jandarmilor le-a lăcătuit încrederea în suflete. Plugarii munceau orbiş până târziu după apus, ogoreau pământul, striveau semințele în oloinițe, adunau rachiul din cazane, treierau păioasele pe câmp cu năsade, îşi răsplăteau munca deşertând pe gâtlejuri năstrape pline cu tegrita.

După ce Pedro fusese lăudat în gazete, apărute în Chaparros, Cordura îl aştepta în fiecare zi să-i deschidă poarta, să-l aşeze în capul mesei. Fiul răzeşului promisese că în drum spre Rio Grande se va abate în sat. Luis nu-i ascunsese faptele aşa cum s-au petrecut. Ştia din viață că dreptatea cerului, puterea brațului şi iuțeala plumbului fac bună prietenie atunci când viețuiesc împreună.

Ca de obicei când nu avea somn, Alvala intrase în tufanele bandiților. Fusese înfrânt de Gaetano şi nu putea uita, îl umilise în fața oamenilor; îi „întinase" ceea ce credea el că se numeşte „autoritate de şef". Pierduse mai mulți oameni ce ucideau fără să tresară. Iancheii apăruseră ca un blestem. Înțelegerea cu Moreira de a-i preda pe texani acestuia ori să le facă de petrecanie, pentru el, Alvala, a fost o nenorocire. Între timp, Carlos şi Zagal, doi oameni apropiați, căzură în lațul întins de jandarmi şi zăceau întemnițați în Quemartlan, sorocul judecății se apropia. Era puțină speranță să scape nepedepsiți.

Un junghi ce i se îndesise în ultimul timp, îl săgetă în furca pieptului. „Zagal se pricepea ca nimeni altul să-mi dreagă mişmaşul din tegrita cu buruieni ce-mi domolesc răul! Cribar nu-l nimereşte! Al lui, aduce cu leşia, dar înțepeneşte durerea ca Satan! Ogârjitul de Piojo mi-a suflat la ureche să fiu atent să nu-mi strecoare vreo iarbă rea de ducă, să-mi ia locul. Cribar şi Madera mă vor mort! Le arăt eu!" Duse tigva la gură şi înghiți de câteva ori. Alvala ajunse la un loc de pândă, dar glasul lui Piojo îl stopă.

— Două degete de tabac ai? Mă frig palmele a bătaie!

— Îți ascunzi gândurile, Piojo! Nu cred ce zici, dar mă bizui pe tine că n-ai să sari peste cal!

— Când ne aruncăm în şei, şefule? Târnosim mangalul degeaba!

— Să crape bine de ziuă, Piojo! După această „venganza"[32],

[32] venganza – răzbunare, în limba spaniolă.

să mai avem la cine merge să strângem birul pentru zile negre!

Alvala îl părăsi pe locotenent. De când a fost înfrânt de guerileri, a împânzit cu paznici, drumurile ce duceau în lagună. Auzi cornurile cu mugetele lor, şi-i plăcu. Timpul trecea greu şi ajunse la muşuroi. Termitele nu dormeau. Neobosite, în şiruri lungi, fiecare la distanțe egale, toate cu aceleaşi mişcări, cărau leşul calului împuşcat. Se întoarse spre tufanul unde dormeau Cribar şi Madera.

— Trezeşte oamenii, Cribar!

Îl simțise că-i surpă şefia, la fel ca Madera. Numai că ultimul îi era mai de folos. Sălbăticia lui băga groaza în cei care erau jefuiți. Acum, după ce-şi refăcuse banda, gândea că i se vor umple magaziile cu lucruri furate. De atacat, nu-l va ataca nimeni, că armata avea alte lucruri de făcut. Pe el, glonțul îl ocolise până atunci, parcă avea contract cu Diavolul.

Porniră. Santa Rosalia se descoperea în razele de început ale zilei. Apărură tulburi casele, merii aplecați de roade, drumul ce urca lin, ficuşii sălbatici cățărați pribegi spre culmea dealului, apoi pădurea într-o fâşie de arbori vânjoşi. Se auzeau cârâiturile papagalilor treziți de ropotul cailor. Prepelițe cu gâtul alb zburară înfricoşate.

Alvala opri trupa sub un pâlc de sălcii, apoi trecu vadul lui Rio Perezoso, şi împărți pe mal călărețiii în trei. O porniră îndemnându-şi caii.

Goana începută crescu lângă casele mărginaşe, şi aducea cu alergătura bezmetică a unei hoarde de tătari pe cai sălbatici, neînvățați bine cu frâul. Praful stârnit îi învăluia, copitele răscoleau pământul din drum. Fiecare pâlc de călărețiii alerga spre ținta lui, conform poruncilor capului bandei.

Cordura ieşi în prispă la trecerea furtunoasă a tâlharilor. A înțeles dintr-o ochire ce-a hărăzit banditul satului. Prin ocoluri se iscă gălăgie, câinii săriră la garduri. Lătrăturile lor se amestecară cu strigătele de tâlhari, născând un vacarm, întrecut de împuşcături. Coşarul lui Cordura a luat primul foc, apoi urmă acoperişul casei, în lungul uliței, şi alte şarpante începură să ardă. O ciovică săgetă năucă dimineața, arătându-şi coada despicată ca de rândunică. Bătrânul slobozi vitele din şopron. Sergio şi Emilliano aduseră iute puştile din tainiță, ocupându-şi locuri pentru tras. Femeile şi băieții

răsăriți scoteau apa cu ciutura, aruncând-o în foc. Madera sporea incendiile, în goana calului, azvârlea torțe aprinse peste tot ce putea arde. Cribar împuşca fără milă țăranii, depărtându-i de pârjol. Nepoții mărunți ai lui Cordura au fost pitulați de bunica lui Pedro, o nonagenară vioaie, printre mangotierii din dosul ogrăzii. Nevasta lui Emilliano trăgea paiele aprinse, cu o furcă, de pe streaşina din lemn. Pistoalele atacatorilor expediau gloanțe cu nemiluita.

Locotenentul Munos, trezit de zgomotele luptei, îşi rândui oamenii pe creneluri, priponi porțile cu grinzi vânjoase, şi deschise o nouă partidă de cărți cu ajutorul său, un fel de revanşă ce i-o acorda acestuia.

La hacienda lui Jiquerillo, vechilii, argații, şi văcarii aşteptau înarmați în locurile alese de luptă. Şerbii au fost împinşi cu sila în şoproane şi păziți cu străşnicie, să nu înceapă şi ei o răzmeriță. Marele moşier făcuse, cu o zi în urmă, o slujbă în care preotul se rugase să păstreze neatinsă şi să întărească sănătatea stăpânului, pentru a se răsfrânge binele asupra truditorilor.

Alvala, pitit într-o margine de sat, primea veşti prin Piojo, socotit ager la minte şi sprinten la alergătură.

— Şefule, să n-o pui la inimă. Ne muriră trei oameni! Dă-mi câteva degete de tutun, că mă-nec de năduf. Spune-mi, să oprim atacul asupra prăpădiților ăstora?

— Domol, domol, să-mi adun răsuflarea!

— Să-i rărim, căpitan Alvala! îl asmuți Madera, ştergându-şi obrazul crestat de un glonț.

Inima îi bătea duşmănoasă în piept.

— Mai uşurel, Madera! vorbi chircit de pe crupă. Ce fac polițiştii? Dacă se amestecă, părăsim locul!

— Nu le-am văzut țintele de pe şei, capo!

— Dar oamenii lui Jiquerillo? Latifundiarul are trecere la guvernator, nu-i bine să ne luăm în furci cu ăştia!

— Dârdâie pe ziduri, capo!

— Să vorbească, Madera, Piojo! Îi cam furi vorba din gură!

— Aşteaptă țesala noastră, şefule! Dar nu-i timp acum de el!

— Potoleşte-te, Madera! D-asta ți-a fost dat să porți un cap pe umeri: să judeci cu el.

Alvala îşi recapătă culoarea în obraz, durerea din furca pieptului îl lăsa încet, îşi simțea puterea renăscându-i. Bău

câteva guri de rachiu una după alta. Gândi puțin şi rosti în silă:

— Ocoliți cu glonțul pe cei buni de muncă!

Alt grup de tâlhari trecu în galop pe ulițe şi culcă săteni la pământ. Între timp, Alvala, sfătuit de Madera, dădu o nouă poruncă: Fără milă, fără iertăciune. Şeful bandei porni la gospodăria lui Cordura. Venise momentul mult aşteptat: Răzbunarea! Țăranii îi înfruntaseră cu puştile împărțite în ograda lui Cordura. Şi tot de la Cordura plecaseră cei din ceata lui Gaetano veniți în lagună, să-i scoată pe texani din mâna lui, chiar dacă la urmă s-au îmbrăcat în haine de soldați.

După cei din Santa Rosalia s-au mai ridicat la luptă şi țărani din alte sate, scoțând armele îngropate în pământ. Începuseră mulți să se tocmească! Auzi? Să se târguiască cu el, Sergio Felipe Antonio Alvala!

Din gospodăria lui Cordura, şerpii flăcărilor muşcau lacomi. Luis, alături de Sergio, împuşca din locuri ascunse, aruncând banditii în colb. Schimburile de focuri s-au domolit treptat. Cordura a fost grav rănit. Emilliano, părăsindu-şi locul să-i sară în ajutor, fu străpuns de glonț. Sergio şi frânarul traseră foc după foc în atacatori. Amarilla, mama lui Pedro, căzu atinsă în inimă de Madera. Rosita se muie lângă ciutură ca o lumânare de seu. Catoche țipă surd, cu un picior muşcat de plumb. Alvala zări, printr-un nor de praf, prăbuşindu-se alți doi acoliți de-ai săi. Îl săgeta şi pe el o arsură prin sarape. O bucată de fier îi crestă umărul. Frica îi trecu ca gheața prin spinare. Piojo, ajuns lângă el, pricepu că Alvala şade în cumpănă.

— I-am fituit. Să mergem, şefule! Le-a ajuns!

Dar ochii vultureşti ai tâlharului se opriră pe cămaşa pătată de sânge a lui Cordura. În acel moment, se învioră, cuprins de o bucurie drăcească. Sătenii lăsară puştile să-şi stingă casele. Mulți zăceau în țarină morți ori răniți. Madera părea mulțumit, dar nu-şi potolise setea de sânge.

— Căpitan Alvala, dă-mi-i mie, să-i răcesc până la unul!

— Iar te pripeşti. Madera! Adună oamenii în fața ogrăzii lui Cordura!

Tirul ucigaş îi împiedicase pe Luis să-l târască pe Cordura în spatele casei. Tatăl şi fiul nu mai aveau mult de trăit. Bătrânul auzea chemarea strămoşilor răzbătând din humă, îi vedea aşa cum arătaseră când erau tineri şi vânaseră bizonii pe tărâmurile din nord. Biruința înclinase de partea lui Alvala. Cei rămaşi în

viață, din ai lui Cordura, s-au retras în grădină, pentru, a se salva. Satul fusese devastat. Multe case erau scrumite. Piojo îşi alese câteva vorbe să-şi împlinească gândul ce-l muncea: Să plece cât mai curând!

— Alvala, chițcanii ăştia de câmp şi-au primit pe săturate porția! Le-ai înmuiat bine spinările! Să ne adunăm morții şi s-o luăm la sănătoasa. Acum, când e linişte, Munos se poate răzgândi.

— D-asta țin la tine, Piojo! Tu ai cap de şef!

Piojo a dat ocol satului şi nu peste mult, din ulițele strâmte sosiră nouă tâlhari în viață. Tot nouă erau morți. Răniți erau şapte. Pe figura-i ticăloasă îi încolți un rânjet, capul îi mergea la afaceri.

— Cu ce adun de la cei duşi, plătesc scăpații de glonț!

În tabăra învinşilor, frânarul gândi că era momentul să se retragă. A lupta mai departe, i-ar fi sortit pe cei rămaşi încă în viață din neamul lui Cordura unei morți sigure.

Capitolul XIII – POLIȚIŞTII DIN SANTA ROSALIA

Luis şi Sergio, alergând cu sufletele la gură, tăiară ograda lui Cordura, mânați de gândul îndeplinirii promisiunii făcute bătrânului înaintea atacului mişelesc: Să scape micile vlăstare de mâna ticăloasă a tâlharului. Grăbiră cât putură, alegând scurtături. Au ajuns sfârşiți la tainița lor, ascunzătoarea pentru vreme de restrişte. Ochii celor neobişnuiți cu locul greu ar fi putut deosebi chepengul în lanul cu lujeri din porumb pe care era arăcită fasole. Oricine ar fi jurat că acolo este răsadniță.

Nevasta frânarului şi cu toți ai ei adăpostiți aici primiră mărinimoşi pe cei scăpați de glonț. În acel întuneric stăpâneau frica şi dorul de viață. Feroviarul vorbi cu respirația întretăiată, opri inimile pe loc, peste care revărsă căldură, topind sloiurile de gheață ce le învăluiseră până atunci.

— Dacă acoliții lui Alvala ajung aici, nu vor putea răpune pe cei în viață din stirpea lui Cordura! Ne vom vinde scump pielea.

Cu ură înverşunată împotriva nelegiuiților, s-au pregătit de luptă, alegându-şi locuri de unde puteau secera agresorii fără să poată fi reperați. Aşteptară astfel, un timp îndelung, cu privirile fixate în cătări, să răreasc neghina…

Bandiții se adunară toți, câți mai erau, în fața casei lui Cordura. Ulița devenise neîncăpătoare. Se făcuse liniște. Se auzeau pârâiturile grinzilor acoperişurilor ce ardeau şi urletele câinilor. Prăvălia sardinezului, aşa-zisul Magazin-cu-de-toate, plecase într-o rână, trasă de tăvălugul aprins. Sergio Felipe Antonio Alvala şovăia.

— Madera, un sat nenorocit ca ăsta mi-a ucis nouă porumbi!

— Ofensa a fost răscumpărată scump, şefule! se amestecă Piojo. Dar am stat destul timp pe aici! Să bem o gură de tegrita, şi la drum!

— Nu-i timp de petrecere, Piojo! S-o pornim spre lagună!

— Să-i târăsc după cai cu funia pe câțiva, şefule? Să-i pătrundă groaza pe nărtoşii ăştia! Să se închine ție, ca lui Hristos!

Alvala n-a răspuns. În gând, îl blestema pe Madera. Prinsese un prilej să vâre spaima în calicii pitiți prin ocoluri, să-i păstreze supuşi până la sfârşitul vieții. Trimise ciracii prin gospodării şi traseră după ei în uliță tot ce le-a căzut în mâini. Lepădăturile nu s-au tândălit, şi au adus în ghionți şi în lovituri de gârbace pe toți cei care se codeau. Oamenii n-aveau de ales. Armele tâlharilor îi pândeau.

Bandiții i-au trântit pe Cordura şi Emilliano la picioarele lui Alvala.

— Rabla asta, Piojo, mi-a ridicat mieluții de țărani în cap! L-aş putea lega de ciochina şeii, să-l înşir pe drum! Cordura, ridică ochii-ncoace! se răsti la bătrânul ce răsufla greu, cu un obraz livid, udat de o sudoare rece.

Alvala îi văzuse rana urâtă din abdomen, ştia că n-are scăpare. Cotul unei mâini, sfărâmat de glonț, îi atârna ca o foaie de hârtie.

Starostele se simțea rău. Chipul lui Emilliano se învăluia treptat de ceață, frigurile morții îl cuprinseră, cu fiecare moment se apropia de acel întuneric, peste care nu se mai afla nimic, ori dacă exista ceva, urma s-o afle peste puțin timp.

— Linge-i cizmele, Cordura! ridică Madera patul armei.

— Iar te pripeşti! Saltă-i obrazul!

Cribar şi Madera îl sprijiniră pe muribund de gardul-viu. Apoi se depărtară. Cordura între timp căzuse, Alvala rânjea la sătenii ce-şi înveliră obrajii în măşti impenetrabile.

— Eşti în mâna mea! Cere-ți iertare că m-ai înfruntat, Cordura!

Bătrânul simțea sfârşeala dinaintea morții. Lovitura de cizmă primită în piept de la Alvala, chiar în clipa aceea, i-a mai prelungit viața. Văzu cum băiatul său se pierdea. Făcu doi paşi, se odihni la jumătatea drumului, mai înaintă şi ajunse la căpătâiul feciorului. Vârî mâna teafără sub grumazul lui Emilliano şi îi ridică obrazul spre el. Privirile lor se întâlniră. În acest moment, Emilliano zbură spre piscurile Sierrei. Cu degete fără tremur, închise ochii mezinului şi-l sărută. Simți în el junghiul morții. O lacrimă ca piatra prundişului i se rostogoli pe obraz. Se ridică ținând parcă în cârcă munții, cerul, cu păcatele oamenilor. Întoarse privirile şi văzu pe Amarilla şi pe nevasta lui Emilliano moarte. Răsuflarea îi deveni grea, rănile nu-l mai frigeau, rămase cu gânduri puține şi cu privirile de plumb.

— Pedro va afla ce s-a întâmplat în ulița mare.

Blestemă, mişcându-şi greu buzele, pe Alvala şi liota lui.

— Cordura, unde-i Pedro? Ai primit veşti de la el?

— Vei atârna în funie, vierme! N-ai să scapi de Pedro!

Alvala, Cribar şi Madera s-au apropiat de bătrân.

— Pocăieşte-te de față cu ăştia şi-ți las în schimb viața, Cordura!

Alvala privi cerul, pe care strălucea soarele, şi urmări discul învăpăiat ce urca pieziş, pentru a zăbovi puțin în rodiul pe care-l aprinse într-o margine. Fierbea în venin. Îl vedea şi pe Madera cum rânjea fericit. El fusese naş la toți ai lui Cordura, urmărise fiecare glonț al lui de la înălțimea unde şezuse pitit. Madera, parcă ghicindu-i gândurile, vorbi cu glas tare, în stradă:

— Căpitan Alvala, eu le-am venit de hac. I-am secerat pe ai lui Cordura. Dă-mi-l, să închei şirul, şefule! spuse banditul, încremenind şi împietrind sufletele oamenilor de față.

Însuşi soarele li s-a părut multora că s-a învăluit într-un zăbranic, în timp ce o undă ca de plumb întunecă privirea muribundului. Mulți bărbați ieşiți în uliță jurară moarte tâlharului şi ciracilor lui. Puterea dinaintea morții îi limpezi privirea lui Cordura.

— Spune-ne, mortăciune, unde sunt străinii din nord?

Bătrânul înnodă câteva vorbe, uitătura îi deveni sticloasă, mâna teafără se lupta să depărteze nişte lire nevăzute de

păienjeni, aşezate la rădăcina nasului. Acum era neputincios, incapabil să lovească, să pedepsească, printr-o altă răzbunare, pe care n-o putea duce la capăt. O şuviță de sânge îi curgea domol în colțul gurii. Un țăran, leat cu el, plecă fruntea, rostind *Padre Nuestro*. Madera lipi cuțitul de pieptul acestuia. Un murmur, ce ducea cu el un blestem al țăranilor de față, pluti peste case. Arme de tâlhari ieşiră din coburi.

— Dă-ți drumul la gură, Cordura! Şeful te lecuieşte, nu şi-a călcat vorba, spune-ne unde-s veneticii. Din închisoarea lui Parras au ieşit, pentru ei ai ajuns aici! zbieră Cribar.

— Trei mârțoage de peste Rio Grande mi-au stricat prietenia cu un sat întreg. Am să-i jupoi de vii dacă-mi cad în mână, promise Alvala.

Dar Cordura abia auzea. În gând, blestema strămoşii tâlharului. Ştia că-i sosise sfârşitul. Viața lui, aşa cum fusese ea, îi defila prin fața ochilor. Copiii lui Emilliano vor fi crescuți de Sergio, la fel ca ai lui. Îşi cunoştea băieții. În spate ardea casa făcută de-o viață întreagă. Peste un perete atârna o bucată de acoperiş. Catoche va trăi! Se văzu tânăr, ogorind pământul, apoi mulți ani la rând bătând drumurile rele ale țării ca guerrero[33] sub mai multe stindarde. Ca veteran, sub Juarez, luptase cu spaniolii în '61, cu englezii în '62, apoi cu francezii până în '65, când a fost trimis acasă peste voia lui, nemaiputând ține pasul celor în putere. Lupte din '61 până în '67. Văzuse – aşa poate i-a fost dat – pe împăratul Maximilian de Austria căzând sub rafala plutonului de execuție la Queretaro, în '67. Scena morții i-a rămas proaspătă, parcă fusese ieri. Soldații cu vestoane albastre de paradă, cu ghetre albe şi curele la fel, cu săbiile lor subțiri, încovoiate, atârnându-le pe şolduri, cu ceacăiele albastre, puse pe-o sprânceană, preocupați de îndeplinirea ordinului, supravegheați atent de civilii curioşi cocoțați pe zidul fortului, trăseseră fără să clipească, vârâseră gloanțele într-un străin, adus de europeni, dar fără putință să fie acceptat de oamenii podişului. Acum, el, Cordura, se sfârşise. Întâmplări din viața sa, petrecute cu mult în urmă, se înghesuiau să treacă prin clepsidra timpului ce-i mai rămăsese de trăit. Urmaseră zile bune în timpul lui Juarez. Liberalul iubea cu adevărat Mexicul şi pe oamenii simpli. Apoi,

[33] guerrero – războinic, în limba spaniolă.

după el, timpurile s-au stricat. Îl văzu pe Jiquerillo împingându-i pe locuri sterpe, oblăduit de domnii din Mexico City şi de părinţii mânăstirilor, dar viaţa trecuse.

— Fii blestemat, Alvala! Şi după moarte, să hoinăreşti ca dihor! Să te naşti la loc om şi să sfârşeşti de fiecare dată dihor!

Îl scuipă în obraz în momentul când Madera, lângă el, îi înfipse adânc cuţitul în piept. Dar din acel loc n-a mai curs nici un fir de sânge. Madera vru să împuşte alţi ţărani, însă Alvala, alb la faţă, l-a oprit.

— Domol, domol, Madera! N-ai cap nici cât un greiere. Şi aşa l-ai făcut erou pe Cordura! Nu le mări numărul! Pe cei morţi atârnaţi-i în funii. Să putrezească în sfori!

Ţăranii au fost târâţi prin colb şi ridicaţi în frânghii. Primul fusese luat Cordura, iar Perro şi Madera când l-au apucat au avut un moment de ezitare. Bătrânul era mort, dar rămăsese în picioare drept, rezemat de gard. Li s-a părut că ating o stafie, iar semnul nu-i plăcu nici lui Alvala. Nu după mult, nouă funii păstrau întinse tot atâtea trupuri profanate.

Din curţi, urlau câinii a nenorocire, iar soarele îşi lepăda zăbranicul şi îmbăia în lumină ticăloşia. Stoluri de porumbei roiră în văzduh, ridicându-se în cercuri din ce în ce mai mici şi suind spre astrul zilei.

— I-am agăţat în funii. Sergio Felipe Antonio Alvala n-a rămas nimănui dator! Să vă fie de învăţătură să mai ridicaţi mâna împotriva binefăcătorului vostru!

După ce tâlharii îşi rotiră caii în uliţă şi-i aduseră la acelaşi cap, plecară hăuind şi sloboziră focuri de pistoale în tencuiala caselor, urâţindu-le cu găuri ca de vărsat des şi negru.

Pe şei, la sfârşitul alaiului de ticăloşi, se bălăngăneau leşurile. Un nor de praf se ridică în urma trapului iuţit al călăreţilor. În Santa Rosalia natura îşi cerni din nou chipul.

Alvala îşi perie sarapele cu măturica, blestemând durerea ce-l încerca. Voia să-şi vadă tufanul din lagună, să se întindă la răcoarea pământului, umbrit de nuielele înfrunzite, să-şi îmblânzească cleştii de fier ce parcă îi tăiau măruntaiele, să nu mai vadă pe nici unul dintre aceşti bandiţi tineri, viguroşi, cu mulţi ani de trăit înaintea lor.

Luis şi Sergio ieşiră din ograda frânarului în stradă şi, muţi de durere, tăiară funiile spânzuraţilor, sub ochii speriaţi ai

localnicilor. Bătrânul, leat cu Cordura, se apropie îndurerat, cu o voce blândă:

— Nu ridicați mânia banditului asupra celor scăpați de urgie. Să-i fi lăsat până la coborârea asfințitului, şi-apoi, în taină, să-i fi creştinat, aşa cum cere legea pământului.

A mai trecut un timp, şi Munos urmat de jandarmi veni în pasul grăbit al cailor, ținând strânşi în frâie bidiviii neliniştiți de mirosul pârjolului. Văzu cele întâmplate, şi obrazul lui de vechil îngalonat tresări. Mare prăpăd se abătuse asupra satului. Şi prăvălia arsese, rămăsese din ea numai pleoapele murdare ale storurilor. Chibzui cum să ticluiască raportul la mai-marii săi. Puțin lipsise ca focul să mistuie toate casele, iar el să nu mai aibă ce apăra. Alvala cam întrecuse măsura.

— Să nu vă jeluiți în scris, că n-am timp să judec jalbele! Am să vă-nmoi spinările cu cnutul, v-am zis să aduceți armele! Aşa vă trebuie! Dacă le predați, nu se întâmpla prăpădul ăsta! Am să fac anchetă, să vedem cine a tras primul!. Ridicați mâna asupra guvernatorului?

Un om de-al său se apropie şi-i zise la ureche ceva tainic. Munos ceru amănunte, şi în timp ce-şi asculta inferiorul, obrazul îi deveni stacojiu. Țăranii aşteptau ajutorul lui.

— Spânzurații să fie ridicați îndărăt în copac! De ce ați schimbat starea de fapt a lucrurilor? Cum dracu mai pot cerceta pricina? Aşa cere regulamentul, proştilor! Repede, să-l suiți pe fiecare la locul său, altfel vă snopesc în bătăi! Asemenea tărăşenie încâlcită n-am întâlnit.

— Morții se cade să-i îngrijim, señor Munos! Padrele să-şi pogoare harul şi să-i dezlege de păcate!.

— Să le cânte *Padre Nuestro* în funii! Dumnezeu aude peste tot! Şi-a cam făcut de cap Alvala, dar aşteptați să întreb la chestură, la superiorii mei. Voi face ce mi-or zice ăia de acolo.

Jiquerillo primise oaspeți şi începuse o însuflețită partidă de pocher. Şerbii ascultau afară, în genunchi, slujba după-amiezii, oficiată de paroh, şi o predică bogată în povețe, de supunere față de stăpânul locului.

Şi în toiul rugăciunii, un vechil aduse „vindecătoarea ştire" că don Jiquerillo, stăpânul lor, îi ierta de păcate, ca părinte şi stăpânitor, pe cei pedepsiți de el.

Rio Perezoso curgea scâlciat în albia sa şi, împrumutând parcă mânia din sufletul sătenilor, se tulbură înfuriat de un

vârtej ce alerga zănatic în josul râului, se zbătu printre ierburile spinoase ce se întindeau dornice de apă.

Cei care priviseră vârtejul pornit din senin, împrăştiaseră vorba, mulți ani după aceea, şi asemuiseră sufletul lui Cordura cu acel şarpe de praf şi aer zănatic ce alergase pe întinsul podişului, să-şi afle odihna furată de tâlharii lui Alvala.

Gunn încă nu se înzdrăvenise şi i-a mai reținut pe loc încă o zi. Febra îl părăsise, dar ochii îi căzură în fundul găvanelor. Lumina lingavă a focului se juca pe fața lui mare şi păroasă muşcată de țânțari.

Gerry făcu inspecția cuvenită prizonierilor. Constată că legăturile erau trainice. Indienii plecaseră cu o zi în urmă. Ridicaseră tabăra de cum se risipiră vălurile nopții.

Trecuseră pe lângă ei, făcându-se că nu-i văd. Indiana strunise mustangul alb ce tropăise mândru parcă de povara sa, asemuită de texani cu o veritabilă amazoană ieşită din vegetația vecină râului.

Şeriful îi admirase mut umerii rotunzi, arşi de soare şi coapsele armonios împlinite. Îl torturase asemănarea izbitoare dintre indiana ce i se arătase în somn şi această fată ce călărea tot un mustang alb.

În dimineața ce-a urmat, a dat buzna asupra lor o rafală înverşunată de ploaie, pornită dintr-un nor scăpat de colții ascuțiți şi golaşi ai Sierrei. Se dezlănțuiră şi se încrucişară trăsnete, apa turnată parcă din găleată se prăvălea năucă, udându-i la piele.

Gunn fu oblojit să nu răcească. Au aşezat peste el tot ce-l putea feri de umezeală. Tâlharul avea obrazul pământiu, febra îi revenise, ochii aprinşi îi scânteiau. Până la sfârşit, frigul l-a pătruns la os, şi-l înfierbântară cu rachiu. Fără ruşine, îmbujorat de tărie, ceru să i se adauge ceva la porție:

— Dați-mi să mai beau, dacă vreți să puneți mâna pe premii!

— Te-a scăpat dracul din cârcă, Gunn! Bea apă!

— La boala mea, vraciul îți toarnă rachiu cu sila pe gât.

— Ai prins glas, smolitule!

— Dă-mi o gură de apă-de-foc, şi stau liniştit! Vă promit că mă fac iute bine, să călăriți mai cu spor.

Colorado turnă în gamela lui Gunn rachiu, făcându-i hatârul, bucuros că banditul părea să fie mai bine dispus, semn al

însănătoşirii.

A doua zi, cerul se limpezi şi se pregătiră de plecare. Râul vecin îşi schimba treptat culoarea, venea tulbure şi mărit, aburii pământului vătuiseră văioagele, şi, ca prin minune, plantele firoase ce tândăliseră anemice, culcate la pământ, îşi îndreptau tulpinile văzând cu ochii. Dintr-un smârc se ridicară lopătari roz pentru diurna lor peregrinare. Gunn primi voie să călărească legat, dar banditul încercase să-şi roadă sforile de o piatră.

Pedro a fost oprit greu să nu-i aplice pe moment corecția prevăzută de regulament. Ca să nu se repete, ajutorul i-a citit dintr-o cărțulie „ce avea voie şi ce nu avea" un prizonier în timpul cât era dus la judecată.

— Ai ajuns mare ajutor de şerif, râie de peon! Te-a scos Gerry în lume şi te făleşti că ți-ai atârnat stele peste tot! Până mai ieri vindeai agrişe şi coacăze pentru doi cenți, peon jigărit!

— Eşti mai veninos ca şarpele cu clopoței, Gunn! replică Pedro. Te-a muşcat scorpionul şi l-ai lăsat mort tu pe el!

— Gunn şi cu mine n-avem valoare, copoiule! se amestecă Willy. Suntem a şaptea spiță de la roată. Pe noi nu scoateți decât un praf de dolari! Vă lăudați cu mine de parcă eu aş fi Mac Nall şi l-aş fi împuşcat pe Wild Bill Hickock la Deadwood.

— De nu te cumințeşti, Gunn, am să-ți vând calul, şi restul de drum ai să mergi pe jos!

— Faci pe grozavul, că te ascunzi în umbra armei lui Colorado!

— Te mai ridic o dată în şa, Gunn. Dacă nu laşi funiile în pace, stricăm prietenia!

Gerry asculta abătut, scrutând cu ochii zarea. Se luminase bine, soarele începuse subit să ardă, păturile întinse pe pietrele încălzite se zvântară, aşteptau numai semnul lui Colorado. Ceva nu era în ordine cu şeriful.

— Îți lucesc ciudat ochii în cap, şerifule!

— Ce-ai zice să mă-nsor, Colorado?

— Țara piere şi baba se piaptănă! Şi cine este mireasa?

— Indiana de care ți-am vorbit!

— Ai fierbinți, Gerry! Dacă n-ai glumi, aş crede că aiurezi.

— N-am nevoie de dădacă, bunul meu prieten!

Plecară. În prima parte de drum au trebuit să ocolească câteva muşuroaie de furnici albe. Termitele le-au reamintit de

moartea tragică a lui Escarpia.

Au mers atât timp cât lumina a stăpânit cerul, cu o mică odihnă pentru amiază. Noaptea au poposit într-o vale adâncă, lăsând caii împiedicați să pască. Acum erau din nou la drum. Soarele se ridica trufaş, încălzind ogoarele de grâu şi trestie-de-zahăr.

Pe ramura joasă a unui stejar, un leopard îşi ascuţea colţii, rupând dintr-o maimuţă. Locurile păreau neatinse de om de la facerea lumii.

După alte câteva mile, în faţa lor se rotiră pe cer în cercuri largi, de unde cădeau spre prăzile ochite, harpiile!

Mai înaintară un timp, apoi găsiră urme vizibile de lupte dintre insurgenţi şi trupele guvernatorului. Din ambele tabere rămăseseră oameni neîngropaţi. Răpitoare şi corbi ca tăciunele ridicară capetele, stânjeniţi de la ospăţ. Ocoliră locul cu un sentiment neplăcut, grăbind pasul cailor.

Trecură aşa pe lângă o aşezare din case mărunte, părăsite, ce lăsau umbre subţiri peste locurile pârloagă. Pe pământul fără haturi – livezi tocate de omizi. Câteva femei îndoliate scormoneau în pământ după manioc[34]. Bărbaţii lor luaseră în mâini puştile cu ţevi lungi şi fiarele de coase, să-şi caute stropul de dreptate secat de latifundiari. Vitregia ţinutului crea o atmosferă apăsătoare. Dintr-un lan prizărit de grâu, ţâşniră, greoaie, găinuşele, măturând vârfurile coapte ale spicelor. N-au avut timp să vâneze şi mâncară resturile din traiste, astâmpărându-şi setea cu apă dintr-o fântână vecină unei troiţe. Lui Willy şi Gunn le-au fost dezlegate braţele, să poată culege spice de grâu, ca apoi să le fărâmiţeze, şi să obţină un aluat primitiv, cu care îşi mânţiră foamea.

S-a apropiat de ei o femeie îndoliată, ce repeta aceeaşi întrebare:

— Nu cunoaşteţi numele guerilerului ce comandă răzvrătiţii şi care mi-a luat bărbatul în oastea lui?

N-au izbutit s-o convingă că ei aveau altă misiune, să ducă peste Rio Grande nişte păcătoşi. Ea ştia că pe podiş dreptatea se împlinea odată cu atârnarea în funie ori străpungerea răufăcătorului cu gloanţe. Vădana, pricepând că mai au cale lungă până la Rio Bravo, se depărtă la o margine a satului, de

[34] manioc - arbust tropical cu rădăcina în formă de tubercul.

unde se întoarse cu o tigvă cu lapte şi cu o poală de tortillas. Se ţineau de fustele ei cinci copii, toţi desculţi. Poliţiştii i-au dat o sumă mărişoară în pesos, dar n-au putut-o îndupleca să-i primească. Gerry i-a îndesat cu forţa unuia dintre fii, în sân.

Erau la drum şi iuţeau pasul cailor printr-o iarbă înaltă. Peisajul devenise mai puţin dezolant. Pe o mare suprafaţă se întindeau păşuni. Aici, crescătorii de vite prosperau. Bizoni îmblânziţi rumegau sătui păziţi de văcari. Roiuri de bufalo-birds, mici păsări ce se hrăneau cu insectele de pe spatele mamiferelor, însoţeau turma. Alţi ciurdari dădeau ocol cirezii, pocnind din lasouri, hăuind.

Observară că pândarii sunt indieni şi aduceau cu indigenii provinciei Chihuahua. De sub sombrerourile lor largi li se vedea părul bogat, lins, negru-albăstrui şi adunat în cozi.

Nişte fapte petrecute cu mulţi ani în urmă îi reveniră în memorie. Caravana din care cu coviltir înainta anevoie în drumul ei de la Estul la Vestul Americii.

Soarele ardea pe cer şi în stânga lor, la peste două sute de yarzi, drumul de fier străbătea preria.

Urmau o veche pistă de bizoni şi au fost ajunşi de fluierul unei locomotive ce-şi făcu apariţia, ridicându-se pe o pantă ce suia şaua terenului pe unde veniseră şi ei. Apoi auziră un fel de tunet depărtat, ce curând se limpezi, se transformă în ropotul înfundat adus de alergătura unei imense cirezi.

Emigranţii ce-şi părăsiseră căminele în Lumea Veche, asistară la un sport gustat de la o vreme de mulţi călători ai liniilor ferate ce străbăteau întinsele spaţii cucerite în lumea Nouă. De la mai fiecare fereastră a vagoanelor, porneau gloanţe trase de feluriţi aventurieri, ce culcau bizonii, răpuşi fără nici o judecată.

Animalele, ce aduceau de departe cu o maree neagră, fuseseră cuprinse de streche. Cădeau laolaltă bivoli tineri, alături de alţii bătrâni. Unul după altul, coloşii bruni îşi frângeau grumazurile, răpuşi de omul alb, pentru ca la urmă, el să fie declarat campion. Dar imaginea i se destramă…

Acum sub soarele podişului mexican indigenii îi urmăriră cu privirile bănuitoare, chiar ostile, rotindu-se pe cai cu faţa spre ei, până i-au pierdut din vedere.

Nu peste mult timp, un pâlc de călăreţi se apropie în goana cailor. Prevăzători şi-au pregătit armele. Pe Gunn şi Willy i-au

lăsat în grija lui Pedro. Cei care galopau erau țărani, bine înarmați, călărind cai mexicani. Când i-au recunoscut au fost cuprinşi de nedumerire.

— Bine v-am găsit! îi salută în grabă primul călăreț.

— Bună, Luis! Ce vânt te-a mânat să spargi inima catârului? Ce atâta grabă pe tine să ne ajungi?!

— De trei zile vă număr paşii! Fără ajutorul jupânului Gomez nu vă luam urma! Am scurtat drumul mult să vă prind! Vă aduc ştiri proaste.

— Le ascultăm, prietene! Ia-o încet!

Între timp, descălecaseră şi se adăpostiseră sub umbra generoasă a unui stejar. Luis vorbea cu mâhnire.

— Nu-i bine, prietene Colorado! Dacă arma ta nu şedea alături de ale noastre, în mărfar, eram acum sub brazdă la şase coți!

— Ce legătură are cu durerea de care vorbeai la început?

— Are, señor! Dacă muream acolo nu mai vedeam ce-a fost în sat!

— Pare că aduci veşti cu adevărat proaste, amigo Luis!

— Câinele de Alvala, după ce şi-a refăcut banda, a ars Santa Rosalia, a omorât o groază de săteni şi patru din neamul lui Cordura. Părul ți se ridică de groază. Sângele strigă să fie răzbunat, sufletele morților târcolesc rămăşițele din care au ieşit şi aşteaptă izbăvirea de la voi.

Urmă o pauză grea, fiecare îşi aduna gândurile. Pedro tulburat de acea veste înspăimântătoare îşi aprinse o țigară, mâna îi tremura. Imaginea nenorocirii de acasă îi stăruia în minte..

— Bătrânul a zburat la cer ca un viteaz, bătrâna la fel! Înainte de a-şi da sufletul, ai tăi au doborât jumătate din tâlhari. Alde Cordura nu i-a spus banditului unde ați plecat şi l-a scuipat în văzul satului. De ciudă, Madera l-a tăiat, dar din locul ăla n-a mai curs sânge, şi muri ca un copac în picioare.

După ce reluă de la cap istorisirea, se făcu linişte. Pedro avea impresia că sub el mocnea jarul, şi carnea îi ardea ca pusă la foc mic. Simțea nevoia să rămână singur şi se depărtă, sfâşiat de durere. Luis continua să vorbească. Furia, neputința îşi dăduseră întâlnire în sufletul său.

— Viermele ăsta de gunoi nu merită să umbrească pământul. Strada mare este pustie, toți o ocolesc, apăsați de teamă zic

rugăciuni, să alunge strigoii.

— Îți dăm ajutor! promise pentru toți şeriful Mulligan.

Pe frânar, întâmplările îl zdruncinaseră.

— Oamenii-s răi, frate Colorado! Vine sfârşitul lumii!

— Cei care au venit cu tine se-ncumetă să lupte cu Alvala?

— Am încălecat catârii şi nu coborâm din scări cât timp nu facem dreptate în Santa Rosalia. Ne-am pus nădejdea în pistolul vostru!

Pedro se apropie. Spatele îl avea drept, poate mai drept decât în alte zile, obrazul i se liniştise, dar ochii îi ardeau, încinşi de focul răzbunării. Ura îl îndemna să-l pedepsească pe Alvala fără grabă, fără greşeală.

— Pornim spre sat, Pedro, să împlinim rânduiala, să dăm omul pământului, iar pe Alvala să-l răsplătim cum se cuvine!

— Viața la ai mei nu se mai poate înnoda, señor Colorado! Am trecut Rio Grande pentru Billy King. Durerea mea este mare, dar îi avem pe Willy şi pe Gunn şi trebuie să-i prindem şi pe ceilalți. Vânt prielnic este! Haita lui Alvala se mişcă iute, şi harța cu el va mai dura! Marshallul ne-a poruncit să nu ne răfuim cu tâlharii. După Billy King, mă voi socoti eu singur cu Alvala. Țăranii şi-au îngropat de atunci frații, Munos n-o fi câine, să-i fi lăsat să putrezească în funii!?

— Sunt de aceeaşi părere, Pedro, dar până la un loc!

— Dați-mi dreptate! Este mai bine aşa, señor Colorado!

— După ce punem mâna pe bandiți, dăm o raită în Santa Rosalia!

— Banditul Alvala va muri, aşa cum cere răzbunarea! N-am să mă împotrivesc, dacă mă ajutați. Iar Madera este numai al meu!

Şi sătenii de față au jurat să-i ajute să-l prindă pe Billy King. În puține cuvinte, Colorado le-a povestit fărădelegile acestuia, iar cei din Santa Rosalia au înțeles că tâlharul dacă nu-l întrecea pe Alvala avea tot atâtea păcate ca şi el.

Mai era până să se lase înserarea şi hotărâră să poposească în vecinătatea unor încrengături vii de arizona, crescute pe lângă un curs mărişor de apă ce boscorodea printre meandrele umbrite de magnolii şi cactuşi uriaşi cu brațele alambicate.

Amurgul cobora fără grabă, cuibărindu-se în viroagele dantelate şi adânci ale munților vecini. Şerpi alburii de fum se

împleticeau între stâncă şi cer, născând nori enigmatici. După aparenţe, se aflau lângă o aşezare de indieni, în apropierea minei San Felipe. Colorado scoase din coburul şeii harta locului şi o despături pe iarbă. Willy şi Gunn îi urmăreau cu ochi şireţi. Deşi făcuseră un ocol bunişor, să deruteze niscaiva urmăritori, se găseau nu prea departe de bârlogul unde se aciuase banditul. Au hotărât ridicarea taberei.

Descălecară, dar un fapt neprevăzut le răsturnă socotelile, îi înconjurară indieni înarmaţi ce apăruseră dintre tufele vegetaţiei ca nişte ulii ţâşnind dintr-un lan de secară. Orice împotrivire părea inutilă. O luptă angajată cu ei ar fi însemnat curată sinucidere. Gunn şi Willy înţeleseră situaţia, iar obrazurile lor se luminară.

În fruntea pieilor roşii, un aborigen voinic, ce avea pieptul acoperit cu o blană de jaguar, cu o figură inteligentă şi înarmat cu o puşcă de fabricaţie recentă, îi privea încruntat. Şi lângă el, fata indiană, al cărei chip, Gerry şi-l întipărise în gând, păstra o armă în mâini. Privirile duşmănoase ale indienilor îi neliniştiră. Le fusese încălcat de străini pământul stăpânit de ei în numele vechilor azteci. Fapta trebuia judecată, apoi pedepsită.

Bătrânul Ştefan Şercanu se opri din povestit. Imaginile au mai persistat un timp, apoi s-au topit în ceaţa văii, prin imensele depărtări unde trăisem, ca aievea, întâmplările alături de eroii de atunci. Colorado nu ostenise istorisind, dar venise peste noi întunericul şi primul său gând a fost să aprindă lampa de pe o margine a scrinului. Prin aburul sticlei lunguiețe, lumina se risipea, binefăcătoare, în odaie. Afară se desprimăvăra, mirosea a pământ reînviat de sub omătul ce încă mai zăbovea pe spinările stâncoase ale Făgăraşilor şi în văile puţin văzute de soare. În casă nu era destul de cald, dar nu făcea focul.

Ne-am oprit în cerdac, unde Şercanu îşi aprinse pipa din lemn de cireş. Fumul străveziu se răspândi în aerul rece al înserării. Peripeţiile petrecute departe de ţară, în închisoarea lui Parras, pericolele în care intrase de bunăvoie lângă fiii podişului dintre Sierrele Madre, ce luptau pentru păstrarea roadelor revoluţiei lui Juarez, gâlceava cu temutul Alvala, toate îmi descoperiră faptele ce-l mânaseră pe Şercanu spre culmile primejdiilor. Am înţeles că luptase din toate puterile să aşeze

binele şi adevărul, la locul cuvenit. Doream cu ardoare să mă înalţ lângă Şercanu ce împingea strâmbătatea pe teascul neînduplecatei îndreptări, înlesnind adevărului să ajungă în matca limpezilor străluciri, acolo unde chiar binele se purifică, alegându-se definitiv de rău…

Ne-am plimbat o bucată de vreme la răcoarea Oltului, ce şopocăia între malurile lui dantelate, şi în noaptea aceea am aflat că Annie i-a dăruit doi copii. Unul, cel mic, se stabilise în Middle West, în Culberton, din Idaho, iar fata, Rozalia, căsătorită cu un oltean, Ioan Frangulea, din Mehedinţi, devenit în Lumea Nouă Johnny Frank, ajunsese învăţătoare şi preluase de la Guernnessey catedra în Blue Town. A venit de câteva ori pe la Baia de Aramă, ca şi mama ei, să cunoască locurile de unde-i plecase soţul.

Annie trăia, era încă în putere, fusese de mare ajutor lui Cecilly, mama lui Gerry.

Bătrânul mă luase după umeri, suise costişa ce urca la gospodăria lui şi ne-am aşezat în faţa căniţelor cu palincă.

Flăcările buturii de la focul aprins dănţuiau lent pe ştergarul vărgat şi pe împletitura straiului şi a velinţelor frumos rânduite. Îmi mai dăduse un caiet cu însemnările aşternute în lunga şi aventuroasa lui viaţă de marshall, în câteva oraşe fierbinţi din Far West. Citisem scrisul acela mărunt, ostenitor, şi-l recitisem de câteva ori, mai buchisisem datele consemnate în ordinea trecerii lor. Forţa ce sălăşluia în cuvântul scris îmi descoperise lumea faptelor de atunci, aflasem aproape totul despre eroii întâmplărilor povestite, şi de alţii, pe care nu-i cunoscusem încă. Îmi ordonasem şi eu ideile aşa cum s-au înlănţuit peripeţiile notând, în vacanţele ultimei clase de gimnaziu pe sute de pagini, viaţa trăită în Vestul îndepărtat de Ştefan Şercanu.

M-am despărţit de Colorado şi m-am îndreptat spre cealaltă parte a vetrei satului, unde locuiau ai mei, cu gândul să înşir pe hârtie nemaipomenitele isprăvi auzite în ziua aceea. Fostul marshall mai zăbovea în ţară numai două săptămâni şi se îmbarca la Constanţa, pentru America. I-am privit statura înaltă şi obrazul neclintit, strângându-i mâna puternică.

— Să vii mâine, flăcăule, tot pe timpul ăsta! Am să-ţi zic ce mi s-a mai întâmplat în Mexic, că nu s-au gătat aşa iute peripeţiile d-acolo! Vezi să le îndeşi bine în cap, că hârtie ai

destulă, şi minte văd că nu-ţi lipseşte! Eu mă luptai şi avui răbdare să le aştern aşa cum s-au petrecut ele! Isprăvile mai uşor le trăieşti, da' mai trudnic e să zăboveşti cu pana după ele. De le mai apuc scrise de tine cât oi mai avea de trăit, aşa cum ţi le-am povestit, mi-ar plăcea să le buchirisesc aci, la lampă. D-asta ţi le-am zis, să nu le înstrăinez, să rămână în ţara asta unde am crescut şi au trăit toţi ai mei, stârpea din care mă trag, Şercanii…

Capitolul XIV – TOMAHAWKUL AZTEC

Soarele strălucea într-o limpezime a cerului, pentru a coborî după o creastă golaşă de munte, când sfatul lui Colorado căzu, în acel luminiş, ca o poruncă de neamânat:

— Lăsaţi armele, amigos! Trebuie să le câştigăm bunăvoinţa! Ne cer cu siguranţă tribut că străbatem întinderile de pământ ale satului lor. Nu le stârnim ostilitatea! Zic să ne supunem!

Descălecară, şi puştile le rămaseră în oblâncuri. S-au gândit să nu-i înfurie, pentru a nu-şi complica situaţia. Oricum, trebuiau să renunţe să-şi petreacă aici odihna. Willy şi Gunn rânjeau.

— Pedro, vezi ce le moşmăie prin capete! După priviri, ne cercetează ca pe nişte duşmani neîmpăcaţi. Zi-le, amigo, că suntem în trecere, o mică plimbare, şi p-aci ne este drumul!

Ajutorul de şerif începu un dialog lung cu cel care părea să fie şeful. În acest timp, texanii au rămas mai departe sub ameninţarea armelor. Pedro i se adresă cu câteva vorbe amintite din aztecă, făcu pauze lungi, mimă însufleţit, dar interlocutorul se păstra tăcut şi ostil. Spre uluirea lui Pedro, când sfârşi de repetat vorbele, arătând multă bunăvoinţă puterii de înţelegere a indianului, acesta răspunse greţos, într-o spaniolă fără multe păcate, neescamotându-şi disprețul pentru metis şi pentru efortul de a se face înţeles în limba fărâmiţată a aztecilor.

— Străinii au încălcat pământul nostru rămas de la străbunii azteci, stăpânitori ai întinderilor de dincolo de Rio Bravo, din ţara ianchee şi până la tierra caliente[35] din Yucatan. Când roata de foc va fi sorbită de Sierra Madre, să fiţi la o distanţă de mers

[35] tierra caliente – şes torid, pământ cald, în limba spaniolă.

călare măsurată în ceasuri câte degete am la o mână. Dacă texanos încalcă înțelegerea, Şoim-înțelept îi trimite la strămoşii lor cu fețele palide să rătăcească în pustietate şi să se hrănească cu păianjeni de deşert! Am zis! încheie tânărul şef alocuțiunea.

— Parcă ar fi Moctezuma, Regele-Soare, amigos! Credeam că are pretenții mai mari! Vatra satului lor nu se întinde la cinci ore de mers în pas domol de cal! Vom mai vedea, zic să ne tocmim cu el!

— Vorbeşte mult străinul cu plete ca pana de corb! Bărboşii din Iberia veniți pe plaiurile aztecilor au adus numai nenorociri. Şi oamenii albi de față pângăresc pământul satului nostru. De nu ascultați, Şoim-înțelept vă trimite pe „locurile-celor-fără-trup”!

Li s-a lăsat timp de gândire. Nu era de glumit cu indienii înarmați cu puşti, cu arcuri, cu săgeți şi cu tomahawkuri! Mulțimea armelor potrivnice i-ar fi dovedit lesne într-o luptă. Colorado recunoscu în ei pe indienii urmaşi ai aztecilor din Chihuahua. Mai toți aveau culoarea obrajilor bătând în verzui, erau îmbrăcați cu pantaloni din pânză de sisal, iar partea de sus a corpurilor o purtau descoperită. Sub o fâşie îngustă de piele petrecută în jurul părului îşi înfipseseră pene de papagal cu vârfurile aplecate. Mulți dintre ei aveau nasurile găurite, în care țineau diverse podoabe. Călăreau cai cenuşii, scunzi, corciți, nervoşi, fără şei.

— Oamenii albi roagă Şoimul-înțelept să-i păsuiască până mâine când răsare soarele din nou pe aceste locuri. Treburile îi mână apoi mai departe. Ei vin de dincolo de Fluviul Grandios, din nord, unde duc tâlharii de față, să fie judecați după legile Stăpânului-lor-iancheu din Washington! Pe aproape, se ascunde capul acestor nelegiuiți, ce-şi zice în Mexic Manuel Moreira! Tânăra căpetenie să cumpănească!

Indianul tresări. Înaintă un pas şi îmboldi cu țeava armei pieptul texanului. Părea că se va sluji de glonț.

— Colorado n-a mințit niciodată un om cu pielea roşie!

— Cu ce dovedeşte fața palidă cu numele apei ce-a fierăstruit Munții Stâncoşi, că este duşmanul Cârtiței-Şirete?

— Dacă ai umblat printre oameni albi, poate ai văzut la nord de Rio Bravo cine are steaua de polițist.

— Ducem peste apă aceşti ticăloşi, ce sunt prietenii lui

Moreira!

Gerry îşi trase însemnul din buzunarul cusut al vestei din piele, făcându-l să lucească într-un spic de raze, şi-i săltă lui Willy mâinile ferecate în cătuşe.

— Sunt scăparea voastră! rânji fostul judecător. Când va afla Moreira, o să moară de râs! Nu-i scăpați voi, copoilor!

Cuvintele lui Willy, rostite într-o spaniolă amestecată cu engleza, au fost pricepute de căpetenie, tensiunea crescu în luminiş.

— Fața-palidă-fără-scalp a scos din gură numele lui Moreira! Şoim-înțelept îi porunceşte să spună de unde îl ştie pe Cârtița-Şireată?

— Nu-l cunosc, indianule! Am zis şi eu aşa! Mai bine dezleagă-mă, să putem vorbi despre polițiştii ăştia!

— Albul-fără-scalp e de-o teapă cu Moreira! îl etichetă Colorado.

Pe figura indianului se adânci umbra unei furii. Dacă bandiții n-ar fi fost în grija texanilor, le-ar fi venit de petrecanie. Toate armele se mutară spre Willy şi Gunn.

Păreau hotărâți să-i culce la pământ. Colorado înțelese pe loc primejdia.

— Şarpele-cu-Pene, zeul zeilor, a dat indienilor vitejie, dar şi răbdare. Iscusința folosirii armelor să şi-o dovedească pe câmpul de bătaie. Noi, albii, mai întâi judecăm tâlharii. Şi indienii fac la fel. Oare urmaşii aztecilor au schimbat obiceiurile moştenite de la zei? Peste Rio Bravo sunt aşteptați. Acolo au ucis, au furat, acolo au mințit, au înşelat semenii lor albi!

— Cârtița-Şireată, ce are şi numele de Moreira, ține cu sila indieni tolsuhni să-i scoată argint din văgăunile pământului. Duşmanii Cârtiței sunt frații noştri.

— Dacă tolsuhnii ne ajută să prindem Cârtița-Şireată, atunci ei stârpesc viermele care roade tuberculul sănătos de manioc.

— Prietenul alb a scos un mare adevăr din gură. Vorba o are limpede ca Rio Bravo la izvoare. Oamenii albi vor veni de hac lui Moreira!

— Şoim-înțelept a moştenit darul ghicirii de la zei. Numai că el n-a promis să vină alături de polițiştii texani să culce la pământ Cârtița!

Se făcuse un prim pas. Tânăra căpetenie strigă războinicilor săi porunci în aztecă, iar aceştia îşi schimbară atitudinea.

Gerry era însă absent la tot ce se discuta. Nu-şi lua ochii de la indiană. Femeia i se părea mai frumoasă, aşa cum arăta pe mustangul ei alb. Aducea cu o amazoană ieşită din umbroase şi tainice păduri, dar fata nici nu catadicsea să-i arunce, vreo privire.

Între timp, indienii lăsară armele spre pământ. Colorado se apropie de Şoim-înţelept şi vorbiră îndelung. După un timp, fiecare se întoarse spre oamenii lui.

Colorado explică:

— Suntem invitaţi în sat. Am înţeles că numai căpetenia mare a tolsuhnilor hotărăşte dacă vin şi supuşii lui cu noi în urmărirea lui Moreira.

— De ce n-am merge în sat, prietene? Ideea nu-i rea!

— Ar trebui să rămână aici cineva. Dacă lucrurile se termină rău şi gazdele noastre se răzgândesc?

— Nu-s eu omul nimerit să nu fiu cu tine, Colorado! Apoi, indienii mexicani sunt diferiţi total de ce-am văzut eu în rezervaţii! Cei din Salt River şi Gila, din Arizona, cărora le-am dat tribut vite când am trecut cu cireada, nu aduceau cu aceştia, aşa că ne ducem cu toţii la tolsuhni, fu de părere Gerry, urmărind indiana cu privirea.

Şoim-înţelept observase comportarea albului, dar faptul era mărunt faţă de treburile importante în care intrase. Fata îşi ridicase fruntea întinsă, cu bentiţa îngustă din fâşii colorate din piele de lama sub care ascundea o pană delicată de păun.

Se auzi vocea Şoimului:

— Oamenii cu feţele palide pot veni fără grijă în sat la tolsuhni! Wigwamurile tolsuhnilor au unde-i adăposti. Nu cerem nici un tribut de la prietenii albi.

— Cred că ţi-a căzut cu tronc indiana, aruncă gluma şerifului între două vorbe schimbate cu Şoim-Înţelept.

— Încetează cu pisălogeala, Colorado!

— Dacă-i jumătatea Şoimului, o să-i risipeşti bunăvoinţa!

— Colorado, am să-ţi urmez sfatul. De-acum, o să stau cu ochii numai în copaci, prietene!

Plecară. Colorado călărea alături de şeful indian, urmau apoi fata, Gerry, Gunn, Willy şi la sfârşit Pedro şi ţăranii aduşi de Luis. Războinicii tolsuhni însoţeau convoiul cu armele în cumpănă, atenţi la prizonieri să nu încerce să evadeze.

În acest fel, trecură printr-o vegetaţie deasă, bogat colorată.

Aici, pânzele trandafirii ale luminii cernute prin frunzişul împreunat căpătară transparenţe ireale.

— Şeful tolsuhnilor m-a trimis printre feţele palide. Am făcut patru clase în Pradilla, apoi am învăţat grădinăritul şi plugăritul la o hacienda, unde părintele Alende s-a legat cu jurământ să mă îngrijească. Restul de învăţătură mi-a fost dat de un alt slujitor al zeilor albilor adăpostit de tolsuhni. Am mai lucrat pământul la o fermă, să cunosc tainele lui Xipe, zeul semănăturilor, să pot scoate cât mai multe roade din sământă.

— Poate că unindu-ne puterile vom învinge mai uşor Cârtiţa-Şireată! încercă Colorado să-l câştige de aliat pe indian.

Indianul însă nu asculta. El îşi continua alte idei.

— Moreira păstrează cu sila războinici tolsuhni, să-i tragă din pământ argint. Xilonen, zeiţa porumbului crud, este mâniată pe tolsuhni că nu-i aduc îndărăt din robie, să-i putem da jertfă stoguri din ştiuleţi cu porumb. Dar am ajuns aproape de sat.

Arătă cu mâna colibele dispuse într-un cerc, înconjurate de copaci în culori închise. Toate aceste case se roteau în jurul unui wigwam mărişor. Aşezarea era ridicată pe marginea unui lac violet, rămas neclintit, hrănit de doi afluenţi ce se aruncau peste muchiile unei stânci roase de apă.

Se apropiau de o livadă de pruni americani, persimmon, şi de cuiburi de tomato, cum fuseseră botezate roşiile, într-o culoare portocalie. Coasta pe care se căţărau culturile era povârnită. Cioturile foştilor copaci, arşi pentru mulţumirea lui Xipe, ca cenuşa să îngraşe solul, glăsuiau că pădurea fusese distrusă, dar unghiul iute al pantei înlesnea puhoaielor să care ţărâna şi să măture recoltele tolsuhnilor.

— Tenocatecuhtli, zeul aztec al hranei din toate timpurile, explică Şoim-Înţelept, a fost zgârcit cu adoratorii lui, sfidând ofrandele aduse lui şi neînvăţând aztecii cum să-şi îngraşe şi să-şi irige pământurile. Dar terenurile cu pante iuţi pe care sunt împinşi de latifundiari, mai greu este să asigure hrana triburilor indienilor, din cauza sărăciei recoltelor.

Trecură printre colibe, durate din nuiele împletite, bulgărite cu pământ, acoperite cu trestie, văzură wigwamuri răsărite, toate eliptice şi ascuţite la vârf, ce se terminau cu frunze de palmier. Nenumăraţi membri ai aşezării îi suspectau. Indienii întăriseră paza intrărilor în sat. Pe înălţimi, iscoadele semnalizau cu fumul focurilor aprinse. Localnicii erau îmbrăcaţi

sumar. Mai toți purtau taparrabouri, un fel de șorțuri din pânză, triunghiulare, petrecute pe după talie. Numai câțiva aveau trași pe ei pantaloni dintr-un material lucrat în război, un fel de țesătură deasă îngrășată în uleiuri, pentru trăinicie, și vopsită cu poke, o buruiană ce colora. Femeile își acopereau sânii cu pânze ori cu șaluri. Bărbații, arămii la culoare, mulți dintre ei cu obrajii vopsiți cu ocru aveau pometii proeminenți, ochii negri și pielea feței atinsă de vărsat. Erau de statură mijlocie, părul îl purtau lung, pe ceafă, ori strâns sub pălării cu boruri înguste și cu calote largi.

Când câinii au simțit străinii apropiindu-se, au început să latre cu spinările zburlite și alarmară așezarea.

În mijlocul satului, luminișul era umbrit de pohikery, un soi de nuc american gros, și cu lemnul tare. De crăcile joase ale unor arbori erau legate căușuri cu țânci de lapte, unde gângureau, feriți de porcii și câinii spurcați la carne de prunc. Printre copacii mari crescuse castanul pitic, chinquapin, prezent peste tot în așezarea indienilor.

Copii răsăriți împrumutaseră gravitatea de pe obrazurile celor mari, amenințând în joacă cu arcuri și săgeți inofensive. Ochii lor, ușor alungiți, căutau la Șoim-Înțelept și la fata căpeteniei, văzându-i întorși cu fețe-palide, știuți de ei ca vrăjmași, pentru că de la albi li se trăgea întotdeauna ceva rău. Multe indiene, de toate vârstele, iscodeau suspicioase. Una însărcinată, scoasă de gălăgie din wigwam, vădi ostilitate străinilor, dar se ascunse, înciudată că i se văzuse pântecul îngreunat.

Era un moment ce nu putea fi dat uitării. Șoim-Înțelept, urmașul șefului indian, se întorcea cu albi înferecați și cu alții călărind, flegmatici, cu armele la ei.

Texanii văzură fete mlădii, întrecând în frumusețe pe cele din rezervații. Taliile fine ale localnicelor, mersul lor trufaș, negrăbit și fără tangarea șoldurilor, respingeau orice intenție de a-și reliefa formele, cu care le înzestrase darnica natură. Tinere nemăritate, rămase într-o disprețuitoare așteptare, se fereau să placă străinilor, așteptând supuse omul trimis de destin.

Vânt-Furișat mustră aspru o indiancă nubilă surprinsă că-și împletea în păr panglici colorate, și, cu un gest poruncitor, o trimise în tepee.

Gerry nu ghicea vârsta fetei. Bănuia că nu poate trece de 16 ani. Șuvițele părului său mătăsos, într-o culoare negru-violet, îi

curgeau pe umerii goi, mângâindu-i şoldurile. Şeriful se gândi să intre în vorbă cu azteca spre care simţea o misterioasă atracţie. Încropi o frază după tipicul celor auzite la Colorado, şi o rosti cu glas uşor.

— Gerry, prietenul lui Colorado, voieşte să cunoască cine a ras cu atâta meşteşug pomii de frunze şi de scoarţă?

— Vânt-Furişat a înţeles ce caută să afle prietenul alb. Lucrul acesta l-a făcut moosu. În limba indienilor înseamnă: „El taie, el netezeşte!" Voi îi ziceţi cerb, vorbi indiana după o pauză. Dar cerbii mari mexicani au rămas puţini şi numai pe aici trăiesc.

Şeriful parcă plutea pe vârfurile wigwamurilor. Fata i se adresase în spaniolă. Auzise o voce unduioasă, cu un timbru cald, vorbise curgător, stăpână pe ea, poate fusese puţin ironică, dar el n-a simţit, iar dacă a observat, a trecut-o cu vederea.

— Nu ne mâniem pe moosu. El ne dă carnea, ne dă blana, coarnele, din oasele lui facem arcuri şi săgeţi cu care vânăm, din vinele lui împletim sfori, reîncepu ea să vorbească.

Dar se apropiau de coliba căpeteniei, o construcţie impunătoare, ridicată în mijlocul luminişului. Jur împrejurul wigwamului – meri, adaptaţi locului şi nuci scunzi şi rămuroşi.

Îi întimpină un indian aplecat de spate şi-i salută cu răceală. Părea un fost „Sagamore". Era părintele actualului şef de trib. Au ridicat şi ei braţul în sus. În mâna stângă păstra un toiag din lemn de cedru, de care se ajuta, de fapt un baston de fost cârmuitor aztec, iar peste umeri purta o piele de jaguar. Le-a urat şedere lungă la tolsuhni.

În căpetenia aşezării şi în vrăjitorul satului – ce apărură lângă bunicul lui Şoim-Înţelept – Colorado recunoscu, surprins, pe Yacunda şi Payata, cunoştinţele recent făcute la spelunca lui Sanchez din Chaparros.

— A fost dorinţa Şarpelui-cu-Pene să revedem oameni albi cunoscuţi în Pulqueria lui Sanchez! îi primi cu figura misterioasă Payata, vraciul comunităţii.

— Yacunda n-are destule vorbe să dea glas bucuriei că-l vede din nou pe prietenul alb şi-l primeşte cu plăcere în wigwamul lui! le făcu invitaţia la ospeţie şeful tolsuhnilor.

Intrară înăuntru. Coliba era de formă ovală, fără mobilier. Se întrezărea o vatră din piatră acoperită cu oale de fiert. Pe o legătură de ferigi şi frunze de palmier acoperite cu blăni de

jaguar era aşternut patul căpeteniei. Un perete al încăperii din paiantă, acoperit cu piei de vidre, avea pe el atârnate arme: o puşcă, felurite arcuri, tolbe cu săgeți, tomahawkuri, dintre care unul din argint, o sumedenie de cuțite cu incrustații, unul din silex, o hacha uriaşă şi sulițe pe măsura şefului de trib.

Li s-a adus în cănițe de lut rachiu făcut din agavă. Yacunda îşi aprinse calumetul şi eliberă fumul într-un anume ritual. O rotocoală o trimise Vulturului, a doua Şarpelui, şi a treia Jaguarului, de fapt, simbolul Trinității, al Şarpelui-cu-Pene, Quetzalcoatl. Colorado repetă şi el, veni apoi rândul lui Gerry şi al lui Payata. Indienii țineau solemni în mâini bastonaşele unse cu răşini, acoperite cu lustru şi încălțară în picioare mocasini, tăifăsuind şi stând jos ca orientalii, unde aşternuseră piei de bursuc.

Pe soba joasă, dintr-o plită de piatră, femeia lui Yacunda, ajutată de Vânt-Furişat, pregătea cina. Coliba nu avea coş, fumul şi aburii se amestecau într-o ceață înecăcioasă, aerul deveni curând aproape de nerespirat. Li s-a deşertat în străchini de pământ succotash, o fiertură din porumb crud şi fasole, cu bucăți de carne de porc şi pemmican, un fel de carne bătută şi uscată la vânt, într-un amestec de fructe şi untură. În loc de pâine mâncară hominy, preparat ca mămăliga. Prânzul a decurs în tăcere. Nu s-au folosit de linguri, că nu erau, ci de un fel de coji subțiri de pâine, din care făceau căuşuri. Ca băutură, li s-a turnat în ceşti de pământ bere din agave, cunoscută de ei din Texas.

— Mayanel, zeul pulquei, a oprit pe tolsuhni să bea apă-de-foc! Noi scoatem fire-water din persimmon, pomii văzuți de oamenii albi roşi de moosu, explică Payata. Dar o vindem la târg.

Tânăra fată aprinse o cățuie de copal, iar miresmele se răspândiră în wigwam. Călcând cu un pas furişat, ca un şopot tainic, le aduse într-o strachină întinsă din pământ ars, peste ferigă, fructe proaspete de cactuşi. O nevăzută nisiparniță măsura cu sărăcie timpul. În colibă se instalase răcoarea. Fiica lui Yacunda i se arătă lui Gerry ca o surată a naiadelor. Acum era lângă el şi-i turna cacao îndulcită cu miere de maguey. Yacunda îşi dresese glasul, vorbea rar, cu o căutată răceală, auziră o voce ce părea că vine din străfundurile Coatlicuei, stăpâna milenară a pământului, mama zeilor, după indienii

mexicani.

— Mânia zeilor se va abate asupra Cârtiței, că ține cu sila tolsuhnii în scorburile pământului să-i scoată argintul din adâncuri.

— Să ştie Yacunda, şeful vitejilor tolsuhni, că pielea Cârtiței-Şirete ne aparține şi nu suntem dispuşi s-o înstrăinăm.

— Prietenii albi se îmbată cu apă de izvor. Cârtița nu se va lăsa prinsă de trei polițişti, oricât ar fi ei de îndrăzneți. Oasele lor vor albi deşertul podişului, vorbi Payata zâmbind cu neîncredere.

— Vraciul tolsuhnilor, Payata, şi sfetnicul de preț al lui Yacunda scoate nestemate din gură, îl lăudă Colorado. Şarpele-cu-Pene ne va ajuta să zăvorim uneltirile Cârtiței.

— Prietenii albi, cu secerătoarele-de-bizoni ce le duc cu ei, pot culca toți oamenii Cârtiței, chiar dacă aceştia se caţără pe zăpezile trufaşe ale Sierrei. Şi mai au şi țărani din corcirea bărboşilor din Iberia cu femeile indienilor, ce mai bine ar fi murit decât să intre în wigwamurile albilor!

— Țăranii n-au luat numai însuşirile strămoşului alb, fratele meu Yacunda, ei poartă în sânge şi virtuțile omului roşu.

— Señor Colorado dă jos de pe cer condorul, chiar dacă zboară la peste o mie de yarzi, schimbă vorba Pedro.

— Iuff! se minună Gând-Şiret, tatăl lui Yacunda, Ce nevoie mai au străinii de tolsuhni? Şoim-înțelept să învețe de la el cum să coboare vulturul din văzduh. O piele de jaguar nu-i cade rău în cobur. Tolsuhnii vor povesti copiilor minunea asta.

— Nu-i mare scofală, spuse cu modestie Colorado.

— Nici Şoim-înțelept până acum n-a fost înfruntat de nicio față palidă. Aztecii au rămas războinici neîntrecuți, îşi susținu nepotul fosta căpetenie.

— Dacă prietenul alb va învinge pe fiul căpeteniei tolsuhnilor, atunci Yacunda să ne dea zece războinici să prindem Cârtița, aruncă provocarea, fără să clipească, Pedro!

Treptat se instală o tăcere pe care numai sfârâitul copalului o tulbura.

— Yacunda, şeful tolsuhnilor, se învoieşte! Armele le va alege Gând-Şiret. Dacă prietenii albi au alte păreri, să le zică!

— Cădem la învoială, Yacunda! Întrecerea să fie mâine. Apoi, pornim spre vizuina Cârtiței.

— Prietenul alb să ştie că Şoim-Înțelept nu va fi învins!

Căpetenia pecetlui înțelegerea cu o înghițitură zdravănă de rachiu, păstră câteva momente liniştea, apoi începu din nou să vorbească:

— Oamenii albi stăpânesc arme iuți şi trimit la strămoşii lor pe indieni. Albii sunt uniți între ei ca picăturile de apă din mare. Numai în Mexic, țara marelui preot Mexi, indienii vor face cu timpul un pământ al lor, al indienilor. Sufletul lui Yacunda sângerează când ştie că în Texas comanşii au fost izgoniți prin lege în New Mexico. Seminţiile noastre sunt alungate pe locuri sterpe ori vârâte în ocoluri din sârmă ghimpată. Pentru asta, Şoim-Înțelept va învinge!

— Yacunda nu este departe de adevăr, dar Colorado va câştiga!

— Cârtița-Şireată este greu de prins prin găurile unde se ascunde, se amestecă Payata. Numai preoteasa zeilor aztecilor va da înțelepciune lui Colorado şi prietenilor lui s-o prindă în laț.

— Generalul alb din oraşul lui Mexi, acolo unde s-a ridicat primul altar Şarpelui-cu-Pene, trimite soldați călări să ne ia pământurile. Dar veninosul Moreira nu este pedepsit!

N-a răspuns nimeni. Yacunda vorbise cu tristețe în glas, Colorado voi să întrebe ceva pe Gerry, însă şeriful se înțelegea din priviri cu fata căpeteniei ce păzea cățuia de copal. În încăpere, miresmele răşinii îmbălsămară aerul.

— Am vrea, spuse Pedro, să aflăm de ce cu atâția războinici n-ați putut veni de hac Cârtiței-Şirete?

— Puştile puilor de cârtiță sunt iuți şi-i pot răpune pe ai mei, asta o ştie mai bine ca noi fratele alb Colorado!

— Tolsuhnii sunt mai viteji şi mai numeroşi ca tâlharii! îl susținu pe Pedro, cumnatul lui Gerry Mulligan.

— Prietenul alb, Colorado, nu ştie că Acamapichtli, sufletul străbunilor indieni mâniați de Moctezuma când bărboşii din Iberia au supus Imperiul Aztec, nici acum n-a iertat pe urmaşii aztecilor?!

Payata privea mucul de jar al calumetului, sorbind visător din sucul de agave pus în față. În clipa următoare, Vânt-Furişat era la Gerry, ce parcă plutea în visele acelei lumi atunci descoperite. Glasurile severe ale indienilor, miresmele copalului, berea de agave cu acea aromă bizară, mersul abia simțit al fetei, degetele ei reci ca gheața întârziate pe toarta ceştii, aveau tâlcul

lor, fiori necunoscuți îl scuturau.

Indiana cu siguranță că simțea arsura din privirea albului şi se retrase în colțul umbros, în aşteptare. Străinul era altfel decât războinicii tineri ai tribului. Părul lui galben ca aurul strălucitor căzut în câteva inele peste fruntea arsă de zăduful preriei, statura lui înaltă, mersul său domol de jaguar înaintea săriturii fatale, ochii lui cu irişii albaştri, în care se adunau ultimele raze de soare ale zilei, asemeni înmănuncherii lor în adâncurile iezerului în care deseori înota, toate o atrăgeau, o ademeneau spre el ca un destin.

Fata căpeteniei se scutură ca de vedenii. Se auzi chemată de femeia lui Yacunda, făcu fără grabă câțiva paşi, când în sidefiul scoicilor din gherdanul prins la gât i se arătă un semn. Cochiile vorbiseră ceva ce nu trebuia zis.

Fumul des al tutunului i-a mutat lângă culcuşul căpeteniei, unde ardea un opaiț. Le revenea mereu gândul confruntării cu cârtița.

— Prietenii albi nu renunță să-l aducă viu pentru judecată şi să-l treacă peste Fluviul-Mare pe Cârtița-Şireată?!

— I-am fi lăsat hoitul aici pentru corbi, răspunse inspirat Gerry, dar, cu toate că ştim ce greu va fi, trebuie să-l luăm cu noi!

— Prietenul meu Yacunda s-a răzgândit, vrea să meargă cu noi fără să-mi mai încerc priceperea în lupta cu Şoim-Înțelept?

— Bărbatul ce-şi zice Colorado are mintea ageră pe cât pare să aibă de iute brațul. Peştele mort hrăneşte puiul viu, iar carnea Cârtiței am vrea să hrănească lupii de prerie ori s-o dăm la vulturi. Asta este soarta urmaşilor Bărboşilor-din-Iberia ce fac rău indienilor. Poporul lui Mexi va fi stăpânul podişului, întrucât sângele bărboşilor este o picătură din lacul Texcoco! Urmaşii aztecilor nu-şi vor părăsi colibele şi nici vetrele satelor. Noi de față, tolsuhnii, niciodată n-am fost îngenunchеați.

Ascultară cu interes spusele lui Yacunda. Erau lucruri pe care le auzeau pentru întâia oară şi se minunau de unde şeful indian dezlegase faptele poporului său. Istoria întortocheată a acelui colț de continent o moştenise din tată-n fiu, ca pe un bun de preț al urmaşilor celor cuceriți de spanioli.

Ieşiră din colibă şi dădură ocol satului. Suiră mai întâi o coastă lină, din vârful căreia se vedea mai bine Canionul Negru. Undeva, într-o margine a lui, un şarpe alburiu de fum, scos de

vetrele unde galena argentiferă se prăjea, se înşuruba într-un nor. Acolo era mina San Felipe. Şeriful nu era de faţă, dispăruse fără să lase vreo vorbă unde poate fi găsit.

În drumul lor văzură copiii indienilor mânând iezi, spre locurile de înnoptare. La hotarele satului ardeau focuri de semnalizare aprinse pe înălţimi. Coborâră valea, şi la o margine a aşezării, lângă o colibă recent construită, se făptuia ritualul unei căsătorii. Yacunda l-a condus pe texan acolo, iar momentul solemn al actului i-a obligat la tăcere. Priviră la doi adolescenţi îngenuncheaţi, aşteptând să scadă ultimele pâlpâiri ale unui foc aprins între ei. Indiana, ce nu împlinise paisprezece ani, subţire la talie şi sumar îmbrăcată, avea taparrabo-ul dintr-o pânză albă, înfloratã, care îi acoperea goliciunea, şi păstra cordonul fetiei legat pe după talie. Sânii tari, armonios arcuiţi, erau ascunşi în parte de pânza brodată cu flori mici. În părul negru, lung şi bogat, ce-i atingea şoldurile, îşi înfipsese un pieptene colorat, din lemn. Perechea fetei, un viitor războinic tolsuhn, ales dintre tinerii satului, cu pieptul şi spatele tatuat, ţinea alături de el armele dăruite de căpetenie şi câteva piei de tapir… Flăcările sucombară, şi cei doi nou căsătoriţi se ridicară, alăturându-se umăr la umăr de o parte a jarului. Apoi, tânăra indiană, cu capul plecat într-o atitudine de subordonare, îşi urmă bărbatul, stăpânul ei, căruia îi era datoare supunere şi credinţă, spre coliba devenită wigwamul familiei.

Părăsiră locul, şi Yacunda a înţeles că albul din Texas mai văzuse asemenea ceremonii de unire simplă, fără fast, ale indienilor.

— Zeii au dat apa cu zgârcenie tolsuhnilor! intră el în alt subiect. O cărăm de la iezer, dar oamenii tribului vor schimba firea locului, pământul pe care-l avem acum nu-l mai lăsăm spaniolilor, o să-l apărăm cu viaţa. Latifundiarul o să înţeleagă că nu ne mai pot împinge în „Tierra-Frio”, cum spun ei Pământului Rece, unde este numai atâta hrană cât să nu murim. N-o să mai ardem pădurile, deoarece cerul se mânie şi nu ne mai dă ploaie! Cenuşa nu se păstrează în pământ decât un an sau doi, apoi solul sărăceşte. Dar steaua-luminoasă-a-înserării a urcat pe copaia cerului, să plecăm!

În acel moment apăru Şoim-Înţelept. Indienii s-au tras deoparte, la două lungimi de cal, şi sporovăiră în limba tribului.

Când căpetenia s-a reîntors, i se putea citi pe obraz o nestrămutată hotărâre. Colorado află că tânărul indian şi cu încă zece războinici se învoiseră să lupte contra lui Billy King.

— Prietenul alb îşi va măsura mai departe puterea şi agerimea cu fiul meu, pentru ca tolsuhnii să-şi aducă aminte că un aztec pe nume Şoim-Înțelept s-a întrecut cu albul ce poartă numele apei ce s-a încumetat să-şi taie vad prin Munții Stâncoşi.

Începuse o nouă zi, şi satul se trezise devreme. Gerry abia spre dimineață s-a întors, călare pe Blaky, însoțit de fiica căpeteniei. Colorado văzuse că, deşi abia se crăpase de ziuă, multe femei indiene se apucaseră să împletească rogojini şi coşuri din nuiele, iar altele pregăteau fierturile. Străpungând fumul gros ce domina o colibă, desluşi localnici meşterind oale de pământ sau modelând figurine, nişte zei păgâni din lut, vopsindu-le în culori aprinse. Într-un colț, doi papoose[36] răsăriți depăşunau ştiuleți pentru uscat, alții alegeau ignami. La câteva războaie primitive, neveste indiene țeseau pânze din bumbac şi din fire de agavă, iar într-o oloiniță rudimentară, alte femei voinice striveau semințe, colectând sucul lor în vase de pământ. În alte colibe, aztecele pregăteau cu pricepere pasta din boabe de porumb pe nişte planşete butucănoase cioplite în piatră. Copii mărişori, desculți, acoperiți cu sombrerouri jerpelite, rămase de la cei mari, mânau capre şi lame spre poalele verzi ale unei măguri. Bărbații în putere zoreau să taie pini pentru colibe. Un băiat, cam de doisprezece ani, venea de la iezer încovrigat sub cobiliță, ducând apă în găleți. Alții, scăpați de corvoadă, fugeau, cu undițe improvizate, la peşte. Într-o margine, un lan de trestie-de-zahăr cădea sub machetele localnicilor.

Într-un adăpost de crengi, indiene împleteau pălării stând pe jos. Firele de palmier se împerecheau, se răsuceau, încrucişându-se unele cu altele, născând desene sofisticate şi armonii de culori. Spre o margine a satului, un indian ajutat de altul încărca pe un samar cuşti cu papagali, cu destinația unui oraş apropiat. Yacunda aduse discuția despre lupta hotărâtă cu o zi înainte:

— Astăzi, tolsuhnii vor vedea întrecerea dintre albul poreclit

[36] papoose – copil denumire folosită de indieni.

în țările din îndepărtatul Apus, Colorado, şi Şoim-Înțelept, fiul meu, ce până acum n-a fost niciodată învins de nici un om roşu ori alb. De acel nuc – arătă copacul puțin înalt, dar voinic, rămuros şi fără vârstă – se vor prinde țintele!

S-a dat semnalul de început. Gând-Şiret a tras o săgeată în cerul zilei, în timp ce se auzea un cântec păgân, o melodie când iute, când înceată, compusă din note stranii, acompaniată cu şuiere ca de mierle scoase din nişte fluiere şi din tobe făcute din scoarțe de copaci.

Apărură zece războinici aleşi de bătrâni, ce din goana calului azvârliră săgețile în ținte. „Înțelepții" comuniunii judecară iscusința arcaşilor şi păreau mulțumiți. I-au urmat un şir însemnat de sulițaşi. Apoi luptătorii, din alergătura iuțită a cailor, îşi încordară muşchii tărcați în culoare galbenă, muşchi ce semănau cu odgoane răsucite, şi din culmea elanului aruncară tomahawkurile. Lemnul vibra de lovituri, dar numai două se înfipseră aproape de țintă. Galopând apoi într-un şir indian fără cusur, şi fiecare din acelaşi loc, sloboziră din nou săgețile. Şoim-Înțelept a câştigat încă o dată. Pe obrazul lui Yacunda se instalase trainic mulțumirea pentru că fiul său nu-i înşela încrederea.

Se apropia clipa intrării în întrecere a albului din Texas. Mijloacele luptei le hotărî Gând-Şiret. Pe împletitura din fibre colorate de palmier s-au aşezat câte două rânduri de arme. Spre mulțumirea perfect ascunsă a bătrânului tribului, omul alb nu s-a codit să se lupte cu arma pe care a pus primul mâna fiul căpeteniei. Dar înainte de începere, indianul, aplecat de ani, a pretins texanului să îmblânzească un cal sălbăticit şi să demonstreze tolsuhnilor ce cunosc crescătorii de cai de la nord de Rio Bravo. Sub privirile uşor ironice ale celor de față, Colorado se aruncă în cârca bidiviului de pe o stinghie înaltă a rodeou-ului. Urmă apoi o luptă care pe care, dintre om şi animalul furios, ce se prelungi cu un delir. Un wigwam se nărui ca un umbrar şubred din lujeri de trestie putrezi. Albul se păstra, pe animalul ca turbat, greu, din ce în ce mai greu. De câteva ori, după cabrări disperate, calul încercă să se răstoarne pe spate, dar călărețul înfipt în coama lui, strângându-l între coapsele sale transformate în două chingi ca cea mai trainică şa, îl obliga să nu se culce. Convulsiile repetate, ridicările în

două picioare deveniră treptat spasme deznădăjduite, neputincioase. Nărăvita povară a rămas lipită de el, părea cusută de greabănul calului bronco. Sosi mult aşteptatul sfârşit.

Albit de sforțări, înfiorat pe picioarele lui lungi, pe care se desenau elegant vinele, bidiviul înfrânt se lăsa stăpânit, fornăind greu, docil, epuizat. Biruitorul îi petrecu căpețeaua pe cap şi frâul, desfăcându-şi lasoul, din care înaintea întrecerii şi spre uimirea tuturor, chiar cu riscul să fie atins de copitele animalului nărăvaş, îşi improvizase o chingă peste mijlocul acestuia. Se auziră iuff-uri de admirație. Viclenia Gândului-Şiret nu folosise decât în parte, ea fusese înțeleasă de Colorado din capul locului. Acum văzu că avea o mai mare însemnătate decât îi atribuise, simțindu-şi tremurul tuturor mădularelor, inferioritatea fizică, ce-i adevărat, momentană.

Sosi momentul întrecerii, cu Şoim-Înțelept. Lovitura de început i-a căzut indianului. Texanul ascunse la spate un bob de porumb. Gunn şi Willy nu s-ar fi lăsat atât de lesne păcăliți, dar lui i-a prins bine. Îşi putea trage răsuflarea după încercarea la care fusese supus.

Fiul căpeteniei se arătă un ochitor greu de întrecut. Săgețile lui s-au înfipt toate, grupate în centru. Polițaiul din nord nu-şi dezise nici el îndemânarea. Vergelele lui pătrunseră printre celelalte şi toate, trei alcătuiau un „buchet” mai concentrat decât al Şoimului. Urmă aruncarea cu tomahawkul. Securea lui Colorado era din argint, cântărea peste treizeci de funzi. Într-un galop drăcesc, bine condus, scoțând strigătul de luptă al aztecilor, Şoim-Înțelept zbură spre locul de azvârlire al securii. Arma lui descrise un arc de parabolă, şi se împlântă în lemnul nefericitului pohickery, aproape de inima țintei. Răsunară strigăte de admirație pentru Şoim.

— Hai, băiatule, să le arătăm ce putem! vorbi blând albul pagului său, apoi, în alergătura furişată a lui Picior-Uşor, străinul se depărtă mult, extrem de mult, să-şi ia avânt, unii nici nu l-au mai văzut, crezură că a abandonat lupta. Urmă apoi o nălucitoare alergătură, unde cal şi călăreț deveniră un tot, o vedenie ce tăia luminişul, un fulger însoțit de strigătul de luptă al indienilor Ute. Se auzi un trăsnet înfundat în miezul răbdătorului nuc. În acea clipă, bidiviul cu părul lucios pătat cu alb, ridicat de la pământ, plutise cu războinicul alb asemeni

unui zeu păgân; parcă zburaseră peste tolsuhnii surprinşi fără măşti, cu obrazurile crispate, poate asemeni acelora ale străbunilor ce s-au găsit prima oară în faţa ibericilor, asemuiţi atunci cu trimişii zeilor ostili veniţi să-i pedepsească pe azteci pentru împilarea triburilor supuse.

Teama mutei admiraţii stăpânea sufletele. Vocea lui de necomparat se lovise de wigwamuri, cutremurându-le, de steiurile de piatră din coastele Sierrei, zburlise coamele golaşe ascunse în nori.

Mirarea bătrânilor fu încătuşată iute sub aceleaşi glaciale măşti, agăţate cu iscusinţa dobândită în secole. Şoim-Înţelept a fost a doua oară învins.

Dar avu loc azvârlirea cuţitului cu ochii legaţi. Fiul lui Yacunda trebuia să nu se mai lase dovedit. Fiarele zvârlite de el vibrau în jurul centrului. Într-o tăcere mormântală, albul cântări locul unde pomul trebuia străpuns de cuţite, apoi se lăsă legat la ochi; acum, întors cu spatele la copac, se răsuci la comanda Gândului-Şiret şi-şi proiectă fulgerele pe care nu le vedea, printre celelalte, toate trei înmănuncheate în miezul ţintei.

Se întrecură cu armele de foc. Şoim-Înţelept doborî o calandrie pitită într-un rămuriş des, de unde nici cel mai ager ochi n-ar fi putut-o deosebi. Glonţul texanului trebuia să probeze faima deosebită căpătată în West, faima lui de neîntrecut gunman.

— Nu te da bătut, Colorado! auzi vocea lui Gerry.

— Am mai tras cu pistolul, amigo! îşi linişti prietenul, şi în acel moment se gândi să-i distreze pe tolsuhni, aşa cum meritau.

Trase repetat într-o tinichea goală aruncată în aer, îndepărtând-o cu fiecare împuşcătură, până când obiectul se zări de mărimea unei vrăbii, apoi mai mică, din ce în ce mai mică, pentru a cădea anonimă, redusă la dimensiunile unui muscar, în frunzişul rar al unui stejar ţepos. În luminiş s-a instalat tăcerea mutei admiraţii pentru străin.

Se găseau în coliba căpeteniei. Fierturile se preparaseră din carne uscată la vânt, iar în nişte străchini din lut aveau în faţă fructe de cactus. Fumul se risipise şi o anumită răcoare stăpânea binefăcătoare. Yacunda nu-şi putuse vindeca mândria rănită de texan, se mai găsea sub impresia eşecului fiului său.

— Şoim-Înțelept s-a lăsat prea uşor învins astăzi, dar el este cu sufletul uşurat. Omul alb nu are pereche în orice țară din Lumea-Nouă. Îl las cu inima liniştită să meargă cu el în bârlogul Cârtiței.

— Orice față palidă ar fi fost învinsă de Şoim! A fost o întâmplare că am câştigat, poate numai zeii locului m-au ajutat, ştiind că sunt frate cu tolsuhnii şi cu indienii paşnici.

— Prietenul meu vrea să tămăduiască ambiția şi mândria Şoimului. Albul-din-nord este mai destoinic decât a vrut să arate.

Mâncară în coliba căpeteniei. Tânăra indiană avea grijă de ei.

— Prietenul bălan a fost mai mult plecat de când Yacunda v-a deschis uşa colibei lui! El mai repede se aseamănă cu un somon decât cu un războinic!

— Era pe-aproape! S-o fi dus la cai! îi căută o scuză, tocmai când Gerry se înfățişă, bărbierit proaspăt şi îmbăiat în iezer.

— Oamenii lui Yacunda au grijă de tovarăşii de drum ai albilor. Femeia indiană se arată slabă față de omul alb şi dârză față de tolsuhni, îşi mustră într-un fel fiica Yacunda. Ea îşi alege singură bărbatul şi-l duce în wigwam. Vânt-Furişat este tăcută ca piatra şi se află peste tot ca vântul, vorbi fără ranchiună, în timp ce fata şi Gerry părăsiră coliba, ieşind grăbiți, la lumina zilei. Polițaiul bălan are vorbe meşteşugite, dar puterea din braț nu şi-a arătat-o până acum.

— Gerry Mulligan este un războinic alb viteaz, Yacunda! Are pumnul ca de piatră şi dă muscarul jos din cârca bizonului. Vânt-Furişat va uita de el iute când vom pleca.

— Când s-a gândit Colorado să tragă afară Cârtița din bârlog?

— Îndată ce soarele va răsări din nou, fratele meu!

— Soarele răsare de fiecare dată după ce noaptea se ascunde în spatele Sierrei Madre. De ce atâta grabă? N-am întrebat zeii să ne spună dacă începem lupta şi nici duşmanului n-am trimis vorbă că ne batem cu el până ce unul dintre noi nu va mai fi.

— Înțelepciunea lui Yacunda o întrece pe a tuturor şefilor indieni din Lumea Nouă. Se vede că aztecii au venit de la soare-răsare şi numai şiretenia ibericilor şi trădarea neamurilor de indieni, supuse de azteci, i-au învins. Dar frații noştri atârnați în funii ne cheamă.

Când ziua cocheta sfioasă cu noaptea, apăru şi Gerry călare

pe Blaky. Avea ochii lunateci, obrazul palid, părul căzut pe frunte şi fredona un cântec de cowboy. Şeriful arăta ca un adolescent cu fața tulbure.

— Amigo, cred că ai luat-o razna. Mâine ne măsurăm cu Billy King!

— Am văzut un crotal năucitor, prietene! Este îmblânzit de indiană. Pare că e totemul lor, din câte am înțeles. Şarpele a fost gelos pe mine, şi la prima ocazie îl fac mănuşi, râse Gerry şi intră în coliba sa, cu pas domol, şi cu Stetsonul pe ceafă…

Colorado trăi o nouă noapte de coşmar. Se sculă de câteva ori şi merse la prizonieri, le verifică legăturile. Pedro şi Luis întăreau garda indienilor şi a țăranilor din Santa Rosalia. Gerry a fost surprins moțăind în pragul colibei lui, pândind sosirea zorilor.

Capitolul XV – CANIONUL NEGRU

Umbrele nopții se retrăgeau gonite de lumina ce aurise podişul, părăsind satul tolsuhnilor, ce se scutura de toropeală. Texanii erau treji. Numai Gerry adormise spre dimineață şi nu le-a fost prea uşor să-l aşeze pe picioare. Hotărârea lui Yacunda de a porni în ziua următoare războiul împotriva lui Billy King a fost întâmpinată cu bucurie de tolsuhni. O agitație cum nu se mai văzuse la ei îi stăpânea încă din zori. Bătrânii tolsuhni ieşiră din colibe şi păstrau pe figuri întipărită seriozitatea momentului. Trebuiau să ducă la sfârşit un ceremonial moştenit de la străbuni. Yacunda şi toți ai tribului îşi vopsiră pielea în culori de război. În păr, de această dată, purtau penele ridicate în sus, cu vârful spre nori.

Lângă coliba căpeteniei au fost aduse o grămadă de oase vopsite în culori de flacără. Pricepură că erau osemintele strămoşilor ce muriseră în luptă şi armele lor victorioase, că acolo, în fața lor, se pregătea serbarea reîncarnării. Identificară securi cu tăişuri din cremene, arcuri şi săgeți ascuțite, având ca vârfuri oase de peşte. Mai văzură temutele macane, un fel de ghioage din lemn de sicomor cu ghinduri, praştii arhaice, scuturi din lemn şi din piei groase de bizon, paloşele hacha, alături de felurite sulițe din lemn tare cu vârfuri din piatră, cu care vechii azteci înfruntaseră pe Cortes.

Câteva tobe cernură un şuvoi de sunete, emise într-un tact violent şi iute. O trompetă cu muştiuc de dovleac ţipa intermitent şi scurt, ţinând tactul melodiei, reproducând probabilele şi neîndurătoarele lovituri de tomahawk şi de hachete. Şi în acest timp, cei de faţă mormăiau în cor replici lui Yacunda, cu voci grave, prelungi şi triste. Dar festinul se încheie şi, purtaţi de alai, se apropiară de o colibă din care ieşea un fum înecăcios.

Intrară. Ochii texanilor se obişnuiră greu cu semiobscurul de acolo şi cu aerul înecăcios. O bătrână uitată de ani şi de zeul întunericului prepara într-o oală o fiertură otrăvitoare pentru săgeţi, bolborosind un descântec şi mestecând zeama, într-un anume ritual, fiertură menită să răspândească turbarea. Nonagenara, după ce prepara leacul de ducă, în care războinicii urmau să-şi înmoaie vârfurile săgeţilor, avea să moară otrăvită de vapori. Înainte de plecare, mai făcură o inspecţie prizonierilor. Gunn se întremase rapid, ca urmare a oblojelilor lui Payata, Will nu dormea, înjura mărunt.

I-au părăsit şi se aruncară în scări, lăsând captivii sub paza indienilor. Ura tolsuhnilor împotriva Cârtiţei prinsese rădăcini trainice. Yacunda împărţise sfaturi pentru apărarea aşezării. Satul căpătase înfăţişarea unei comunităţi asediate, pe înălţimi ardeau focuri de semnalizare.

Yacunda îi urase lui Colorado:

— Fratele alb să se întoarcă aducând Cârtiţa în funii! Ţi-am încredinţat singurul meu băiat. Zeii Mexicului sunt alături de voi!

Vânt-Furişat călări o parte din timp alături de şerif şi nu i-a fost lesne să se oprească la graniţa aşezării. După despărţire, Gerry întoarse de câteva ori capul. Avea sufletul împărţit între datorie şi dorinţa să rămână în sat.

Dar fata se mistui în spatele vegetaţiei bogate, pierzându-se în umbra îndepărtată a copacilor.

Drumul călare a durat mai bine de şase ore. Escaladară un versant abrupt, folosind cărări tăinuite, au mers pe drumuri străbătute odinioară de cerbi, ocolind privirile iscoditoare ale eventualilor bandiţi postaţi pe stâncile negre ale canionului.

Fiul căpeteniei şi indienii se dovediră neîntrecuţi în descoperirea locurilor de trecere printre muchiile prăvălatice. Urcau necontenit. De câteva ori, ceaţa densă i-a oprit. Călăreau

în nori! Îi însoțea mereu primenita mireasmă a coniferelor. Pini îndrăzneți se întrețeseau cu copacii crescuți la mare altitudine ce se vedeau lăptoşi în aburul vătuit ce-i înconjura. Caii mici ai indienilor răzbeau pe terenul accidentat mai uşor, nu se poticneau, ca ceilalți. Sub serpentinele de sub ei, apa curgea în vârtejuri.

Erau din nou mângâiați de soarele ce săruta vârfurile canionului, conştienți de nenumăratele pericole ce-i păşteau la tot pasul.

Între timp, drumul devenise mai uşor, din cârca muntelui nu mai cădeau pietre, apoi coborâră pe trasee şerpuite şi abrupte, şi la sfârşit au ajuns la o pantă lină, umbrită de pini.

Înaintând prudenți, să nu fie zăriți, atinseră piciorul unui drumeag. De unde se găseau, măsurară cu ochii întreaga panoramă a minei. Au rămas pe loc şi au trimis doi indieni să descopere eventuale iscoade. Când s-au asigurat că se pot încumeta să meargă mai departe, au străbătut încă un drum povârnit, dar ascuns de priviri, ajungând la câțiva paşi de hotarul retras al minei.

Din câte arătau împrejurimile, aşezarea părea părăsită! Pe o parte din suprafață, pământul era pleşuvit. Începuturi de săpături, nenumărate caverne erau presărate în jur. Multe puțuri fuseseră abandonate. Ulucul din dulapi, pe care curgea apa deviată de la pârâu, se prăjea bâzâit de insecte. Sitele de spălare lâncezeau părăsite lângă hârlețe, sape, cazmale, ciururi şi târnăcoape. Terenul răscolit arăta jalnic. Privind atent aşezarea, Colorado o asemui cu alta, cea de pe Rio Sacramente, unde minerise.

Pe linia de decovil staționau vagonete înțepenite cu pietre sub roți. La cincizeci de yarzi se găsea intrarea în tunelul principal. Simți nimerit să se consulte cu Şoim-Înțelept şi cu şeriful Gerry.

— Nu-i uşor să eliberăm prizonierii, Şoimule!

— Cei din labele Cârtiței scot minereu până seara târziu.

— Şoimule, ducem caii la adăpost, apoi ne facem un plan, amigo!

S-au despărțit apoi în două. Fiul lui Yacunda cu o jumătate din indieni se alăturară lui Colorado, iar cealaltă parte a fost încredințată lui Gerry. Pedro, rămas lângă şerif, avea misiunea să-l supravegheze. Acelaşi lucru făceau şi Colorado cu fiul căpeteniei.

S-au hotărât ca Şoim-Înțelept şi Colorado să inspecteze terenul unde urma să se dea lupta. Văzură sitele de spălare şi mormane de steril şi galenă argentiferă.

— Şerifule, împresurăm galeria principală! Nu iese nimeni de acolo decât în cătuşe ori cu mâinile pe piept! Să ne asigurăm însă mai întâi dacă nu-s ceva bandiți rămaşi prin magaziile astea.

— Bună idee. Colorado!

Trecură la aplicarea celor stabilite. O parte din oameni se furişară spre depozitul de unelte, aproape de cuptoare şi vatra de prăjire a galenei, căutând o ieşire. Colorado şi indienii se apropiară de galerii printr-alt loc.

Ajunseră la barăci. Intrară. Nu se afla nimic. Peste tot lucruri răvăşite. Veni la rând bucătăria. Sosiseră şi Gerry şi Pedro între timp. Aici găsiră doi indivizi dormind, frânți de beți, în spatele unei plite. Câteva cratițe fierbeau molcom, la foc mic. Cinstiseră pe săturate tescovină, şi puteai tăia pe ei noduri de carpen. I-au sculat scuturându-i vârtos. S-au trezit, şi mexicanii făcură ochii mari în fața Colturilor şi a cuțitelor ce le pândeau scalpurile. Nu le venea a crede ochilor, totul părea un vis urât.

Primul vorbi Pedro.

— Bucătarilor, ridicați mâinile sus!

— Cine este tartorele minei? îi luă la rost şeriful Gerry.

— El jefe este señor Moreira. Noi suntem bucătari oropsiți!

— Câți paznici sunt în mină, amigo? Şi fără minciuni!

— Douăzeci cu toții! Aici intră şi vechilii, señor!

— Captivi câți hrăneşti?

Îi lipi pistolul de tâmplă.

— De două ori câți temnicerii, señor! Noi gătim, facem muncă de slugi! Aveți îndurare, señor, cu nişte nenorociți ca noi!

Isprăviră vorba cu ei, după care i-au legat, dosindu-i sub o masă. Au înțeles că mai aveau destul timp până minerii ieşeau la lumina zilei. Din prevedere, se apucară să inspecteze încăperile. Prin multe locuri, linişte şi neorânduială. Ajunseră la dormitorul minerilor. Se cutremurară. La fel ca în alte mine unde se lucra cu sclavi, erau încastrate cu piroane în grinzile pereților lanțuri şi brățări pentru ferecarea prizonierilor în timpul nopții. Mizeria locului n-avea margini, fiul lui Yacunda era mâniat, vocea îi tremura, ochii îi scânteiau.

— Tolsuhnii ar aşeza Cârtița la stâlpul caznelor dacă i-o dați!

Într-un depozit găsiră dinamită, cătuşe, sumedenie de fanare, lingouri de argint, târnăcoape, felurite obiecte de bucătărie în dezordine.

Intrară în mină la adăpostul armelor. Lumina anemică a unui felinar se risipea, în tunelul plin de jilăveală. Înaintară, asediaţi de mirosul greu de galenă argentiferă. Ajunseră la o bifurcaţie, de unde coborâră într-alta mai scundă. O bubuitură depărtată cutremură pământul, aproape oprindu-le inimile. Zgomote izvorâte din străfundurile minei, amplificate şi întortocheate ca un păinjeniş cu fire, se risipeau în galerii. Bolta mucedă şi lipicioasă susţinută de stâlpi putrezi se putea prăbuşi în orice moment. Tânăra căpetenie nu spuse un lucru prea măgulitor pentru Moreira. În urma exploziei, deschideau o galerie, începând cu o cavernă, să scoată la lumină argintul aztecilor. Se luară după zgomot, tavanul deveni scund, mai povârnit, surparea pereţilor sub apăsarea plafonului o arăta de neînlăturat. Picături cu miros sulfuros cădeau ca o măsură de ornic. Au ajuns la un abataj unde captivii scheletici încărcau vagonetii sub lovituri de cnuturi. Paznici bine hrăniţi arătau ca împieliţaţii. Pentru o clipă, obrazul descărnat al lui Allison, cu ochii lui şterşi, albicioşi, şi mutra de brută prostită a lui Mac se arătară într-un cerc de lumină. Pe Billy King nu l-au zărit. Nu puteau face nimic. Să fi deschis focul ar fi însemnat să pericliteze viaţa întemniţaţilor. Galeria s-ar fi năruit peste ei.

Se găseau din nou la lumina zilei şi-şi umplură plămânii cu aerul proaspăt al după-amiezii. Pedro, între timp, prinsese un paznic fugit să dosească un lucru furat. După ce l-au descusut, îl legară fedeleş. Timpul trecea greu, soarele înclina spre asfinţit. Începură a se teme că Moreira e rătăcit cu afaceri prin alte coclauri, când la capătul galeriei principale se auziră voci de vechili, porunci şi înjurături. Apărură primii vagoneţi încărcaţi şi gardieni, apoi se arătară alţii gemând de minereu, şi tot mereu alţii, urmaţi de garda stăpânului minei, care curând, toată, se găsea în afara tunelului. Răpăi o primă salvă de gloanţe pe deasupra bandiţilor, se iscă panică, tâlharii armară carabinele. În aer plutea moartea. Căruţurile o porniră singure pe drum îndărăt, afară de primul scos din mină.

— Toată lumea aruncă armele! Altfel, intraţi în iad! răsună porunca şerifului Gerry Mulligan.

Răspunsul nu întârzie. Asupra lor s-au abătut plumbi!

Cartuşele trase sub imperiul fricii oarbe greşiră ţintele. Asediatorii au trimis şi ei gloanţe în plin. Căzură nenumăraţi paznici, cei scăpaţi o rupseră la fugă spre galerii. Focurile bine ţintite mai culcară la pământ alţii. Întemniţaţii au fost surprinşi de frică şi, derutaţi, se împiedicară între ei, făcând larmă. Lucrurile nu ieşeau aşa cum ar fi trebuit. Şeful tolsuhnilor strigă indienilor că vor fi curând eliberaţi. Luis spuse acelaşi lucru ţăranilor captivi. Bandiţii ascunşi în gura tunelului secerau din plin în tot ce nimereau. Căzură indieni de-ai lui Yacunda şi ţărani luaţi de misiţii lui Moreira. Un măcel greu de stăvilit se întinse pe locul din faţa galeriilor. Mulţi căzură străpunşi de proiectilele rătăcite. Poveţele nu mai valorau două parale. Se declanşă un talmeş-balmeş de strigăte, de ameninţări, de chemări, când vocea lui Colorado se înălţă, acoperind haosul, cu limpezimea sfatului înţeles de unii la timp. Captivii se răsfirară, aruncându-se la sol, mulţi se târau de-a buşilea, în frigurile groazei, căutând locuri neatinse de gloanţe. Bandiţii se arătară, şi picături de moarte li se prelinseră multora în corp Blesteme, gemete şi vaiete se amestecară între ele. Armele nelegiuiţilor detunară şi ele. Căzură oameni veniţi să înfrângă răul. Un ţăran din Santa Rosalia fu trântit pe spate de plumb şi privi pentru ultima oară cerul.

— O încărcătură de dinamită le vine de hac, señor! propuse Pedro, în timp ce se apropiau de vagonet cu înzecite precauţiuni.

Puseră la locul lui explozibilul şi pregătiră fitilul pentru aprins.

— Aveţi cinci minute să ieşiţi fără arme, cu mâinile ridicate!

— Să te ia dracu, vânătorule de mufete! răcni furios Moreira.

— Aprinde fitilul de aici, Pedro! Ştiu cât face jucăria până în inima minei. Vor sfârşi cu şoriciul ars, amigo!

— Acum vă ia dracu în cârcă! le prezise Pedro, în timp ce vagonetul se urni şi, treptat, începu să-şi sporească iuţeala.

Vehiculul în care sfârâia un fitil, a cărui minusculă flăcăruie înainta spre explozibil, prinse viteză, alergă spre gura galeriei, aducându-le grăbit sfârşitul, un sfârşit de neînlăturat.

Urlete fioroase de neputinţă, blesteme de tot felul, înjurături grele, mexicane, mai departe bezmetica goană a multora spre salvare. Toţi au fost întâmpinaţi de o barieră de foc de arme. Căzură destui, dar printre cei întinşi la pământ n-au zărit pe

Allison, pe Billy King, pe Mac.

Mai trecu cam un minut, şi o bubuitură năprasnică, urmată de o mişcare seismică, a cuprins locul. Zgâlțâiturile solului, toate venite ca din miezul lui găunos, odată cu un nor de praf ce bufni prin gura tunelului, îi împleticiră, îi determinară să-şi piardă cumpătul. Totul aducea cu erupția unui vulcan. După ce ultima galerie se nărui, lucrurile se liniştiră treptat. Numai praful se mai ridica într-o pulbere înecăcioasă, pe care curentul o îndepărta greu.

Răniții grav, fără putință de a fi salvați, au fost scutiți de chinuri. Indienii şi-au îmbogățit cingătorile cu scalpuri. Trei bandiți scăpați cu viața fură predați foştilor întemnițați. Pe muchia unei nicovale căzură sfărâmate brățările de fier.

Într-un individ îmbrăcat îngrijit, cu un obraz vindecat după o lovitură de secure, fu recunoscut don Laudetta, ajuns un mameluc în mâna lui Billy Ring, acum împuşcat în spate, cum arăta rana, de unii de-ai lui, pentru a stinge cu siguranță nişte probe. Îl mai recunoscură pe Jorge, pelerinul, cel ce cărase într-o vineri simbolul crucificării înaintea alaiului padrelui Modesto.

— Au fugit pe un drum tăinuit, lăsați-mi viața! le vându ştirea unul dintre vechilii capturați. N-am apucat să-i urmăm.

— Ai vreo idee unde a dispărut Moreira?

— Este o cabană la cinci kilometri, señor! Îi ajungeți iute!

Nu era timp de pierdut. Lăsând povețe pentru Luis, Colorado îl luă cu sine pe Şoim-Înțelept, pe Gerry şi doi indieni. Porniră ca nălucile pe urmele bandiților.

Când umbrele serii începură să se ascundă în adâncimea canionului, ajunseră la locul stabilit. În pragul cabanei, lângă stănoagă, doi oameni zăceau împuşcați. Unul nu trecuse încă bariera vieții. Cu destule eforturi, smulseră câteva vorbe de la el. Aflară că Billy King fugise cu diligența, iar un chervan cu argint apucase altă cale.

Ținură un mic sfat şi s-au despărțit în două grupuri. Colorado şi fiul căpeteniei galopară pe calea ce urca coasta canionului. Gerry şi indienii, pe cealaltă, un drum mai ocolit. Revederea fusese fixată în satul tolsuhnilor, dacă nu se întâlneau la înfurcitura de unde plecau acum…

Drumul apucat de Colorado se îngusta, ținea aproape de peretele canionului. Indianul spuse:

— Şoim-Înțelept vede noaptea ca atunci când soarele arde pe copaia cerului.

Își struni apoi calul, atent însă la zgomotele prinse în galopul furibund. Suişul se înrăutățise şi încetiniră. La o distanță de două sute de yarzi, auziră un îndemn de cai. Strigătul se repetă, au oprit.

Desluşiră rostogoliri de roți ce năşteau ecouri în coastele Canionului Negru. Din toate zgomotele ce ajungeau la ei, au înțeles că au în față diligența. Vorbiră în goana cailor şi suiră pieptiş câteva serpentine. La capăt, pe drumul la care au ajuns, le surâdea izbânda, întrezăreau umbrele diligenței.

Cupeul mare, umbros, în lunecarea lui, se contura la peste o mie de paşi. Şinele roților izbeau în pietre, aprinzând siliciul, scântei se răspândeau pe fața drumului, trădând prezența bandiților.

Au gonit un timp, odată cu copacii înfipți în muchea drumului hârtopat, care lunecau toți îndărăt, noduroşi şi strâmbi, tăind lumina picurată a nopții ce poleia cărarea, înfăşurând-o în benzi înşelătoare rămase mereu în urmă, pentru altele ce se descopereau cu fiecare pas.

— Îi ajungem, Şoimule! Sper ca Moreira să fie în cupeu!

— Dacă prietenul alb nu vrea Cârtița, pentru funie, scalpul ei mi-ar împodobi cingătoarea, făcu o propunere desluşită Şoimul.

Diligența alerga fără odihnă. Drumul ce-i despărțea de trăsură scădea şi s-au înțeles să acționeze. Şoim-Înțelept îşi încordă arcul, săgeata sfâşie aerul, înfigându-se adânc în umărul surugiului. Urmă o ploaie de înjurături. Goana diligenței scăzu. Pe o fereastră îşi făcură apariția gâturile a două carabine, urmate de pălălăi. Trăsura hurducăia, şi plumbii se pierdură în hăuri. Goana continuă pe un drum plin cu gropi, vecin cu muntele de piatră de pe care picura apa. Un glonț țiui pe lângă urechea lui Colorado. La flacăra lui zări figura osoasă a lui Allison.

— Vântu-i de preț, Şoimule! Trebuie să-i prindem vii!

Alergară prudenți după diligență. Întunericul se adâncise, devenise cleios, ca un catran unsuros, în timp ce luna aluneca pe fața cealaltă a peretelui de stâncă. Drumul era rău, plesniturile de foc ale bandiților se năşteau şi sucombau pe luciul vopselei.

— Mai dă-i o veste surugiului, Şoimule! Poate opreşte!

— Mâna-iute-ca-fulgerul nu vrea să moară de săgeată?! Şi vergeaua îl atinse, înfigându-i-se în celălalt umăr. Otrava începuse să-şi facă efectul, Mac urla, dar nu opri caii. Încercă să-şi smulgă fierul, nu izbuti. Marginea căii era ruptă, o roată, în goana ei, atinse golul.

— Să-şi plătească polițele tâlhăriilor, Şoimule!

Fiul lui Yacunda întinse puternic arcul şi slobozi vergeaua. Mac înțepeni în capra trăsurii. Hățurile i-au alunecat din mâini, iar caii slăbiți din frâie alergau ca fugăriți de iele. Puşcăriaşul eliberat de Sherman să se bată cu sudiştii la Secesiune, în Georgia, fusese lichidat!

— Şoim-Înțelept să mă acopere! Merg la Cârtiță!

Focurile trase de indian rupseră aşchii din lemnul pervazului. Allison, ieşit la fereastră, încasă un glonț ce-i răni brațul. Arma lui Billy King detună, iar banditul crezu că-şi lichidase urmăritorul. Strigă la Mac să oprească, Allison pierdea sânge.

Îl despărțeau de scara diligentei două-trei lungimi de cal. Billy King alese calul din raza vederii, şi trase. Indianul ce-l călărea se aruncă din scări, prăvălit pe stâncă. Dintr-o ochire, Colorado înțelese că viața acestuia nu era în primejdie. Jocul de-a viața şi de-a moartea continuă. Banditul a priceput că Mac trecuse frontiera, văzându-l cum se bălăngănea ca un sac plin cu manioc. Înveninat, slobozi glonț după glonț în urmăritor, fără să-l rănească. Trase şi el foc după foc, țintuindu-l pe bandit departe de fereastră. Lemnul tare al pervazului sărea muşcat de plumbi. „Dricul ăsta trebuie dat la remontă!” glumi în sinea lui polițistul, şi zbură ca o năluca pe lângă cupeu, aruncându-se pe un cal înhămat la trăsură. Picior-Uşor îşi micşoră goana, rămase în urmă.

Moreira aşteptase să se sfârşească împuşcăturile. Recunoscuse neiertătoarea carabină a lui Colorado şi îşi încărcase arma în spatele pereților căptuşiți cu tablă groasă ai cupeului. Poteca înota acum într-o lumină anemică. Drumul era drept, fără pante, iar luna spoia cu var coroanele pinilor.

Billy King scoase prudent capul şi privi în noapte. Nu-şi mai zări duşmanul ce se târa pe oişte şi se cățăra pe capră. Tenacele polițist stăpânea alergătura cailor. Cuprins de furie, împuşcă prin geamlâcul cupeului, împănându-l pe Mac cu plumbi. „Mai opresc din goană, apoi – ce-o urma!” îşi zise Colorado trăgând

de hățuri cât îl ținură puterile. Animalele nu s-au lăsat lesne domolite. La o hurducătură, oiştea se frânse de la cruce, iar şleaurile, forțate, plesniră după primii yarzi. Caii îşi continuară drumul scutiți de povară, târând după ei proțapul şi hamurile. Diligența mai înaintă sub impulsul inerției, după câteva momente iuțeala i se anulă, apoi roțile prinseră a se rostogoli îndărăt.

Colorado căută mecanismul de frânare, trase de el, dar – mii de draci! – instalația nu folosea la nimic. Hotărî să-şi joace viața.

— Gata cu tine, Billy King! Ți s-a înfundat, arată-te!

— Crapă, texane! ripostă celălalt.

Traseră amândoi. Trupul lui Mac îi mai scăpă o dată viața, iar carabina lui Billy King zbură izbită de glonț. Trăsura câştigă viteză în alergătura ei la vale, faptele se precipitau, pentru ultima oară încercă să frâneze vehiculul, fără izbândă.

Sfârşitul se apropia, cupeul începu să se depărteze de peretele stâncos, drumul făcea un unghi lin, căderea în gol nu putea fi ferită, în acel loc nici pomi nu mai erau în marginea căii. Se simțea năclăit de sângele ce-i udase subsuoara cămăşii. Îl cuprinse un fel de febră. Locurile atinse îl frigeau. Gândul obsesiv să ajungă la Billy King îl crispa. Dar se apropia de marginea prăpastiei. În acel loc cursa se frângea, acolo se năruia jurământul făcut celor din Blue Town să-i aducă pe bandiți vii. Se hotărî fulgerător. Sări fără să pregete, prin golul ferestrei, în diligentă. În acel moment, corpul lui Mac se prăvăli de pe capră, şi se lovi moale, inform, de stâncile negre ale canionului. Banditul cruțat în mărfar îi salvase acum viața.

Billy King văzu silueta lui Colorado cum zboară prin aer, trase, uluit de saltul acrobatic al texanului, şi greşi ținta.

Allison zăcea pe o pernă, iar şeful bandiților ridică a doua oară arma. Nu avu răgazul să percuteze, deoarece polițistul îl izbi cu putere peste obraz, scăpă carabina lui All şi mai primi un pumn. Allison îşi reveni din slăbiciune, încercă să tragă cu mâna teafără, dar încasă şi el o lovitură nimicitoare. Căzu într-un colț, blestemând. Venise sfârşitul! Colorado se azvârli în ultima fracțiune de secundă în portiera trăsurii, antrenându-l odată cu el şi pe Billy King, atunci când cupeul întâlnise sub roți hăul şi se înclinase. Forțând uşa diligenței, se făcu un zgomot strident, iar calea li s-a eliberat. Trupurile lor plutiră o

clipă, mari, greoaie, deasupra abisului, unul după celălalt, neajungându-se.

Colorado simțise răsuflarea adâncului şi zărise la timp piatra neagră a peretelui de care se lovi şi rădăcina unui arbore de care s-a agățat cu desperare. Își asculta loviturile inimii odată cu izbiturile cupeului de muchiile stâncilor în rostogolirea lui spre patul canionului, înfiorat de urletul de om în agonie al lui Allison. Toate îi dădeau de ştire unde se găseşte. Un genunchi îi era aproape strivit de şocul loviturii, la fel un cot. Apoi, liniştea îşi recuceri teritoriul. Se auzeau clar vuietul apei ce rodea pereții muntelui la câteva zeci de yarzi sub el şi țipătul repetat al unei buhe.

Inspiră şi expiră fără grabă, izbutind să-şi domolească bătăile inimii. Ştia că numai o judecată limpede îl putea salva să iasă din încurcătură. Înțelese că şansa lui e minimă, deşi îşi găsi un reazim relativ solid pentru un picior, strivind un cuib de pasăre într-o scorbură, pe care poate providența i-a scos-o în față.

Reuşi, cu o forță supraomenească, să se înalțe deasupra abisului şi să-şi tragă pe stâncă corpul. La urmă îi veni aproape să leşine de efort. Abia a putut să se ajute de piciorul rănit şi de mâna rănită. Încercă să se ridice, dar căzu într-un genunchi. Întunericul înota în stele de toate culorile.

Moreira îşi reveni după căderea violentă. Nu ştia dacă texanul a părăsit şi el trăsura. În aterizarea pe stâncă se rostogolise, oprindu-se în umărul muntelui. Învingându-şi slăbiciunea se ridică în capul oaselor, când Colorado încercă să facă acelaşi lucru. Realiză că este întreg, iar cizma i se împiedică în Coltul său de 45! Respiră, mulțumind cerului ori iadului pentru triumful său.

O sfărâmătură de piatră se prăvăli în vecinătate, în prăpastie. Străpunse întunericul, şi în ochi i se aprinse un fulger. O veche patimă îi fu răscolită. Aplecat de spate, la câțiva paşi, se găsea Colorado. Îi venea să urle de bucurie. Celălalt nu era înarmat, mai mult, părea să fie grav rănit.

— Rău pentru tine că n-ai plesnit! Du-te la strămoşii tăi! – trase banditul.

Se auzi un țăcănit metalic, şi atât! Apăsă din nou pe trăgaci, acelaşi rezultat. A treia oară, un glonț detună şi-i arse celuilalt obrazul. Înjură furios. Mai încercă, dar negura țevii rămase oarbă. Moreira reluă cursa butoiului, dar nimic! O furie

dementă îl domină. Căută în redingotă, pipăi cartuşiera, peste tot sufla vântul. Azvârli cu furie pistolul în Colorado, însă pripeala tâlharului i-a salvat lui viața. Bucata de fier l-a lovit doar la cap. Izbitura îl făcu să-i joace stele de foc prin fața ochilor şi izbuti cu o sforțare supraomenească să se ridice. Moreira era aproape, cu un stilet în mână, lovi, dar întâlni aer.

— Ai să crapi, Colorado! Din Grota-Şacalului mi-ai scăpat! Aici ți-am îngropat steaua de sticlete! Ține, copoiule! – şi lovi din nou.

Avu din nou noroc şi-l izbi cu mâna teafără, puternic, la figură. Moreira se clătină, rămase în picioare, dar Colorado se dezechilibră şi căzu într-un genunchi. Celălalt îşi calculă săritura şi se aruncă cu întreaga greutate asupra lui. Lama ascuțită fu deviată în ultima secundă. Situația lui deveni critică, fusese crestat la braț, durerea îi smulse un geamăt.

— Nu-mi scapi, sticlete! Mai bine rămâneai în Lumea ta Veche, valahule! Ai vrut să mă duci în fața rancherilor la judecată! Na şi pentru Harris şi pentru Mac şi pentru All!…

Fierul străfulgeră, tăindu-l la umăr. Colorado izbuti să se ferească, pieptul țintit de bandit n-a fost atins. Rana îl săgeta şi începu să-şi revină din epuizare. Moartea era deasupra lui. Nu abandonă lupta şi, cu mâna liberă, încercă să-l îndepărteze. Apăsat sub greutatea celuilalt, împiedică apropierea stiletului de piept. Nu izbuti, şi simți arsura ascuțişului într-o fostă cicatrice. Sângele prelingându-i-se pe piept, ca ieşit dintr-un izvoraş, îl făcu să-şi piardă treptat cunoştința. Simți că sfârşitul e aproape, iar el părăsise stânca, se găsea tot cu Annie, îi vedea ochii limpezi în culoarea albăstrelelor, cu părul ei de grâu copt şi cu talia puțin îngroşată, aşteptând darul matrimonial. Dar lângă el era Billy King. Uită de bandit şi se văzu cu ea în Făgăraş, unde ridicaseră casă nouă. În țintirim puseseră stâlpi de veci în locul celor putreziți, le îngrijiseră mormintele la ai săi, lăsând şi o sumă de bani pentru bătrânii nevoiaşi din sat.

Totul se risipi, apăru în schimb marshallul Mighty. Sudori reci i-au îmbrobonat obrazul, venise momentul ca el, Colorado, să dea atacul, ori să se lase terminat…

Pe Canionul Negru era tot noapte, cerul se deschisese larg, ca o poartă limpede împodobită cu safirele aştrilor, asemeni unui brad de iarnă. Şi în acel moment, cu un efort violent, ridicându-şi brațele deasupra capului, îndepărtă mâinile

banditului. În această poziție, începu să râdă, hohotind neprefăcut. Trăia o eliberare nervoasă, uitase că legătura între viața lui şi veşnicie, la el se rezuma într-o singură lovitură de cuțit, pe care celălalt putea să i-o aplice cu uşurință.

— În spatele tău este sfârşitul, Billy King! Predă-te!

Colorado privea peste umărul acestuia, în întunericul opac, la salvatorul venit în ultimul moment; figura lui parcă jubila.

— Pedro îți va fi şi ție naş, cum i-a fost şi lui Harris!

Moreira se înfioră. Gândi la pericolul ce-l păştea, ştiind că fusese urmărit de mai mulți călăreți. Banditul înclină să se uite în spate, iar Colorado, cu mâinile împreunate într-o neînduplecată ghioagă, îl lovi cu ură în golul stomacului. Izbitura fusese nimicitoare. Tâlharul se frânse în două şi căzu ca o zdreanță peste polițistul epuizat de efort.

Se trase de sub el, aproape leşinat. Curmat de mijloc, îşi inspectă rănile. Nu arătau să fie atât de grave, nici tăietura de la piept nu-l îngrijora, ea se amplificase în imaginația sa. Îi tremurau muşchii de la picioare, genunchiul îl săgeta. Billy King zăcea răpus la doi paşi de el. Îi aruncă cu vârful cizmei stiletul, ascultându-i căderea în prăpastie. Îl cuprinse o sete de viață pe care o mai încercase la ieşirea din Grota Şacalului. Simțea renăscându-i puterile prin nevăzute izvoare. Inspiră însetat aerul rece al nopții. Când îşi inspectă coburii, atinse mânerele Colturilor. Şi cuțitul era la locul său. „Ce se întâmplă cu tine, Ştefane?! Dacă le-ai uitat, înseamnă că nu le mai suferi! Vine vremea să le pui în ladă, şerifule! Ia dangaua şi înseamnă viței!”

Butoiaşele aveau lăcaşele pline, şase cartuşe de 38! Cătuşele le simți în mână şi înferecă banditul fără cunoştință. Copleşit de moleşeală, se rezemă de peretele drept al muntelui, în timp ce pe cer aştrii, în componentele spectrului, se tăiau sub diferite unghiuri...

Visă – ori totul se petrecuse în realitate? – că se găsea pe marginea Oltului, venise şi copilul, şi toți trei îşi bălăceau picioarele în apa ce crescuse mult peste maluri, dar aici cădeau de sus, în vâltorile Canionului Negru, stele vinete, sângerii, toate arzând pe coame.

Nu-şi mai putea da seama dacă leşinase. Timpul se deşira nemilos. El, tiranul Cronos, alerga pe infinitul său drum o durată de care uită.

— Mâna-iute-ca-fulgerul este în viață! auzi lângă el vocea

Şoimului. Cârtița-Şireată a rămas cu scalpul pe cap! Prietenul tolsuhnilor să tragă pe nas din mirosul ierburilor – îi dădu să inspire dintr-o pungă cu buruieni usturoiate. Bea mescal, fratele meu alb! Prietenul tolsuhnilor n-are răni să petreacă un timp lung în wigwam! Să trezim Cârtița, că boleşte, deşi blana ei n-are găuri!

A trecut un timp lung până ce-i reveniră puterile. Genunchiul era mai departe amorțit de durere. Întunericul fusese răpus de zgomote ce creşteau. Deosebi mai întâi fornăiturile de cai, apoi identifică bidiviii diligenței, lăsați de izbelişte. Unindu-şi puterile, deshămară patrupedele şi le pregătiră pentru drum.

Făcură calea-ntoarsă. Şoim-Înțelept a înțeles neputința albului să se suie singur pe cal şi l-a ajutat.

Călăriră îndelung. În timp ce văzduhul îşi schimba culoarea, dincolo de canion mijea ziua. Strigătele gureşelor păsări, trezite matinal prin copaci, făcea noaptea să se retragă cu mantia-i neguroasă de pe stâncile negre şi prăpăstioase ale canionului şi de pe văile puțin umblate de om. Şoim-Înțelept izbuti să îngâne păsăretul diurn.

Între fiul căpeteniei şi micile vietăți pornite pe sfadă în cor se legă în acel răsărit un dialog pestriț, asemeni vorbirii omeneşti codificate, curmată brusc la ivirea indienilor călări, ce se apropiau la trap grăbit.

Tropotul îşi mări intensitatea, apoi siluetele negricioase se măriră, toate decupate pe fundalul norilor joşi, spălați de soarele ce creştea odată cu ziua. În fruntea pieilor roşii, vopsiți în culori de război, călărea Yacunda, ținând în mâini temutul tomahawk din argint. La o lungime de cal veneau Gerry şi Vânt-Furişat.

Colorado simți că i se frânge în mijlocul pieptului o neaşteptată căldură, ce-i curse apoi în tot corpul, ca o maree binefăcătoare. Şi-au strâns frățeşte mâinile, fără să descalece. Cu Yacunda s-a apucat bărbăteşte de umeri.

Capitolul XVI – FLINTE DEZGROPATE

Au mai zăbovit încă o noapte la tolsuhni peste cele şase câte trecuseră de la capturarea lui Billy King. Colorado s-a vindecat iute, dar vraciul socotise că nu e nimerit să se încumete încă la

drum. Payata întrecuse orice aşteptări în folosirea leacurilor. I-a oblojit rănile cu ierburi şi rădăcini de plante tocate. Durerile îl lăsară de tot, iar puterile îi renăşteau miraculos. Între timp, Colorado a fost pus la curent cu peripețiile şerifului Gerry Mulligan.

Chervanul îngreunat cu lingouri nu înaintase prea mult. Călărind cu iuțeală, Gerry s-a apropiat de codârlă fără să fie simțit şi sări în spatele surugiilor. Răcnetele de luptă ale aliaților săi îl acoperiră. Un vizitiu aruncă din şa un indian, dar fiind somat de şerif să ridice mâinile în sus n-a mai putut trimite al doilea glonț. Carul încetini, o săgeată bine țintuită îl înțepeni pentru vecie. Nici celălalt n-a avut un viitor mai strălucit. Gerry recunoscu în surugiii doborâți două pramatii aservite lui Allison, cunoştințe din Blue Town. Unul era chiar Ace, cel scăpat din închisoarea Orăşelului Albastru de Bill King.

Metalul prețios a fost depozitat într-o peşteră unde indienii păstrau oasele străbunilor glorioşi. Billy King, Willy şi Gunn au fost ferecați într-o colibă din bârne şi puşi sub pază straşnică.

Misterioasa aşezare părea că se trezise. Rugurile ardeau întețit, găteje vânjoase se mistuiau sub un cer cu stele ce puteau fi numărate.

Focurile de tabără întreținute de santinele se reflectau în ochii răpitoarelor, atente la vânzoleala oamenilor. Broaştele orăcăiau într-o baltă apropiată. Colorado nu putea dormi. Se sculă din patul aşternut pe frunze, merse la prizonieri să inspecteze locurile. Văzu mai întâi indieni înarmați alunecând printre colibe. Se aşează la un foc şi-şi aminti de sentimentele locuitorilor când s-a reîntors în sat. Aducerea celor ucişi a abătut asupra comunității un val de întristare, dar şi de mândrie, de invidie pentru privilegiile dobândite de eroi, de a putea vâna cât urma să dăinuie viața fără capăt, pe celălalt tărâm, săgetând bizoni pe plaiurile de vânătoare.

A doua zi potrivit obiceiului păgân, au suspendat şapte conuri funerare la înălțime, ferite de fiarele sălbatice, ca vitejii morți în luptă să putrezească în aer, iar oasele să se albească la soare. Ele aveau să păstreze vie în memoria viitorilor războinici tolsuhni, lupta dusă de trib împotriva Cârtiței-Şirete…

Yacunda nu avea somn. Inspectând tabăra însoțit de Şoim-Înțelept, l-au găsit pe Colorado şi s-au aşezat neinvitați lângă foc. În acel moment, un roi de cărăbuşi zburând

întortocheat, îi făcură să-şi ferească obrajii.

— Fratele meu alb pleacă mâine să ducă Cârtița la nord de Rio Bravo!

Vocea lui Yacunda îl trăda. În ea se citea părere de rău.

— Amicul tolsuhnilor se desparte de voi cu inima tristă!

— Izbânda lui Colorado va face înconjurul locurilor de aici!

— Fără ajutorul lui Yacunda şi al zeilor albilor pierdeam lupta!

— Acamapichtli şi Huitzilihuitul, primii regi azteci care au scuturat jugul străinilor, i-au ajutat şi nu idolii de care vorbeşte Colorado, aduşi de peste Marea-cea-Mare de Bărboşii-din-Iberia!

— Aşa este, cum zice fratele indian!

— Albii îşi fac *machinaw*[37] groasă din legi, schimbă vorba Yacunda. Cele în care scrie să nu se fure oamenilor roşii păşunile şi locurile semănate sunt date pe foc, ori sunt ascunse de ochii indienilor.

— Lumea n-a fost limpede ca apa izvorului nicicând şi niciunde! Peste tot, Yacunda, răul trebuie ales de bine! În patria lui Mexi se va întoarce dreptatea aşteptată de indieni! Urmaşii indienilor vor avea viața asigurată, pământurile lor vor rodi, copiii vor învăța în şcoli înalte, laolaltă cu albii. Latifundiarii n-or să le mai ia ogoarele!

— Timpurile când Şarpele-cu-Pene se arăta indienilor s-au rătăcit în grotele unde păstrăm în taină comorile. Aztecii au venit de dincolo de Rio Bravo, aici au fost stăpânitori. Am cucerit întreg podişul, şi în insula Tenochtitlan ne-am zidit capitală. Cu toate astea, de pe timpul viceregilor aduşi de iberici, latifundiarii ne împing spre Tierra-Helada, pe pământurile înghețate ale Sierrei. Albii ne disprețuiesc, spun de noi că mirosim a vizuină, că suntem eretici. Şi asta datorită faptului că zeul bătăliilor doarme îmbătat de gloria lui Moctezuma, ce a supus 30 de regi, iar indienii nu se unesc să ia scalpul marilor stăpânitori de pământ hrăpăreți. Ei se lasă dezbinați. Chiar limba noastră este pestriță de la sat la sat, încât ne înțelegem greu şi ne vrăjmăşim ca nişte străini.

— Oamenii din Țara lui Mexi vor fi egali în drepturi şi în datorii până la urmă, aşa cum mulți albi sunt în țările lor, Yacunda.

---

[37] machinaw – pătură la indieni.

— Viața voastră nu ne place, fratele meu alb. Eu n-am ştire că undeva în Lumea Veche oamenii au ajuns cu adevărat egali între ei. Noi însă sub imperiul lui Moctezuma am cunoscut măreții pe care albii nu le vor atinge. Dar nici atunci indienii n-au fost egali unii cu alții. Regele a apăsat genunchiul pe grumajii învinşilor. De la Rio Bravo la Yucatam, vasalii lui Moctezuma stăpâneau pentru satrap pământul, apele, cerul cu păsările de pe el, animalele apelor şi ale pământului. D-asta nici zeii n-au ținut cu aztecii când ne-am luptat cu conchistadorii. Acum, ibericii ne-au sărăcit, au pus mâna pe aurul şi argintul nostru, ne-au alungat ca pe coioți, aşa cum şi voi ați făcut-o cu frații noştri de peste Fluviul Grandios, ce-s acum în rezervații.

— Indienii îşi pot schimba soarta numai dacă vor împrumuta obiceiurile şi modul de trai al albilor, Yacunda! Numai aşa îşi vor câştiga un loc mai blând sub soare, pentru că fiind mulți, vor deveni puternici şi vor întrece albii în pricepere şi vrednicie. Dar pentru toate astea, tolsuhnii trebuie să învețe…

— Şoimul a luat multe din aceste lucruri de la iberici; vom îngrăşa pământul şi vom aduce apa râurilor pe el, vrem să ne construim case ca albii. N-o să le fie lesne tolsuhnilor. Indianul este născut să nu asculte pe nimeni, să vâneze şi să lucreze pământul ce n-a mai fost cultivat de om. Dar astea sunt visele lui Yacunda şi ale Şoimului. Tolsuhnii iubesc muntele. Noi ştim unde sunt îngropate oraşele dispărute, ne cunoaştem trecutul fără să-l fi scris undeva, ştim locul unde este El Dorado. Ținem în păstrare comori nesecate în peşterile munților şi ducem cu noi, după ce sufletul părăseşte trupul, secretul strămoşilor. Nici un alb nu le va găsi şi oricare se va încumeta să afle de ele, va muri…

— Nu-i va fi uşor lui Yacunda şi Şoimului să-i învețe pe tolsuhni să trăiască ca oamenii albi!

— Înainte de venirea omului cu fața palidă, pământurile erau nesfârşite şi ne mutam când voiam pe altele mai roditoare. Albii i-au dovedit pe indieni. Calul de foc a călcat preriile şi a intrat prin inima munților, el n-a putut fi oprit. Albii cunosc puterea apei care fierbe. Ei vorbesc prin sârme cu iuțeala fulgerului. Minții le-au tulburat cu apă-de-foc colorată adusă din Lumea Veche, poporul meu a fost slab.

Noaptea se sfârşea cu încetul, pe Gerry nu l-a mai trezit. Făcuse rondul însoțit de indieni. Vânt-Furişat fusese văzută în

sat puțin în aceste zile. Fără a cere consimțământul cuiva, indiana şi şeriful s-au dus călări la mina San Felipe, unde o sumedenie de polițişti în şei inspectau prăpădul. Au găsit acolo câțiva supraviețuitori, printre care bucătarii ferecați aşteptând plecarea.

Colorado îi părăsi pe indieni şi intră la prizonieri. Gunn şi Billy King dormeau, Willy în schimb cugeta stând turceşte.

— Eşti dracul gol, Colorado! sări Billy King în picioare, repezindu-se la polițist, dar a fost stopat de Colturile ce-l ținteau.

Yacunda şi Şoim-Înțelept pătrunseră înarmați în colibă. Texanul îl prinse fulgerător de stâlp, fără să-l lovească, încătuşându-l. Şi Gunn fu bine înferecat. Între timp, Yacunda strigase o poruncă şi intrară doi indieni înarmați cu securi şi cuțite lungi, ascuțite.

— Îți faci vise deşarte că ne treci Rio Grando, Colorado! Ascultă ce-ți zice Willy Simson, au să-ți rămână oasele aici!

— Închide gura, Willy! Şi nu-ți mai umfla muşchii sub legături, că tot n-ai să scapi!

Judecătorul devenise stacojiu sub sfori.

Dimineață. Vraciul şi bătrânii, înainte ca satul să se trezească, drept bucurie pentru reîntoarcerea tolsuhnilor din captivitate, aprinseră un rug din coceni de porumb, aducând jertfă lui Nilonen, zeitatea porumbului. Printre castanii pitici şi prunii sălbatici se foiau copii, aşteptând plecarea războinicilor albi.

Între timp, Payata controlase rănile lui Colorado. Îl găsi bine, putea înfrunta vitregia ținutului. Tăieturile se închiseră miraculos. I-a mai dat o legătură de buruieni şi sfaturi pentru folosirea lor. Şi Gunn se însănătoşise.

— Prietenul tolsuhnilor este bun de carne, dar să nu-şi risipească puterea din pumn, când arma lui doboară şi spiritele rele!

— Carabina azvârle plumbul Payata, atunci când brațul se dă bătut! Eu am tras într-un seamăn numai când n-am avut altceva de făcut! Viața luată unui aproape nu mai poate fi pusă la loc…

— Mâna-iute-ca-fulgerul scoate din gură mereu vorbe cu tâlc. Tolsuhnii au ascultat cu luare-aminte spusele fratelui alb, dar

Steaua-luminoasă-a-înserării se sfârşeşte în iezer, iar prietenii albi au în priviri dorul de ducă! Şi până la Rio Bravo sunt multe zile de mers călare.

Vânt-Furişat îşi împletise în păr flori sălbatice de pădure. În mâini ţinea un wampum din amulete naive şi-l dărui lui Gerry. Şeriful se frământase toată noaptea şi, ca un hoţ, dăduse târcoale wigwamului fetei căpeteniei. Cu o seară înainte schimbaseră primul sărut. Gerry o învăţase această manifestare erotică a albilor.

În acest moment, îşi amintea de clipele petrecute în prima parte a nopţii când tâlharii încercaseră să evadeze. Atunci, razele lunii poleiau iarba cu argint. Se găseau într-un luminiş. El privea hipnotizat chipu-i, pe care se scălda lumina lunii. Dar umbrele ierburilor şi ale copacilor zămisliseră războinici indieni ce aduceau panica aruncării securii. Vocea indienei acoperi foşnetul vegetaţiei şi susurul izvorului, alungându-i vedeniile.

— Omul-din-nord, Gerry, poate spune de ce-i bate aşa de tare inima? Aşa păţeşte totdeauna când stă lângă o fată?

Şi pieptul indienei tresăltă ca împins de lava vulcanului!

— Gerry risipeşte vorbele cum găinuşa împarte hrana puilor!

— Iar Vânt-Furişat este ca valul mării unde se varsă Mississippi! De fiecare dată este altul şi aduce la mal bogăţiile adâncului!

— Aici şi-au făcut vizuina doi racconi – îi arătă animalele ascunse după o cracă groasă culcată la pământ, strângându-şi un şiret în jurul gleznei sale subţiri.

— Peste Rio Grande i-am numit bursuci, spuse el lipind-o strâns de umărul său, atent la animalele duşmănoase.

Îi admiră în tăcere silueta fără cusur şi pieptul tare, ce tresălta de sub bluza din piele de căprioară cu mâneci scurte şi franjuri, legată în jurul mijlocului. Fusta scurtă din fâşii din blana aceluiaşi animal îi descoperea coapsele sculpturale, ca de mahon.

Şeriful trecuse fluviul pentru Billy King, dar indiana îl oprise să asculte, cântecul duios al păsărilor. Mâna i se lenevise, nu mai era iute la smuls pistolul din cobur. Firea sa dârză se muia. Pe duşmanul său l-ar fi cruţat, i-ar fi dat o şansă, când celălalt l-ar fi fulgerat cu glonţul.

Amintirile se depărtau, acum se găsea călare lângă fată, urma să plece. Cu o seară înainte îi dăruise un medalion adus

din Fort Stokton şi-i promisese să-i trimită şi poza lui prin poştă.

— Nu o squaw albă a dat cutia asta Soarelui-Dimineții?

— L-am cumpărat de la bazar! Vreau ca el să-ți amintească de Gerry Mulligan – i-a mângâiat părul bogat, petrecut peste sânul acoperit cu o eşarfă croită cu zgârcenie dintr-o pânză țesută cu flori lucind ca un sidef.

Vânt-Furişat se bucurase ca un copil. Medalionul devenea pentru ea un totem. Îşi lipi emoționată obrazul de umărul lui..

— Fata căpeteniei bănuieşte că Soarele-Dimineții stă cu gândul la Steaua-Oraşului-Albastru. Poate că Gerry are în wigwamul său şi papoouse! vorbi cu gelozie indiana.

— Să cred din asta că Vânt-Furişat îl iubeşte pe Gerry?

— Femeia indiană nu ştie să zică vorbe mari. Ea este supusă şi credincioasă stăpânului ei toată viața, oricât acesta rămâne în colibă cu ea!

Gerry o mângâiase, adunând-o la piept. Au stat aşa, în lumina lunii, până ce zorile i-au grăbit spre satul tolsuhnilor.

Au pornit la drum. Blaky şi mustangul alb, parcă înțeleşi, mergeau alături, dar pierdeau distanță cu fiecare, pas de ceilalți. Gerry şi Vânt-Furişat tăceau. În fruntea grupului, şeful tolsuhnilor călărea ros de gânduri. Gerry nu-şi dezlipise ochii de la fată, fusese cuprins ca de beție. Vânt-Furişat părea învăluită într-o aură, obrajii ei catifelați se îmbujoraseră, iar râsu-i senin clincănea ca un şirag de perle. Caii lor se apropiaseră, şi Gerry simțea mai tot timpul atingerea coapselor arcuite ale fetei, ca dăltuite de un iscusit modelator, ce-şi îndemnau bidiviul în mersul ales, potolit.

Când au rămas singuri, indiana trecu pe Blaky, cu uşurință, să-şi lipească capul frumos de pieptul şerifului. Gerry purtă astfel dulcea povară sub lumina complice, despărțită atunci în fascicole trandafirii. Au descălecat, şi caii au rămas să pască iarba necălcată de picior omenesc, fornăind mulțumiți de frăgezimea ei.

Dintr-un loc cu vegetație bogată, cei doi bursuci tulburați de copitele cailor, priveau la oameni: femeia indiană se odihnea pe covorul mătăsos al ierbii, aşteptând supusă îmbrățişările omului alb. Şi în acele momente, fără să şi-o fi dorit, gândurile şerifului alergară la Archie, bunul său, căruia un vraci apaş îi prezisese că nepotul său, adică el, Gerry Mulligan, îşi va lua de

soție o indiană. Ce-i spusese Archie, acum nu-i displăcea, chiar ar fi vrut să se izbândească. Se sărutară prelung, mâinile lui mângâiară obrazul fetei, dându-i într-o parte o şuviță de păr negru, cu degetele fără tremur. Se scutură de amintirea bunului Archie şi rămase în acel luminiş singur cu fata indiană neasemuit de frumoasă.

Printre arborii luminişului, o zburătoare de un verde strălucitor, frângându-şi subit lunecarea în aer, se odihni pe ramura unui copac cu frunzele țepoase.

— Ştie Soarele-Dimineții ce se zice despre pasărea asta?

— N-am văzut nici una din neamul ei până acum!

— Este o quetzal, ce nu poate sta prinsă. Când cade în mâna omului, ori i se smulg penele de pe spate, ea se omoară!

Gerry a înțeles tâlcul vorbelor indienei, dar ceilalți se depărtaseră prea mult, şi el trebuia să-i urmeze.

— Soarele-Dimineții vrea să fie acolo unde-l cheamă datoria! Coliba unei indiene nu este pe măsura unui alb!

— Tâlharii trebuie duşi la judecată. Am jurat să servesc legea! Fata căpeteniei ştie de la Yacunda ce înseamnă să-ți faci datoria.

— Vânt-Furişat nu-i pe măsura unui şerif texan, asta o ştiu!

— Gerry nu îndrăzneşte să ridice ochii la fata lui Yacunda!

— Dacă Gerry ar împărți coliba cu fata lui Yacunda, ea i-ar face războinici viteji, cum nici o alta n-ar fi în stare!

Discuției intrate în impas i-a urmat tăcerea. În ochii ei albaştri, alungiți, se adunaseră două lacrimi ce au fost culese de buzele lui. S-au sculat în picioare, puternic tulburați.

— După ce Moreira va fi judecat în Blue Town, Gerry se întoarce la tolsuhni, s-o ceară de nevastă pe Vânt-Furişat.

— Omul alb, Gerry, este cu gândul la plecare. Prietenul tolsuhnilor, Colorado, a ajuns la granița pământului nostru. Grăbeşte-te!

Şeriful Gerry Mulligan o apucă pe după mijlocul gol.

— Fata lui Yacunda îl va aştepta oricât pe omul-alb-din-miazănoapte! îi acordă întreaga încredere femeia indiană.

Au fost conduşi de mamiferele curioase, până ce omul alb sări în şaua mustangului negru, cu aceeaşi agilitate ca şi aborigenii roşii ai pădurii. Străinul apucă mâinile fetei, le sărută şi luă din ele un buchet de flori colorate, de pădure. Indiana se

urcă în şaua mustangului alb. Apoi, albul privi un timp la ea. Îi văzu irişii viorii, ce-i escamotau în străfunduri gândurile.

Femeia struni frâul calului, se întoarse, după ce lăsase un ultim sărut pe buzele albului, arătându-i că nu-i mai e străin acest obicei învățat de la Soarele-Dimineții.

S-au despărțit la începutul luminişului. Fiica lui Yacunda alese drumul spre sat fără să întoarcă privirea. La răstimpuri, ridica mâna făcându-i semne lui Gerry. Se mistuiră pe rând printre şerpuirile cărărilor, fiind înghițiți de vegetație.

Şeriful îi ajunse din urmă pe ceilalți. Trecuse un timp mărişor de la despărțirea de tolsuhni, dar gândurile îi alergau la ei. Călărise multă vreme alături de Yacunda. Cuvintele indianului i-au pătruns în suflet şi nu le putea uita.

— Omul-alb-din-Texas ar fi făcut cinste indienilor dacă şi-ar fi ridicat un wigwam în sat la tolsuhni. Şoim-Înțelept ar fi avut un frate de la care să învețe obiceiurile bune ale albilor, am fi crescut şi noi herghelii de cai şi turme de bivoli!

Gerry a rămas neclintit în hotărârea sa, iar la urmă a strâns senin şi bărbăteşte mâna căpeteniei. Mai presus de dragoste, îşi pusese datoria. Poate şi privirile sfredelitoare ale lui Colorado îl hotărâseră.

Acum, după despărțire, când îşi amintea de ea, îi străbătea prin trup o căldură nemaiîntâlnită. Zâmbea închipuirilor, încerca să le alunge, dar ele reveneau, îl urmau ca nişte duhuri rele, ori bune, nici nu mai ştia cum sunt, şi nu izbutea să se descotorosească de ele. Colorado îl observă, zâmbi înțelegător, dar simți nevoia să-i dea un sfat:

— Am trecut şi eu prin stări d-astea. Vino-ți în fire, Gerry! Încheiem misiunea şi te întorci la indiană!

— Pare un destin. Parcă nu mai pot lupta, Colorado! Simt că mă trage ața îndărăt. Într-o dimineață ai să te trezeşti fără mine.

— Fleacuri, amigo! Fă exerciții temeinice pentru smulsul pistolului din cobur. Altfel, vei fi un ginere presărat cu flori în harabaua cioclului şi cărat în vreun țintirim din Mexic. Clar?

— Hai la plimbare, băiatule! zâmbi flegmatic Gerry, îndemnându-l pe Blaky cu pintenii, mai mult decât ar fi fost nevoie. Mustangul țâşni pe lângă ceilalți cai, lunecă ca o săgeată, galopă o bucată de drum, în timp ce peste cal şi călăreț

răcoarea adia binefăcătoare. „Am s-o duc la ranch. Cantora lui Amarildo să fie sănătoasă! N-are nici un drept asupra mea! Ce va spune Paggie? Murphy mă sâcâie de la un timp să merg la ei la masă. N-am nici o obligație pentru el. Mamei i-ar surâde să ne unim ranchurile. Ce să-i fac, gânduri de mamă! Dar cei din oraş?! Vor jura că nu ne mai cunosc, pe noi, alde Mulligan?! Texanii acceptă greu unirea cu indiene. Sunt atâtea fete de măritat prin locurile noastre! Chiar Gallanger s-ar înciuda! Nu o dată în saloon, la o carte, a deschis vorba despre Minnie şi Martha, fetele lui, amândouă de măritat! „Dacă nu una, cealaltă, Gerry!" Parcă ar fi pânză de cumpărat. Vânt-Furişat întrece texanele, este altceva!

Se distanță o bucată de drum. Se trânti în iarbă şi rămase cu ochii închişi, s-o vadă pe indiană aşa cum era la despărțire, s-o vadă plimbându-se cu rochii probate la croitor şi încercându-şi pălării la store! L-a cuprins o curioasă beție. Desluşi pasul lui Picior-Uşor, şi în adevăr, Colorado dădu colțul. Vocea prietenului suna zeflemitoare.

— Amigo, te-ai depărtat cam mult. Prin locurile astea, oricând te poate înțepeni un glonț! Te-ai aprins ca iarba pârlită de soare! Las-o, Gerry, încolo, avem treabă, băiete!

Gerry n-a catadicsit să-i răspundă. L-a privit fără să-l vadă şi s-a aruncat în şa, urmând drumul până la popas într-o desăvârşită muțenie. Colorado se gândea dacă nu cumva Payata i-a dat vreo băutură de dor pentru indiană. Cecilly i-l încredințase la plecare, trebuia să-l ducă viu îndărăt!

Şi-au instalat tabăra lângă o apă destul de adâncă având vecini mai multe familii de castori.

Dimineața răcoroasă l-a găsit pe Gerry în şa, cu ochii umflați de nesomn. Ultima parte a nopții se perpelise sub pătură, iar acum moțăia sub Stetson. Mica trupă străbătuse peste nouăzeci de mile.

— Hai în recunoaştere, amigo! Mai ne dezmorțim puțin, schimbând ritmul trapului, propuse Colorado nu mult după ce făcuseră un popas.

— Nu-i rea ideea, simt că am prins mucegai în târâtul ăsta lent, pe legea mea! se întinse Gerry ca după somn, şi unindu-şi vorba cu fapta, s-a depărtat de restul călăreților o distanță mărişoară.

Mergeau pe un drum invadat de vegetație, o veche pistă de

izvor, de jur împrejur, rarişti şi pâlcuri verzi de săpunărițe. De ramura înaltă a unui copac atârna amorțit un leneş. Colorado sărise din şa, zărind un cuib de pasăre căzut într-un mărăciniş. Se reîntoarse cu un pui golaş de hoco, în tuleie, urmărit de privirile contrariate ale şerifului Gerry Mulligan.

— Este numai mațe şi țepi, prietene! Nu-ți ajunge nici pe o măsea! Găina când se întoarce n-o să-l mai găsească.

— Te miorlăi ca babele indienilor.

— Lasă din mână viețuitoarea!

— Prinzi fluturi, Gerry Mulligan!

— Înseamnă că te bați cu mine, Colorado! mârâi livid şeriful.

— Trezeşte-te, Gerry!

Strânse mai departe vietatea ce cârâia sugrumată, fără şansă.

Colorado încleştă mai tare pumnul. Şeriful se aruncă asupra lui să-l împiedice, dar un pumn îi explodă în bărbie. Căzu năucit. Şi în timp ce încerca să-şi revină după teribila lovitură, îşi aminti de Happy Saloon, de Pearson, ce-i împuşcase tatăl, de dona Hilda plecată din orăşel, de Billy King şi ciracii lui ce-i atacaseră în Defileul Morții, de maşinațiile acestuia, omorârea lui Warner şi Travie, spânzurarea nevinovatului Paulo. Se văzu apărând banca oraşului de tâlharii lui Billy King, apăru Gaterul lui Harris, de unde tot Colorado l-a salvat, goana după bandit până aproape de Rio Grande. Răzbunarea lui King, atacul asupra lui Blue Town. Acum, faimosul bandit se găsea în puterea lor şi a lui, a şerifului Gerry dar el aproape uitase de datorie. În sufletul său se găsea numai indiana! Amețeala după lovitură trecuse, creierul începu să i se limpezească, se sculă greu în picioare, frecându-şi falca.

— În regulă, amigo! Sus în şa, Gerry! Vor crede sătenii c-am înnebunit, ori soarele ne-a pălit capul!

O porniră amândoi, la început mai iute, apoi se lăsară ajunşi de ceilalți.

Pedro şi sătenii făcură ochii mari. Nu înțelegeau cum se umflase şi se roşise obrazul şerifului Gerry Mulligan, ce uitase să mai fredoneze melodia de dragoste a cowboy-ului cântată la Trace în saloon.

Intrară în Santa Rosalia, pe o cărare ce suia spre ulița mare. Pământul arăta ca o cărămidă arsă, locurile cultivate cu

porumb şi arbuşti de bumbac erau acoperite de linţoliul de praf. Ţăranii trimişi în recunoaştere au adus veşti proaste. Ai lui Cordura odihneau mai departe, atârnaţi în copaci.

— Coiotele de Munos a murdărit legământul făcut de om cu ţărâna.

— Ai tăi vor fi răzbunaţi, amigo! reînnoi făgăduiala Colorado.

— Señores, pistolari de-ai lui Alvala ne pândesc, aduse vestea Luis. Ochesc din locuri bune de tras!

Descălecară şi-şi adăpostiră caii. S-au furişat apoi prin gospodării, făcând ocoluri, să le cadă în spate bandiţilor. În acest timp, Luis şi ţăranii aşezară de-a curmezişul drumului un car, şi-l blocară. Lucrurile însă se precipitară. Gerry zări primul un bandit aciuat într-un coşar, după zborul speriat al unei păsări cu pene cenuşii, cu coada lungă şi cu pete albe. Ocoli prin livadă, se furişă pe lângă ţarc şi se apropie, nevăzut de inamic. Se pregăti de luptă şi aruncă o piatră în direcţia opusă. Banditul scoase capul la zgomot, nu-şi zări inamicul, înjură. Îl mai momi, se arătă, dar de data asta l-a văzut şi tâlharul pe el. Au tras amândoi odată, dar plumbul şerifului a fost mai iute! Făcând o tumbă spectaculoasă, individul se prăbuşi peste parapetul coşarului.

De peste drum se auziră alte două focuri de arme. Un tâlhar fu obligat să-şi oprească calul în faţa baricadei formate de ţărani. Ghinionul său! Gloanţele sătenilor nu l-au cruţat. Apăru şi Pedro după puţin timp, târând de picioare un bandit în care aruncase cuţitul. Apoi, pacea cuprinse strada. Obrazul peonului păstra gravitatea momentului.

Sătenii ce până atunci iscodiseră înfricoşaţi de după garduri prinseră curaj şi ieşiră unul câte unul, îmbărbătaţi de cutezanţa celor aduşi de Luis. Sosi şi Munos, însoţit de trei poliţişti călări. Nu arătau deloc încântaţi. Îi recunoscură pe străini.

— Aruncaţi armele, texanilor!

— Eşti grăbit, Munos! Nu-ţi mai da ifose! Zi-le oamenilor să-şi vâre puşcoacele în oblâncuri. Şefii tăi îţi comandă să ne ajuţi!

— Armele la ochi! porunci el în timp ce descifra hârtia.

Figura comandantului de jandarmi din Santa Rosalia deveni pe rând violetă, măslinie, galbenă, apoi se înverzi. El, ca fost argat, cădea în genunchi când un ştab de seamă îi poruncea. Şi actul pica din Mexico City, de la tartorele poliţiei, a cărui

semnătură o cunoştea. Deveni mieros.

— Vina o purtaţi voi, mios amigos! Cu acte ca ăsta, fărâmaţi orice poartă de poliţie. Aş fi jurat că sunteţi niscaiva pistolari plătiţi să-i coborâţi din frânghii. Tâlharii îi duceţi peste Rio Bravo?

— Chiar aşa, Munos!

— Dacă o cereţi, punem şi noi, cei d-aci, umărul la loitre!

— Aşa te vreau, Munos! Îţi mulţumim, dar suntem convinşi că o scoatem singuri la capăt! vorbi agale şeriful Gerry Mulligan.

— Dacă ziceaţi de atunci, de când aţi rămas fără cai, că sunteţi poliţişti, se schimba totul. Dar pentru asta, Alvala a scărmănat satul şi-a omorât săteni! Vă pasc o droaie de necazuri!

— Este în firea noastră să înfruntăm primejdii, Munos!

— Nu-i căutaţi sfadă, colegas! Treceţi iute Rio Bravo!

Era greu să priveşti victimele ticălosului Alvala coborâte din frânghii! Ţăranii aduseră lăzi croite din timp, şi în secret, pe măsurile morţilor. Întreg satul a ieşit în uliţă. Jalea se citea pe obrajii cerniţi ai tuturor, când au sărutat mâna scheletică a lui Cordura. Prin faţa lui trecură tineri şi bărbaţi de o seamă cu el. Peste o duzină de familii din sat fuseseră cununate de el şi botezase peste treizeci de copii. Alcătuiră un cor ce preceda procesiunea, şi care în întregul ei semnifica revolta, înfrângerea, neputinţa. Ruga adresată cerului şi luată mereu de la capăt, vaietele înăbuşite, toate se legară într-o jale de nedescris. Sub dagherotipul lui Cordura, ce-l înfăţişa ostaş, ardeau lumânări de seu. Pedro, sfătuit de texani, plecase cu ai săi rămaşi în viaţă, într-un chervan, să-i încartiruiască la rude.

Trecuse de miezul nopţii, se culcară sub cerul liber, dar odihna le-a fost înjunghiată de trosnete de arme. O parte din cer se aprinse de flăcări uriaşe, şerpuind prin acoperişurile din trestii, prin hangare, gemând de baloţi cu bumbac, în odăile cu lambriuri ale lui Jiquerillo.

Santa Rosalia s-a trezit buimacă. Unii săteni se căţărară prin pomi, să vadă mai bine ce s-a întâmplat.

Curând, vestea s-a răspândit în tot satul, s-a întins ca o magmă, a intrat în sufletele nevoiaşilor, ale obidiţilor de până atunci, răscolindu-le suferinţele, inimile. Se revoltaseră şerbii de pe moşia boierului.

Trosnete de puşti cu cremene şi de carabine se îndesiră,

hărmălaia crescu, glasuri în revoltă se ridicau pe ulița mare, alergau cai fără harnașamente, încălecați de șerbi înarmați cu hachete, cu furci, cu flinte scoase din locuri dosite, conduși de un argat pe nume Alvarez.

Numărul răzvrătiților se mări cu cei din sat aprinși de umilințe, de ura mocnită: ochii tuturor luceau himerici, într-o noapte ce ardea. O singură chemare răzbătea prin tumultul strigătelor: „În munți, la guerilerii lui Gaetano!" Îndemnul avea putere de hipnoză, îi scăpa de șerbie, vindeca spinările șfichiuite de bice, exalta sufletele…

Oamenii lui Munos, copleșiți, se retraseră din fața curentului de nestăvilit, din fața gloanțelor ce albeau trunchiurile pomilor, rupeau din zidurile afumate ale caselor, știrbeau crenelurile unde erau dosiți polițiștii!

Zorile i-au găsit pe toți treji. Pedro, cu obrazul palid și tras, cu ochii duși în fundul capului, s-a întors însoțit de Luis.

În depărtare, hacienda lui Jiquerillo ardea, vechilii și șerbii trudeau s-o scape de pârjol. Șeful poliției era chemat de latifundiar să dreseze acte, să noteze numele celor fugiți pentru a cere sprijin armatei guvernatorului.

Au părăsit așezarea înaintea cântatului cocoșilor. Munos la plecare, căutase să și-i apropie, vorbindu-le blând, blajin. Se știa vinovat că nu-l împiedicase pe Alvala să ucidă sătenii. Raportul adresat șefilor săi fusese confuz, iar acum izbucnise răzmeriță în Santa Rosalia. Pârjolul de la Jiquerillo încurca peste măsură treburile. Orice greșeală îl putea scoate din pâine și trimite îndărăt la îndeletnicirea lui de argat de unde fusese avansat.

Capitolul XVII – DUEL ÎN PRERIE

Distanța ce-i despărțea de Rio Grande se micșora, înaintară mult pe un podiș asemănător celui texan, spinările muntoase se zăreau mărunte, amestecate cu învălmășeala norilor. Mai întâlneau ținuturi presărate de stânci bolovănoase din granit și copaci piperniciți. Cactușii se cățărau peste tot, neînduplecați, înfigându-și rădăcinile în crăpături de piatră. Uitaseră de vegetația văilor adânci și scurte, umbrite de pomi. Avansau în stepa împânzită cu cactacee și agave și depășiră o fâșie de

pământ sterp, o margine dintr-un deşert întins.

După două zile de mers, poliţiştii plecară, aşa cum avuseseră ordinul din sat.

Sătenii din Santa Rosalia, la prima răscruce de drumuri urmau să se abată spre un defileu, să treacă în Sonora, unde se aduna o oaste însemnată sub flamura răzvrătitului Gaetano.

— O să-ţi ducem dorul, Luis! Fără tine şi oamenii tăi nu eram aici.

— Noi rămânem datori prietenului Colorado!

Se însera şi poposiră într-un luminiş, unde descoperiră o fâneaţă bogată şi hrană din belşug pentru cai.

— Până dimineaţă, rămâi cu noi, Luis! Pleci pe lumină, amigo!

Pregătiră tabăra, lângă o apă curgătoare învecinată cu stejerişuri, ce intra treptat în stăpânirea amurgului. Printre umbrele frunzişului, arbuşti spinoşi din păducel cu lăstari târâtori adăposteau cuiburi de păsări greoaie de prerie. Gerry şi Pedro au vânat un curcan, din care au făcut friptură.

Nici prizonierii n-au fost daţi uitării. Billy King şi Gunn i-au întâmpinat cu înjurături, iar fostul jude Willy se prefăcu încântat de corectitudinea texanilor.

Au tras la sorţi schimburile de gardă pentru noapte, şi rondul de început al lui Colorado a decurs în linişte. Vântul se întetise, şi căra un praf argilos peste câmpie. Scâncetele unor pui de râşi părăsiţi de părinţi au tulburat liniştea nopţii, speriind caii.

Dimineaţă, sătenii din Santa Rosalia se urcară în şei şi plecară, urmăriţi de ochii tâlharilor şi de puii de lincşi ce le pândiseră somnul, lăsând în urma lor un legământ: tâlhăriile lui Alvala trebuie pedepsite. Ei vor spune totul lui Gaetano.

Părăsind tabăra, au trecut prin faţa unui arbore fără frunze, asediat de cactuşi în formă de dovlecei acoperiţi cu flori dumnezeieşti, în infinite culori.

La un moment dat, caii începură să fornăie neliniştiţi, şi nu prea târziu, pocnetele mai multor închizătoare de puşti îi atenţionară de o iminentă primejdie. În jur plutea moartea.

— Gerry, îndărăt în pădure! Ne paşte un pericol!?

— În aer dansează Necuratul! încuviinţă şeriful.

Au acţionat cu maximă iuţeală. Au tras vârtos caii de dârlogi, să facă drumul înapoi, dar din mărăcinişurile ce legau pădurea de restul podişului îi ocheau nenumărate arme.

— Fără bravuri! îşi sfătui Colorado tovarăşii, şi rămase în aşteptare, cu mâinile apropiate de plăselele pistoalelor.

— Gringos, fiți potoliți! ajunse la ei un glas răguşit, înecat de tuse.

Un trosnet de armă, însoțit de o flacără, şi bluza lui Colorado fu străpunsă de glonț. Al doilea plumb aruncă pălăria lui Pedro.

Vocea le era cunoscută. Alvala se ridică din spatele unei tufe rămuroase, se arătă înalt şi adus de spate, cum era, – cu ochiul său mai mic, puțin pieziş şi tulbure – cu o cartuşieră nouă petrecută peste sarapele găurit de gloanțe, sub care păstra şi acum pistolul, cu cornul său de bivol, ce-i servea ca teacă de cuțit.

Puse Coltul în cobur şi îşi perie cu măturica praful imaginar de pe sarape.

— Gringos, pentru ce dracu târâți cu de-a sila pe señores?

Gerry se mânie că sunt făcuți din nou venetici, vru să-i răspundă cum s-ar fi cuvenit, dar surpriza îi înecă glasul. Din spatele a două tufişuri se arătară Parras şi Tamayo, temnicerul din Chaparros.

— Ei, Cribar, Piojo, Madera, uşurați de arme pe gringos! Apoi scoateți brățările de la señores! Parras, ți-a venit inima la loc?

Comisarul se furişă ca o cobră printre oamenii lui Alvala, scoase cheile cătuşelor de la texani, şi le luă Colturile şi carabinele. Cribar l-a ajutat să adune armele, dar nu pierdu prilejul să-l lovească peste umăr pe Colorado cu patul unei puşti, dezechilibrându-l pe cal.

— Ține-ți mâna acasă, Cribar, altfel, schimbăm foaia! Va fi al tău într-o bună zi numai dacă meriți acest dar al lui Alvala!

Povața lui Alvala sosise târziu. Billy King, primul eliberat, smulse pistolul lui Parras din toc şi trase în Colorado. Ura ce-i fierbea în sânge, cătuşele atunci scoase i-au făcut mâna nesigură. Polițistul se aruncă de pe cal. Când atinse pământul, Billy mai apăsă pe trăgaci. Pedro, plutind pe linia focului, îl acoperi cu corpul său pe marshall, dar glonțul îl lovi pe el în piept, roşindu-i cămaşa.

Trosni o altă armă de foc. Coltul din mâna lui Billy King zbură azvârlit de plumbul lui Alvala. Glasul tâlharului preveni:

— Gringos sunt ai mei! Aveți leşie în țeste? Vegheați la ăştia!

În acest timp, Colorado şi Gerry, sfidând pistoalele bandiților, încercară fără izbândă să stăvilească hemoragia lui Pedro.

— Necazul tău a străbătut Chihuahua, dar sticleții sunt ai mei şi ai vărului Moreira! vorbi Parras cu glas dulceag, încercând să-i linguşească. Aşa ne-a fost înțelegerea, Alvala!

— Şi acum, pesos! Parras! Bani bătuți în metal prețios, ca învoială! – se grăbi tâlharul să-şi primească răsplata cuvenită.

Comisarul trase afară din coburul şeii o pungă doldora cu monezi din aur şi argint, deschizându-i agale baierele şi i-o aruncă în mână după ce schimbase nişte priviri cu Moreira.

— Vărul meu îşi plăteşte cuvântul ca un rege, Alvala! Capul bandei deşertă săculețul din piele în sombreroul său negru, trecându-şi degetele prin metal, şi-i ascultă sunetul subțire, apoi răsturnă monezile la loc. Un rânjet de avar îi urâțise fața.

— N-a fost tocmeala pe atât! Îți râzi de mine, Parras!

— Nici un peso în plus, Alvala! Pe deasupra, îmi porți recunoştință. Nu o dată mi-am astupat urechile să fac poteră, să-ți iau urma!

— Bați câmpii, comisare! Cu ce-ai dat, nu îngrop un caiman! Darmite trei copoi texani ce-i puneau, vărului Moreira frânghia de gât! Şi pielea ta, Parras, cântăreşte greu în aur! Dar aici nu face nici cât una de coiot! Hai, mai scoate, nu te calici la câțiva gologani! Tu eşti polițai cum sunt eu părinte!

— S-o sfârşim, Alvala! Mă aşteaptă un comisar în Sonora! Ştie că te urmăresc, şi dacă nu apar te va căuta şi-n gaură de şarpe!

— Ai fierbinți, Parras! Vreau plata pentru mexican, că-l pierd pentru recompensă, başca pentru munca mea!

— Învoiala a fost ca sticleții texani să rămână ca ostateci vărului meu Moreira. Aşa că noi suportăm pierderea mexicanului.

— Prostii! Gringos sunt ai mei! Am o răfuială veche cu ei! Plăteşte-mi paguba, altfel vă iau caii şi mergeți pe jos.

Comisarul, înțelegându-se dintr-o privire cu Moreira, i-a mai dat o nouă taşcă cu monezi, pe care o scoase de sub veston.

— Catârul este al meu, comisare! – înfipse Coltul în pieptul lui Billy King, care apucase frâul. Joacă prin pânza sacului flăcările Diavolului. Avutul copoilor îmi aparține, rânji, neluând în seamă furia lui Moreira. Armele mi le lăsați! Şi nu uitați vorba asta! Să nu vă țineți după noi, comisare! Dacă-mi mai răposează un ostatic, vă atârn cu capul în jos, de frânghii, să vă roadă coioții obrajii!

Au rămas cu armele în mâini până ce Parras dispăru cu acoliții săi. Billy King spumega de furie. Alvala îşi călcase vorba!

În tabăra bandei se făceau socoteli privitor la viața lui Pedro. Mai toți erau de părere să fie împuşcat, texanii să-i sape groapa, alegându-se un loc ce ocolea drumeagul.

— Arunci o haraba de argint pe râpă, Alvala, îi întinse momeala Colorado. Prietenul meu valorează însutit greutatea lui în argint. Păcat pentru asemenea pierdere. Nu-l lăsați să moară!

Tâlharii ciuliră urechile. Alvala împinse pistolul lui Cribar.

— Spui gogoşi. Şeful eşti tu, Colorado!

— N-ai decât să-l cureți! El singur cunoaşte locul argintului.

— Te joci cu focul! Omul este un polițist mărunt.

— Pedro este în mâna ta, dar fii atent! Lăsându-l în viață, îți bagă o haraba de metal alb în buzunar. Bănetul zace pe patul apei din Canionul Negru. Numai el ştie locul comorii!

— Propui o afacere! Mexicanul în locul argintului?!!

— Chiar aşa, Alvala!

— Ce zălog pui în schimb?

— Capetele noastre!

Între timp, Alvala descărcase catârul. Uimirea şi-o ascunse iscusit. Aşteptase acest vicleşug al texanilor. Găsi fân, muniție, un lingou de argint curat şi un săculeț cu monedă în aur. Peste toate – un pachet cu bancnote mexicane fabricate în Texas.

— Scot glontele, Alvala?

— Mi-ați tras şi mie cacealmaua, gringo! Mi-o plăteşti tu dacă nu-mi spui unde păstrați banii luați de la Moreira! Vă jupoi de vii!

— Au luat drumul Texasului în cutii de fier păzite de soldați.

— Şi cu banii mexicani, făcuți de Moreira la voi? Aveți aici o probă, un pachet! Cu ăia ce-ați făcut, Stevens?

— I-am trimis la Mexico City, Alvala, să aprindă focul cu ei!

— Sunteți iuți la faptă şi şireți! Dar mai schimbăm noi câteva vorbe de treaba asta, după Quemartlan!

— Îl doctoricesc, Alvala?

— Ai cinci minute, gringo, cu nisiparnița în mână!

— Vreau un cuțit ca briciul! Şi tescovină tare!

Colorado spălă locul cu rachiu, îndepărtă sângele, în timp ce şeriful ardea fierul. Pe gâtul lui Pedro turnă aproape un litru, să îndure mai uşor operația. Ajutorul de şerif privea încrezător la Colorado ce-şi rupsese cămaşa în feşe, pentru bandajat.

— Ţin-te bine, amigo!

Vârî cuţitul în rană pe urmele glonţului, dar nu-l ajunse. Pedro nu clipi. Cribar zgâria pe un cartuş numele Pedro. Ajunsese la litera „d". Figura rănitului devenise pământie.

— Iartă-mă, Pedro! Mă rog pentru tine să am noroc şi lărgi puţin rana.

Ajunse sub proiectil cu vârful tăios, şi-l dislocă. Totul nu durase mai mult de două minute, dar părea că s-au scurs ore. Fruntea ajutorului de şerif se brobonase, respira întretăiat, o grimasă de durere i se săpase pe obraz. Texanul turnă în rană tescovină şi un suc de buruieni atunci frământate, primite de la Payata. Tâlharii jucau un şeptic. Numai Alvala urmărise interesat îndeletnicirea lui Colorado.

— Nu eşti prost, Stevens! Dacă şi argintul există, mă faci om!

— Pedro te-a şi făcut, Alvala! O haraba de metal alb!

— Copoiule, să ştii că ţi-l iei pe cap! Tu-l cari la Quemartlan! îi faci o năsălie din nuiele, aşa ai să-l duci mai bine. Pe cal nu se poate ţine atâtea zile. Dacă mâine este negru la obraz, îl împuşc…

— Nu-ţi va părea rău, Alvala! Pedro va trăi şi te face bogat! Şi-ar mai fi şi ai noştri din Mexico City care ar da câţiva dolari pentru noi.

— Asta ar fi bine pentru toţi, dar mai mult pentru voi!

— În Quemartlan, Pedro va intra în şa, Alvala!

— La treabă, străine! Faceţi-i târlia. Până-mi mestec tutunul, să fim în şei. Să fie trainică, să nu-l înşiraţi pe drum, rânji Alvala.

După o jumătate de oră, targa era gata, Colorado şi Gerry o meşteşugiseră, după procedeul indienilor Yuma. Alvala zâmbea.

— V-aţi dovedit şi aici pricepuţi. O sanie ca asta, nici cel mai destoinic împletitor indian nu izbutea s-o facă. Păcat că nu eşti dintre oamenii mei, te numeam mâna mea dreaptă, Stevens!

— Eşti mărinimos, Alvala, dar meseriile noastre se bat cap în cap.

— Nu-ţi cunoşti interesele, străine! Eşti în puterea mea. Un semn dacă fac, eşti mort!

Colorado îi ocoli privirea. Acoliţii erau în picioare, armele le aveau pregătite, dar dezlegarea n-a venit, Cribar ridicase piedica.

— Stevens, ne oprim cu trăncăneala aici! Am pierdut mult în

viață, aşa că pot da cu piciorul la argintul tău. Am înfricoşat Opunta, Guadavas, Opodepe. Norod de nu puteai arunca un ac a ieşit la porți să-l vadă pe Felipe Sergio Antonio Alvala! Ziceam că-s de-ai lui Juarez! Cordura ăsta a fost ca o apă liniştită ce-a săpat adânc. El şi cei din satul ăla nenorocit! Să-ți intre bine în cap. Puiul lui Cordura trăieşte cât are să-mi fie de folos! La drum, veneticilor! Până la Quemartlan îmi sunteți ostatici, apoi mă duceți la argint! Ați înțeles? Mi-ai rărit oamenii, băiete! În Santa Rosalia mi-ai trântit la pământ trei! Ați coborât şi țăranii din funii! După ce iau argintul te căsăpesc!

— Până atunci, hai la Quemartlan, Alvala! Pe drum, poate ne înțelegem! Eşti om de afaceri şi văd că te pricepi să le conduci ca nimeni altul pe podişul mexican!

A doua zi, şeful tâlharilor se apropie călare de Colorado. Un gând nu-i dădea pace. Îşi făcea de lucru cu pistoalele, le verifica încărcătura, apoi, dintr-o dată, îi vorbi:

— Este că te-ar storci Cribar dacă l-aş lăsa s-o facă?

— În Mexic s-aude c-ar trage fără egal Cribar!

— Este plămădit din iad şi praf de puşcă străine! Tu eşti dintre pistolarii valoroşi? De tine n-ai zis nimic! Spune ceva!

— Îmi ieşise vorba că eram cel mai iute la tras cu pistolul!

— Numai să te fi păstrat, gringo. Podişul ăsta îți înmoaie mâna!

Colorado tăcu. Vorbele au fost schimbate cu voce scăzută. Alvala arăta nehotărât. Cercetă cum era aşezat Pedro pe târlie şi nu-l văzu pe Cribar apropiindu-se de ei. Un gând îl neliniştea pe Alvala.

— N-ai fost limpede deloc! Poți să-l culci în țărână?

— Hotărăşte ziua când să mă măsor cu el! Deşi n-am chef să-mi joc capul ca să-ți distrezi tu oamenii! Plumbii încheie iute răbojurile vieții. Şi eu, şi Cribar putem fi neîntrecuți, dar judecata o face numai pistolul, Alvala!

Grupul, având în frunte pe Alvala, urca podişul spre Quemartlan. Înaintară mult în nordul platoului. Trecură câteva zile, iar texanii vegheau târlia să înlăture pe cât posibil poticnelile. Tocmai intrară pe un tăpşan, şi polițiştii se sfătuiau:

— Viața lui Pedro pare să fie în afară de pericol, Gerry!

— Până la Quemartlan mai sunt o groază de zile, Colorado! Ai făcut bine că le-ai dat ideea că ar plăti răscumpărarea consulul.

— Numai să nu dea Billy King mai mult între timp, şerifule!

— Alvala nu vrea să-i piardă pe Carlos şi Zagal! E limpede!

— Dacă se reface Pedro, încercăm să evadăm, amigo!

— De-ar veni clipa asta mai iute! Alvala ţine să duelezi!

— Adevărat, Gerry? Vrei să mă bat cu Cribar?

— Nu-i uşor să-ţi răspund pe loc. Trebuie să chibzuiesc. Treaba nu-i atât de simplă!

— Un şerif gândeşte iute, Mulligan! Vreau să-ţi cunosc părerea.

— Eu aş lăsa lucrurile astea baltă! Povestea îmi displace.

Ajutorul de şerif ceru apă, obrajii nu-i mai ardeau. Starea sănătăţii se îmbunătăţea. Drumul era hârtopat, presărat cu bolovani greu de ocolit. Rănitul mai suferea, scăpa fără voie câte-un geamăt, rana i se închidea greu, cu toate leacurile lui Payata. Deseori, se aplecau în mersul potrivit al cailor şi-i dădeau să bea un suc de buruieni.

Era prima zi când nu-l mai scuturau frigurile rele ce-l zgâlţâiseră din ziua rănirii lui. Opriră pentru prânzit. Colorado izbuti să-l înduplece să mestece carne uscată de bivol, să bea apă şi să ronţăie măduvă de trestie-de-zahăr. Refacerea lui grabnică hotăra soarta tuturor. Evadarea depindea în primul rând de Pedro.

Era miez de noapte, iar de pază făcea Cribar. Bandiţii dormeau iepureşte, fiecare unde şi-a aşternut. Chervanul împovărat cu argint îi obseda pe toţi. Şi în vis călăreau în jurul târliei, suspectându-l pe ajutor să nu-şi ia zborul. Străbătuseră pământuri încinse de soare, cu crăpături căscate în el; făcând parte din Deşertul Altarului, în care picioarele cailor se afundau des. Rar puteau înainta la trap. A doua zi, Alvala hotărâse ca Pedro să încalece. Şeful bandei citise pe faţa convalescentului că se întremase. Acum, dormea legat în funii, de teamă să nu evadeze, Cribar era de strajă, arăta stăpânit de demoni. Tocmai venise la rănit, şi în drum călcă înadins peste mâna lui Colorado, zdrelindu-i pielea sub potcoavă.

— Să te ia dracu, pui de căţea! îmi încurci mersul!

— Latri la lună! N-am chef de tine acum!

— Vorbeşti urât şi te costă! Am să-ţi rup os cu os!

— Mescalul ţi-a dat vocea asta, Cribar! Lasă-mă să dorm!

Au mai trecut două ceasuri. După provocarea lui Cribar, Colorado nu îndrăznea să se culce. Pedro nu dormea nici el, dar spre sfârşitul veghii, Cribar, trecând prin imediata lor apropiere,

își repezi cizma în obrazul polițistului. Lovitura nu și-a atins ținta, Colorado veghea, în avânt, Cribar se dezechilibră, se recumpăni greu, faptul îl întărâtă, și se aruncă asupra lui, ținând în mâini un capăt de frânghie, cu care încercă să-l sugrume! Făcu un efort, îndepărtă sfoara, și-l lovi cu genunchii strânși în abdomen. Cribar era beat, mirosul alcoolului îi duhni în față, părea că se găsește într-un prag al nebuniei. Scoase pistolul, însă Piojo se aruncă asupra lui. În cădere, glontele plecă din țeavă. Alvala, trezit de larma focului, ieșise în prag, cu armele în mână.

— Străinul a aruncat paie pe foc, șefule. Am auzit cum l-a blagoslovit pe Cribar. Să se măsoare pe lumină cu pistoalele.

Șeful bandei făcu un semn lui Piojo și Cribar să intre în cortul său, unde ținură un sfat, ce a durat destul.

— Señor Colorado se joacă cu viața! îi impută ajutorul de șerif.

— N-ar fi pentru prima și ultima oară, amigo!

— De învingeți, vă atârnă în funie!

— Am să trăiesc s-o văd și p-asta!

— Cumpăniți cu multă judecată fiecare fleac! Dar pentru duelul cu Cribar luați lucrurile prea ușor! Inima-mi zice că va fi rău!

— Înțelege, amigo! Alvala vrea duelul! Nu-l pot opri!

— Și dacă-l dovediți, și dacă nu-l dovediți, n-o să fie bine!

Colorado n-a mai avut vreme să-i răspundă.

— Să mergem la stăpân! îl smuci de braț, pe texan, Perro.

Oamenii lui Alvala auziseră de iancheu, îl văzuseră ce poate, îl știau și pe Cribar. Un duel le pria. Cu al lor aveau multe răfuieli; le ciupea din soldă, le oprea din împărțeală, greșea înadins, dar era de-al casei, pe când texanul…

— Fie, frățioare! Mâine zburați-vă creierii! Ție, Stevens, îi vorbi mieros texanului, ca un jude, îți dau un glonte, iar lui Cribar, că este de-al meu, îi vâr la nimereală trei plumbi în butoi. La noapte fac de pază Piojo și Perro. Îl păziți voi!

— De Cribar ăsta s-au auzit multe lucruri în Arizona! Nu trage deloc rău! îl neliniști Colorado pe Gerry, înainte ca el să cadă într-un somn adânc.

Era o dimineață răcoroasă. Bandiții fierbeau cafeaua în ibrice soioase la focul de bivuac. Au scos cutii de conserve, fâșii de slănină afumată și pesmeți. În țepușe sfârâiră bucăți de carne

de cal purtate sub şei. Mâncară pe săturate. Ora fixată se apropia.

Pedro se întremase.

— Arăți a-ntâia, amigo! Vorba lui Gerry: te vindeci curând!

— M-ați tras afară din groapă, mă simt ca un nou-născut!

— Mai ai nevoie de câteva zile! După care încercăm să fugim! Încă un bob zăbavă, prietene!

— Te bați în duel cu Cribar, şi n-ar trebui! El are trei gloanțe.

— Aşa se pare! Am tras o carte proastă, dar acum nu mai am încotro! Trebuie să-i fac pofta acestui Alvala!

— V-ați gândit cum să-l doborâți c-un singur glonț?

— Mi-am jurat să nu-mi las pielea în podişul Mexican, dar nu depinde numai de mine, amigo! Cât despre cum să-l dobor, asta n-o ştiu!

— Alvala vrea să ne lichideze fără să supere autoritățile!

— În cotlonul ăsta nevăzut de lege, el este stăpân!

— Dacă Billy King a plătit pentru noi şi alt aur, señor?!

— S-ar putea să ai dreptate, dar nu mi-ar plăcea deloc.

— Presimt că acest duel va aduce un sfârşit negru.

— Sper să nu ghiceşti ca Marele Vraci Comanş!

— Dacă Alvala vrea să scape de Cribar?

— Şi aşa ceva se poate, dar numai pistolul şi cerul decid cine rămâne după duel!

— Bănuiți unde vă pune glonțul?

— După înfruntare, am să-ți povestesc!

Vocea lui Alvala i-a întrerupt. Colorado terminase să-i bandajeze pieptul, îi mai turnase din leac peste rană şi plecă, somat de Piojo, ce-l păzea, stându-i postat în spate.

În cortul banditului erau mulți ciraci. Cribar îl privea duşmănos. În timp ce Alvala aruncase pe pământ armele, Madera începu să-i povestească lui Colorado cum va fi împuşcat, drept între ochi.

— Să nu cârtiți că bătaia n-a fost cinstită, gringo! Ai un cartuş şi o să vă bateți cu pistoalele voastre! Vă mai întreb, poate noaptea v-a răcorit țestele! V-ați răzgândit?

— Dacă şi Cribar vrea, eu las baltă duelul ăsta!

Privirea saşie a celuilalt înjunghia. Socotea cu siguranță că texanul nu-i poate scăpa. În văgăuna unde înnoptaseră, credea că-i va îngropa faima celui de la nord de Rio Grande. Scăpă vorbele flegmatic:

— Am să-l găuresc precis şi te iert de pariu, capo!

— Însă pierd schimbul şi recompensa, băiete! Dar te iubesc prea mult. Texanul este al tău! Curăţă-l în felul în care l-ai lichidat pe Joe din Nebraska! Acelaşi soare este şi astăzi pe cer! îi făcu un semn.

Cribar şi Colorado s-au aşezat spate-n spate şi străbătură preria în direcţii opuse. Gerry îi văzu pe cei doi la douăzeci de paşi. În acel moment, se rostogoli un nor deasupra păşunii.

Colorado terminase numărarea paşilor şi se întoarse. Gerry îl văzu aşteptând semnalul cu picioarele puţin depărtate şi coatele arcuite spre spate. Ştia că prietenul său avea acum toţi muşchii încordaţi ca un arc, atenţia fiindu-i concentrată la plăseaua pistolului, ce trebuia scos fulgerător. Tâlharul îi jurase moarte mai de mult, încă din sat, iar el, Colorado, se apăra într-o luptă absurdă, aproape fără sorţi de izbândă. Nici bandiţii nu-şi aminteau să mai fi aranjat Alvala o asemenea bătaie. Povaţa şefului dată lui Cribar, se părea că va reduce orice şansă poliţistului, şi asta le surâdea până la urmă…

Fibrele întregului corp al texanului vibrau sub aparenta nemişcare. O concentrare pe care numai apropierea morţii i-o dădea, îl ajuta să pătrundă gândurile adversarului. Pupilele i se micşorară, iar privirea-i pătrunzătoare pândea printre liniile încremenite ale pleoapelor respiraţia tâlharului. Întreaga-i voinţă i se aduna, în aşteptarea clipei fatale ce hotăra viaţa lui şi a tovarăşilor săi.

Cribar îşi alesese un loc neted sub umbra alambicată a unui cactus candelabru, ce-l făcea mai puţin vizibil. Acolo îşi înfipsese tocurile în pământ, mărindu-şi stabilitatea, îşi umflă pieptul, inspiră îndelung pentru domolirea inimii. Pistolul şi-l pregătise pentru mâna stângă. Momentul se apropia. Îl tortura însă un gând: Cum îl terminase pe Joe din Nebraska?! Cu coada ochiului aştepta semnul lui Alvala.

Nici unul dintre adversari nu se gândea că va trage al doilea. Fiecare pândea clipa când cartuşul său trebuia să iasă primul. Nu s-a găsit nimeni, niciodată, să-l sfătuiască pe Colorado cum să învingă. Fiecare confruntare, nedorită, de acest fel, se deosebea de cea dinainte. Lăsă şi acum totul pe inegalabila lui iuţeală la tras, în care credea şi căreia i se încredinţa.

Semnalul se auzi, şi în aceeaşi clipită şi-au smuls pistoalele din coburi. Spre uimirea celor ce asistau, poliţistul se aruncase

fulgerător în iarbă, timp în care-şi căutase cartuşul, percutând de cinci ori la rând cu iuțeala fulgerului, scurtând cursa percutorului cu mâna liberă. Pistolul lui Cribar în acest timp bubui de două ori. În cădere, polițistul se rotise, iar când atinse pământul, în fine, glonțul lui alergă înaintea celui de-al treilea, tras de Cribar.

Colorado era cu obrazul în țărână, scuturat de un fior. Alvala nu jucase cinstit. Adversarului său îi aşezase la rând trei cartuşe.

Cribar căzuse încovrigat, dar rămase sprijinit într-un genunchi, cu arma în mână. Spre uluirea asistenței, texanul se ridică în picioare, înalt cât era, cu obrazul senin, pe care nu tresărea nici un muşchi şi privea la fumul albăstrui rămas pe țeava ce nu-l trădase.

În acel moment, Cribar făcu un efort supraomenesc, ridică pistolul, fixă fără greş cătarea, trase de două ori, dar mâna îi căzu, şi plumbul, ultimul, fluieră pe lângă tâmpla lui Colorado. Se prăbuşi în iarbă, fără viață.

Cu acelaşi pas negrăbit, neîntrerupt nici când plumbii celuilalt bubuiseră, polițistul ajunse la Cribar, vârî botul cizmei sub el îl răsturnă cu fața spre cerul înseninat, şi putu vedea cum mâinile lui Cribar se chirciseră, iar unghiile i se învinețeau. Pe piepții cămăşii i se întindea o pată de sânge.

Colorado îşi continuă drumul, pândit de pistoalele celorlalți. Ajuns la Alvala, îi înmână arma. Tartorele era cuprins de cleştii durerii, frânt de mijloc. Madera şi Piojo îi înfipseră învingătorului Colturile în coaste şi aşteptau răspunsul ce întârzia.

Banditul îşi reveni, le făcu semn să aibă răbdare şi, ajuns la Cribar, îi smulse arma, deşertându-şi în palmă ultimele cartuşe. Îl buzunări şi trase afară un teanc de hârtii de bancă mexicane şi unele de dincolo de Rio Grande. Ochii de bandiți domoliți de flăcările răzbunării, acum se rostogoleau lacomi. Cribar era un mort bogat.

— Cu cel din Nebraska, inventat de mine, te-am zăpăcit bine, tăunule!! îşi râse în barbă Alvala. D-asta nu puteți să fiți voi şefi!

Soarele, martor la izbânda texanului, se cocoțase, într-o coastă a văzduhului, scăldând cu neprihănită lumină cactusul candelabru la rădăcina căruia se sfârşise tâlharul. Tensiunea

crescuse printre ciraci.

Fu adâncită o groapă de către ianchei, cu lamele cuțitelor, nu prea adâncă, iar la sfârşit au mai fost îmboldiți să sape alte trei. Alvala, reîntors la cortul său arăta ca scos din minți. Spumega:

— Cribar a trădat de două ori! A mierlit ca un pui de găinuşă! Avea şase gloanțe la el, iar copoiul numai unul! Banii îi împărțim între noi. Îl vârâm numai la un cot adâncime, c-a fost un Iscariot! Mi-a călcat porunca. A luat bani de la Moreira, care ne paşte urmele şi cu care s-a întâlnit noaptea fugind din tabără, iar cel de pază l-a lăsat. Mai avem vânzători printre noi!

— Pentru asta se cuvine să moară şi văcarii! rânji Madera.

— Alvala are ultimul cuvânt, sugeră Piojo. El este capul nostru. Să-l lăsăm mai întâi să-i treacă durerea, şi la urmă sfârşim cu ei…

Capitolul XVIII – PRÎNZUL LUI AMARRO

Zi arsă de soare, cu praf şi zăduf. Pomii aliniați în fața gheretei stației lâncezeau. Peronul, purtând amprenta lăzilor târşite, din care se scurgeau zemuirile de peşte şi de tomate fierte de căldură, era bântuit de muşte mari, verzui şi lipicioase. Felinarele din gară dormitau apatice şi fumurii. Pe ochii urduroşi ai câinelui impiegatului bâzâiau gângăniile. Stația se vădea pleoştită în mijlocul câmpului. Târguşorul vecin, spre care şerpuia un drum rău, tremura în arşiță. Un pui de mexican mesteca fructe verzi, strepezindu-şi dinții. În încăperea de lucru a slujbaşului, cutreiera zăpuşeala. Aceleaşi insecte hămesite târcoleau pachetul lui Amarro. Orătania picnită de boală, tăiată când încă s-a mai scurs sângele din ea, acum rumenită la foc, şi turta din făină de mălai răspândeau un miros ademenitor. Amarro venise cu bucate alese. Telegraful îi bătuse pe bandă o încâlcitură de linii şi puncte. Era vorba de o întârziere a trenului aşteptat. Mai sus de haltă, linia a fost smulsă de pe traverse de insurgenți. Garnitura mai zăbovea. Impiegatul îşi sprijini ochelarii pe nas, mai citi banda. Urma să fie linişte un timp. Dar cât? Asta nu mai ştia nimeni. Nici din partea cealaltă nu puteau trece trenuri, că era o singură cale, şi gara vecină era cu multe şine, aveau unde staționa.

— N-are pentru ce să mă doară capul! Leafa merge la gară,

chiar când nu-s garnituri!

Ciego, câinele, l-a auzit, a lătrat. Parcă i-a dat dreptate.

— Avem odihnă, Ciego! S-a fărâmat calea, prietene! Ce zici d-asta?

Câinele căscă plictisit, ridicându-se în două picioare pe masă. Îşi scutură capul de muşte, dar insectele nu se clintiră. La un moment dat, deveni atent la altceva, ciuli urechile, dar totul fusese o părere.

Căldura îl cocea pe Amarro. Gărarul îşi aminti de un lucru şi zăbovi puțin la pompa cu apă, unde se clăti pe mâini. Piciul pitit în buruian o zbughi cu nădragii în vine, ştiindu-l aspru cu cei de o vârstă cu el. Dar omul în etate îl uită şi privi liniile stației. Ciuperca şinei abia se zărea dintre rugii sălbatici. Macazul îl unsese, semnalele de acces în stație fuseseră uitate pe „intrare”, iar acarii dormeau în legea lor. Fluierul locomotivei îi trezea, cât şi lătratul câinelui când alerga după trenuri, să muşte din roți.

— Ciego, hai să ne ospătăm! îl bătu prieteneşte pe spate.

Patrupedul devenit în timpul anilor un fel de camarad de serviciu se bucură şi lovi cu coada lui lățoasă tocul uşii.

— Dar stai, să vedem întâi ce mai este în gară.

Îşi scoase capul prin crăpătura uşii, apoi ieşiră amândoi. Câinele scheună, prelungirile stăpânului de această dată le suporta greu.

Reintrară în biroul afumat de lampa cu ulei. Tovarăşul de singurătate se aşeză pe burtă, aşteptă cu botul pe labe. În lemnul duşumelei, animalul auzi tropot înfundat de copite ce răneau pământul. Scheună, se ridică, ceru parcă voie pentru o amânare a mesei, voia să iasă de acolo, dar Amarro îşi despături fără grabă merindele. Dădu din coada-i lățoasă, ridicându-şi neliniştit ochii îmbătrâniți spre găina ce juca în ceață, chelălăi auzind mai bine ropotul depărtat al cailor, în vreme ce Amarro ofta împăcat. Femeia îi legase cu rafie ceapa verde şi mai multe fire de usturoi, iar alături adăsta bucata de brânză proaspătă. Şistarul era umplut cu apă atunci scoasă din puț, iar mirosul fripturii se răspândi în încăpere. Dulăul îşi muta des privirile de la ştergar la uşă. Nu mai răbdă, ridică pe masă labele, dar fu suduit. Era de fapt paznicul stației, ținea de urât la toți impiegații, lătra noaptea când se apropiau de linii fiarele sălbatice. Amarro rupse pasărea în două, animalul pofticios se linguşi, târându-se cerşetor pe burtă. Îşi şterse botul cu limba

lui vânătă, încărcată, lătră dogit, cu ochii fascinați spre porția lui mult aşteptată. I se aruncă târtița, o ajunse când atinse podeaua, o hălpăi, apoi hămăi nervos, auzind tropote înfundate de cai. Icniturile în pământ se desluşiră, drumul fiind izbit de potcoave învățate pe potecile proaste, ropotul slăbi într-un mers de trap, înlocuit apoi cu pasul de voie, pietre de terasament scrâşniră sub fierul copitelor. Ciego prinse fornăiturile bidiviilor, le auzi şi stăpânul, care din prag numără călăreții, cântărindu-i cu uitătura omului trăit lângă trenuri: adunătură de scursuri! Păli. Treburile arătau necurate şi se mai puteau smoli în cazanul Diavolului. Îi văzu suind peronul întărit de pavele din lemn rotund.

Amarro îşi căută cu gândul sineața, dar pofta îi fugi. Ajunse la povața că puşca lui cu cremene nu i-ar fi ajutat, era un fulg în fața armelor tâlharilor. Nu arăta bine haita de bandiți! Nu văzuse atât de numeroşi călăreți în fața biroului de pe timpul lui Maximilian, când francezii trecuseră prin gară ca o vijelie, urmăriți de Juarez. Doi descălecară, ținând mâinile pe pistoale, disprețuindu-l cu privirile pe sub sombrerouri. Îi cântări: „Mutre nelegiuite şi fioroase, hoți de drumul mare sadea!”

Câinele mârâi, întețindu-şi lătratul, şi văzând o umbră ce se apropia de stăpân, se azvârli asupra agresorului. Piojo trase, animalul se frânse şi căzu într-un spasm de moarte. Alvala scuipă.

Impiegatul stației păli, se aplecă şi ridică capul câinelui, străpuns de glonț. Era cald, moale, fără viață. Dacă-i era ursit să moară şi el, unul dintre cei şapte fii îl va răzbuna!

— Piojo, glontele costă pesos! Pistolul se ține cu cheltuială. Nu strica un glonț de 45 pentru o piele de câine! Gărare, hai să intrăm în casa ta! Eu sunt milos, nu-s hain, ca Piojo!

Trecură toți trei prin perdeaua din fâşii rupte din ziare. Aici, privirile le luciră, mirosul păsării le-a înfipt un cui în stomacuri.

— Trăieşti pe picior mare, feroviare! Duci viață de hidalg! Ce bine este să stai lângă fustele muierilor! Eşti mare domn! Să mă ia prima sfântă din călindar, dacă n-ai muiere de ispravă! Ia să prânzim, Piojo! Ăsta ne-a chemat la masă! Nici brânza nu-i de lepădat! Iar găina ți se topeşte în gură! Vârâ în burdihan, Piojo! Am mâncat atâta porumb crud, că acum o să începem să nechezăm!

— Capo, ca pe timpurile cele bune!

— Ce nume porți, amice? Eşti țăran get-beget de la coada vacii?

— Miguel Amarro, señor comandant!

— Mătăraia asta se-nvârteşte? arătă banditul teleimprimatorul.

— E-n stare de mers şi zi, şi noapte, şi iarna, şi vara, şi când afară trăsneşte, şi când te cloceşti de căldură, şi când…

— Taci, că te-mpuşc, gărare! Tu să-mi răspunzi la vorbă! Ce tren ai acum? Şi fii atent la vorbă. La prima minciună eşti mort!

— Nu mai vine de sămânță! Linia-i zobită în vale, şi trenurile vor sta până o pune la loc.

— Nu-s prea învățat, dar pare scris aici ceva, arătă Alvala panglica de hârtie cu liniile şi punctele alfabetului Morse.

— Manipulatorul transmite orice spusă, orice cifră, în orice limbă. Poți scrie cu el cântece, chiar poezii. Stați să vă arăt!

— Atunci, smângăleşte nişte vorbe de la mine, auzi? Să ajungă în capitală. Dar să scrii ce-ți zic eu, altfel… îl prinse subit de piepții cămăşii şi-l ridică de la podele. Dacă trăncăneşti de la tine măcar o palavră, îți împuşc fiecare deşt în parte, de te fac ciung. Şi te dă ăştia afară de la gară! Bagă la cap ce-ți zic!

Amarro fu lăsat pe duşumea şi-şi vârî la spate cămaşa sub betelie. Privirile îi arseră o clipă, dar se stinseră ca o scânteie.

— Am o casă de copii, señor! Am să vă servesc cu credință.

— Sergio Felipe Antonio Alvala este numele meu.

— Porunciți, señor căpitan! Nu vă ies din vorbă! Vă sunt slugă!

Alvala rânji. Isprăvile din Santa Rosalia făcuseră înconjurul țării. Îşi aduse aminte de un lucru şi i-l şopti lui Piojo.

— Gara noastră n-a primit un oaspete de seamă ca señor Alvala! De ştiam că zăboviți în stație, tăiam curcanul! Unu am, şi-i gras.

— Mă înalți pe Popocatepetl în loc să scrii, gărare!

— Ziceți-mi iute, căpitan Alvala, că vă prind înțelesul!

— Repetă după mine, rar şi limpede! Zi-i: señor consul…

— Señor consul, îl îngână Amarro, urmă apoi textul

copoii voştri mi-au căzut în mână! Dacă vrei să nu ți-i vezi atârnați în frânghii, trimite-mi iute 50.000 dolari bani peşin. Copoii se cheamă: Miguel Laredo, Bill Stevens, Joe Heavy, pe numele din hârtii. Mai vreau să pui o vorbă la Quemartlan pentru

Zagal şi Carlos! Dolarii îi trimiți pe numele lui Sergio Felipo Antonio Alvala! Vine un om de încredere să-i ridice pentru mine. De-mi joci vreo festă, îți fac şi eu oamenii turetci de cizme! Al vostru, ALVALA.

— Bine ticluit, capo! Ai judecată de şef mare, căpitane! Nu-i şef de bandă ca tine în tot Mexicul!

— Amarro, ai bătut spusele mele corect, fără să mănânci din vorbe?

— Ca pe Crez, señor comandant!

— Fă o probă cu ălălalt de la capătul firului, să mă dumiresc dacă a priceput zicerea! Şi tu să-mi spui ce auzi!

Amarro ceru celuilalt să repete. Alvala asculta cu urechea atentă. Părea mulțumit.

— Nu eşti prost, gărare! Piojo, omul este al tău, dar iute!

Ieşiră. Bandiții înțeleseră ce se punea la cale. Pe figura slujbaşului gării nu se citea nimic trist, nu se arăta înfricoşat, mergea încet, împins de țeava armei, resemnat de ce i se pregătea.

— Între linii, Piojo! Este la fel ca-n țintirim!

— Pot sta pe şină să-nghit un fum de țigară, señor Piojo?

— Trage din asta, că arde! i-o întinse pe a sa, şi Amarro înghiți fumul ca pe un dulce venin, apoi întoarse grumazul.

— Îs gata!

Se auzi detunătura, urmată de altele. Fură smulse piesele telegrafului şi aruncate între linii. Masa fu răsturnată. Geamurile făcute pulbere de scaunul trecut prin ele. Amarro era viu.

— Labele găinii tu le-ai mâncat, gărare! Să-ți ții gura!

— Pot să mă scol d-aci, că frige şina, señor Piojo?

— Acum, îngroapă-ți javra!

Amarro îşi puse şapca pe cap fără grabă, răcorindu-şi plămânii cu țigara. Bandiții din scări împuşcară, hohotind, fanarele.

Acarii de la cabine se treziră, dar priveau uimiți. Cu greu se dumeriră: trecuse pe la ei haita lui Alvala.

Amarro, palid, blestemă tâlharii, îşi făcu cruce, apoi îşi şterse transpirația cu poalele cămăşii. „Mai întâi cazmaua pentru Ciego, apoi să îndrept ce s-o mai putea după prăpădul ăstora, şi să anunț şefu'… ”

Trecu o zi podidită de caniculă de la data expedierii telegramei, şi bandiţii se găseau în şei. Acum, Alvala se gândea să strângă iute gologani. De când se ştia a visat să-i curgă printre degete aur şi argint, metal valabil să meargă pe orice timpuri. Dolarii texanilor vor fi un balsam pentru el, nu erau ca troacele, mâncarea ori grânele luate ţăranilor: toate aveau preţuri mici, şi duse la piaţă, riscau să fie prinşi. Banii, în schimb, deschideau şi raiul, şi iadul, în aur sălăşluia Necuratul! Văzuse în viaţa lui, atâta câtă trăise, cum ochii de pescar, de văcar, de târgoveţ, de boier ori de hidalg luceau cu aceleaşi văpăi în faţa „ochiului-dracului". Îşi aminti: când don Laudetta scotea galbeni la joc, ceilalţi făceau febră. El, Alvala, nu agonisise prea mult. În coburii şeii căra bani de aur şi de argint, aramă n-a oprit. Bancnotele pentru copoi îl vor aşeza pe linia de plutire. Apoi, în Bolivia, trecutul se va îngropa, Carlos şi Zagal, fraţii lui de cruce, vor rămâne lângă el.

Depăşiră un şir de copaci, care mai potoliră fierbinţeala cailor. Un scorţar cu gâtul alb şi pântecele gălbui toca o omidă pe zbârcitura unei crăci. Viitorul începuse să-l preocupe pe Alvala. Se săturase de încăierări. Uitase numărul omorurilor, îl stăpânea obişnuita lene peste oboseala bolii ce-l reţinea în momentul când ar fi avut nevoie de mâna lui iute ori de gândul său tăios ca lama de brici. Numai aurul cărat pe furtuni, trecut prin râpele adânci, peste munţii înzăpeziţi ori junglele tropicale îi îndulcea plictisul, îl fericea, îi liniştea sângele. După ce Carlos şi Zagal vor fi liberi, Piojo îl va urma la conducere. Cribar se prăpădise, iar Madera n-avea chemare. Văzuse şi privirile aprinse ale lui Pedro, ştia că-şi juraseră unul altuia moarte. Cu ăsta va mai distra o dată oamenii, iar mexicanul nu era refăcut. Alte amintiri i se perindau în minte: îl slujise pe Laudetta mulţi ani, îi cunoştea matrapazlâcurile, cum jupuise la sânge pe şerbi. Peonii crăpaseră bătuţi de el, Alvala, din porunca stăpânului. Dar nu l-a plătit pe măsura credinţei lui. Pentru asta i-a copt-o seniorului, l-a lovit, dar n-a murit. În seara fugii golise şi cutia de bani a mănăstirii. Daniile pentru bula morţilor au ajuns la el, viitorul dumnezeu de hoţi. La plecare a luat cu el câţiva argaţi şi şerbi. Printre aceştia se numărase şi Escarpia, ticălosul ce l-a trădat în lagună. Şi-a înjghebat banda. La trecerea prin sate, ţăranii îi întâmpinau cu mâncare. Nici el n-a făcut pe atunci mult rău. S-a unit cu Gaetano Silvas ce-şi

alcătuise o adevărată oaste. În drumurile străbătute împreună n-a putut jefui mare lucru. La luptă deschisă şi în hărţuielile cu armata, nici el, Alvala, nu s-a prea ales cu câştig. Dar a făcut rost de o groază de arme, de haine militare, de muniţie. Bani găseau rar la ostaşi. Numai caii lor puteau fi făcuţi gologani, dar aveau de furcă să ardă cu dangaua semnele regimentelor.

N-a putut merge prea mult timp pe acelaşi drum cu Gaetano, şeful guerilerilor avea alte scopuri. La despărţire, Gaetano l-a blestemat. Trecuse mult de ora prânzului, şi alte gânduri îl frământau.

Gaetano Silvas avusese o noapte grea. Acum privea cu ochii jumătate deschişi la muchiile ce mărgineau depresiunea. Se găsea într-o stare de semitrezie şi, fără să fi dorit, plutind pe un abur desprins din pâcla densă a locului, îşi văzu strămoşul venit odată cu Cortes din Caraibe, alături de alţi conchistadori, tăind cu săbiile băştinaşii îngenuncheaţi, cu grumazurile aplecate. Închinându-se lor ca unor dumnezei, îşi închipuiau că zeul Quetzalcoatl, Şarpele-cu-Pene, aşteptat să le aducă fericirea, venise în sfârşit, dar supărat pe ei, şi pentru asta le trimitea focul din soare prin ţevile puştilor. Dar episoadele istoriei zburau, abia le putea urmări, anii deveniseră secunde.

Îi văzu înaintând spre capitala lui Moctezuma, ucigând, înmulţiţi cu triburile răsculate, nemulţumite de stăpânirea aztecilor, şi care înlesniră înaintarea celor 500 de conchistadori. Femei târâte cu sila, în corturile învingătorilor, erau înfierate. Indienii, stăpânitori ai pământului, îi întâmpinau pe venetici cu tutun, cu vanilie, cu flori, cu copal arzând în vase de argint, cu fructe aromate, îşi plecau spinările, le dăruiau rogojini împletite cu pene de păsări, wampumuri, podoabe din aur. Îl văzu pe Cortes, iar strămoşul său, ibericul, se ţinea aproape de conchistador. Apoi se înfiripă palatul regelui, o lectică din aur, şi recunoscu în ea pe Regele Regilor, apoi războiul spaniolilor, cele patruzeci de mii de canoe umplând lacul Texcoco, unde fusese zidită capitala Tenochititlan. Se cutremură. Recunoscu pe strălucitorul rege omorât cu pietre de supuşi. El, regele peste regi, căzuse din vârful piramidei clădite pe forţă, pe supunerea brutală a vasalilor, fusese renegat, apoi ucis ca orice profanator. Toţi cei care îl înconjuraseră, chiar el, regele, primiseră pedeapsa ca venită de la zei, în genunchi, resemnaţi. Calul şi

călărețul au crezut că sunt o singură făptură: zeul, Şarpele-cu-Pene. Armele de foc – lava din fier topit a astrului solar. Văzu apoi şi sfârşitul lui Cuauhtemoc, nepotul şi ginerele lui Moctezuma.

Gaetano se scuturã de vedenii. Îşi aminti cã merindele se terminau. În drumul lor întâlniserã numai sate pustiite, sărăcie, jale. Apa vecinã a râului glăsuia peltică în implacabila ei lunecare spre vărsare. Pâcla se ridica spre culmi, ajunse rară, mică, la foişorul improvizat într-un copac desfrunzit. Geana zilei stârni păsările amorțite, glasuri pestrițe de papagali, de mătăsari, de colibri, de tucani şi cardinali, toate amuțirã auzind fâlfâitul unui pelican căzut în bulboana unei ape. Apoi, viața obişnuită a văioagei fu tulburată de trâmbița lui Bisonte ce sclipi în vârful foişorului. Începea o nouă zi. Din marginile înalte coborârã santinele, iar schimburile lor urcarã cu armele pe spate, mahmuri.

— Buenos manana, Andode! Se aratã vreun semn de la duşman?

— Linişte, Juan! Nici țipenie de suflet p-aci!

— Mâine-i şerpuiala dracului! Federalii vin la căsăpeală!

— O încălzi soarele şi bordeie de şerbi, Juan!

Vorbele se pierdurã în panta văioagei. Începurã a se trezi țăranii. Femeile soldați se apucarã să pregătească masa bărbaților lăsați încă puțin în odihnă. Alături de cortul lui Gaetano flutura steagul de luptă al insurgenților.

Comandantul răzvrătiților a rămas un timp cu gândul la ce avea de făcut în ziua aceea. Cunoştea cã insurgenții sunt flămânzi, muniția o avea insuficientă, entuziasmul trupei nu scăzuse, ştiind cã luptă pentru zile mai bune, zile cu soare, dar aveau şi destui răniți ce nu se vindecaserã complet. Urma să dea o nouă luptă şi nu putea întrezări sfârşitul ei; poate îl aştepta victoria, dar putea să fie şi el învins…

Fără să şi-o fi dorit, îi revenirã vechile imagini, pe care nu le putea izgoni, din istoria neamului său aşa cum o ascultase la padrele Almadia. Şi-l închipui pe strămoşul său, alături de alți conchistadori, cum tăia brațe şi capete de indigeni slab înarmați şi croindu-şi drum spre palatul lui Moctezuma. Văzu cum o sumedenie de idoli erau sfărâmați, idoli la care se închinase străbuna sa, indiana. O văzu ca pe un fum şi în acel moment când el, conchistadorul, străbunul său, o înfierase şi o vânduse

ca sclavă altuia, aşa cum se găsea, însărcinată, schimbând-o pe o amforă de rachiu. Dar ziua se cocoţase trainic pe întinsul cerului, şi vedeniile se destrămară. Până la această tabără au mers cinci zile. Se săturase de luptă, ar fi vrut să revină la vechea lui îndeletnicire, să-şi lucreze pământul, dar crezul comun, nevoia de dreptate pentru toţi, îl păstra în şa.

Oamenii ce-l urmau juraseră să se bată pentru o viaţă mai bună promisă de Juarez. Almadia le explicase pe larg guerilerilor rosturile luptei. Nu mai puteau da îndărăt. Ostatecii erau târâţi în lungi convoaie spre forturi şi executaţi în faţa ţăranilor aduşi cu de-a sila. Asuprirea lui Moctezuma, împotriva căruia se răsculaseră vasalii săi, aliindu-se cu spaniolii, se transformase în altă asuprire mai dezgustătoare. Gaetano chemă pe Sebastiano şi Alvarez. Se sfătuiră mai bine de un ceas. Şeful răsculaţilor zgârie pe faţa sfărâmicioasă a pământului urme greu de deslușit pentru ochii celor ce nu ştiau aşezarea locului. Toţi cei de faţă prinseră tâlcul semnelor. Drumul larg ce urma un defileu căpăta un sens; de ambele margini ale înălţimilor, Gaetano prefigura două rânduri de guri de foc.

Insurgenţii se spălau – mulţi dintre ei – în apa rece a râului. Nenumăraţi erau metişi din Chihuahua, din Coahuila şi Durango. Cu mâinile ce odinioară ţinuseră machetele şi coarnele plugului, îşi treceau apa limpede peste obrajii supţi de foame. Unii şedeau la masă cu femeile, având în faţă pregătită mâncare caldă.

Gota, Colgado şi Bolsero, veniţi cu Alvarez, intraţi în apă, îşi spălau piepturile prăfuite. La doi paşi de ei, Jacinto, un ţăran pirpiriu, dar isteţ la minte, însoţit de Baldado beau din unda limpede.

Primiră de la capul răzvrătiţilor sfaturile de luptă. Mai aveau de străbătut cam vreo douăzeci de kilometri prin arşiţă până la locul hotărât. Chascar văzuse cu o zi înainte o caleaşca cu doi boieraşi înmănuşaţi şi cu ghetre peste încălţări, iar de sub reverurile redingotelor le ieşeau plastroanele albe ca petalele de nufăr. Le scăpăraseră călcâiele când dăduseră cu ochii de ei. Acum, pe lespezi încinse de foc, scoase din patul râului, luptătorii coceau tuberculi de manioc şi porumb curăţat de pe cocean, în timp ce felurite zgomote colindau tabăra. Fiarele de

coase erau ascuțite pe pietre tari de râu.

Părintele Almadia păstra în inimă o singură dorință: Să se verse cât mai puțin sânge. Ochii lui cenuşii, înnourați, plângeau. Armele străfulgerau în aşchii de soare, prin țevile ghintuite se arătau ochilor străfundurile văzduhului. La chemarea lui Almadia, s-au strâns în jurul lui comandante. Vocea acestuia poposi la fiecare dintre insurgenți, femeile se cocoțau pe locuri mai înalte să asculte.

„Pământurile voastre de sute de ani sunt supte de latifundiari, urmaşii conchistadorilor. A curs în acest răstimp sânge nevinovat. A sosit vremea de luptă. Să ne luăm îndărăt ce-a fost al nostru, ca stăpâni după strămoşul nostru indian! Am fost făcuți şerbi şi legați de moşiile domnului. Trupurile le-am pierdut, dar ne-au rămas sufletele. Am udat cu destulă sudoare şi sânge pământul podişului. Vrem drumuri, vrem şcoli, să ni se aducă apa pe locurile cultivate. Luptători, avem nevoie de carabine. Ne trebuiesc tunuri de câmp. Le vom lua de la armată. Pe văile Sonorei ne aşteaptă şi alți guerileri. Să nu avem milă de duşman! Să nu-i lăsăm timp să ajungă în Sonora cu arme! Să le luăm noi! Nu ne vor întoarce din drum! Am jurat să luptăm şi să învingem!”

Gaetano se înflăcărase. Pâlcul de insurgenți strâns în jurul său îl înaripase. Printre ei îl văzuse pe Andas. Latifundiarul i-a ars casa, ultimul copil scăpat de foc a fost strivit de calul unui ofițer. Bolsero îşi ținuse, cât vorbise el, maxilarele încleştate. Îşi lăsase nevasta cu cinci copii în grija soacrei. Pământul i-l luase señorul Pescador. Cepillo fugise din sat de ura împotriva lui Munos şi a lui Alvala. Cu un cap mai înalt decât toți, se vedea Bisonte, un iconar dintr-un sat vecin cu Santa Rosalia, adus de focul răzbunării. Jandarmii îi împuşcaseră fratele în fața alcaldiei.

După ce vorbise Gaetano, Almadia rostise rugăciunea, implorând cerul şi iadul deopotrivă pentru a-i pedepsi pe cei care se încumetase să-i înfrunte.

Porniră la drum peste zece duzini de țărani, unii călări, iar ceilalți pedeştri. Îi urmau carele cu soldaderas. Pe samare de catâri era încărcată muniția, şi în văzduh, în urma lor, se roteau nelipsiții caracara, vâslind lenevit, în cercuri largi.

Padrele Almadia le ceruse luptătorilor îngăduință pentru

răniți, pentru învinşi. Acum se răsplătea trăgând din tigva cu rachiu.

Cu urale „Viva Gaetano!” coborâră muchiile împădurite ale văioagei şi depăşiră o topliță. În multe priviri înotaseră în lacrimi fulgerele jurămintelor de a-şi da viața pentru crezul luptei lor. Parohul se înfioră. Zgura amărăciunilor ce-i acoperise sufletul o simți cum se cojeşte, lăsând în locul ei răni greu de vindecat. Văzuse umbrele suferințelor săpate pe chipurile trase ale luptătorilor. Ar fi vrut ca el, padrele, să se poată judeca, să se învinovățească de părăsirea credincioşilor din parohia sa şi a şcolii unde dăruia copiilor buchea cărții. El povățuise țăranii să-şi dea viața pentru împlinirea idealului comun, fără însă a sădi în jurul lor mai multe suferințe. O întâmplare zguduitoare îl determinase să pornească cu oastea. În satul lor, soldați, conduşi de un ofițeraş turbulent, căutaseră fugari de la o fermă. Înfuriat că nu i-a găsit, militarul poruncise să fie împuşcați, la nimereală, zece săteni. Printre ei se nimeriseră Grosero, Sucio, Ciudadano! Almadia, rugat de țărani, a ieşit înaintea militarului. Ofițerul i-a adus cuvinte de ocară. Atunci, el l-a afurisit şi, sub un cer învăpăiat, a fost croit cu cravaşa. A căzut într-un genunchi şi s-a rugat pentru el. A şuierat un fier de coasă, dar tânărul militar a scăpat. S-a tras în țărani la întâmplare. Alcaldele, aflat în sat, n-a putut să-i îmblânzească. Au căzut şi mulți dintre ostaşi, tot țărani, ca şi ei. Un ofițer mai mare în grad, venit cu o companie de soldați, a oprit vărsarea de sânge. „Padre, iartă-l dacă poți!” i-au revenit în minte vorbele acestuia. „De când se ştie lumea, ordinea la început s-a făcut cu strâmbătate. Îngrijeşte-te de sufletele morților!”

A plecat din sat cu mulți țărani, într-o noapte de cărbune. Pe Andas, Gaetano l-a oprit lângă el, la comandă. De atunci, el, Almadia, a stat multe nopți de vorbă cu Gaetano, învățându-l din istoria țării lor. Pe tâlharii nesupuşi, răzeşul îi spânzura. Între latifundiari şi el şedeau însă militarii trimişi de domnii cu mănuşi albe din Mexico City. Soldați îmbrăcați cu haine albastre, cu ceacăie înalte îi vânau prin văgăunile unde poposeau.

Colilia plopilor scămoşi era purtată pe aripa moale a vântului. Câmpul nelucrat, năpădit de buruieni cu firul veşted, îi pârjoli ochii cu jale acum, când se găsea lângă şeful răzvrătiților. Gaetano îşi întoarse capul puternic, cu obrajii

măslinii, încadrați cu perciuni stufoşi şi mustăți răsucite la marginea gurii. Ridică brațul. Călăraşii descălecară, iar pe cai se urcară tălpaşii.

Aşa cum fusese învoiala, luară prânzul din mers. După un timp, Almadia, făcut atent de un țăran, se răsuci în şa şi văzu un pâlc de călăreți apropiindu-se în galop. Bisonte sună goarna, dar străinii domoliră fuga cailor. Nu arătau să aibă intenții duşmănoase. Ajunşi aproape, se auzi desluşit o voce plină de spaimă şi ură. Era Luis.

— Banda lui Alvala a pus mâna pe străinii ce-i cunoaşteți. Nu-i timp de zăbovit. Parras, Moreira şi Alvala le-au jurat moarte!

— Acum avem alt țel, Luis! Să ne, sfârşim întâi misiunea!

— Fără sprijinul vostru nu-i putem smulge din mâinile tâlharilor!

Gaetano şi Almadia au înțeles că necazul lui e mare, dar momentan nu-l puteau scoate din impas. Le promise ajutor, dacă vor rămâne în viață, după lupta ce urma să aibă loc. Îşi încredințară şi ei viețile lui Silvas, iar Almadia le dădu binecuvântarea.

Ştefan Şercanu tăcu. Vocea lui rece ca oțelul o mai aud încă şi acum, când scriu. Trupa insurgenților, ridicată la luptă de nedreptățile latifundiarilor, de cler, de oamenii guvernatorilor, se topea, îşi pierdea materialitatea, şi în locul mirificului ecran se înfiripă Valea Oltului, ce atunci o priveam vrăjit, cu ochii cu care urmărisem peripețiile fără seamăn ale lui Colorado şi ale prietenilor săi. Povestirea a fost curmată într-un moment când nu puteam întrezări care va fi soarta eroilor. Polițiştii texani erau în ghearele fiorosului Alvala.

Dar prin văgăunile Făgăraşilor primele raze de soare poleiau cu sidef frunzişurile somnoroase ale desişurilor. Obosit după lunga noapte petrecută lângă focul din găteje, am apucat fără grabă drumul spre casă pentru a-l lăsa pe bătrân să se odihnească. Cum fusese înțelegerea, urma ca în seara următoare să ne întâlnim oricum.

Dacă noaptea era liniştită şi cerul senin, rămâneam, ca în alte dați, sub stejarul brumăriu. Dar mai înainte, trebuia să vin să adun vreascuri.

Capitolul XIX – ŞARPELE-CU-PENE

Cu adevărat, noaptea ce-a urmat s-a arătat promițătoare, şi bătrânul Ştefan Şercanu reîncepu povestea: Treceam şi eu, alături de insurgenți, pe lângă lanuri cu porumb pipernicit, cu grâu, cu trestie-de-zahăr. La umbra unor arbori de cafea, un vechil golea dintr-o tărtăcuță mescalul, veghind hărnicia şerbilor. Când a dat cu ochii de insurgenți, s-a înspăimântat de moarte, s-a retras într-un lan cu porumb, a încălecat un catâr şi a dispărut spre hacienda să-şi alarmeze stăpânul. Se scurseseră de atunci peste zece ore de mers, ieşiseră din acea vale adâncă, şi Gaetano ridică mâna, înalt, comandând oprirea. Apoi, cu palma streaşină la ochi, inspectă locul. În spatele lui se adunară insurgenții. Pentru toți era limpede că au ajuns la locul viitoarei lupte. Bolsero, Jacinto şi Cepillo îşi despovărară spinările. Scăpați de încătuşarea sarcinilor, simțiră aerul curat invadându-le plămânii. Ochii lor cercetară valea pe care odinioară o udaseră apele unui râu deviat între timp, pe fundul căruia şerpuia un drum pietruit, unde urmau să se bată.

Avu loc un mic sfat şi Gaetano se înțelese cu Sebastiano şi Andas cum să înşire gurile de foc ca soldații să fie prinşi într-un păienjeniş de moarte. Duşmanul nu avea să cunoască mila. Gaetano inspecta aşezarea dintr-un vârf înalt. Pentru fiecare găsi un sfat folositor. Insurgenții țînteau drumul din toate părțile. Plănuiră să-i lase să intre în curmătură, apoi Bisonte să sune atacul. Almadia se apropie de Gaetano, era muncit de tot felul de gânduri.

— Comandante, am inima grea, parc-ar fi o bucată de piatră!

— Să-ți cruți viața, să aibă cine se ruga pentru cei duşi!

— Cea cu coasă n-are nevoie de mijlocitor, fiule! Ursitorul alege ziua când funiile vieții se rup ca mustățile de oleandru!

Almadia se retrase la umbra măruntă a unui arbust, scoase de sub anteriu nelipsita ploscă cu rachiu şi trase o duşcă. Gaetano voia ca el să nu folosească arma.

Mai trecură câteva ceasuri. Capul răzvrătiților şedea în spatele unui pin de care era rezemată flamura lui de luptă. Socotea ca după izbândă trupa să mărşăluiască spre Sonora; dar ziua asta nimeni n-o putea preciza.

I se înălță cortul lângă un pin rămuros. După miezul nopții,

Jacinto aduse vestea că inamicul ridicase tabăra la câteva mile de ei. Vegheați de santinele, s-au culcat să-şi adune puteri pentru luptă.

Febra necunoscutei confruntări încinsese aerul dimineții. Jilava mantie de brumă le-a pătruns în oase. S-a mai întors un cercetaş. Militarii se apropiau. Pe insurgenți îi încerca neliniştea. Țigări răsucite din mătase de porumb ardeau în degete tremurânde. Otrava buruienii mângâia sufletele.

Un sunet scurt, ca un zvon potolit din şoapte nedezlegate, creştea, venea spre ei. Călcătura aritmică de copite, scârțâiturile de chesoane prin drumul desfundat, încet-încet, toate deveniră mai limpezi. Ceața albăstrie a depărtării fu străpunsă de ochi pătrunzători ajutați de lunete. Înaintau, învăluiți de colb, soldați călări şi pedestraşi ce duceau cu ei patru tunuri. Victoria lor era în cumpănă.

— Nu va fi uşor, padre! Au cu ei arme de fabricație străină!

— Vrerea Domnului ne va deschide drumul spre izbândă, fiule!

— Biruitorul se va alege la urmă, padre!

— Cei care sfârşesc dintre noi intră în rai. Pe mine Domnul nu mă iubeşte şi rămân aici!

— Tescovina sfințită te face să cârteşti ca un eretic.

— Nepătrunse sunt tainele Cerului, fiule, iar Stăpânul Văzduhului a gustat păcatul înaintea noastră!

— Şi d-asta este generos cu fiii lui, vrei să spui, padre?

— Aşa-i, fiule! Dar fapta mea este limpede ca picătura de rouă.

Momentul luptei se apropia. Trupa se arătă, iar în avangardă călăreau soldați cu armele pe spinări. Înaintau cu luare-aminte, parcă ar fi adulmecat primejdia. Fură lăsați să intre nestingheriți. Privirile militarilor dădură ocol defileului fără să observe ceva! Intră apoi restul trupei; peste două sute de militari. Jumătate erau tălpaşi. Gaetano pândea momentul atacului. Țevi de arme, unse cu noroi să nu lucească, ținteau, ochi de țărani răzvrătiți străfulgerau în cătări. De inamic îi despărțea pe puțin două sute de picioare.

Ochii vultureşti ai lui Gaetano urmăreau chesoanele cu muniție, ale căror şine trosneau sub greutăți. Numără ofițerii ce mânau trupa şi îşi roteau ochii pe înălțimi; scrută ceacăile,

unde citi cifrele regimentelor.

În soare străfulgeră lentila binoclului. Un ofițer înțelese pericolul. O goarnă declanşă atacul. Soldații se risipiră, bubuituri de arme vuiră pe muchiile curmăturii. Răpăiră salve din ambele părți. În luptă se prinseră şi cei din Santa Rosalia. Caii se prăvăleau peste soldați. Răcnetele ofițerilor nu izbutiră să înfrângă spaima. Tunurile tăcură, în panica dezlănțuită nu mai erau de folos. Gloanțele împroşcau, în aer pândea Diavolul.

Militarii încercară să forțeze ieşirea din defileu. Un grup de soldați conduşi de un gradat încercă să escaladeze un versant, dar fu întâmpinat cu foc, cu moarte. Căzură şi numeroşi insurgenți. Muri Jacinto, iar Gaetano îi luă locul. Padrele se strecură lângă capul răsculaților. Cepillo şi Padrino aruncară ultimele grenade. Soldaderas încărcau armele bărbaților. Cerul era surd la vaietele răniților. Lupta înclina de partea lor, era ziua lor de fiesta. Un steag alb flutură în curmătură. Gaetano opri lupta. Sebastiano şi Andas fură trimişi să ducă tratative. Între timp, padrele îi bandaja rana lui Bisonte.

Vocea lui Sebastiano se auzea în toate coclaurile curmăturii.

— Din partea lui Gaetano, o singură poruncă: Predați armele şi vă îngropați morții, ori ridicați-i pe stânci, pentru vulturi!

Condițiile de pace fură primite, şi liniştea coborî peste câmpul de bătaie când cerul se împurpura spre asfințit. Almadia sluji, la urmă, deopotrivă, pe cei duşi din ambele tabere. Insurgenților li se bătură stâlpi, pe care tăiară numele lor. Lista lungă a morților fu strigată de Andas. Almadia izbuti să facă un semn larg, cuprinzând punctele cardinale între degetele lui împreunate. Un vârf fu pus în creştetul cerului, al doilea undeva în miezul de foc al pământului, iar celelalte două pe umerii atunci însângerați ai Sierrelor Madre.

Trupa guvernatorului scăpată de măcel plecă micşorată. O parte dintre soldați se alipi răzvrătiților. Un locotenent fu primit simplu tălpaş şi jură credință, lângă ceilalți, cauzei ce-i însufleța pe guerileri.

Era încă ziuă când au părăsit defileul, îngreunați de armament. Străbătură drumuri vitrege, ferite de priviri, ocolind localități însemnate. Tăiară un platou, şi după mai multe ore de mers ajunseră într-o vale strâmtă, când soarele apusese, iar noaptea începea să acopere cu mantia ei locurile. Licuricii

țigărilor răsucite din tutunul ofițeresc de captură pulsau în întunecimea înconjurătoare. Bisonte şi Chascar îşi traseră pe mâini mănuşi, iar peste pantalonii din sisal îşi petrecură carâmbii cizmelor. Grosero şi doi lungani de-ai lui Jiquerillo se mândreau cu pintenii încataramați la opinci.

Călătoreau într-altă noapte, a cincea de la lupta din trecătoare. Sebastiano, bandajat la braț, strunea calul, trăgând dintr-un trabuc străin. Liniştea luase în stăpînire drumul. Suiră în continuu pe munții Maicii Domnului, trecând prin Tierra-Frio. Aici, vremea se păstra rece când în Yucaten se coceau mandarinul şi avocatierul. Mâncară, ferindu-se de vântul tăios, pâine de manioc şi băură apă topind zăpada în gamele.

După ce se odihniră, plecară înainte de a se lumina de ziuă. Ocoliră un sat de indieni, urcară un timp bunişor în ținuturi înzăpezite, apoi coborâră cu precauțiuni şi întâlniră, la câteva sute de metri mai jos, o mânăstire singuratică, uitată. În noapte răsuna dangătul unui clopot. Almadia bolborosi o rugă. Cerul era sticlos, fără urmă de nori, şi pe el, astrul selenar, cât un pesos din argint, luneca printre ramurile albite de promoroacă ale brazilor şi pinilor, pentru a se roti deasupra ruinelor unui templu zidit în urmă cu secole, luminându-l, dându-i forme înşelătoare şi dimensiuni inexistente.

Îşi continuară drumul. Iscoadele trimise aduceau tot felul de veşti. Trebui să poposească din nou, caii erau obosiți, făcură focuri să se încălzească. Îmbrăcați în haine subțiri, mai toți sufereau de frig. Un insurgent adormise cu țigara în gură; uitase s-o aprindă.

Plecară mai departe, fără să fi înțeles prea mult din odihnă, de care nu se săturau niciodată. Gaetano, aşa cum i se întâmpla deseori după nenumărate nopți de nesomn, îl vedea ca aievea pe strămoşul său conchistadorul. Acel strămoş poate se născuse hidalg, ori poate porcar, ori păzitor de oi. Poate de la el avea râvna de muncă şi de luptă. Dar acum adunase o experiență bogată, aflase crezul ce-i păstra în şei, dar ca să-l ducă la capăt, sângele mexican stropea podişul din belşug.

Creştetele golaşe şi albe ale Sierrei primiră sărutul primelor raze. Gaetano credea că zeul indian al bătăliilor a ținut cu ei. Înclină fruntea, ca şi cum el, zeul, s-ar fi găsit în trupul stâncii,

şi-i mulțumi. De ambele părți căzuseră mexicani. Pe firmamentul schimbător se deschise panorama unei închipuiri din străvechiul imperiu al lui Moctezuma. Într-o nălucitoare pictură, o bandă de bărboşi hrăpăreți, unde era şi străbunicul său, mutilau idoli, ridicând deasupra capetelor indienilor un altul, pe un Crist răstignit, în numele căruia ucideau. Fu încercat de un fior. Urî de moarte conchistadorul şi pe toți care l-au urmat, ce jefuind acele pământuri le lăsase moştenire nedreapta rânduire de acum. Gaetano avea obrazul ars de febră. O mulțime de oameni mişunau prin aşezările vechilor indieni. În față avea de fapt poporul născut după venirea spaniolilor. Ura vasalilor lui Moctezuma s-a abătut cu timpul asupra bărboşilor în fața cărora la început au ars copal, zeificându-i. Simți şi acum aceeaşi sete înfocată de libertate, de neaplecare a grumazului moştenită de la indieni. Avea de înfruntat pe latifundiari pentru că ridicaseră spânzurători pentru ei. Aşa au pățit şi vechii locuitori ai podişului când au fost invadați de chichimeci, aşa au căzut şi lanțurile imperiului aztec petrecute peste atâtea grumazuri de popoare cucerite, sfărâmate la timpul lor de iberici, ajutați de aceste neamuri de indieni, iberici, veniți în Lumea Nouă să supună pământuri noi de dorul mirodeniilor. „Ordinea nu este dreaptă ” reflectă Gaetano. Buchea sfântă a adevărului este călcată în picioare. Altul ar trebui să fie viitorul celor ce au apărat Mexicul de străini! Îl munceau şi alte gânduri. Cunoştea istoria țării lui. A înțeles bine scopul luptei lor, dar când ridică ochii spre cer ca pentru a primi binecuvântarea, i se prefigura o arătare ciudată.

— Părinte Almadia – întrerupse moțăitul padrelui. Priveşte! Aduce cu un balaur ai cărui solzi au luat foc! Uite-l, unde arde cerul!

— Isuse, parcă-i Ucigă-l-toaca!

— E zeul nostru, este Quetzalcoatl! Este Şarpele-cu-Pene aşteptat de strămoşii noştri asupriți de Moctezuma. Ar putea fi bine, padre, dar poate fi şi rău!

Alvala călărea între Piojo şi Madera. Proviziile li se subțiau, şi se înțeleseră să prade un sat. Alvala era obsedat de o idee ce-i intrase în cap ca un piron. „Închei afacerea la Quemartlan, iar la urmă, Moreira şi Parras n-au decât să facă ce vor cu texanii”. Gândul şi-l exprimase tare, Piojo îl asculta atent, să nu-i iasă

din voie.

— Judecată de şef fără egal!

— Stevens îl avea pe Cribar în buzunar, s-o spunem drept, Piojo!

Tăcură. Găina lui Amarro o simțeau şi acum grea, parcă aveau un pietroi în stomac. Dar se ivi o îngrămădire de locuințe şi trebui să ocolească strada mare. Cei desemnați pentru pradă, conduşi de Piojo, tăiară satul în lung, cum plănuiseră.

— Lucrați fără sânge! Nu sunteți măcelari! le zise la plecare.

Se risipiră după jaf, trăgând cu pistoalele în vânt pentru intimidare. Bărbații şi femeile găsite pe acasă fură obligați să scoată tot ce aveau dosit prin ogrăzi şi prin beciuri. Ulița se umplu de măcăituri de rațe, cu cotcodăcit de găini, cu gâgâituri de gâşte, amestecate cu grohăitul porcului urnit din groapa cu nămol. Duşi de patimi, au mai şterpelit oale, ştergare, scoarțe din împletituri colorate de papură, rogojini, un țest, câțiva saci cu piersici uscate, un altul cu făină, ştiuleți de păpuşoi şi perini din care zburau fulgi.

Hămăiți de câini, ieşiră din vatra satului. La o răscruce întâlniră o saca trasă de măgăruş. Piojo descarcă Colturile în poloboc. Bandiții băură pe săturate, stingând arsura rachiului. Surugiul privea înmărmurit vasul din care lichidul țâşnea, spălându-le mutrele bărboase. Hohotiră, lăsând sacagiul, cu un junghi în suflet, să-şi îndrepte loitrele şi scoarța.

După o oră de mers, au poposit în vecinătatea unui eleşteu. Caii au fost lăsați să se adape în voie, cei căzuți de jurnă pregătiră prânzul.

Alvala era aşezat la un umbrar des din rămuriş. I se adusese apă într-o oală smulsă de pe peretele unui sătean. Porcul fu fript, iar împărțeala cărnii o făcu Piojo. De prizonieri uitară. În schimb, Madera îl provoca în continuu pe ajutorul de şerif.

Dar, să recapitulăm evenimentele după împuşcarea lui Cribar. Texanii au scăpat ca prin urechile acului, mulțumită lăcomiei lui Alvala, ce nu voia să piardă răscumpărarea şi schimbul, dar jurase în fața bandiților că străinii n-au să treacă vii Rio Grande.

După ce prânziră, Alvala căzuse pe gânduri. Cu ochii jumătate deschişi zise: „După Quemartlan vă zic adios”. I se făcu sete. Apropiindu-se de oală, îşi văzu chipul tremurând în

oglinda apei. Lăsă licărul să se domolească, liniile capului se aşezară. Aproape că-şi uitase trăsăturile. Ochiul lui cel mic – rămas aşa de la o lovitură de cuțit – i se înfundase în găvan. Îşi desluşi şi mustățile căzute la vârfuri, pomeții şi nasul borcănat, toate luceau ca unse cu grăsime. Vărsatul îi ciupise neiertător obrazul, iar părul neras îi acoperise întreaga față. Tăietura era acolo. O căpătase într-o încăierare, de la Diego, argatul lui don Laudetta.

„Am firea mamei şi a lui Antonio!" îşi auzi glasul. Mama lui, o creolă, fusese sedusă de Antonio Silvas, un răzeş însurat cu altă femeie, în casa căreia se născuse Gaetano, fratele lui vitreg. „Gaetano este visător! Luptă pentru țărani! Puh!" – îşi desfăcu buzele groase, pătate de jarul țigării. Sorbi apa, se scutură. Fruntea o avea rece, îi venea să vomite. Madera, venit aproape, îl sâcâia cu neliniştea lui stârnită de prezența lui Pedro, care cu fiecare zi se înzdrăvenea tot mai mult.

— Îl vreau, şefule, se milogi ca un câine bătut locotenentul, şi banii mei sunt mai siguri! După Quemartlan poate fugi!

— Dublează arginții, Madera, să pecetluim înțelegerea dacă pofta asta te arde!

Madera lăsă suma cerută sub sombrero, trase cu ochiul în jur, dar nu-l văzu pe Gerry, ce se depărta. Bucuria îl orbise pe tâlhar.

— Ştiu, señor şerif! Madera îmi vrea moartea!

— Alvala s-a-nvoit, prietene! Târgul este făcut!

— După Quemartlan, trecem Rio Bravo împreună, amigo!

— Mă biruie lesne, señor! N-am destulă putere în braț!

— Am încredere în priceperea ta, amigo!

Apoi urmară multe sfaturi folositoare pentru bătaia ce urma s-o aibă cu Madera.

Alvala simți junghiul afurisit la locul său şi-şi lipi pieptul de glod. Sângele i se răcori treptat, pântecul său se destinse. Adormi. Se visă la Quemartlan cu Zagal şi Carlos, mizând la ruletă pe 15 de negru. Se adunau în fața lui monezi de aur şi fişicuri înalte, ce răsturnate în sombrero zornăiau într-o limbă a belşugului...

Era a treia zi, după amiază. Prizonierii aşteptau şi ei plecarea. Alvala, trezit timpuriu, îşi strângea curelele la şa. Madera se dezlipi de lângă el, trecu iute pe lângă Pedro, se

prefăcu lovit şi se întinse pe jos, înjurând cu glas tare ajutorul de şerif.

— Mă împiedici să cad, hai? Te fac terci, peon afurisit!

Întinse pistolul, dar Colorado, fără grabă, tăie calea glonțului cu corpul său, spre surpriza greu de ascuns a banditului.

— Îndărăt, copoiule! Altfel, îl urmezi! Omul este al meu!

— Uşurel, Madera! Vorbeşte gura fără tine! Zi-i, de ce te plângi? se amestecă şi şeful tâlharilor în vorbă.

— Caută pricină fără temei, Alvala! Pedro nu i-a zădărât.

— Bateți-vă cu pumnii, Madera! hotărî Alvala fără alte explicații. Dacă-l aşezi pe Cordura la pământ, îți aparține, dacă nu?...

Lupta fiind hotărâtă, Madera îşi lepădă centura cu pistoalele şi le atârnă de o cracă. Pedro, eliberat de legături, îşi frecă încheieturile să şi le dezmorțească. Începură.

Erau călări şi prânzeau în şei. Piojo se lupta cu o ciozvârtă de porc. „Ăsta va fi şeful lor!" îşi mărturisi sie însuşi Alvala. „Lui îi vor spune toți el jefe!" Îi privi pintenii din bani de aramă smulşi odată cu salba de la gâtul unei femei. Acesta era Piojo. Purta un sombrero negru. Căuta să-l imite pe el. În baticul soios îşi înfipse un ac de argint cu un cap de mort, tot de furat. Avea părul cenuşiu, slinos, legat la spate cu o sfoară. Piojo era bun pentru treburi dure! Vorbea puțin, dar se ducea unde era mai greu. I-ar fi dat şi viața în păstrare. Aflase că făcuse opt ani temniță în Guadalcazar. Un alt şef de bandă trăsese gratiile ferestrelor, să-l scoată.

„Madera a murit ca un prost, străpuns de fierul de coasă al lui Pedro Cordura. Mexicanul ăsta ce-a fost cu un picior în groapă m-a scăpat de locotenent. I-am făcut poftele lui Madera şi n-am nici o vină dacă a avut ghinion. Mai ales că el a pus primul mâna pe pistol când celălalt l-a dovedit la pumni."

Urcară la cea mai înaltă cotă, de unde cuprindeau cu ochii întinderea până la Quemartlan. Aici era întotdeauna iarnă, bătea un vânt rece de le îngheța răsuflările. Se găseau pe vârful unui masiv al Sierrei. Umbrele munților se lungeau, contopindu-se. Pomii se acoperiseră cu hermina zăpezilor. În văile înalte, soarele scânteia cu lăncile aprinse în plapuma albă. Aerul era tare, îl încercă tusea lui rebelă, măruntă şi deasă, îi veni brusc foame. „Ce bună ar fi carnea de vită muiată în piper

roşu! Muierea mea îmi gătea bucatele de-mi lingeam degetele! ”

Oraşul se arăta ca o îngrămădire tulbure de case, iar acolo, jos, vara stăpânea pământul. Gândurile îl scormoneau, în Chihuahua venise de tânăr. Printr-un argat, cunoscut de tatăl său, a putut intra la don Laudetta. În doi ani a ajuns vechil şi om de încredere al boierului.

Începură să coboare prin omătul gros, pe poteci astupate, străbătute rar, ducând caii de dârlogi. Simțeau vitregia vremii în Tierra-Frio, dar mai jos, la câteva sute de metri, domnea alt anotimp. Aici vânturile se domoliseră, clima se îndulcise.

Ajunseră la o poieniță, temperatura era ca spre mijlocul toamnei. O fulguială adusă de vânt poleia pinii pe vârfuri cu argint, iar în locurile neumbrite de arbori se aşternuse într-o crustă subțire, pe care caii o spărgeau cu vârful copitei.

Au început instalarea taberei pentru noapte. Texanii fură aşezați într-un loc unde se vedea cerul, iar după masă fură legați cobză, fără şanse să se elibereze.

Noaptea înainta cu paşi mari, frigul îi îndemnase pe bandiți să-şi golească tigvele de tescovină, glasurile li se împleticeau… şi adormiră.

Capitolul XX – STOLUL DE CORRECAMINOS[38]

Un fum străveziu, asemeni unei cete, cutreiera aerul închis al hanului. Se auzeau voci, râsete şi scârțâitul hodorogit al armoniului. Hangiul, creol după înfățişare, din strămoşi spanioli, străpungea cu privirile pâcla instalată, supraveghind discret mulțumirea muşteriilor ce petreceau cu Mayanel, zeul berii din agave.

La una dintre mese, Billy King, Parras, Willy, Tamayo şi Gunn beau whisky din secară. Se instalaseră la „Huracan” cu două zile în urmă, venind de la drum lung. În acest scurt răgaz n-au stat degeaba: au făcut plimbări, spionând închisoarea din Quemartlan, au tras cu ochiul la banca oraşului, iscodind casele de fier, au intrat pe străzile dosnice ale urbei, şi au colindat în pasul negrăbit al cailor împrejurimile.

În timp ce Gunn şi Willy continuau taclalele, Billy King, fără

[38] correcaminos – păsări bate-drumuri în limba spaniolă.

să ştie de ce, pironise ochii pe hangiu. Parcă cineva dinlăuntrul său îl vestea că va avea încurcături cu negustorul. Creolul îi era antipatic, deşi avea o înfăţişare plăcută. Îi observa pasul negrăbit, ce aducea cu călcătura de bovină. Obrazul său rumen era încadrat de o barbă neagră, cu firul ţepos şi scurt.

La venire i-a întâmpinat cu slugarnicul „Señores, hanul, femeia şi cu mine suntem la picioarele voastre!" Urarea îi plăcuse nemaipomenit lui Gunn. Prezenţa lui Parras, ca poliţai, iuţise slujnica să deretice încăperile. Femeia schimbase albiturile îngroşate de petice cu altele noi, opărise la lumina zilei scândurile patului. Preţurile aici nu erau aşa pipărate, hanul fiind de mâna a doua.

Quemartlan din Sonora, nu departe de frontiera Arizonei, ca oraş de graniţă, era locul de întâlnire al multor scursuri. Aici găseai un loc unde să laşi sufletul slobod. Latifundiarii se îmbogăţeau pe seama peonilor. Plata de 5 cenţi pe zi şi măsura de grâu neîndestulătoare, arroba, ca un praf în ochi, specula băcanilor de pe moşii păstrau ţăranii în pragul limitei existenţei. Gârbaciul, carcera, palmele vechililor curmau nesupunerea. Oraşul era colindat de feluriţi indivizi: târgoveţi împinşi de nevoi, calfe îngrămădite în barăci unde se speteau muncind şi o adunătură obişnuită să mintă, să înşele, să fure. Unii dintre ei vieţuiau la periferia vieţii, formau o lume neliniştită, adusă acolo de visul deşert al înavuţirii.

Feriţi de umbrele încăperii, cunoştinţele noastre discutau cu glas scăzut.

— Nu pierdem ocazia, vere Parras! Cincizeci de mii de dolari nu-s fleac! Mai e şi catârul lui Alvala cu banii aduşi din Grota Şacalului.

— Copoii au luat cu ei şi hârtia mexicană, Billy! scânci Willy.

— Apoi ne răfuim cu Alvala, vere! schimbă vorba Parras. Bancnotele au sosit astăzi din Mexico City. Să, vedem cum facem să ne cadă cât mai iute în mână.

— Dacă Alvala vine cu toată banda să-şi ia răscumpărarea? spuse înfricoşat Tamayo. E greu să-i dovedim, într-o bătaie!

Billy King le dezvălui planul ticluit de el. Gunn asculta, Tamayo, cu ţigara uitată în colţul gurii, îşi fripse buza.

— Zi-i rege şi lasă-te dus de docarul lui! îl lăudă Willy.

— Ne intră-n laţ ca oposumul lihnit de foame! aprobă Gunn.

— Mandatul de aducere pentru Alvala a fost ideea ta, Parras,

reaminti King, atins de rachiu şi de măgulelile acoliților.

— Mai întâi texanii! Pentru Alvala facem ceată şi-l vânăm ca pe câinii turbați. Din banii recuperați de la el îi dăm şi lui Tamayo, că-mi este credincios, îşi bătu Parras temnicerul pe spate.

— Mare noroc că l-am cumpărat pe Piojo, spuse Willy Simson.

Armoniul atacase altă melodie, şi Poquita, dezlipindu-se dintr-o margine a sălii, dansa printre mese şi cânta muşteriilor. Creolul şi tejghetarul cărau pahare respectabile cu bere de agave, alături de carcaleți şi litre de tescovină. Mirosea a tutun, a alcool, a usturoi şi a carne friptă.

Faptele se petreceau cu două zile mai târziu. Un pâlc de călăreți, vreo şapte la număr, înveşmântați în straie de-ale locului, intrau pe ulița umbrită de moreras[39], înarmați până-n dinți. După înfățişare, păreau să fie nişte vântură-țară. Sombrerourile cu calotele țuguiate le acopereau obrazurile nerase. Şeile cu ciochine înalte împovărau cai prăfuiți şi obosiți, la fel ca stăpânii. Semănau mai curând cu indivizii certați cu legile guvernatorilor, mânuitori pricepuți de arme, ducând în spinări fapte potrivnice înscrisurilor bătute pe uşile alcalzilor.

Printre cei şapte călăreți, trei, duşi în aparență liberi, erau păziți. Patru rânduri de pistoale îi ocheau. Între cei ce cărau prizonierii erau Piojo, unul Jose şi Perro, toți din haita lui Alvala. Cei în costume de cowboy nu erau alții decât Gerry, Pedro şi Colorado.

Străinii îşi struniră caii spre capătul de nord al oraşului parcă ferindu-se să atragă atenția. Din dosul ferestrei hanului „Uraganul”, Tamayo, Billy King şi ceilalți urmăreau mişcările vizitatorilor.

— Alvala duce spre fortăreața poliției întreaga bandă, Parras!

— Mai mult. Parcă vrea să cucerească oraşul, vere!

— Văd şi catârul nostru cu banii! Dumnezeu ține cu noi, jude!

— Ieşim din nisipul ucigaş, băieți! se îndulci Billy.

Străinii se mistuiră spre ținta lor, iar în spate, trimis de Parras, se strecura Tamayo, ca un prepelicar de cel mai ales soi.

---

[39] morera – dud alb, în limba spaniolă.

Un timp, defilară prin fața caselor albe, date cu var, cu uşi trainice din lemn, încastrate în ziduri din adobe şi cu oameni ascunşi în dosul porților.

Intrară în închisoarea poliției. Trupa lui Alvala, rămasă afară, împresurase fortăreața. Şeful cel mare al penitenciarului abia a putut fi adus din oraş. Un subofițer şi doi indieni tarahumar au însoțit la întoarcere un metis mătăhălos, cu fața spână şi verzuie, cu părul moale şi negru, ce-i venea în ochi ca un scalp. Omul legii cercetă încruntat tâlharii ce-i înconjurau zidurile şi înjură pe lângă trabucul ținut între dinți. Ajuns la intrare, tună un ordin, şi de pe creneluri fură coborâte puştile.

Tamayo făcu ochii mari văzând cum crescuseră între timp bandiții în plantația vecină de mescal. Apoi, în timp ce umbrele zidului se lungeau, porțile închisorii s-au deschis. Ieşiră mai întâi Carlos şi Zagal, însoțiți de Piojo, Jose şi Perro. La poartă îi aşteptau doi catâri înşeuați. Porniră spre asediatori.

Când amurgul ştergea siluetele caselor, s-au arătat şi texanii. Au apucat, însoțiți de jandarmii călări, alt drum. Temnicerul îşi îndemnă catârul, ținându-se la distanță, după vechile lui cunoştințe.

Călărind în vecinătatea umbrelor duzilor ațipiți, ajunse la han. Mai întârzie un timp sub fanarul neaprins... Au bani berechet texanii! îşi zise văzând că se aprinde lumina cu petromax la ferestre.

A doua zi, în timp ce îşi beau cicoarea în căni de pământ, Tamayo se întoarse de pe urmele texaniior. Le spuse pe scurt ce aflase.

— Polițiştii ăştia mai zăbovesc un timp la Quemartlan!

— Copoii au telegrafiat în Mexic că-s liberi, iar Alvala vine curând să-şi ia recompensa, aşa cum le-a fost înțelegerea, vere Billy!

— Dacă texanilor le-a intrat în cap să pună ei mâna pe bani?

— Ascultă, Willy Simson! Vărul Parras s-a ocupat de toate! Poliția va coopera cu noi pentru recuperarea dolarilor.

În ziua următoare, ospătăria era plină cu lume. Poquita servea la masă pe Billy King, puțin băut, ce o privea insistent. Conform obişnuinței, femeia nu voia să declanşeze ura străinului şi se depărtă cu un mers grăbit, trăgându-şi peste părul său bogat şalul castilian. Gerardo cumpăni cele văzute şi

sigur pe el, încrezător în puterea nevestei lui de a se apăra singură, îşi văzu de treburi. Mai departe îşi luă el obligaţia să ospăteze muşteriii, înţelese nemulţumirea lui Billy King, ceru cu vorbe de uzanţă pentru altceva iertare, fără să-l privească în ochi, să nu-i stârnească altă mânie, aşa cum proceda cu beţivanii ce-i râvneau femeia. Tăcerea fermă în faţa insultelor, vorba-i blajină, neîncărcată de violenţă, dar care conţinea un dispreţ voalat şi înveşmântat în vocabularul de reticenţă, cu ameninţări indescifrabile atunci când echilibrul de forţe nu-l lăsa să-şi arunce clientul în stradă, îl scoteau mereu din încurcătură. Bunul mers al afacerilor prima.

Poquita cânta după armoniu, cu vocea ei voalată. Billy King rămase cu gâtul strâmb. Willy i se uită în cărţi, iar Gunn câştigă fără dureri de cap.

Îl invitară pe patron la o partidă de pocher. Gerardo făcu nazuri, dar, încolţit, primi. Pierdu repetat sume mici, după care începu să mizeze prudent. Ar fi putut să se lase, dar se temea ca retragerea lui să nu jignească muşteriii beţi. În cele din urmă, abandonă jocul, cerându-şi iertare, plăti ce i se ceru, un pot substanţial, şi aruncă cartea, vinovat, parcă el înşelase.

Poquita cânta pocnindu-şi castanietele; dansa într-un ritm viu, discontinuu şi sincopat, la cererea clienţilor, o sambă, fericită că Gerardo abandonase jocul.

Dimineaţa, forfota străzii crescu. Treceau unul după altul faetoane cu coşurile lăsate, căruţe vârfuite cu ştiuleţi de porumb, cu cartofi, altele cu tutun ori cu tulpini de floarea-soarelui. Tamayo, din locul ales, pândea intrarea în bancă. Şeful său şi ceilalţi aşteptau semnalul promis de temnicer. Tamayo ştia că Parras garantase în Mexic recuperarea banilor trimişi de consul, altfel acesta nu i-ar fi dat curs târgului dublu cerut de tâlhar. După aproape un ceas, îşi făcură apariţia misiţii lui Alvala.

„Să mă ia sfântul din Potosi dacă n-am să dezleg taina asta!”se angajă Tamayo.

Piojo, Jose şi frânarul trecură pragul băncii, unde zăboviră. Perro şi încă unul, rămaşi afară să-i acopere, păreau neliniştiţi. Temnicerul din Chaparros iscodi prin fereastră, ochii i se rostogoliră în orbite văzând cât bănet îndesa Piojo în sac.

Apoi, caii lor ţâşniră din loc într-un galop drăcesc, speriind

trecătorii şi lăsând cu gurile căscate pe funcționarii băncii. Între Parras, Billy King, Willy, Gunn, Tamayo şi urmăriți, curând, era o distanță bună. Perro folosi un vicleşug indian: legă de o funie un snop de tufe care, târâte prin praf, ridicau o trombă opacă, a cărei coadă se lățea. Goana continuă. Mirosea a pământ secetos şi a putreziciuni de săpunariță. Alături cu drumul, scaieții se ridicau trufaşi, coroanele joase de migdali pitici alergau îndărăt.

Distanța începu a se micşora. În zare, în fața fugarilor, se desenau muscele pietroase. Trecură pe lângă o fermă de cai cu țarcuri amărâte, iar un stol de sturzi negri roiră spre sabinii vecini. Copitele animalelor rupeau pământul, când Perro, rămas în urma celorlalți, trase primul foc de armă...

Revenim cu câteva zile în urmă la locul de odihnă unde Alvala înnoptase.

Văzduhul îşi cernea lumina-i anemică în poiana aleasă pentru tabără. Caii nelinişteți, fornăiau. Alvala nu dormea. Neliniştea cailor altă dată l-ar fi aruncat în picioare. Durerea din furca pieptului îl încovrigase, îi tăia respirația. „Dacă iau banii pe texani, atunci scap de tot. Merg la doctor să-mi taie răul din mine! Zagal şi Carlos, m-au dus la el. Se împlinea tocmai anul." Zâmbi amintindu-şi întâmplarea. Medicul, sculat din somn, a crezut că-i sunase ceasul. Carlos îl țintuise cu pistolul, avertizându-l că în fața lui se găseşte renumitul ALVALA. Bătrânelul îl privise pe sub ochelari. I-a apăsat mațele, zăbovind pe nişte noduri, de parcă ar fi avut acolo brâncă. Le-a pipăit, l-a inspectat la încheieturile mâinilor şi ale picioarelor. „Ce-am, epavo?" l-a înjurat. „Ai boală boierească! Numai cei cu stare o fac, mai ales, cei de neam mare!" „S-o ştiu şi eu, vraciule, să mă făloşesc!" îl scuturase de piepții cămăşii. „Rac se cheamă în limba oamenilor de jos! Ăsta-i beteşugul tău, Alvala!" La ieşire, au şterpelit măturica la care ținea atât.

Colorado pricepu că în jur se petrec lucruri ciudate, în spatele paznicilor apărură siluete voinice. Se auziră icnituri surde.

— Iute, señores! Nu-i timp de stat! auzi lângă el vocea frânarului Luis.

Pedro, eliberat înainte, a dat şi el o mână de ajutor.

Un cuțit mânuit îndemânatic i-a scăpat de legături. Ieşiră în afara luminişului guvernat de o linişte suspectă. Se auzeau

numai trosnetele crăcilor rupte sub încălțări. Şi în acea tăcere, vocea lui Gaetano răsună amplificată de toate ecourile născute de pereții stâncoşi.

— Alvala, mişelule, arată-ți fața! Ți-a sosit ceasul!

Se dezmeticiră şi alte capete ce se ridicară greoaie. Bandiții nu se dumereau ce se întâmplă. Căutau armele cu mâini nesigure, şi dintr-odată luminişul se clătină de împuşcături. Puşti adăpostite în negura pădurii secerau neghina. Era vaier şi durere, armele insurgenților nu iertau. Câțiva folosiră pistoalele. Vreo doi izbutiră să iasă. Apoi, puştile trosniră din ce în ce mai rar, iar peste coroanele pinilor, noaptea tăcută şi ninsă se retrăgea, neînduplecată.

Capul bandiților ieşise în fața cortului său şi-şi aruncase pistoalele în iarbă.

— Ai învins, Gaetano! Ai fost mai tare! Spune-ți condițiile!

— Ar fi una singură, Alvala: Să-ți plăteşti fărădelegile.

Tâlharul a înțeles că este pierdut, dar se agăța cu disperare de viață. Încercă să-şi momească fratele vitreg, spre sila acestuia.

— Te fac bogat, frate! Ştiu numai eu un oraş îngropat al aztecilor, plin de comori! Cu el îți cumperi câte arme vrei, şi muniție. Eu m-am săturat de tâlhării, îmi schimb viața!

— Alvarez, ai fost în Santa Rosalia! Pedro, Luis, şi voi, din sat, este al vostru! Faceți-l să-şi ispăşească păcatele!

— Ascultă, comandante! țipă, trecut de răcorile fricii. Eşti fratele meu vitreg. Îți mânjeşti mâinile cu sângele meu?

Alvala a fost înălțat pe un cal.

— Mi-ați scăpat, gringos! zise înainte ca lațul să-i cuprindă grumazul. Pentru voi m-a urmărit Gaetano! Asta, că Moreira m-a asmuțit în Santa Rosalia, să vă iau caii! V-am avut în mână de atâtea ori. Şi argintul rămâne în canion! Se pierde, pentru trei cai! Apoi, satul ăla nenorocit unde ne-am cunoscut… Şi nu mi-ați fost măcar voi naşi, ci Silvas, fratele meu de tată, gringos.

Apoi, pacea a cuprins luminişul, Alvala a fost lăsat acolo, atârnat în ştreang, cu degetele crispate, rămase aşa din spasmul morții, cu ochiul mic închis, iar celălalt holbat.

Perro deschisese focul împotriva urmăritorilor. O singură temere avea Billy King: Nu ştia cât de departe e tabăra lui Alvala. Împuşcăturile puteau fi auzite şi din fort, şi nu dorea ca polițiştii locului să se amestece. King intră şi mai mult în norul

de praf.

— Caramba, ne-am lăsat carabinele acasă! înjură Billy King, golindu-şi Coltul fără folos, în siluetele greu de reperat.

Calul său ținea la tăvăleală. Arma sa detună, ochise în Piojo, dar lovi şira murgului, povara vie sări din şa, sacul se rostogoli prin colb. Perro, venit din urmă, luă în spatele şeii pe cel căzut. Billy King trase şi mai furios după urmăriți apoi frânse ritmul galopului, se aplecă şi culese cu o mână taşca. Se opriră, încercând să zărească intențiile celorlalți. Câştigaseră.

— N-a fost tocmai uşor! vorbi la întoarcere Billy King, ştergându-şi obrazul cu baticul negru ce-l avusese pe figură. Vere Parras, dăm vina pe texani, aşa cum ne-a fost învoiala!

Seara făcură chef, şi-l invitară pe hangiu la un pahar. Parras îl anunțase pe consul că au luat urmele bandiților după ce-au ridicat recompensa, dar că deocamdată i-au scăpat, promițând că nu se dau bătuți…

Poquita îşi prezenta repertoriul în fața muşteriilor ce se ospătau. Ovalul feței sale, deloc sulemenit, strălucea în cenuşiul localului. Billy King socoti vârsta nevestei lui Gerardo. Nu trecuse de douăzeci şi trei de ani. Ochii albaştri ai creolei scăpărau sub genele răsfrânte şi palid desenate. Buzele ei roşii schițau un zâmbet superior, curajos, neademenitor. Privirile ei ocoleau pe ale lui Billy King ori de câte ori li se încrucişau. Ochii acestuia, de şarpe, parcă o paralizau.

— Cantora este o femeie superioară, se pițigăi Willy spre Gunn.

— Am văzut alta în Oakley din Idaho, bătea cu tocurile podeaua de lua lemnul foc! Dinamită, Jude, nu altceva! îi vorbi la ureche.

— Să-i dăm domnului Gerardo revanşa, Billy! propuse Willy Simson cu un glas forțat blajin şi curtenitor.

— Vă pierdeți vremea cu mine! se codi negustorul pălind uşor.

Luară totuşi loc în jurul mesei de joc, să-şi dezmorțească degetele, spre desperarea hangiului, a cărui figură îți inspira milă.

Billy King împărți puncte şi figuri, iar Gunn se alese cu carte mare. Câştigă Gerardo, cu o culoare „necinstită” de ghindă, făcută de King. Dădu cărțile fostul jude din Blue Town şi-i ticlui lui Parras un care de decari. Hangiul se „aruncase” după

deschidere, apoi făcu el jocul. Ca o proorocire, fiecare avea în palme câte trei bucăți. Singur Gerardo părea că n-are nimic. Urmară câteva plusări la rând, stăpânul localului ceru din priviri iertare Poquitei pentru aventura sa. Se „aruncară" pe rând Billy King, Parras şi Willy. Rămaseră în joc Gunn şi hangiul. Smolitul de Gunn avansa o sumă mare, Gerardo plăti resemnat şi – culmea nepriceperii! – plusa pe deasupra ceva. Gunn îl încolți şi triplă potul. Celălalt parcă văzuse strigoi, dar plăti sec, făcându-şi cruce. Izbuti hangiul cu patru părinți, față de patru fanți ai lui Gunn. Billy King bătea toba cu degetele în masă. Gunn avea o mină de mânz vărguit. Disputa se încinse, urmară multe schimburi norocoase ale lui Willy.

Jocul ținu până ce cucul pendulei cârâi, în fumul tavernei, miezul nopții. Gerardo rămase tot timpul îndatorat şi jovial, susținând jocul, oferind tuturor şansa să-l câştige, dar norocul rămânea tot, la hangiu. Când fu învinuit că trişează surâse curtenitor, îşi desfăcu vesta, spunându-le că obrazul său a rămas nepătat. Se schimbară în câteva rânduri cărțile cu altele neumblate. Bâigui scuze că este bănuit pe nedrept, că n-are nici o vină dacă țin cu el punctele şi figurile.

Bancnotele lui Billy King treceau rapid în şorțul hangiului

— Straşnic lucrezi, Gerardo! într-un oraş din Arizona te-ar fi înecat paralele! mârâi Billy King.

Acoliții lui adormiseră, cel puțin aşa credea el. Billy rămase îmbrăcat cum s-a trântit în pat. Tamayo veni aproape de jumătatea nopții cu plăcuta veste că texanii au plătit hanul, şi a doua zi plecau spre El Paso del Norte. Ştirea îl bucură. Îi va urmări, cum jurase, să-i lichideze. Ferma îi revenea, mâna de argint va fi redeschisă, ghinionul de la cărți îl va şterge. Ştia unde vârâse Poquita banii. Se va duce peste ea şi-i va fura când doarme. Se sculă, păşi încet, să nu geamă duşumeaua sub el, furişându-se spre scara ce cobora în cârciumă. Hangiul moțăia la casă, păzind doi cheflii. Tamayo şi Gunn sprijineau barul. Îi lăsă aşa cum erau. Odaia Poquitei dădea în spatele hanului. Moreira apăsă clanța, trecu dincolo şi, prudent, se apropie de femeie. Vântul umfla perdeaua. Simți mirosul dafinului de la lumânarea arsă şi, mânat de un gând, atinse tăblia patului, pe care moțăia un înger tăiat în lemn. Pe noptieră adăsta caseta cu bani. Trezită de zgomot, Poquita scoase un țipăt, dar Billy King o izbi peste față. Femeia îşi zări bărbatul aruncat în spatele

tâlharului, după care simți că se scufundă într-un spațiu fără lumină.

Se legă o bătaie pe viață şi pe moarte. Între timp, intră Gunn. Un fulger scurt, şi fierul greu se ascunse în hangiu. Închiseră uşa la loc, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Când îi spuse isprava lui Parras, comisarul se învenină:

— Unde mai găsim adăpost în Mexic, vere? Ai stricat totul!

— Bărbatul este în cer, lângă nevastă-sa, şefule! Femeia avea gâtul ca de vrabie! Iar în somn n-a simțit nimic! spuse Gunn, venit ultimul din odaia Poquitei.

O porniră la drum cu mult înainte de a răsări soarele, petrecuți de lătrăturile câinilor sculați de tropotul cailor. La ieşirea din oraş fură acostați şi controlați la acte de o patrulă de polițişti călări, dar totul se încheie cu bine.

Văzduhul fu săgetat de un stol de tirani galbeni la pene. Cârâiturile umplură poteca pe care călăreau şi se stinseră spre măgurile pietroase ce atunci se scuturau de îmbrățişarea nopții. Rana lui Billy King sângera de sub feşe. Îl încercau durerile şi blestema hangiul şi femeia acestuia, dar şi naivitatea lui de a juca cu Gerardo. Grăbeau, să se depărteze cât mai mult de Quemartlan.

— Din primul oraş îți aduc un doctor, să te coasă, vere!

— Treaba asta o vom face în Arizona, Parras! Mai rabd eu până atunci. Nu mai este timp de zăbovit în Mexic.

— Era mai bine în sud, vere! Peste Rio Bravo dăm de texani. N-ai unde să te ascunzi fără să fii dibuit.

— Urcăm în Nevada, apoi în Oregon, iar în Tecoma ne pierdem urmele! Tocmai asta este, ei nu cred să venim în nord.

Călăreau aşa, la trap, de peste zece ore. Rănile îi sângerau mai puțin, dar pe Billy King îl încerca febra, nu era în apele lui. Acum avea călăuză pe Tamayo. Ieşiră dintr-o rarişte, iar în față li se deschidea o bucată zdravănă de prerie, la capătul căreia zăbovea un pâlc de călăreți. Se hotărâră să nu se abată din drum, dar în fruntea acestora erau Piojo şi Jose. Pregătiră carabinele, cu gândul să-i lichideze. Alvala nu se zărea. Billy King îşi revenise, nu mai simțea nici o durere. La aproape două sute de metri, opri brusc calul, însângerându-i zăbala. Ochii nu-l înşelau, mai apărură călăreți, dar erau cu toții insurgenți. O porniră îndărăt într-un galop turbat, urmăriți de gloanțe. Nu ajunseră departe când din rariştea părăsită un alt grup de

oameni călări le tăie calea. În aer se încrucişau plumbii. Calul lui Willy se ridică în două picioare şi-l răsturnă.

— Pe toți dracii, Parras! Printre ei sunt copoii texani!!

Tot mai multe puşti trosniră. Se vedea că-i voiau vii şi nevătămați. Lângă texani răsăriră polițiştii din Quemartlan. Descoperiră o portiță de salvare: Să treacă printr-o cultură cu dafini, iar dincolo era libertatea. Galopară ca turbații spre ieşirea mult râvnită, dar mii de draci! – dintr-o nevăzută şa a terenului se îmbulziră spre ei indieni tolsuhni, pe caii lor iuți. Strigătele de război, ce-ți zbârleau pielea, umplură pământul şi cerul. Galopul lor drăcesc se revarsă ca vijelia vântului de februarie, zgornind stoluri de correcaminos din buruianul copt. Păsările bate-drumuri se ridicară, adunându-se într-un stol deasupra tâlharilor, dispărând apoi spre o lizieră de sabini. În fruntea indienilor galopau Şoim-Înțelept, Yacunda şi Payata, vopsiți în culorile străbunilor. Arma Şoimului trosni, şi calul lui Gunn căzu în grumaz. Tâlharii se opriră. Orice şansă era ca şi spulberată.

— Billy, n-ai scăpare! Aruncă arma, şi rămâi în viață! se auzi puternică vocea lui Colorado, însoțită la urmă de un glonț bine trimis, ce-i sfărâmă încheietura mâinii. Banditul dusese carabina la ochi. Judecătorul în locul unde căzuse ridicase mâinile sus.

Nici Gerry nu ezită să folosească arma când înțelese intenția lui Parras să-l culce la pământ. Banditii se predară, şi înainte de a-i fereca în cătuşe, Payata le dădu îngrijirile trebuitoare, ca un vraci bun ce era. Ochii lui Billy King, injectați de furie, căutau la Piojo, Jose şi Perro, neînțelegându-le rolul între insurgenți. Prezența polițiştilor locali laolaltă cu texanii era o altă enigmă. Cât despre tolsuhnii veniți aici din satul lor îndepărtat, nu mai pricepeau nimic. Totul era încâlcit.

Învingătorii se împărțiră în trei pâlcuri. Polițiştii locului se întoarseră la Quemertlan, escortând pe Parras, Jose şi Perro. Dintre însoțitori făcea parte şi Piojo. De fapt, el era polițist federal mexican, intrat în ascuns în banda lui Alvala. El ducea raportul lui Colorado, cu faptele banditilor. În zapisă, sfătuia pe destinatari, aşa cum s-au înțeles cu Piojo, pentru uşurarea situației lui Jose şi Perro, ce cooperaseră în ultima vreme cu el.

Guerilerii se uniră cu Gaetano, apucând drumurile Sonorei. Polițiştii texani, însoțiți de şefii indieni şi de Vânt-Furişat,

aleseră căile cunoscute care duceau la Rio Grande. Tamayo plecă singur spre Chaparros. O scrisoare de recomandare trimisă de texani şefului poliţiei din Mexico City îi clarifica faptele, mai ales era subliniat ajutorul dat poliţiei texane.

Rio Bravo şerpuia, strălucind ca o panglică albastră în care se oglindeau nori auriţi pe margini. Colorado privea apele fluviului şi se gândea la ultimele zile ale luptei lor. Billy King, Willy Simson şi Gunn erau de acum în puterea lor. Oraşul El Paso del Norte fierbea, molcom, în pâlpâirile ultimului zăduf al după-amiezii. Pe deasupra, păsări mari cât graurii îşi fragmentau zborul, parcă împiedicându-se de stavile fluide, nevăzute.

Clipa părăsirii pământului mexican se apropia. Trecuseră prin multe de când au intrat în această ţară, viaţa le-a atârnat deseori de un singur fir de păr.

Se găseau în faţa bacului, unde au fost conduşi de tolsuhni. Indienii erau liniştiţi, glasurile le sunau reci, protocolare:

— O las pe Vânt-Furişat Soarelui-Dimineţii s-o ducă peste Fluviul-Grandios! Femeia indiană îşi urmează destinul hotărât de zei.

— Fata lui Yacunda va împărţi coliba cu Gerry la ranchul lui Mulligan. Femeia albă, Cecilly, care a dat viaţă lui Gerry, o va iubi la fel ca pe Annie, fata ei bună, ce poartă numele meu! – îl asigură Colorado pe şeful tolsuhnilor.

— Şoim-Înţelept cu Payata şi alţi doi războinici vor merge la coliba omului alb, şeriful Gerry, să ştie unde să vină Yacunda să-şi vadă urmaşii de la Vânt-Furişat. Am zis!

Când soarele a strălucit în colierul din scoici purtat de indiană, semăna cu o naiadă născută din împreunarea lui Rio Grande cu piscurile împădurite ale Guadelupei.

Gerry, Vânt-Furişat, Colorado şi cei doi indieni porniră spre bac. Billy King, Willy şi Gunn arătau plouaţi rău, se codeau să înainteze, dar se urniră la un pas înaintea lor. Pedro ezita, întârzia înadins, nu era hotărât să-i urmeze. Era trist, avea figura palidă, înlăuntrul lui se dădea o luptă, o cută ciudată îi apăruse pe frunte. Vorbi abătut, evitând ochii texanilor:

— Rămân la sud de fluviu, señores! Rostul meu este acum în Mexic. Am să lupt alături de răzvrătiţi până ce guvernul ne va da îndărăt ce ne-au luat latifundiarii. Sunt neclintit, señores!

— Îmi spunea mie sufletul că ţi-ai pus ceva în gând! vorbi cu glas tăiat Colorado, simţind că nu-i va fi deloc uşor să-l înduplece.

— Ţăranii o duc greu în Mexic. Pun şi eu umărul la lupta comună, señores! Nu-mi va fi uşor, dar am ales! Vă zic adio, prietenii mei!

Fostul peon, devenit ajutor de şerif în Blue Town, glăsuise limpede. Nimic nu-l putea smulge pământului mexican de care se simţea legat. Colorado a înţeles că flacăra revoltei pe care o mai văzuse în ochii lui Gaetano, în ai lui Almadia şi Luis începuse să ardă şi în privirile lui Pedro, şi această flacără îl va păstra la sud de Rio Bravo.

Se îmbrăţişară. Pedro, prietenul îndrăgit în aceşti ani şi pe al cărui obraz o cută a amărăciunii era adânc săpată, îi dărui cuţitul ce-i venise de hac lui Harris în Grota Şacalului, redobândit de la ciracii lui Alvala. Poliţistul îi lăsă Coltul său de 38, ce nu-l iertase pe Cribar.

— Amigo, ne vom mai vedea! Rio Bravo este un firicel de apă pe care îl putem trece oricând.

Pe bac, când malul mexican se depărta, îşi aminti de vorbele lui Gaetano:

„Urmaşii conchistadorilor şi ai indienilor asupriţi de viceregii spanioli luptă astăzi să înlăture nedreptatea întinsă ca o râie peste peoni şi şerbi. Şi noi, ţăranii, avem partea noastră de cer pe care o limpezim luptând prin pustietăţi să răpunem răul cuibărit în ţară. ”

Vorbele acestea se adevereau. Văzură în ultimele zile arzând mai multe ferme ale latifundiarilor, iar în praful drumurilor se adânceau copitele insurgenţilor, se întipăreau urme la care mai târziu se vor adăuga cele lăsate de Villistas, guerilerii lui Pancho Villa, adunaţi prin văgăunile Sonorei şi oriunde se înrolau.

Ochii încercatului marshall erau îndreptaţi spre locul unde Pedro le făcea semne cu sombreroul. Îi răspunseră cu căldură, nevenindu-le să creadă că s-au despărţit.

Şeriful Mulligan văzând-o pe Vânt-Furişat se reaprinsese. Pătruns de răspunderea ce şi-o asumase pentru viaţa indiencei, încerca nevoia să-şi simtă Colturile la locurile lor. Gândurile nu-i dădeau pace, nu ştia cum va fi primită în oraş şi chiar la ranch.

— De va fi nevoie, amigo, am să țin şi eu spatele în Blue Town! se angajă prietenul său, Colorado.

Ştia că rancherii se aprindeau iute când auzeau de căsătorii cu indiene. Se gândise să rămână şi el la fermă dacă va fi judecat greşit de membrii consiliului oraşului.

— Este treabă pentru amândoi, şerifule! M-am gândit să dau şi eu steaua îndărăt! Dar de lucrul ăsta mai discutăm noi! îi vorbi gânditor Colorado, înțelegându-i bine frământarea.

Vânt-Furişat, lipită de umărul lui, nu pierdea din ochi malul mexican, acolo unde fluviul părea mai înalt şi unde tolsuhnii aprinseseră focuri de semnalizare, trimițând fraților albi de la nord de Rio Grande del Norte, ce se apropiau de malul texan, rămasul lor bun.

Călăreții păşiseră în Texas şi văzură încă un timp îndelungat semnele tolsuhnilor, după ce străbătură multe mile terestre călare.

Bătrânul Ştefan Şercanu termină de povestit peripețiile prin care trecuse în Mexicul neliniştit şi aprins de răscoalele țăranilor lipsiți de pământ ori cu pământul pândit de latifundiari. Privirile le păstra ațintite în para gătejelor. Deşi voia să pară încă un dur, în seara aceea se trădase. O undă de emoție l-a atins, atât cât rândunica îşi scaldă pieptul în apă, frângându-şi zborul o clipită. Acele zile fierbinți trăite printre mexicanii porniți să-şi recucerească pământurile şi drepturile promise şi împărțite de Juarez îi amintiseră fapte intens trăite şi care-l răscoliseră, zăbovind acum cu gândul şi cu vorba la ele. Despărțirea de Pedro Cordura fusese definitivă.

Ochii lui scânteiau ciudat, şi în ei părea că se reflecta întreaga apă a Oltului, cu undele ei limpezi şi cu vârtejurile sfârşitului de noapte, pe care-l asemuia poate cu Fluviul Grandios…

Ziua creştea hrănită de trandafirul zorilor ce îndestulau locul şi colindau spațiul, albind curbura văzduhului, roşind norii ce atunci pluteau pe deasupra ocolului. Pe măsură ce discul de jar se ridica, norii arătau ca tiviți pe margini cu aur, ca apoi unul câte unul să fie părăsiți în anonimatul dinainte.

Lumina trufaşă puse stăpânire pe întreg înaltul, scăldând ținutul înconjurător, descoperind în faptul dimineții, solitara şi

maiestuoasa Vale a Oltului şi, pe firul ei, o imensă turmă de drigane ce păta cu nămol verdele păşunii, prundişul umezit de rouă şi apa mai puțin adâncă.

În acel început de zi, râul curgea neobosit în cărăuşia lui, aşa cum o făcea de la obârşia-i milenară, să îndestuleze fluviul, ce-i sorbea dintotdeauna izvoarele…

Căldura în creştere a zilei a acaparat pe nesimțite împrejurimile, risipindu-şi tăria spre vârfurile golaşe ale munților, pe care cerul în generozitatea lui se rezema, şi în văile cărora mai avea mult de lenevit zăpada anului ce începuse.

Ne-am întors fără grabă şi am suit costişa spre ocolul gospodăriei fostului marshall de odinioară, Ştefan Şercanu, având proaspete în memorie pățaniile eroilor povestirii petrecute pe Podişul Mexican dintre cele două Sierre şi alături de care trăisem şi eu aventurile.

Un singur gând mă domina: să alerg fără zăbavă în odăița mea, şi acolo, lângă opaițul cu seu, să-mi aştern gândurile pe dreptunghiul hârtiei, ce aştepta înfrigurat sfârşitul peripețiilor.

Am mai rămas lângă stinghiile împrejmuirii, să ascult strigătele copiilor din Voila, urcați pe spinările măgăruşilor, ce suiau poalele înverzite ale Făgăraşilor cu turme mărunte de oi, în căutarea ierbii renăscute după odihna binefăcătoare a nopții.

Am stat aşa un timp îndelungat, până ce turmele, din ce în ce mai mici, s-au pierdut, topindu-se în albăstriul zării când tălăngile se auzeau din ce în ce mai slab, asemeni unor clopote biblice, iar prin aburii văii îmbrățişate de soare, pământul sfânt al locului se revela cu frumusețea lui de neînchipuit…

CUPRINS

Capitolul I – CORBUL MARIN …
Capitolul II – DRUMURI ÎNCURCATE …
Capitolul III – VULTURI ACIUAȚI PE CIOTURI DE PINI …
Capitolul IV – LAGUNA FANTOMELOR …
Capitolul V – FURNICILE UCIGAŞE …
Capitolul VI – GOMEZ DIN CHAPARROS …
Capitolul VII – TAVERNA LUI SANCHEZ …
Capitolul VIII – ÎN FURIA VÂNTULUI DIN STRUNGĂ …
Capitolul IX – COLȚII TĂIOŞI AI GHEPARDULUI …
Capitolul X – UMERII DE PIATRĂ AI SIERRELOR …
Capitolul XI – ÎMPĂRȚITORUL DE DREPTATE …
Capitolul XII – RĂZBUNAREA …
Capitolul XIII – POLIȚIŞTII DIN SANTA ROSALIA …
Capitolul XIV – TOMAHAWKUL AZTEC …
Capitolul XV – CANIONUL NEGRU …
Capitolul XVI – FLINTE DEZGROPATE …
Capitolul XVII – DUEL ÎN PRERIE …
Capitolul XVIII – PRÎNZUL LUI AMARRO …
Capitolul XIX – ŞARPELE-CU-PENE …
Capitolul XX – STOLUL DE CORRECAMINOS …